

Kommunfullmäktige

Kallelse

Nämnd	Kommunfullmäktige
Datum och tid	Tisdag 10 december 2024 kl. 13.00
Plats	Biosalongen i Storbrunn, Östhammar
Sekreterare	Anna Tryblom
Ordförande	Lennart Owenius (M)

Ärendelista

1. Val av justerare	3
2. Fastställande av föredragningslistan	3
3. Allmänhetens frågestund	4
4. Information	5
5. Avfallstaxa 2025	6
6. Översyn och förslag till revidering av omsorgsavgifter	8
7. Förändrade egenavgifter för färdtjänst	11
8. Revidering av regler för kommunalt partistöd	14
9. Borgensåtagande Östhammar Vatten	16
10. 2025 års taxor och avgifter för idrottsanläggningar och samlingslokaler där Kultur- och fritidsnämnden bedriver verksamhet	18
11. Nytt handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor	19
12. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att alla elever i Östhammars kommun skall vara godkända för gymnasiebehörighet	20
13. Svar på motion från Inger Abrahamsson (C) om kommande utveckling av kommunalt VA	21
14. Svar på motion från Inger Abrahamsson (C) om att tillåta eldning av vissa avfall	22
15. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om kommunens flaggning	23
16. Svar på motion från Lisa Norén (S) om effektiviseringar inom politiken	24
17. Valärende, entledigande som ledamot i Lokala Säkerhetsnämnden	25
18. Valärende, ledamot Lokala säkerhetsnämnden	26
19. Valärende, entledigande som förste vice ordförande i kommunstyrelsen	27
20. Valärende, förste vice ordförande i kommunstyrelsen	28
21. Valärende, ersättare i valnämnden	29

Kommunfullmäktige

22. Valärende, entledigande som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden	30
23. Anmälningssärende, Överförmyndarnämndens delårsbokslut och verksamhetsuppföljning	31
24. Anmälningssärende, Taxor 2025 enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor i Östhammars kommun	32
25. Anmälningssärende, redovisning av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2024	33
26. Anmälningssärende, Budget 2025 med plan 2026-2028 för Tierps kommun samt budget och verksamhetsplan för IT-nämnden	34
27. Anmälningssärende, aktuellt i slutförvarsfrågan	35

Kommunfullmäktige

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslistan

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-37

3. Allmänhetens frågestund

Förslag till beslut

Allmänhetens frågestund förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Frågor ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat senast sex dagar innan sammanträdet. Fråga ska vara kortfattad och får inte gälla myndighetsutövning mot enskild. Ordförande läser upp frågan på sammanträdet. Frågeställaren ska vara närvarande och har möjlighet att yttra sig.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-1

4. Information

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor. Information till fullmäktige kan enligt arbetsordningen lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar, och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna. Yttranderätt gäller enligt kommunallagen och arbetsordningen.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-796

5. Avfallstaxa 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderad avfallstaxa att gälla från och med den 1 januari 2025. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunens avfallsverksamhet finansieras av avfallsavgifter. Avfallsavgift åläggs samtliga fastighetsägare och verksamhetsutövare att betala. Kommunfullmäktige tar beslut om nya taxor och till grund för beslutet finns detta tjänstemannaförslag med bilagor. Förslaget bygger på nuläge samt den förväntade kostnadsutvecklingen 2025.

Kostnaderna på de stora insamlingsentreprenaderna ökar utifrån indexreglering (A12:1MD och A12:3MD). Indexutvecklingen påverkas av oljepris och löneutveckling. Även kostnaden för förbränning och behandling av material förväntas öka utifrån tillhörande index.

Kostnaderna för att driva återvinningscentralerna förväntas fortsätta öka under 2025 pga. dyrare transporter, ökad kostnad för reservdelar, löneutveckling samt fortsatt upprustning för bättre arbetsmiljö. Införande av förpackningsinsamling beräknas genererar initiala- och framtida kostnader.

Avfallsavgifterna kan bara föreslås för tjänster som tillhandahålls och beskrivs i beslutade avfallsföreskrifter.

Ärendet

Den föreslagna revideringen av Avfallstaxan beskrivs i bilaga.

Information och förändringar i förhållande till 2024 års taxor beskrivs kortfattat nedan;

1. Avrunda till hela tiotal i taxa
2. Felsorterings avgift
3. Den rörliga avgiften för kommunalt avfall behöver höjas med 7%.
4. Höjning av rörlig avgift för säckhämtning av restavfall i skärgården med 5%
5. Avgifter förpackningar.
6. Grundavgift för lägenheter höjs från 450 till 500 kr
7. Höjning av abonnemang för fettavskiljare med 20 %
8. Höjning av slangdragning vid slamtömning
9. Startavgift specialfordon för slamtömning
10. Höjning av taxa för Latrin 10 %
11. Höjning av behandlingsavgift vid avfallsanläggning med 5%
12. ÅVC-kort för företag från 277 till 300 kr

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Bilaga - Avfallstaxa för Östhammars kommun 2025

Beskrivande förslag till ny avfallstaxa från och med 2025-01-01.

Beslutet skickas för kännedom till

Teknisk chef

Renhållningschef

Beslutet skickas efter antagande i kommunfullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-825

6. Översyn och förslag till revidering av omsorgsavgifter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar nya avgifter från och med 1 januari 2025. Avgifterna justeras årligen utifrån prisbasbeloppet. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Den som har behov av vård- och omsorgstjänster betalar antingen en fast, subventionerad avgift eller så beräknas och fastställs en maxtaxa för en given tjänst, utifrån individens inkomst.

Kommunens rätt att ta ut avgifter regleras i 8 kap. socialtjänstlagen och får inte överskrida kommunens självkostnader. Nivån på avgifterna inom omsorg har beslutats av kommunfullmäktige 2013-06-11 och ska årligen räknas upp utifrån prisbasbeloppet. Nivån på prisbasbeloppet fastställs årligen av regeringen. För 2024 är prisbasbeloppet 57 300 kr och för år 2023 var prisbasbeloppet 52 500kr. Prisbasbeloppet är en beräkningsgrund för maxtaxan för omsorgsavgifterna och nivån på maxtaxan regleras i 8 kap. 5 § socialtjänstlagen.

Politiken har uppdragit till förvaltningen att se över befintliga omsorgsavgifter då avgifter för omsorgsinsatser bör följa gängse prisutveckling och kommunens intäkter är en av flera faktorer som påverkar det ekonomiska resultatet. I uppdraget ingår att se över insatser som idag inte är avgiftsbelagda och bedöma om avgift bör tas ut för dessa insatser. Uppdraget omfattar även att undersöka taxorna i länets övriga kommuner och/eller i kommuner som demografiskt och socialt liknar vår kommun.

Vid en genomgång och jämförelse av de avgifter som har störst möjlighet att öka avgifts intäkter med övriga kommuner i Uppsala län så ligger Östhammars kommuns omsorgsavgifter något lägre än de kommunerna med högst avgifter med ett undantag, avgiften för matdistribution inom hemtjänsten. De flesta kommuner har en avgift för installation av trygghetslarm.

Högsta avgifter i länet 2024 för:

- mat på särskilt boende ligger på 4 630 kr/månad (4 489 kr)
- förbrukningsmaterial 220 kr/månad (156 kr)
- trygghetslarm 323 kr/månad (313 kr)
- installation trygghetslarm 450 kr (0 kr)
- matdistribution 76 kr/gång (76 kr)

Inom parantes anges Östhammars kommuns avgiftsnivå för 2024.

Kommunfullmäktige

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Möjligheten att öka avgiftsintäkterna för kommunen styrs via regelverket i högkostnadsskyddet. Införande av en avgift som inte redan finns och inte ingår i maxtaxan ger en nettoeffekt för kommunen. Exempel på sådan avgift är larminstallation av trygghetslarm. Flertalet av brukarna inom omsorgen har flera insatser som är avgiftsbelagda. Effekten av en avgiftshöjning av befintlig avgift utöver den årliga uppräknings beloppet är svår att beräkna. Svårigheten består i att beräkningen av avgiftsutrymmet för den enskilde, t ex kan en avgiftshöjning av måltider på särskilt boende leda till att omvårdnadsavgiften sänks för den enskilde i motsvarande nivå, det innebär att kommunens intäkt från den enskilde är oförändrad.

En avgiftshöjning till den högsta nivå som finns i länet för avgifterna för måltider på särskilt boende, förbrukningsmaterial på särskilt boende och trygghetslarm samt en ny avgift för larminstallation skulle kunna leda till max en intäktsökning för kommunen på c:a 700 000 kr per år.

Beräkningen har gjorts på antal individer som betalat avgift under juni 2024. Höjningen i kronor är skillnaden mellan Östhammars kommuns nivå jämfört med den högsta nivå som finns i länet 2024. I den årliga beräkningsgrunden för uppräknings beloppet på särskilt boende höjs med 3 % enligt följande:

- Matavgift hela abonnemang från 94 % till 96,97 %
- Matavgift, utan frukost från 72 % till 74,16 %
- Matavgift utan kvällsmål från 67 % till 69 %
- För trygghetslarm är ökningen ifrån 6,55 % till 6,77 %.

Antalet individer varierar från månad till månad, det gäller främst de brukare som har trygghetslarm inom hemtjänsten.

	Antal	Höjning i kr	Höjning i %	Helår
Måltider SÄBO	205	141	3 %	346 860
Förbrukningsmaterial SÄBO	205	64	41 %	157 440
Trygghetslarm (ingår i maxtaxan)	750	10	3 %	90 000
Installation trygghetslarm	20	450	100 %	108 000
Totalt				702 300

Förvaltningen föreslår att en ny avgift för larminstallation tas ut samt att avgiften för måltider på särskilt boende och korttidsplats, förbrukningsmaterial på särskilt boende och trygghetslarm justeras.

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Bilaga: Förslag nya avgifter

Ärendets behandling

Individ- och familjenämnden 2024-06-26 § 76 gav förvaltningen i uppdrag att se över och i förekommande fall föreslå revideringar av omsorgsavgifter. Översynen och förslaget till nya avgiftsbelopp skulle återredovisas till nämnden 2024-10-03. Vård- och omsorgsnämnden övertog ärenden och uppdrag som tidigare hanterats av individ- och familjenämnden (KF 2024-09-17 § 145). Vård- och omsorgsnämnden antog föreliggande förslag till beslut 2024-11-06. På KSAU 2024-11-19 § 181 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Socialchef
Ekonomi- och upphandlingschef

Beslutet skickas för kännedom till

Kvalitetsutvecklare Johan Steinbrecher

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-837

7. Förändrade egenavgifter för färdtjänst

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige fastställer egenavgifter för färdtjänst:

- inom kommunen till 0,0011 % av prisbasbeloppet (63 kr 2024)
- utanför kommunen till 0,0023 % av prisbasbeloppet (132 kr 2024)
- inom annan kommun till lägst 0,0011 % av prisbasbeloppet (63 kr 2024).

Kommunfullmäktige antar reviderade ”Färdtjänstbestämmelser – omfattning och avgifter” (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden beslutade 2024-06-26 att ge förvaltningen i uppdrag att se över och i förekommande fall föreslå en revidering av egenavgifterna för färdtjänst.

En omvärldsbevakning över egenavgifterna i länets andra kommuner har genomförts. En del kommuner har en avgift som är baserade på taxameterbeloppet eller kopplade till kostnaden för en bussresa med UL. Det förekommer också att priset är kopplat till zoner eller avståndsnivåer. För vissa kommuner så finns det också möjlighet att åka billigare genom samåkning medan kostnaden i Östhammar är fast oavsett antal personer som färdas i bilen. Sammantaget försvårar dessa skilda system en jämförelse. Trots detta bedöms att avgiften i Östhammar är relativt låg. Eftersom att ett nytt avtal snart ska ingås föreslås att översynen av avgifter görs inför denna höjning för att höjningen ska kunna skapa förutsättningar för ett mer gynnsamt avtal.

För att höja egenavgifterna behöver kommunfullmäktige besluta detta. Kommunfullmäktige behöver också samtidigt revidera ”Trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst i Östhammars kommun” med de nya avgifterna. Enligt kollektivtrafiklagen ska kollektivtrafikmyndigheten upprätta ett trafikförsörjningsprogram för hela länet. Eftersom Östhammars kommun har valt att inte överlåta huvudmannskapet för färdtjänst och riksfärdtjänst till den regionala kollektivtrafikmyndigheten ska kommunen enligt gällar lag (2010:1065) om kollektivtrafik upprätta ett eget trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst.

Det förslås också att avgiften knyts till prisbasbeloppet. Detta har fördelen att en justering görs årligen och att det speglar kostnadsutvecklingen i samhället.

Följande ändringar föreslås av ”Trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst i Östhammars kommun” (markerat i färg):

- Ändring av dokumentets namn till Färdtjänstbestämmelser – omfattning och avgifter
- Aktuella avgifter
- Aktuell statistik

Kommunfullmäktige

- Tillägg av villkor för resa inom annan kommun
- Ändring från ”landsting” till region
- Ändring ”Socialnämnden” till ”Vård- och omsorgsnämnden”
- Ändring av struktur i dokumentet
- Hänvisning till karta dit färdtjänst kan nyttjas
- Äldre miljökrav borttagna

Följande ändringar föreslås av riktlinjen ”Villkor för kommunal färdtjänst i Östhammars kommun” (markerat i färg):

- Ändring av dokumentets namn till Regler för kommunal färdtjänst i Östhammars kommun
- Aktuella avgifter för resa inom en annan kommun ersätts med en hänvisning till ovanstående dokument
- Förtydligande om beslut

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den ökade intäkten tillfaller utföraren, när ett nytt avtal ingås 2025 kan den ökade intäkten för utföraren ge ett förmånligare avtal.

Beslutsunderlag

Bilaga: Färdtjänstbestämmelser – omfattning och avgifter

Översyn egenavgifter färdtjänst

Ärendets behandling

Individ- och familjenämnden 2024-06-26 § 75 gav förvaltningen i uppdrag att se över och i förekommande fall föreslå revideringar av egenavgift för färdtjänst. Översynen och förslaget till nya avgiftsbelopp skulle återredovisas till nämnden 2024-10-03.

Vård- och omsorgsnämnden övertar ärenden och uppdrag som tidigare hanterats av individ- och familjenämnden (KF 2024-09-17 § 145).

Vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2024-10-23 § 146 återremitterade ärendet för fortsatt beredning. Ärendet återupptogs på nämndens sammanträde 6 november 2024. På Vård- och omsorgsnämnden 2024-11-06 yrkade Roger Lamell (S) följande: Att ändra procentsatsen av prisbasbeloppet:

- resor inom kommunen till 0,001 % av prisbasbeloppet
- resor utanför kommunen till 0,002 % av prisbasbeloppet
- resor inom annan kommun till lägst 0,001 % av prisbasbeloppet.

Nämnden avslög yrkandet och Roger Lamell (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Peter Svedin (S) och Helene Fröjd Forsberg (S) reserverade sig mot nämndens beslut

Kommunfullmäktige

På KSAU 2024-11-19 § 182 yrkade Lisa Norén (S) på samma ändring som Roger Lamell (S) yrkade på VON 2024-11-06 §125. Tomas Bendiksen (S) yrkade bifall till Lisa Noréns (S) yrkande. Kommunstyrelsens arbetsutskott avlog yrkandena. Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) reserverade sig mot arbetsutskottets förslag.

På KS 2024-11-26 §250 yrkade Tomas Bendiksen (S) på samma ändring som Roger Lamell yrkade på VON 2024-11-06 §125 och som Lisa Norén (S) yrkande på KSAU 2024-11-19 §182. Lisa Norén (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C), Pernilla Grahn (V) yrkade bifall till Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande. Kommunstyrelsen avlog yrkandet och Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Ann-Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C), Pernilla Grahn (V) och reserverar sig mot beslutet till förmån för Tomas Bendiksens (S) yrkande.

Beslutet skickas för åtgärd till

Socialchef

Enhetschef enheten för funktionsnedsättning

Utredare Oskar Johansson

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-832

8. Revidering av regler för kommunalt partistöd

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar reviderade regler för partistöd. Beslutet gäller från och med 1 januari 2025. (Bilaga)

Beslutsmotivering

Syftet med revideringen är att minska administrativ börda för partierna, vilket ger förbättrad möjlighet för samtliga partier, inte minst de mindre partierna, att stärka den kommunala demokratin.

Ärendebeskrivning

Kommuner får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i kommunala demokratin (partistöd). KL 4 kap 29 §.

I förarbetena har det betonats att stödet främst ska främja partiernas informationsverksamhet. Samt att stödet bör ses som ett allmänt samhälleligt stöd för att förbättra partiernas möjligheter att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom att stärka den kommunala demokratin.

I syfte att partiet ska kunna välja att särskilt satsa på den aktiva medverkan i opinionsbildningen och informationsverksamheten föreslås att en del av partistödet ska kunna användas för att ersätta maximalt två personers arbetsinsatser.

Ersättningen, inklusive skatter och avgifter, kan motsvara högst 50 % av partistödet.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget innebär att den delen som partiet väljer att använda som arvode för med sig kostnader i form av lagstadgade skatter och avgifter. Samtliga delar finansieras inom ramen av kostnader för partistödet. Förslaget i sin helhet är kostnadsneutralt för kommunen.

Prövning av barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant för ärendet.

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Bilaga: Regler för partistöd

Ärendets behandling

På KSAU 2024-11-19 § 183 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet. På KS 2024-11-26 §254 yrkade Tomas Bendiksen (S) följande ändring: Att skrivningen gällande första punktsatsen i stycket som gäller Partistöd och Mandatstöd byts mot följande text:

Ett grundstöd som uppgår till 50 000 kronor per år till parti utan kommunalråd eller majoritetsgruppledare.

För partier med kommunalråd eller majoritetsgruppledare utbetalas ett grundarvode i förhållande till storleken på dess arvode.

Exempel:

Arvode på 100 % av ett riksdagsmannaarvode, ger 0 % av grundstödet	0 kr
Arvode på 90 % av ett riksdagsmannaarvode ger 10 % av grundstödet	5 000 kr
Arvode på 20 % av ett riksdagsmannaarvode ger 80 % av grundstödet	40 000 kr

Lisa Norén (S), Ann- Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) yrkade bifall till Tomas Bendiksens (S) ändringsyrkande. Kommunstyrelsen avslog yrkandet och Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Ann- Charlotte Grehn (S), Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för Tomas Bendiksen (S) yrkande.

Beslutet skickas för åtgärd till

Lön

Ekonom Mattias Nilsson

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-819

9. Borgensåtagande Östhammar Vatten

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att Östhammars kommun såsom för egen skuld ingår borgen avseende Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt lånebelopp om en miljard trehundra femtio miljoner kronor (1 350 000 000 kr), jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Detta beslut upphäver och ersätter andra punkten i första stycket i beslut KF 2022-06-14 §78.

Ärendebeskrivning

Kommuninvest har meddelat Östhammar vatten att man inte kommer bevilja Östhammar vatten några nya lån eller omsättning av befintliga lån från första januari 2025. Orsaken är att Kommuninvest anser att Östhammar kommuns borgensbeslut avseende Östhammar vatten är otydligt formulerat. Beslutet om kommunens borgensåtagande gentemot Östhammar vatten är KF 2022-06-14 §78. Beslutet har nedanstående lydelse.

Formuleringen som inte accepteras av Kommuninvest är formuleringarna i andra punkten. Det som är gulmarkerat i texten ovan.

”Under förutsättning att kommunkoncernens belåningskalkyl är godtagbar enligt Kommuninvest, Östhammars kommun såsom för egen skuld utökar sitt borgensåtagande avseende Östhammars vattens lån till totalt en miljard trehundra femtio miljoner kronor (1 350 000 000 kr).

Anledningen till att Kommuninvest inte accepterar denna formulering är att beslutet innehåller ett förbehåll som ställer krav på Kommuninvest. Kommuninvest vill att Östhammars kommuns beslut om borgensåtagande är förbehållslöst.

För att tillgodose Kommuninvest krav och möjliggöra för Östhammar vatten att fortsätta låna genom Kommuninvest måste ett nytt beslut fattas som tydligt fastslår Östhammars kommuns borgensåtagande gentemot Östhammar vatten utan otydligheter. Därför föreslås att fullmäktige fattar ett nytt beslut som tydliggör kommunens åtagande avseende borgen för Östhammar vatten. Övriga delar av beslut KF 2022-06-14 §78 påverkas inte.

I det nya beslutet ersätts formuleringen ovan med

”Östhammars kommun såsom för egen skuld ingår borgen avseende Östhammar vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt lånebelopp om en miljard trehundra femtio miljoner kronor (1 350 000 000 kr) jämte därpå löpande ränta och kostnader.

Beslutsformuleringen i sin helhet framgår under rubriken Förslag till beslut. I övrigt gäller det som beslutades i KF 2022-06-14 §78.

Kommunfullmäktige

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Beslutet bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser för kommunen om Östhammar vatten betalar räntor och amorteringar för upptagna lån.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KF 2022-06-14 §78.

Ärendets behandling

På KS 2024-11-26 §255 avstod Lars O Holmgren (BOA) och Sabina Ståhl (KD) från att delta i beslutet.

Beslutet skickas för åtgärd till

Ekonomikontoret Fredrik Borgelin

Beslutet skickas för kännedom till

Lena Blad VD Gästrike vatten

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-720

10. 2025 års taxor och avgifter för idrottsanläggningar och samlingslokaler där Kultur- och fritidsnämnden bedriver verksamhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att fastställa taxor och avgifter. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden lämnar förslag på taxor och avgifter för lokalupplåtelse i de anläggningar och lokaler som nämnden bedriver verksamhet, samt taxor och entréavgifter till evenemang. Prisjusteringen bygger på KPI årsmedeltal 2023 jämfört med maj 2024 i Konsumentprisindex som Statistiska centralbyrån presenterar. Således blir det en uppräkningsom 3,09 %.

Beslutsunderlag

Bilaga: Taxor och avgifter 2025

Ärendets behandling

Ärendet behandlades i KFN 2024-10-02 §77. Nämnden beslutade att föreslå föreliggande förslag till kommunfullmäktige.

Beslutet skickas för kännedom till

Kultur- och fritidschef
Kultur- och fritidsnämnden

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-715

11. Nytt handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige fastställer handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor, samt att det nya handlingsprogrammet ska gälla från den 1 januari 2025. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Kommunerna ska enligt 3 kap 3§ och 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ha handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. Enligt lagen ska programmet ange mål för verksamheten, de risker för olyckor som finns i kommunen och kan leda till räddningsinsatser, hur den förebyggande verksamheten är planerad och ordnad samt förmåga att genomföra räddningsinsatser.

Programmets innehåll och struktur styrs i detalj genom myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd.

Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner har kommit överens om att ett gemensamt handlingsprogram ska fastställas av de tre kommunernas fullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-04

Bilaga: Tierps, Uppsala och Östhammars kommuns handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Riskanalys 2023. Publiceras separat i politikerportalen.

Sändlista för samråd och samrådsredogörelse

Ärendets behandling

Ärendet behandlades på Räddningsnämnden 2024-09-25.

Beslutet skickas för kännedom till

Räddningsnämnden raddningsnamnden@ uppsala.se

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-662

12. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att alla elever i Östhammars kommun skall vara godkända för gymnasiebehörighet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen från Pernilla Grahn (V) i enlighet med motionssvar. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2024-09-05:

- Att alla elever i Östhammars grundskolor skall vara behöriga till gymnasiet när de går ut klass 9
- Att BUN utreder hur det kan genomföras och redovisar en plan för det våren 2025
- Att alla elever med problematisk frånvaro (Hemmasittare, 12 elever våren 2024) får en enskild planering för sin skolgång och att BUN redovisar sitt arbetssätt.
- Motionen överlämnades till Barn- och utbildningsnämnden för beredning efter beslut i kommunfullmäktige 2024-09-17.

Beslutsunderlag

- Motion
- Svar på motion om att alla elever i Östhammars kommun skall vara godkända för Gymnasiebehörighet
- Protokollsutdrag Barn- och utbildningsnämnden 2024-11-07 §104.

Ärendets behandling

Ärendet behandlades på Barn- och utbildningsnämnden 2024-11-07 §104. Niclas Strömberg (V) lämnade protokollsanteckning. Jonas Lennström (S) och Lennart Norén (S) avstod från att delta i beslutet. På KS 2024-11-26 §253 yrkade Pernilla Grahn (V) bifall till motionen och kommunstyrelsen avsåg yrkandet.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-509

13. Svar på motion från Inger Abrahamsson (C) om kommande utveckling av kommunalt VA

Förslag till beslut

Motionen från Inger Abrahamsson (C) besvaras, med hänvisning till förvaltningens yttrande (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Inger Abrahamsson (C) yrkar i motion daterad 2024-06-14:

- Att kommunfullmäktige fortlöpande ges information angående arbetet med VA-projekt Östhammars kommun Östra
- Att kommunen breddar synsättet vad gäller VA-utbyggnadsplaneringen av Alunda reningsverk.

Beslutsunderlag

Motion

Yttrande

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-06-18, § 139 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-370

14. Svar på motion från Inger Abrahamsson (C) om att tillåta eldning av vissa avfall

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige besvarar motion från Inger Abrahamsson (C) i enlighet med svarshandlingen. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Inger Abrahamsson (C) yrkar i motion daterad 2024-04-19:

- Att avfall som inte förberetts för återvinning får eldas.

Beslutsunderlag

Motion

Yttrande

[Förslag om eldning av trädgårdsavfall har skickats på remiss - Regeringen.se](#)

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-04-23, § 89 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-56

15. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om kommunens flaggning

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att motionen från Pernilla Grahn (V) härmed anses besvarad i enlighet med svarshandling (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2024-01-18:

- När Östhammars kommun flaggar skall reglerna för tiderna då den skall hissas och halas följs
- Övriga tider hänges vimplar eller kommunflagga på aktuella flaggstänger.
- Internationella regler för ordningen av nationsflaggor följs.

Beslutsunderlag

Motion

Yttrande

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-02-13, § 20 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-487

16. Svar på motion från Lisa Norén (S) om effektiviseringar inom politiken

Förslag till beslut

Motionen besvaras i enlighet med svarshandling från förvaltningen.

Motionen anses härmed besvarad. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Lisa Norén (S) yrkar i motion daterad 2024-05-21:

- Att kommunfullmäktige beslutar att slå ihop nuvarande Vård- och omsorgsnämnden med Individ- och familjenämnden till en sammanhållen Socialnämnd.

Beslutsunderlag

Motion

Yttrande

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2024-06-18, § 111 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

På KSAU 2024-11-19 § 192 yrkade Lisa Norén (S) bifall till motionen och arbetsutskottet avsåg yrkandet.

På KS 2024-11-26 § 262 yrkade Lisa Norén (S) bifall till motionen. Tomas Bendiksen (S) och Ann-Charlotte Grehn (S) yrkade bifall till Lisa Noréns (S) yrkande. Kommunstyrelsen avsåg yrkandena.

Beslutet skickas för åtgärd till

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner.

Beslutet skickas för kännedom till

Motionär

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-885

17. Valärende, entledigande som ledamot i Lokala Säkerhetsnämnden

Förslag till beslut

Sarah Ingemarsson (BOA) entledigas från sina uppdrag som ledamot i Lokala Säkerhetsnämnden.

Ärendebeskrivning

Sarah Ingemarsson (BOA) begär i skrivelse 2024-11-21 entledigande från sitt uppdrag i Lokala säkerhetsnämnden.

Beslutet skickas för kännedom till

Sarah Ingemarsson (BOA)

Nämndsekreterare Lokala Säkerhetsnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-885

18. Valärende, ledamot Lokala säkerhetsnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till ledamot i Lokala säkerhetsnämnden.

Ärendebeskrivning

Sarah Ingemarsson (BOA) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Lokala säkerhetsnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Sarah Ingemarsson (BOA) behöver en ny ledamot i Lokala säkerhetsnämnden väljas.

Beslutet skickas för kännedom till

NN (-)

Nämndsekreterare Lokala Säkerhetsnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-865

**19. Valärende, entledigande som förste vice ordförande i
kommunstyrelsen**

Förslag till beslut

Ylva Lundin (SD) entledigas från sitt uppdrag som förste vice ordförande i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) begär i skrivelse 2024-11-23 entledigande från sitt uppdrag som förste vice ordförande i kommunstyrelsen.

Beslutet skickas för kännedom till

Ylva Lundin (SD)

Kommunsekreterare

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-865

20. Valärende, förste vice ordförande i kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till förste vice ordförande i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som vice ordförande i kommunstyrelsen. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Ylva Lundin (SD) behöver en ny förste vice ordförande i kommunstyrelsen väljas.

Beslutet skickas för kännedom till

NN (-)

Kommunsekreterare

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-268

21. Valärende, ersättare i valnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer NN (-) till ersättare i Valnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige entledigade Therese Edin (BOA) från sitt uppdrag som ersättare i Valnämnden 2024-04-23, § 71. Kommunfullmäktige har att välja ersättare i Valnämnden. Den nya ersättaren blir ny personlig ersättare för Sören Engberg (BOA).

Beslutet skickas för kännedom till

NN (-)

Nämndsekreterare Valnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-874

22. Valärende, entledigande som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Lizette Lindkvist (SD) entledigas från sina uppdrag som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Lizette Lindkvist (SD) begär i skrivelse 2024-11-25 entledigande från sitt uppdrag i Barn- och utbildningsnämnden.

Beslutet skickas för kännedom till

Lizette Lindkvist (SD)

Nämndsekreterare Barn- och utbildningsnämnden

Beslutet skickas för åtgärd till

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-864

23. Anmälningssärende, Överförmyndarnämndens delårsbokslut och verksamhetsuppföljning

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av bokslut och verksamhetsuppföljning för gemensam Överförmyndarnämnd. (Bilaga)

Ärendebeskrivning

Delårsbokslut per augusti samt verksamhetsuppföljning för gemensam Överförmyndarnämnd föreligger.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag Överförmyndarnämnden 2024-10-21 §288

Delårsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning

Beslutet skickas till

Kommunens revisorer

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-792

24. Anmälningssärende, Taxor 2025 enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Taxor 2025 för Östhammars kommun enligt LSO och LBE. Östhammars kommun har delegerat till den gemensamma räddningsnämnden att årligen från och med 2024-01-01 justera taxorna med hänsyn till 90 procent av arbetskostnadsindex.

Beslutsunderlag

Taxor och avgifter 2025 Östhammars kommun

Protokoll Räddningsnämnden 2024-10-23

Beslutet skickas för kännedom till

Räddningsnämnden raddningsnamnden@ uppsala.se

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-691

25. Anmälningssärende, redovisning av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av statistikrapporten. (Bilaga).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Antal gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som under andra kvartalet 2024 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 20, vilket resulterar i 6 fler än under föregående kvartal.

Antal gynnande beslut enligt 9 § LSS som under andra kvartalet 2024 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 10, vilket resulterar i 2 färre än under föregående kvartal.

Beslutsunderlag

Bilaga Statistikrapport av ej verkställda beslut, Omsorgskontoret, kvartal 3 2024.
Protokollsutdrag VON 2024-1-06 §118

Ärendets behandling

Vård- och omsorgsnämnden övertar ärenden och uppdrag som tidigare hanterats av individ- och familjenämnden (KF 2024-09-17 § 145).

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunens revisorer

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-411

26. Anmälningsärende, Budget 2025 med plan 2026-2028 för Tierps kommun samt budget och verksamhetsplan för IT-nämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Budget 2025 med plan 2026-2028 för Tierps kommun samt budget och verksamhetsplan för IT-nämnden föreligger.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag kommunfullmäktige i Tierp 2024-11-05 §124 och budgethandling 2025 med plan 2026-2028.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-1

27. Anmälningssärende, aktuellt i slutförvarsfrågan

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Slutförvarsenheten rapporterar om aktuellt i slutförvarsfrågan. Rapport för perioden 2024-11-05 – 2025-03-11 föreligger.

Beslutsunderlag

Rapport från Slutförvarsenheten

Avfallstaxa

för Östhammars kommun

Innehåll

EN- OCH TVÅBOSTADSHUS OCH FRITIDSHUS	4
Grundavgifter	4
Grundavgift kr/år	4
Hämningsavgifter årsabonnemang.....	4
Restavfall – hämtning året om från en- och tvåbostadshus, fritidshus och samfälligheter, kr/kärl och år	4
Matavfall - hämtning året om från en- och tvåbostadshus, fritidshus och samfälligheter, kr/kärl och år.....	5
Hämningsavgifter sommarabonnemang, veckorna 18-38 alternativt 19-39.	5
Restavfall – sommarhämtning från fritidshus, kr/kärl och säsong	5
Matavfall – sommarhämtning från fritidshus, kr/kärl och säsong.....	5
FLERBOSTADSHUS, SPECIALBOSTÄDER OCH VERKSAMHETER	6
Grundavgifter	6
Grundavgift kr/år	6
Hämningsavgifter årsabonnemang.....	6
Restavfall - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och verksamheter, kr/kärl och år	7
Matavfall - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och verksamheter, kr/kärl och år	7
Hämningsavgifter sommarabonnemang, veckorna 18-38 alternativt 19-39.	7
Restavfall - sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter, kr/kärl och säsong	7
Matavfall - sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter, kr/kärl och säsong	7
FÖRPACKNINGSINSAMLING	8
Hämningsavgifter förpackningar, årsabonnemang	8
Pappersförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år	8
Plastförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år	8
Metallförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år	8
Glasförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år	8
Övrigt förpackningsmaterial samt skrymmande förpackningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Sorteringspremie förpackningsåtervinning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
EXTRA TJÄNSTER	8
Hämningsavgifter, extra tjänster årsabonnemang.....	8
Returpappersinsamling - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år.....	8
Textilinsamling - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år	9

Insamling av småbatterier - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
CONTAINERTJÄNSTER	9
Restavfall container, hämtning från verksamheter och flerbostadshus kr/år.....	9
TILLKOMMANDE TJÄNSTER	9
Avgifter för tillkommande tjänster	9
SLAMTÖMNING OCH LATRINHÄMTNING	10
Slamtömning.....	10
Latrin	11
DEFINITIONER	11

Avfallstaxa framtagen med stöd av 27kap 4§ miljöbalken samt kommunens avfallsföreskrifter. I avfallsföreskrifterna beskrivs hämtningsområden, abonnemangsformer, anvisningar om sortering av avfall mm. De taxor som återfinns nedan har sin utgångspunkt i antagna föreskrifter och ska styra mot att nå uppsatta mål i kommunens avfallsplan.

För samtliga abonnemang gäller att avfall sorteras och hanteras enligt gällande föreskrifter och anvisningar.

Taxor och avgifter är angivna inklusive moms om inget annat anges.

EN- OCH TVÅBOSTADSHUS OCH FRITIDSHUS

Grundavgifter

Grundavgiften ska betalas av samtliga fastighetsinnehavare till en- och tvåbostadshus och fritidshus där det uppstår avfall. Grundavgift tas ut per bostad.

Grundavgiften beräknas med utgångspunkt från olika kundkategoriers nyttjande av gemensamma tjänster, exempelvis återvinningscentraler. Avgiften finansierar kostnader för hantering av kommunalt avfall och farligt avfall, transportsystem, återvinningscentraler inklusive behandling av inlämnat avfall. Den delfinansierar också administrativa kostnader.

Grundavgiften för en- och tvåbostadshus och fritidshus betalas i förhållande till antalet bostäder på fastigheten i enlighet med fastighetsregistret.

Grundavgift kr/år

En- och tvåbostadshus, per bostad	1 280 kr
Fritidshus, per bostad	1 280 kr

Hämtningsavgifter årsabonnemang¹

Hämtningsavgiften motsvarar den genomsnittliga kostnaden enligt självkostnadsprincipen för hämtning, transport och behandling av avfallet samt delar av de gemensamma kostnaderna. Avgifterna är miljöstyrande för att främja återanvändning, återvinning eller reducerade transporter. Storleken på avgiften är beroende av:

- avfallstyp
- behållarstorlek
- hämtintervall
- dragvägens längd

Till hämtningsavgifterna kan ett antal tilläggsavgifter förekomma.

För hämtningsområde 3 och 4 debiteras högre hämtningsavgifter på grund av sjöhämtning.

Restavfall – hämtning året om från en- och tvåbostadshus, fritidshus och samfälligheter, kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Säck 160 liter O3**	Säck 160 liter ***	Kärl 660 liter*
Var åttonde vecka	200 kr	350 kr	-	770 kr	1 410 kr	-
Var fjärde vecka	470 kr	810 kr	-	1 420 kr	2 630 kr	-
Varannan vecka	950 kr	1 620 kr	2 500 kr	3 420 kr	6 300 kr	4 460 kr
1 ggr/vecka*		3 890 kr	6 000 kr	-	-	10 710 kr
2 ggr/vecka*		-	15 010 kr	-	-	26 770 kr
3 ggr/vecka*		-	-	-	-	45 510 kr
5 ggr/vecka*		-	-	-	-	75 850 kr

*Endast vid hämtning från gemensamhetsanläggning/samfällighet inom område 1 tätort.

**Område 3 skärgårdshämtning.

***Länsö.

¹ När person/personer är mantalsskriven på fastighetsadress är årsabonnemang för avfallshämtning obligatoriskt.

Matavfall - hämtning året om från en- och tvåbostadshus, fritidshus och samfälligheter, kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter
Varannan vecka*	210 kr
1 ggr/vecka**	550 kr
2 ggr/vecka**	1 380 kr

*Endast hämtning inom område 1 tätort och 2 landsbygd.

**Endast vid hämtning från gemensamhetsanläggning/samfällighet inom område 1 tätort.

Hämningsavgifter sommarabonnemang, veckorna 18-38 alternativt 19-39.

Hämningsavgiften motsvarar den genomsnittliga kostnaden enligt självkostnadsprincipen för hämtning, transport och behandling av avfallet och delar av de gemensamma kostnaderna. Avgifterna är miljöstyrande för att främja återanvändning, återvinning och reducerad belastning från transporter. Storleken på hämningsavgiften är beroende av:

- avfallstyp
- behållarstorlek
- hämtintervall
- dragvägens längd

Till hämningsavgifterna kan ett antal tilläggsavgifter förekomma.

För hämningsområde 3 skärgårdshämtning och Länsö debiteras högre hämningsavgifter på grund av sjöhämtning.

Restavfall – sommarhämtning från fritidshus, kr/kärl och säsong

Intervall för hämtning sommar	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Säck 160 liter O3*	Säck 160 liter **	Kärl 660 liter***
Var fjärde vecka	400 kr	680 kr	1 050 kr	990 kr	1 270 kr	1 860 kr
Varannan vecka	910 kr	1 550 kr	2 400 kr	2 260 kr	2 920 kr	4 270 kr

*Område 3 skärgårdshämtning

**Länsö

***Endast vid hämtning från gemensamhetsanläggning/samfällighet inom område 1 tätort.

Matavfall – sommarhämtning från fritidshus, kr/kärl och säsong

Intervall för hämtning sommar	Kärl 140 liter
Varannan vecka*	90 kr
1 ggr/vecka**	280 kr
2 ggr/vecka**	560 kr

*Endast hämtning inom område 1 tätort och 2 landsbygd.

**Endast vid hämtning från gemensamhetsanläggning/samfällighet inom område 1 tätort.

FLERBOSTADSHUS, SPECIALBOSTÄDER OCH VERKSAMHETER

Grundavgifter

Grundavgift ska betalas för samtliga fastigheter, d.v.s. alla lägenheter i flerbostadshus, alla rum i specialboende och alla verksamheter där det uppstår avfall som är jämförligt med avfall från hushåll.

Grundavgiften tas ut med utgångspunkt från olika kundkategoriers nyttjande av gemensamma tjänster, exempelvis återvinningscentraler. Avgiften finansierar kostnader för hantering av kommunalt avfall och farligt avfall, transportsystem, återvinningscentraler inklusive behandling av inlämnat avfall. Den delfinansierar också administrativa kostnader.

Grundavgiften för flerbostadshus betalas i förhållande till antalet lägenheter i fastigheten i enlighet med fastighetsregistret. Grundavgiften för specialboende betalas i förhållande till antal rum i fastigheten och grundavgiften för verksamheter per verksamhet i fastigheten.

Grundavgift kr/år

Flerbostadshus, per bostadslägenhet	500 kr
Specialbostad, per bostadsrum	50 kr
Verksamheter och föreningar, per verksamhet	400 kr

Hämtningsavgifter årsabonnemang

Hämtningsavgiften motsvarar den genomsnittliga kostnaden enligt självkostnadsprincipen för hämtning, transport och behandling av avfallet och delar av de gemensamma kostnaderna. Avgifterna är miljöstyrande för att främja återanvändning, återvinning och reducerad belastning från transporter. Storleken på hämtningsavgiften är beroende av:

- avfallstyp
- behållarstorlek
- hämtintervall
- dragvägens längd

Till hämtningsavgifterna kan ett antal tilläggsavgifter förekomma.

Restavfall - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och verksamheter, kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter
Varannan vecka	950 kr	1 620 kr	2 500 kr	4 460 kr
1 ggr/vecka*	-	3 890 kr	6 000 kr	10 710 kr
2 ggr/vecka*	-	-	15 010 kr	26 770 kr
3 ggr/vecka*	-	-	-	45 510 kr
5 ggr/vecka*	-	-	-	75 850 kr

*Endast vid hämtning inom område 1 tätort.

Matavfall - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och verksamheter, kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter
Varannan vecka	210 kr
1 ggr/vecka*	550 kr
2 ggr/vecka*	1 380 kr
3 ggr/vecka*	2 340 kr

*Endast vid hämtning inom område 1 tätort.

Hämtningsavgifter sommarabonnemang, veckorna 18-38 alternativt 19-39.

Restavfall - sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter, kr/kärl och säsong

Intervall för hämtning sommar	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter
Var fjärde vecka	400 kr	680 kr	1 050 kr	1 860 kr
Varannan vecka	910 kr	1 550 kr	2 400 kr	4 270 kr
1 ggr/vecka*	2 080 kr	3 560 kr	5 490 kr	9 790 kr

*Endast vid hämtning inom område 1 tätort.

Matavfall - sommarhämtning från flerbostadshus och verksamheter, kr/kärl och säsong

Intervall för hämtning sommar	Kärl 140 liter
Varannan vecka	90 kr
1 ggr/vecka*	280 kr
2 ggr/vecka*	560 kr

*Endast vid hämtning inom område 1 tätort.

FÖRPACKNINGSINSAMLING

Hämtningsavgifter förpackningar, årsabonnemang

Pappersförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter
Varannan vecka	350 kr	540 kr	960 kr
1 ggr/vecka	870 kr	1 350 kr	2 400 kr
2 ggr/vecka	2 100 kr	3 230 kr	5 770 kr

Plastförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter	Kärl 660 liter
Varannan vecka	350 kr	540 kr	960 kr
1 ggr/vecka	870 kr	1 350 kr	2 400 kr
2 ggr/vecka	2 100 kr	3 230 kr	5 770 kr

Metallförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter
Var åttonde vecka	270 kr	470 kr	730 kr
Var fjärde vecka	640 kr	1 090 kr	1 680 kr

Glasförpackningar - hämtning från flerbostadshus, samfälligheter, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 190 liter	Kärl 240 liter
Var åttonde vecka	270 kr	470 kr	730 kr
Var fjärde vecka	640 kr	1 090 kr	1 680 kr

EXTRA TJÄNSTER

Hämtningsavgifter, extra tjänster årsabonnemang

Returpappersinsamling - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter	Kärl 370 liter
Var fjärde vecka	470 kr	810 kr	1 250 kr
Varannan vecka	1 090 kr	1 870 kr	2 880 kr
1 ggr/vecka	-	-	6 250 kr

Textilinsamling - hämtning från flerbostadshus, specialbostäder och samlokaliserade verksamheter kr/kärl och år

Intervall för hämtning	Kärl 140 liter	Kärl 240 liter
Var åttonde vecka	490 kr	840 kr
Var fjärde vecka	1 050 kr	1 790 kr

CONTAINERTJÄNSTER

Restavfall container, hämtning från verksamheter och flerbostadshus kr/år

Intervall	4 kbm	6 kbm	8 kbm	10 kbm
11 hämtningar/år**	13 320 kr	17 220 kr	23 750 kr	30 290 kr
21 hämtningar/år**	25 400 kr	36 170 kr	46 490 kr	57 830 kr
26 hämtningar/år	31 490 kr	44 780 kr	56 150 kr	71 590 kr
52 hämtningar/år*	62 880 kr	89 460 kr	115 110 kr	143 190 kr
104 hämtningar/år*			232 410 kr	286 370 kr
Extra hämtning	1 400 kr/tillfälle	1 930 kr/tillfälle	2 390 kr/tillfälle	2 940 kr/tillfälle

*abonnemanget erbjuds enbart inom område 1 tätort

**sommarabonnemang

TILLKOMMANDE TJÄNSTER

Avgifter för tillkommande tjänster

Tjänst	kostnad
Extra hämtning område 1-2, max 4 ggr/år, pris per tjänst	270 kr
Extra säck (maxvikt 15 kg), hämtas högst 2 ggr/år i samband med ordinarie hämtning, pris per säck	150 kr
Där tjänsten inte definieras i taxan gäller självkostnadspris	-
ÅVC-kort för företagare, 10 besök, max 2 kubikmeter per besök	3 000 kr**
Engångsbesök ÅVC företagare, max 2 kubikmeter per besök	300 kr**

ÖVRIGA AVGIFTER

Avgifter

Tjänst	kostnad
Felsorteringsavgift vid osorterat avfall	300 kr
Gångavstånd/dragväg 2-9,9 meter - kr per kärl och hämtningstillfälle.	10 kr
Gångavstånd/dragväg 10-29,9 meter - kr per kärl och hämtningstillfälle*.	30 kr
Gångavstånd/dragväg 30-50 meter - kr per kärl och hämtningstillfälle*.	60 kr

*Dragväg längre än 10 meter tillåts bara om det finns särskilda skäl, enligt 40 § kommunens föreskrifter för avfallshantering.

**exklusive moms

Vid evenemang och tillfälliga uppställningar, exempel foodtruck, regleras avgift och tillvägagångsätt av hämtning i separat överenskommelse.

SLAMTÖMNING OCH LATRINHÄMTNING

Slam hämtas från skyltade och godkända enskilda avlopp eller gemensamhetsanläggningar med högst 25 personekvivalenter inom hämtningsområde 1 och 2. Ordinarie hämtning av slam från slutna tankar, trekammarbrunnar, minireningsverk samt fettavskiljare sker minst 1 ggr per år eller i enlighet med tillsynsansvarig nämnds beslut. Ordinarie hämtning av slam från BDT-brunnar sker 1 gång vart annat år. Avgift tas ut vid varje tömningstillfälle.

Extra tömning kan avropas mot avgifter och sker inom tre arbetsdagar efter avropsdagen, akut tömning sker inom 6 timmar efter avrop. Sluttömning kan avropas vid fastighetsöverlåtelse eller i samband med att ny anläggning anläggs. Avgift för detta tas ut som extra tömning.

Förlängt hämtningsintervall kan efter ansökan till tillsynsansvarig nämnd medges.

Slamtömning

Tjänst		0-2000 liter	2001-5000 liter	5001-6000 liter	<6001 liter
Tömning slutna tank		1 730 kr	2 190 kr	3 270 kr	3 270 kr*
Tömning minireningsverk		1 730 kr	2 190 kr	3 270 kr	3 270 kr*
Tjänst	0-1000 liter	1001-3000 liter	3001-4500 liter	4501-6000 liter	>6001 liter
Tömning 1-3 kammarbrunn	1 560 kr	1 630 kr	1 930 kr	2 450 kr	2 450 kr*
Tjänst	0-1000 liter	1001-3000 liter	3001-5000 liter	5001-6000 liter	<6001 liter
Tömning fettavskiljare	1 820 kr	1 890kr	2 250 kr	2 500 kr	2 500 kr*

*+tillägg per 1000 liter

Tilläggstjänster, till ordinarie tömningsavgift	kostnad
Brunn, tank, minireningsverk och fettavskiljare över 6001 liter, pris per påbörjad 1000 liter	600 kr
Där tjänsten inte definieras i taxan gäller självkostnadspris	-
Specialfordonstillägg startavgift**	10 000 kr

** Tillägg för specialfordon tillämpas där det inte är möjligt att hämta med ordinarie slambil p.g.a. framkomlighet, för lång slanglängd eller för stor höjdskillnad mellan där slambilen står och botten på brunnen. Specialfordon debiteras med en startavgift. Vid mer kostnadskrävande uppdrag debiteras utöver detta en avgift som täcker de faktiska kostnaderna.

Avgifter	kostnad
Extra slang >25 m < 45 m, pris per påbörjad 10-meter	250 kr
Extra slang >45 m, pris per påbörjad 10-meter	350 kr
Extra tömning (budning)	1 170 kr
Akut tömning inom 6 timmar	4 660 kr
Förgävesbesök	1 490 kr
Borttransportavgift vid heltömning	300 kr

Latrin

Latrinhämtning tillhandahålls inom hämtningsområde 2 och 3. Hämtning sker enligt schema som tillhandahålls av renhållaren. Latrinkärl ska vara framställt vid tomtgräns (hämtningsområde 2 landsbygd och Länsö) eller vid anvisad brygga (hämtningsområde 3 skärgårdshämtning) senast på hämtningsdagens morgon kl. 06.00.

Antal behållare/år	23 liter, område 2	23 liter, område 3	40 liter, område 2**	40 liter, område 3**
5*	4 030 kr	4 930 kr	7 520 kr	8 050 kr
9*	6 560 kr	8 050 kr		
12	-	-	15 730 kr	19 320 kr
20	15 730 kr	19 320 kr		
Extra behållare	1 340 kr	1 340 kr	1 340 kr	1 340 kr

*sommarabonnemang, **avser endast kommunen

DEFINITIONER

Bostad

En bostad ska vara avsedd för att bo i och ha ett kök med indraget vatten och avlopp.

En- och tvåbostadshus

En- och tvåbostadshus är bostäder som används för permanentboende. Begreppet omfattar villor, radhus, kedjehus och parhus.

Flerbostadshus

Bostadshus med minst två våningar och minst tre lägenheter.

Fritidshus

Fritidshus är bostad som används för rekreation och som inte behöver hämtning av avfall året runt. Fritidshusen behöver dock, till skillnad från andra bostäder, inte ha vatten och avlopp indraget för att omfattas av bostadsdefinitionen. Om en eller flera personer är folkbokförda på fastigheten eller om det finns behov av hämtning av avfall året runt definieras fastigheten som en- och tvåbostadshus.

Verksamheter

Till verksamheter räknas alla verksamheter som inte är hushåll och som genererar avfall som liknar avfall från hushåll, till exempel affärer, restauranger, skolor, vårdinrättningar, fritidsanläggningar med mera som inte utgörs av boende.

Specialboende

Till specialboende räknas rum i speciella boenden som inte har full boendestandard, till exempel studentkorridorer, verksamheter för vård och omsorg samt kolonilott.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldig, enligt denna taxa, är fastighetsinnehavare inom Östhammars kommun. Med fastighetsinnehavare avses den som äger en fastighet eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare. Tomträttsinnehavare jämställs med fastighetsinnehavare. Alla fastighetsinnehavare är skyldiga att göra anmälan om hämtning av avfall till kommunen.

Betalning och fakturering

Avgifter enligt denna taxa ska betalas till kommunen. Eventuell anmärkning mot fakturan ska göras inom åtta dagar från fakturadatum. Avgifter ska betalas vid den tidpunkt som anges på fakturan. Sker inte betalning av utfärdad faktura inom föreskriven tid kan kostnader tillkomma för exempelvis inkasso. Betalningsskyldighet vid abonnemang föreligger även då avfall ej finns att hämta eller i de fall hämtning inte kunnat utföras.

Anmälan om ändring

Ändringar i ägarförhållanden samt abonnemanget, som påverkar beräkningen av avgiftens storlek, till exempel behållarvolym eller hämtningsfrekvens ska omgående meddelas kommunens Avfallsenhet. Om ändring sker under debiteringsperioden regleras avgiftsnivån vid nästkommande ordinarie debiteringstillfälle. Betalningsansvar upphör först då anmälan om ändrade ägarförhållanden inkommit.

Om taxan saknar tillämpning

I de fall där taxan inte går att tillämpa, exempelvis vid hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna avfallstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får Östhammars kommuns avfallschef besluta om avgifter i enlighet med grunderna för denna avfallstaxa och de grunder som anges i 27 kap 5§ Miljöbalken.

Avfallsavgifterna

Taxan består av tre delar: grundavgift, rörlig avgift för hämtning och behandling samt avgifter för tilläggstjänster.

Grundavgift

Grundavgiften bidrar till att finansiera kostnader för återvinningscentraler, insamling av returpapper från allmänna platser samt för kommunens arbete med planering och uppföljning, administration, information, kundtjänst och fakturering.

En- och tvåbostadshus och fritidshus med gemensamma avfallsbehållare eller gemensamhetslösning, enligt 42-43 §§ i kommunens föreskrifter om avfallshantering, betalar en grundavgift per bostad och delar på rörlig avgift för abonnemanget. När det finns flera bostäder på en fastighet ska grundavgift betalas för varje bostad. För så kallade Attefallshus gäller grundavgift för lägenheter, när byggnaden används som bostad och abonnemang för avfallshämtningen delas med huvudbyggnaden. Om abonnemang inte delas med huvudbyggnaden ska varje bostad betala var sin grundavgift för en- och tvåbostadshus eller fritidshus.

Rörliga avgifter - hämtningsavgifter och tilläggstjänster

Avgifterna finansierar bland annat kostnader för insamling, transport, eventuell eftersortering och behandling av avfall från hushåll och verksamheter. En- och tvåbostadshus och fritidshus med gemensamma avfallsbehållare (delade kärl) eller gemensamhetslösning, enligt 42-43 §§ i kommunens föreskrifter om avfallshantering, delar på rörliga avgifter för abonnemanget.

Avfallsverksamheten
Lars Ekman

Förslag till revidering av avfallstaxa 2025

För att utveckla avfallshanteringen och täcka nödvändiga kostnader för avfallsverksamhet i Östhammars kommun behöver avgifter och ändringar enligt nedan justeras i avfallstaxan och börja gälla från och med 2025-01-01. Styrande för taxan är att minska utsläpp genom minskade transporter, skapa bättre arbetsmiljö där våra entreprenörer ska verka samt öka utsortering av olika fraktioner.

Generellt

1. Avrunda till hela tiotal i taxa

Samtliga taxor rundas av till hela tiotal i taxedokumentet. Det blir lättare för kund att läsa taxa och lättare för våra kundvägledare att beskriva taxa.

2. Felsorteringsavgift

Felsorteringsavgift idag är ett procentuellt påslag beroende på abonnemang. En avgift med mycket administration och svårt för kund att förstå. Syfte med felsorteringsavgift är att främja sortering av avfall. En fast felsorteringsavgift fyller sitt syfte, och är enklare för administration och kund. Felsorteringsavgift efter upprepad felsortering föreslås till 300 kr/tillfälle.

Hushållsavfall

3. Den rörliga avgiften för kommunalt avfall behöver höjas med 7%.

Höjningen behövs för att möta upp ökade insamlings-, transport- och behandlingskostnader. Index på entreprenörs kostnader höjs inför 2025. 2024 övertog Östhammars kommun ansvaret för insamling av förpackningar vilket genererar initiala- och framtida kostnader.

Ex. En normalvilla får en höjning med totalt 106 kr/år till 1 620 kr/år.

4. Höjning av rörlig avgift för säckhämtning av restavfall i skärgården med 5%

Den rörliga taxan i skärgården är starkt subventionerad av avfallskollektivet och behöver höjas för att bära sina kostnader. Förslaget är att taxan höjs stegvis med 5% utöver ordinarie taxehöjning. Höjning sker även i syfte att premiera billigare och miljövänligare alternativ som gemensamhetsbehållare som ett frivilligt alternativ.

Ex. Ett sommarabonnemang med tömning 11 ggr/säsong höjs den rörliga taxan med 105 kr, utöver ordinarie höjning.

Ex. Ett årsabonnemang med tömning 26 ggr/år höjs den rörliga taxan med 160 kr, utöver ordinarie höjning.

5. Avgifter förpackningar.

Östhammars kommun är skyldiga att erbjuda insamling av förpackningar från flerfamiljshus från 1 januari 2024. Den vanligaste avgiften är.

Plastförpackningar och pappersförpackningar varannan vecka

240 liters kärl 350 kr/år

370 liters kärl 540 kr/år

660 liters kärl 960 kr/år

Metallförpackningar, färgade- och ofärgade glasförpackningar var fjärde vecka

140 liters kärl 640 kr/år

190 liters kärl 860 kr/år

240 liters kärl 1 090 kr/år

Endast metall

370 liters kärl 1 680 kr/år

6. Grundavgift för lägenheter

Grundavgiften finansierar drift av ÅVC och administrativa kostnader. Kostnaden för att driva återvinningscentraler har ökade kostnader för t.ex. bränsle, underhåll och el. Införande av förpackningsinsamling, ökade personalkostnader.

Investeringar i maskiner och anläggningar genererar ökade ränt och avskrivningskostnader. Grundavgiften behöver höjas för att bära de ökade kostnaderna 2025. Balans mellan grundavgifter behöver justeras.

Avfallsverksamheten föreslår att grundavgift för lägenheter höjs med 50 kr från 450 till 500kr/år

Slam

7. Höjning av abonnemang för fettavskiljare med 20 %

Höjningen behövs för att möta upp kostnader för tömning, omhändertagande, och transporter.

8. Höjning av slangdragning vid slamtömning

I syfte med att skapa en insamling med god arbetsmiljö med minskat antal extrema slangdragningar till förmån vid kommande upphandlingar.

Avfallsverksamheten föreslår att varje extra 10 meters längd slang utöver 25 meter till 45 meter höjs med 17 kr till 250 kr för varje 10 meters intervall, och över 45 meter med 117 kr till 350 kr för varje 10 meters intervall.

9. Startavgift specialfordon

Tillägg för specialfordon tillämpas där det inte är möjligt att hämta med ordinarie slambil p.g.a. framkomlighet, för lång slanglängd eller för hög höjdskillnad mellan slambil och brunn. Specialfordon debiteras med en startavgift. Vid mer kostnadskrävande uppdrag debiteras utöver detta en avgift som täcker de faktiska kostnaderna.

Avfallsverksamheten föreslår en startavgift för specialfordon om 10 000 kr.

Latrin

10. Höjning av taxa för Latrin 10 %

Latrin är en relativt svår och resurskrävande avfallstyp som kan medföra betydande hanterings- och arbetsmiljöproblem. Latrinkärl innehåller även en hel del annat avfall än toalettavfall som exempelvis; trasor, sopor och plast som orsakar driftstopp i mottagnings-anläggning. Avgiften för hämtning av latrin behöver höjas för att stimulera till investeringar

i bättre enskilda toalettlösningar. avfallsavdelningen har genomfört och planerar att genomföra Latrindag där alternativa lösningar till latrin presenteras.

Avfallsverksamhetens förslag är att avgiften för hämtning av latrin höjs med 10 %.

Ex. Det vanligaste abonnemanget med 9 behållare på land får en årlig kostnadsökning om 596 kr/år till 5 560 kr/år.

9 behållare i skärgården får en årlig kostnadsökning om 732 kr/år till 8 050 kr/år.

Behandlingsavgift

11. Höjning av behandlingsavgift vid avfallsanläggning 5%

Behandlingsavgiften på inkommande material till avfallsanläggningar behöver höjas för att täcka kostnader.

Avfallsverksamheten föreslår att behandlingsavgifterna på inkommande material till Vaddika avfallsanläggning höjs med 5%.

12. ÅVC-kort

ÅVC-kort X1 och X2 nyttjas av få, men utnyttjas väl mycket av några, vilket inte är hållbart och fel enligt principen för vinstgivande verksamhet, vinstgivande verksamhet får inte subventioneras av kollektivet. Digital hantering av ÅVC-kort för företag planeras, och då faktureras företagen för de besök som görs per månad. Fram tills den digitala lösningen är på plats kommer klippkort om 10 besök att finnas kvar.

Avfallsverksamheten föreslår att avgiften per ÅVC besök för företag höjs från 277 kr till 300 kr/tillfälle.

Sammanfattning av Avfallsverksamhetens förslag på avgiftshöjningar och ändringar att gäller från och med 2025-01-01

- 1. Avrunda till hela tiotal i taxa**
- 2. Felsorterings avgift**
- 3. Den rörliga avgiften för kommunalt avfall behöver höjas med 7%.**
- 4. Höjning av rörlig avgift för säckhämtning av restavfall i skärgården med 5%**
- 5. Avgifter förpackningar.**
- 6. Grundavgift för lägenheter höjs från 450 till 500 kr**
- 7. Höjning av abonnemang för fettavskiljare med 20 %**
- 8. Höjning av slangdragning vid slamtömning**
- 9. Startavgift specialfordon för slamtömning**
- 10. Höjning av taxa för Latrin 10 %**
- 11. Höjning av behandlingsavgift vid avfallsanläggning 5%**
- 12. ÅVC-kort för företag från 277 till 300 kr**

Avgifter Omsorg fr o m

2025

Prisbasbelopp (pbb):

58800

Generellt maxtak för avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och särskilt boende.

ORDINÄRT BOENDE

Hemtjänstavgift

Installation trygghetslarm, engångsavgift (följer ej pbb)

Trygghetslarm

Ledsagarservice

Avlösarservice (över 20 tim, ej avgift 1-20 tim)

Matdistribution, lunch helabonnemang

Underleverantör städ (90 min)

Underleverantör tvätt (45 min)

Underleverantör inköp (30 min)

HEMSJUKVÅRD I ORDINÄRT BOENDE (följer ej pbb)

Hembesök av legitimerad personal

Delegerad hemsjukvård

Förskrivning hjälpmedel

SÄRSKILT BOENDE - SoL

Omvårdnad, from dag 4

Måltid, helabonnemang

Måltid, dygnspris

Måltid, utan frukost

Måltid, utan kvällsmål

Förbrukningsmaterial

KORTTIDSPLATS - SoL

Omvårdnad, from dag 4

Måltid, dygnspris

TEKNISKA HJÄLPMEDEL

Långtidslån av manuell rullstol (första är avgiftsfri)

Långtidslån av elrullstol

Långtidslån av rollator (första är avgiftsfri)

KORTTIDSBOENDE - LSS

Måltid, lör, sön- och lov dagar

Måltid, skoltid

KORTTIDSVISTELSE - LSS

Måltid, mellanmål under skoldagar

Måltid, lunch och mellanmål under lov dagar

	Procent av basbeloppet		Belopp, kr
	per mån/tillf		
	0,539	0,045	2 642 kr per månad
	0,539	0,0449	2 642 kr per månad
	0,008		470 kr per timme
			450 kr
	6,77%	0,0056	332 kr per månad
	0,008		470 kr per timme
	0,008		470 kr per timme
	0,48	0,0400	2 352 kr per månad
		77,3	77 kr per lunch
			706 kr per tillfälle
			353 kr per tillfälle
			235 kr per tillfälle
		högst	100 kr per besök
			400 kr per månad
			250 kr per månad
			100 kr per tillfälle
			2 642 kr per månad
	96,97%	0,0808	4 752 kr per månad
		156,21	156 kr per dag
	74,16%	0,0618	3 634 kr per månad
	69%	0,0575	3 381 kr per månad
	0,046	0,0038	226 kr per månad
			2 642 kr per månad
			156 kr per dag
	1,10%	0,0009	54 kr per månad
	4,40%	0,0037	216 kr per månad
	0,90%	0,0008	44 kr per månad
	65,40%	0,0018	105 kr per dag
	Se matdistr	davrundat	77 kr per dag
	10,00%	0,0003	16 kr per dag
	35,20%	0,0010	57 kr per dag

Färdtjänstbestämmelser - omfattning och avgifter

Antaget av	
Antaget	
Ersätter tidigare version	KF 2023-06-13 § 78
Gäller för	Vård och omsorgsnämnden
Dokumentansvarig	Kontorschef Omsorgskontoret

Innehåll

Färdjänstillstånd	3
Omfattningen av färdtjänst i Östhammars kommun	3
Prissättning av färdtjänst	4
Månadskort	4
Färdtjänst med båt	4
Resa inom en annan kommun	4
Riksfärdtjänst	5
Omfattningen av riksfärdtjänst i Östhammars kommun	5
Prissättning av riksfärdtjänst	5
Överklagan och synpunktshantering	5

Sedan den 1 januari 2012 gäller lag (2010:1065) om kollektivtrafik som stadgar att det i varje län ska finnas en regional kollektivtrafikmyndighet med samlat ansvar för kollektivtrafiken i regionen. Inom regionen så är Region Uppsala ansvarig kollektivtrafikmyndighet och UL kollektivtrafikförvaltning.

Enligt kollektivtrafiklagen ska kollektivtrafikmyndigheten upprätta ett trafikförsörjningsprogram för hela länet. Eftersom Östhammars kommun har valt att inte överlåta huvudmannaskapet för färdtjänst och riksfärdtjänst till regionala kollektivtrafikmyndigheten ska kommunen enligt kollektivtrafiklagen upprätta ett eget trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst. Detta dokument är Östhammars kommuns svar på kravet på ett trafikförsörjningsprogram.

Färdtjänstillstånd

Ansvarig nämnd för färdtjänstillstånd i Östhammars kommun är Vård- och omsorgsnämnden. Tillstånd för färdtjänst utreds och bedöms av kommunens färdtjänsthandläggare som utifrån Lagen (1997:736) om färdtjänst samt kommunens antagna regler beslutar i ärendet. Syftet är att personer med varaktig funktionsnedsättning som överstiger tre månader, som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer, ska ha möjlighet att förflytta sig i samhället.

Tillståndet kan förenas med individuella villkor. Vid behov av personlig assistans beviljas ledsagare som åker kostnadsfritt. Ledsagare beviljas endast under färdtjänstresans genomförande. I beslutet anges om beslutet gäller tills vidare eller för begränsad tid. Samtliga beslut ska innehålla en reservation för att beslutet ska kunna omprövas ifall det sker lagändringar eller förändringar av kommunens regler.

Östhammars kommun är medlem i SFF, Svenska Färdtjänstföreningen.

Omfattningen av färdtjänst i Östhammars kommun

Innehavare av färdtjänstillstånd i Östhammars kommun kan genomföra 250 enkelresor/år. Om särskilda skäl finns kan ytterligare resor beviljas. Arbetsresor räknas inte in i detta antal utan kan beviljas utöver dessa resor. Resan börjar eller slutar alltid i Östhammars kommun och kan genomföras inom Östhammars kommun, till delar av angränsade kommuner. Karta över området dit färdtjänst kan nyttjas finns i broschyren ”information om färdtjänst”. Resan ska beställas senast dagen före avresan. Bokning av resa samma dag är möjlig, men endast i mån av plats och till en förhöjd avgift. Samåkning ska ske i största möjliga utsträckning.

Under 2023 fanns det 789 personer med färdtjänstillstånd i kommunen och det genomfördes ca 12 145 resor med färdtjänst. Kostnaden för färdtjänst uppgick till 8 396 414 kr och 9 167 238 kr om riksfärdtjänst och sjötaxi också räknas in.

Prissättning av färdtjänst

Färdtjänstresenären betalar en egenavgift för resan som betalas till chauffören. Egenavgifterna för färdtjänst beslutas av kommunfullmäktige och utgår från prisbasbeloppet. 2024 uppgår prisbasbeloppet till 57 300 kr. Aktuell kostnad justeras 1 januari årligen och avrundas till närmaste krona.

Från	Till	Avgift % av prisbasbelopp
Östhammars kommun	Östhammars kommun	0,0011% (63 kr 2024)
Östhammars kommun	Uppsala kommun (del av)	0,0023 % (132 kr 2024)
Östhammars kommun	Norrtälje kommun (del av)	0,0023 % (132 kr 2024)
Östhammars kommun	Tierps kommun	0,0023 % (132 kr 2024)
Uppsala kommun (del av)	Östhammars kommun	0,0023 % (132 kr 2024)
Norrtälje kommun (del av)	Östhammars kommun	0,0023 % (132 kr 2024)
Tierps kommun (del av)	Östhammars kommun	0,0023 % (132 kr 2024)

Barn och ungdomar från och med 6 år till och med 19 år betalar halv avgift. Barn under 6 år reser alltid gratis.

Månadskort

Den som är beviljad arbets- eller studieresor erbjuds att köpa ett månadskort. Priset för ett månadskort följer priset på ULs månadskort, 2024 innebär det att ett månadskort kostar 1 030 kr. Månadskortet innebär att innehavaren inte behöver betala någon egenavgift. Månadskortet kan endast användas för arbets- eller studieresor. För ungdomar till och med 19 år utgår halva kostnaden.

Färdtjänst med båt

Den som är folkbokförd på någon av öarna inom Östhammars kommun kan beviljas färdtjänst med båt. Insatsen beviljas till och från närmaste brygga mellan ön och fastlandet. Den som beviljats färdtjänst med båt kan genomföra två enkelresor/vecka. Om särskilda skäl finns kan ytterligare resor beviljas. Dessa resor medför motsvarande egenavgift som ordinarie resa inom Östhammars tätort. Om färdtjänst nyttjas till eller från båten på fastlandet utgår en separat egenavgift för denna resa.

Resa inom en annan kommun

Färdtjänstinnehavare som besöker en annan kommun har möjlighet att använda färdtjänsten i kommunen som besöks. Anmälan om resa i annan kommun ska göras till ansvarig färdtjänsthandläggare senast en vecka innan avresa. Resan beställs och betalas i kommunen

som besöks. Den genomförda resan ersätts av Östhammars kommun med ett avdrag på 25 % av taxameterbeloppet, lägst 0,0011% av prisbasbeloppet (63 kr 2024), mot insändande av taxameterkvitto, namn, adress och uppgifter om konto där pengarna ska sättas in.

Riksfärdtjänst

Tillstånd för riksfärdtjänst utreds och bedöms enligt lagen (1997:735) om riksfärdtjänst och kommunens färdtjänsthandläggare beslutar i ärendet. En skriftlig ansökan görs för varje enkelresa eller för varje tur- och returresa. Resor i samband med arbete, utbildning eller medicinsk behandling liksom resor som bekostas av stat, region eller annan huvudman beviljas i regel ej som riksfärdtjänst.

Innan beslut fattas görs en utredning om funktionshindrets omfattning och ändamålet för resan samt bedömning om en merkostnad för resan föreligger på grund av resenärens funktionshinder. I första hand ges tillstånd med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare om detta bedöms möjligt utifrån resenärens funktionsnedsättning, resmål och restid.

Under 2023 har ca 29 personer nyttjat riksfärdtjänst.

Omfattningen av riksfärdtjänst i Östhammars kommun

Riksfärdtjänst kan beviljas en person som vid resa utanför kommunen, inom Sverige får en merkostnad för resan till följd av en omfattande och varaktig funktionsnedsättning. Syftet med riksfärdtjänst är att en person med funktionsnedsättning ska kunna resa från en kommun till en annan till normala kostnader.

Prissättning av riksfärdtjänst

Resenären betalar en egenavgift för resan, som är beroende av reslängden oavsett färdmedel. Resenärer under 26 år och studerande som innehar Centrala Studiestödsnämndenens rabattkort eller någon av studentkårens studentkort som Mecenat eller studentkortet betalar endast 70% av egenavgiften.

Egenavgiften är fastställd av regeringen och är mellan 105-755 kr.

Överklagan och synpunktshantering

Överklagan av beslut sker till förvaltningsrätten i Uppsala men ska alltid ställas till Östhammars kommun, omsorgskontoret som vidarebefordrar överklagan.

Synpunkter lämnas via e-tjänst på kommunens hemsida, www.osthammar.se, eller särskild blankett som skrivs ut från kommunens hemsida eller hämtas på Omsorgskontoret.

Vård- och omsorgsnämnden

Översyn egenavgifter färdtjänst

Bakgrund färdtjänst

Östhammars kommun tillhandahåller färdtjänst åt de kommuninvånare som beviljats färdtjänstillstånd. Ett sådant tillstånd fås efter ansökan där det är styrkt att personen har en varaktig funktionsnedsättning som sträcker sig längre än tre månader och där personen har svårigheter att förflytta sig eller att resa med kollektivtrafik. Den som nyttjar färdtjänst betalar en egenavgift som tillfaller taxibolaget. Egenavgiften uppgår till 50 kr per resa inom Östhammars kommun. Utanför kommunen dit färdtjänst kan nyttjas är avgiften 120 kr. För resa i annan kommun ersätts den enskilde med ett avdrag av 25 % av taxameterpriset, dock betalar den enskilde alltid lägst 50 kr.

Individ- och familjenämnden beslutade 2024-06-26 att ge förvaltningen i uppdrag att se över och i förekommande fall föreslå en revidering av egenavgifterna för färdtjänst.

Omvärldsbevakning

En omvärldsbevakning över egenavgifterna i länets andra kommuner har genomförts.

Egenavgift för resor inom kommunen

Kommun	Avgifter egen bil	Avgifter samåkning
Östhammar	50 kr	Samma kostnad
Tierp	30% av taxameterbelopp, lägst 50 kr	Halva kostnaden
Älvkarleby	taxi 32,5 % av totalbeloppet (taxameterbeloppet plus startavgift) specialfordon 14 % av totalbeloppet (taxameterbelopp plus startavgift)	Samma kostnad
Heby	75 procents tillägg på Upplands lokaltrafiks (UL) kontanttaxa. (68 kr)	Samma kostnad
Enköping	45 kr	Samma kostnad

Knivsta	40 -120 kr baserat på avståndsnivåer	20-60 kr baserat på avståndsnivåer
Uppsala	80 kr en zon, 160 kr två zoner	40 kr en zon, 80 kr två zoner

Egenavgift för resor utom kommunen

Östhammar	120 kr	Samma kostnad
Tierp	30% av taxameterbelopp, lägst 50 kr	Halva kostnaden
Älvkarleby		Samma kostnad
Heby	75 procents tillägg på UL:s kontanttaxa (68 kr). Plus ett miltillägg på 20 kronor för varje påbörjad mil.	Samma kostnad
Enköping	25 procent av beloppet på taxameter (min 45 kr, max 185 kr)	Samma kostnad
Knivsta	40 -120 kr baserat på avståndsnivåer	20-60 kr baserat på avståndsnivåer
Uppsala	80 kr en zon, 160 kr två zoner, 300 kr till Arlanda	40 kr en zon, 80 kr två zoner, 150 kr till Arlanda

Som framgår tillämpar en del kommuner en avgift som är baserade på taxameterbeloppet eller kopplade till kostnaden för en bussresa med UL. Det förekommer också att priset är kopplat till zoner eller avståndsnivåer. För vissa kommuner så finns det också möjlighet att åka billigare genom samåkning medan kostnaden i Östhammar är fast oavsett antal personer som färdas i bilen. Sammantaget försvårar dessa skilda system en jämförelse. Trots detta bedöms att avgiften i Östhammar är relativt låg.

Nuvarande avtal och förslag på översyn

Nuvarande avtal tecknades 2021-06-20 med en löptid på 3+1 år och kan därmed gälla fram till och med 2025-06-20. Kostnaden för färdtjänst betalas genom en fast ersättning till Taxi Norra Uppland AB. Egenavgifterna som brukaren betalar tillfaller utföraren enligt avtalet. Detta innebär att en höjning av egenavgifterna inte medför någon besparing för kommunen. För att kunna göra en besparing krävs ett tilläggsavtal med utföraren om att den utökade ersättningen istället ska tillfalla kommunen. Ett sådant upplägg användes vid senast höjning med dåvarande utförare.

Eftersom att ett nytt avtal snart ska ingås föreslås istället att översynen av avgifter görs inför denna höjning för att höjningen ska kunna skapa förutsättningar för ett mer gynnsamt avtal. Detta skulle kunna leda till en besparing genom att anbudsgivare kan erbjuda ett lägre pris när utförarens intäkter ökar. En höjning bör därför beslutas så att den kan användas som underlag inför kommande förhandlingar och träder i kraft först när det nuvarande avtalet löper ut.

För att höja egenavgifterna behöver kommunfullmäktige besluta detta. Kommunfullmäktige behöver också samtidigt revidera "Trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst i Östhammars kommun" med de nya avgifterna. I samband med detta föreslås ett antal uppdateringar av dokumentet. Dokumentet föreslås också byta namn till "Färdtjänstbestämmelser - omfattning och avgifter". Namnändringen föreslås som en del av det kommunövergripande arbetet med översyn av benämningen på styrande dokument. Fortsatt i texten används nuvarande benämning.

Vidare finns det en ytterligare avgift att justera, för den som reser i annan kommun. Här är egenavgiften 25% av taxameterbeloppet och lägst 50 kr. Om det ska göras en avgiftsjustering för dessa 50 kr behöver ansvarig nämnd också fatta ett beslut om att revidera riktlinjen "Villkor för kommunal färdtjänst i Östhammars kommun" som tidigare beslutats av socialnämnden eftersom avgiften framgår där. För att underlätta framtida revideringar föreslås att den aktuella avgiften istället i riktlinjen hänvisar till trafikförsörjningsprogrammet. Även detta dokument föreslås byta namn. Dokumentet föreslås döpas om till "Regler för kommunal färdtjänst i Östhammars kommun". Fortsatt i dokumentet används nuvarande benämning.

Möjlighet till besparing

Under 2023 genomfördes 12 145 resor. Av dessa resor bedöms runt 1 000 resor om året genomföras av personer med månadskort för arbetsresor/studieresor vilket innebär att ingen egenavgift utgår. Besparingen som bedöms kunna göras uppskattas till drygt 100 000 kr årligen för en höjning om 10 kr för samtliga egenavgifter om ett avtal ingås för att denna höjning ska tillfalla kommunen.

Indexering

Det föreslås att en avgiften fortsatt indexeras upp årligen genom att inte besluta om en fast summa utan istället koppla avgiften till ett index. Här skulle biljettpriset hos UL, taxameterbeloppet eller prisbasbeloppet användas. Nackdelen med att använda biljettpriset hos UL är att biljettsystemet kan göras om och att prisförändringar kan göras oregelbundet. Nackdelen med att använda taxameterbeloppet är att det kan bli svårare att överblicka. Genom att ha priset kopplat till taxameterbeloppet behöver taxameterbeloppet beaktas i en upphandling samt att priset kan vara svårare att överblicka för den som nyttjar färdtjänst. En följd av att använda sig av taxameterbeloppet skulle vara att det blir en stor prisskillnad mellan olika resor. Med beaktande av detta föreslås att kostnaden knyts till prisbasbeloppet. Detta har fördelen att en justering görs årligen och att det speglar kostnadsutvecklingen i Samhället.

Genom att egenavgiften justeras årligen (den 1 januari) genom en indexering kan utföraren som upphandlas räkna med en intäkt som följer kostnadsutvecklingen i samhället vilket kan antas ge ett förmånligare pris. Det medför också att kommande höjningar av egenavgiften underlättas när inga tilläggsavtal måste ingås med utföraren om kommande avtal utformas på samma som nuvarande villkor. Den automatiska justeringen av egenavgiften leder också till en tidsbesparing för

förvaltningen när uppskrivningen automatiseras. Utifrån förslaget behöver kostnaden bara räknas fram årligen inför det nya året och förändringen kommuniceras ut inför förändringen som träder i kraft 1 januari.

Förslag egenavgifter

Från	Till	Avgift % av prisbasbelopp
Östhammars kommun	Östhammars kommun	0,0011% (63 kr 2024)
Östhammars kommun	Uppsala kommun (del av)	0,0023 % (132 kr 2024)
Östhammars kommun	Norrtälje kommun (del av)	0,0023 % (132 kr 2024)
Östhammars kommun	Tierps kommun	0,0023 % (132 kr 2024)
Uppsala kommun (del av)	Östhammars kommun	0,0023 % (132 kr 2024)
Norrtälje kommun (del av)	Östhammars kommun	0,0023 % (132 kr 2024)
Tierps kommun (del av)	Östhammars kommun	0,0023 % (132 kr 2024)

Jämförelse

För att göra en jämförelse över vilken utveckling en sådan indexering hade haft över tid har en jämförelse tagits fram från 2019 till 2024. Det har också tagits fram vad egenavgiften kommer bli för 2025.

År	Prisbasbelopp	Egenavgift inom kommun 0,0011%
2025	58 800	64
2024	57 300	63
2023	52 500	58
2022	48 300	53
2021	47 600	52
2020	47 300	52
2019	46 500	51

År	Prisbasbelopp	Egenavgift utom kommunen 0,0023 %
2025	58 800	135
2024	57 300	132
2023	52 500	121
2022	48 300	111
2021	47 600	109
2020	47 300	109
2019	46 500	107

Arlanda

Ett annat alternativ som undersökts för att minska kostnaderna för verksamheten är att återinföra möjlighet att nyttja färdtjänst till Arlanda. 2021 togs möjligheten

att nyttja färdtjänst till Arlanda bort, detta medförde att det istället har gjorts ansökningar om riksfärdtjänst till Arlanda. Återinförandet skulle kunna ge en mindre besparing om avgiften sätts till en högre kostnad än motsvarande kostnad för att nyttja riksfärdtjänst till platsen eftersom riksfärdtjänst endast får nyttjas dit färdtjänst inte medges. Varje resa med riksfärdtjänst måste också handläggas och bokas av handläggarna och detta medför ett merarbete för handläggarna som inte finns för färdtjänstresor.

2023 genomfördes 21 st. resor till Arlanda med riksfärdtjänst. Egenavgiften är baserad på fasta avståndsintervall. Den genomsnittliga kostnaden för den enskilde bedöms vara 130 kr för avståndet 101 -125 km. Egenavgiften för riksfärdtjänst ligger utanför kommunens kontroll. För kommunen uppgick kostnaden för riksfärdtjänst till Arlanda till totalt till 70 867 kr, detta kan ställas i relation till den totala kostanden för riksfärdtjänst för kommunen som uppgick till 533 596 kr. Eftersom antalet resor är så pass få bedöms det inte motiverat med ett återinförande. Ett återinförande skulle förenkla processen för att resa till Arlanda vilket kan antas öka resandet. Ett återinförande bedöms därför istället kunna öka kommunens kostnader om resandet ökar.

Förslag på revideringar av styrande dokument.

Följande ändringar föreslås av ”Trafikförsörjningsprogram för färdtjänst och riksfärdtjänst i Östhammars kommun” (markerat i färg):

- Ändring av dokumentets namn
- Aktuella avgifter
- Aktuell statistik
- Tillägg av villkor för resa inom annan kommun
- Ändring från ”landsting” till region
- Ändring ”Socialnämnden” till ”Vård- och omsorgsnämnden”
- Ändring av struktur i dokumentet
- Hänvisning till karta dit färdtjänst kan nyttjas
- Äldre miljökrav borttagna
- Förtydligande om beställning

Följande ändringar föreslås av riktlinjen ”Villkor för kommunal färdtjänst i Östhammars kommun”:

- Ändring av dokumentets namn
- Aktuell avgifter för resa inom en annan kommun ersätts med en hänvisning till ovanstående dokument.
- Förtydligande om beslut

Regler för kommunalt partistöd

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2024-12-10 §
Ersätter tidigare version	KF § 119/2018
Gäller för	KS, nämnder
Dokumentansvarig	Stabschef

Inledning

I kommunallagen (2017:725) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd. Dessa regler anger hur grundstöd och mandatberoende stöd fördelas, hur redovisning av partistödet ska ske samt de villkor som gäller för utbetalning i Östhammars kommun.

1. Rätt till partistöd

Lokalt partistöd i Östhammars kommun betalas ut till partier som är representerade i kommunfullmäktige i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 29 § kommunallagen.

2. Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- Ett grundstöd som uppgår till 50 000 kronor per år till parti utan kommunalråd, samt
- Ett mandatstöd som uppgår till 20 000 kronor per mandat och år.

Beloppen anges i 2018 års prisnivå och uppräknings sker årligen genom att riksdagsmannaarvodets uppräknings används för både grund- och mandatstöd.

3. Fördelning av partistöd

Vid fördelning av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Om ett partis representation minskar reduceras den mandatbundna delen av partistödet i motsvarande grad.

Om en fullmäktigeledamot byter parti eller lämnar sitt parti men fortsätter sitta kvar i fullmäktige under mandatperioden påverkas inte partistödet. En stol är ”tom” först om länsstyrelsen inte har något namn att tillgå efter en avsägelse från en ledamot i fullmäktige.

4. Användning av partistöd

I syfte att partiet ska kunna välja att särskilt satsa på den aktiva medverkan i opinionsbildningen och informationsverksamheten kan en del av partistödet enligt kap. 2 användas för att ekonomiskt ersätta av en eller flera personers arbetsinsatser.

Ersättningen är ett partistöd till partier med representation i kommunfullmäktige.

Ersättningen, inklusive skatter och avgifter, kan motsvara högst 50 % av partistödet.

Den som får ersättning i enlighet med denna bestämmelse har i denna egenskap inte rätt till ersättning för utlägg eller andra förmåner.

Ersättningen samt lagstadgade skatter och avgifter betalas till en eller två personer som anmälts av partiet.

Anmälan om utbetalning av partistöd till person istället för partiförening ska göras i samband med den skriftliga redovisningen.

5. Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning enligt 4 kap. 31 § som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § kommunallagen. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari – 31 december och ska lämnas till kommunfullmäktige senast sex månader efter räkenskapsårets utgång.

En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen

6. Villkor för utbetalning av partistöd

Kommunfullmäktige ska årligen besluta om utbetalning av partistöd enligt 4 kap. 32 § kommunallagen. Partistödet betalas ut kvartalsvis i förskott. Har redovisning och granskningsrapport enligt 4 kap. 31 § tredje stycket kommunallagen inte lämnats in i tid kan kommunfullmäktige besluta att inget stöd betalas ut för nästkommande år.

Dnr KS-2022-375

§ 78. Finansiering av VA-utvecklingen i Östhammars kommun

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Östhammar vatten AB ges ett årligt driftbidrag som täcker det underskott i Östhammar Vatten AB som är hänförligt till nödvändiga nyinvesteringar intill att Östhammar Vatten AB:s intäkter balanseras mot investeringarna. Bidragets storlek ska årligen uppgå till minst det belopp som krävs för att vidmakthålla det egna kapitalet i Östhammar vatten till 10 miljoner kronor (10 000 000 kr). Driftbidraget ska beviljas åtminstone för åren 2025-2035. Driftbidragets årliga belopp fastställs av kommunfullmäktige i budgeten inför varje nytt budgetår.
- Under förutsättning att kommunkoncerns belåningskalkyl är godtagbar enligt Kommuninvest, Östhammars kommun såsom för egen skuld utökar sitt borgensåtagande avseende Östhammars vattens lån till totalt en miljard trehundrafemtio miljoner kronor (1 350 000 000 kr). Detta gäller för åren fram till 2035. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år. Borgensavgiften kan komma att omprövas under perioden utifrån aktuell lagstiftning.
- Beslut angående att finansiera överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun, KF 2021-12-17, § 171, påverkas inte av ovanstående beslut. Villkor enligt det beslutat kvarstår oförändrat.

Reservationer

Anna Göransson (BOA), Jan-Olof Ahlinder (BOA), Sabina Ståhl (KD), Eva Fredriksson (KD), Maria Nyström (KD) samt Malin Aldal (MP) reserverar sig mot beslutet.

Lars O. Holmgren (BoA) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen gav under 2021 förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag för beslut i kommunfullmäktige om utbyggnad av vatten och avloppssystem i Östhammars- och Öregrundsområdet samt finansieringsplan för detta på kort och lång sikt. Beslutet ska harmoniseras med den VA-plan som arbetas fram tillsammans med ÖVAB/GVAB. Uppdraget ska genomföras under första delen av 2022.

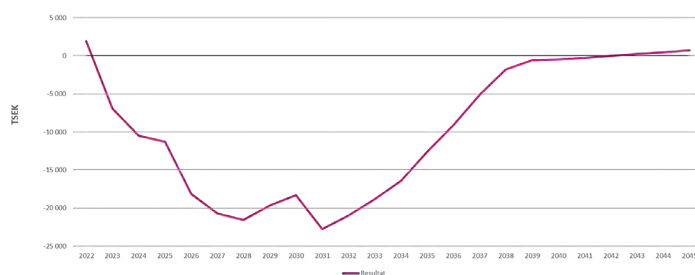
VA-plan inklusive preliminär kostnadskalkyl finns nu för kommunfullmäktige att ta ställning till.

VA-utvecklingen i Östhammar kommun enligt den beslutade planen innebär ökade driftskostnader samt kapitalkostnader för Östhammar Vatten AB allteftersom utbyggnaden

Kommunfullmäktige

sker. I takt med att kostnaderna ökar uppstår ett underskott i verksamheten som behöver finansieras genom ökade intäkter. Utbyggnaden innebär att fler hushåll kan ansluta sig vilket innebär ökade intäkter, men det ökade intäktsbehovet behöver också täckas genom en ökad taxa alternativt genom tillskott av skattemedel.

En successiv taxehöjning är nödvändig för att VA-verksamheten ska vara självfinansierad inom en 10-15 årsperiod och när utbyggnaden enligt plan är färdigställd. Grafen nedan illustrerar det underskott i verksamheten som kommer uppstå under perioden trots en jämn taxeökning för att uppnå självfinansiering inom 10-15 år. Beroende på hur stora taxeökningar som genomförs innebär det att det finns ett behov av finansiering via skattemedel på mellan 10-20 mnkr per år fram till dess att VA-verksamheten är självfinansierad. Tillskott av skattemedel sker genom driftsbidrag till Östhammar Vatten AB. Med tanke på rådande omvärldsläge finns det osäkerheter i beräkningarna där faktorer som inflation, ränta, leveranstider mm kommer att påverka det faktiska behovet av ökade intäkter. Därtill finns det också osäkerheter kring när i tid nyanslutningar kommer att genomföras.

Underskottet som behöver finansieras via skattemedel behöver arbetas in i kommunens årliga driftsbudget. Det finns ett direkt samband mellan hur VA-taxan utvecklas under tidsperioden och hur stort driftsbidrag som behöver ges till Östhammar Vatten AB. I samband med budgetprocessen för efterföljande år behöver därmed nivå på VA-taxan fastställas så att behovet av driftsbidrag kan tas hänsyn till i kommunens budgetarbete. En lägre nivå på taxans utveckling ger ett ökat behov av driftsbidrag från kommunen.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Margareta Widén-Berggren (S), Pär-Olof Olsson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag

Lars O. Holmgren (BOA) yrkar i första hand på återremittering och i andra hand på avslag med motiveringen att det strider mot LAV (Lagen om allmänna vattentjänster) att låta skattekollektivet ta hela den ekonomiska risken som dessutom inte är definierad, varför det finns stor risk att räntor och inflation kopplat till projektet tränger undan välfärd då kostnaden skall tas ur den löpande budgeten vilket inte alls kan accepteras.

Sabina Ståhl (KD) yrkar avslag

Kommunfullmäktige

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandena och finner att kommunfullmäktige ska avgöra frågan idag.

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag mot Lars O. Holmgrens (BOA) yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att avslå yrkandet.

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag mot Sabina Ståhls (KD) yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att avslå yrkandet.

Ordförande finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Beslutet skickas till

info@gastrikevatten.se

Sektor Samhälle

Ekonomienheten

Kultur- och fritidsnämnden

Taxor och avgifter 2025

Allmännyttiga ideella föreningar i Östhammars kommun för verksamhet/träning.
Priset gäller även Östhammars kommuns verksamheter, dvs internhyra.

Idrottsanläggningar

Lokalhyra hel hall + Frösåkersvallen

Sporthallar (Gimo, Alunda, Östhammar, Öregrund, Österbybruk)
och Frösåkersvallen

Berättigad till föreningspris	/tim	160
Match, tävling, evenemang	/tim	255
Övriga hyresgäster	/tim	515

Lokalhyra halv sporthall och mindre hallar

Olandshallen B-hall Alunda, G.a hallen i Österbybruk, Sven Persson hallen Öregrund
Kristinelundsskolan Östhammar, Hargshamns gymnastiksal, Gräsö gymnastiksal
Räddningstjänsten Östhammar, Gruppträningslokal Gimo och Östhammar

Berättigad till föreningspris	/tim	105
Match, tävling, evenemang	/tim	155
Övriga hyresgäster	/tim	255

Övernattning/Arrangemang dygn

Stor idrottshall	/dygn	1750
Övriga lokaler	/dygn	1170

Lokalhyra ishallar

Gimo och Östhammar

Berättigad till föreningspris	/tim	160
Match, tävling, evenemang	/tim	255
Berättigad till föreningspris, tränings utan is	/tim	100
Övriga hyresgäster	/tim	1520
Evenemang utan is	/dygn	2335

Omkostnad debiteras hyresgästen till självkostnadspris (t.ex. borttagning av sarg).

Lokalhyra simhall

Berättigad till föreningspris		
Gimo, Österbybruk, Alundabadet		
/bana	/tim	55
Undervisningsbassäng	/tim	160
Match, tävling, evenemang	/tim	500
Övriga hyresgäster		
Gimo, Österbybruk, Alundabadet		
/bana	/tim	225
Stora bassängen /hel	/tim	1110
Undervisningsbassäng	/tim	585

Lokalhyra omklädning-, samtals- och konferensrum

Lokalhyra omklädning-, samtals- och konferensrum	/tim	50
--	------	----

Kultur- och fritidsnämnden		
Taxor och avgifter 2025		
Bad		
Bad: Alundabadet, Gimo simhall och Österbybruks simhall		
Bastu: Frösåkershallen, Öregrundssporthall, Gimo & Österbybruks simhall		
Vuxen		
Bad	/gång	65
Rabattkort	/12 ggr	650
Årskort	/år	1180
Ungdom/pensionär		
Bad	/gång	35
Rabattkort	/12 ggr	350
Årskort	/år	755
Barn under 7år i betalande vuxens sällskap	/gång	0
Bastu		
Bastu	/gång	35
Rabattkort	/12 ggr	350
Gym		
Gimo och Östhammar		
Vuxen		
/gång	/gång	125
Träningskort, månad	/månad	615
Träningskort, halvår	/halvår	2495
Träningskort, år	/år	3640
Autogiro löpande minst 1 år	/månad	303
Ungdom/pensionär		
/gång	/gång	95
Träningskort, månad	/månad	495
Träningskort, halvår	/halvår	2000
Träningskort, år	/år	2955
Autogiro löpande minst 1 år *	/år	246
Träningskort år/halvår = gym, bad och bastu		

Kultur- och fritidsnämnden		
Taxor och avgifter 2025		
Gym		
Öregrund		
Vuxen		
/gång	/gång	90
Träningskort, månad	/månad	455
Träningskort, halvår	/halvår	1350
Träningskort, år	/år	1765
Autogiro löpande minst 1 år *	/år	147
Ungdom/pensionär		
/gång	/gång	70
Träningskort, månad	/månad	360
Träningskort, halvår	/halvår	1135
Träningskort, år	/år	1560
Autogiro löpande minst 1 år *	/år	130
Österbybruk		
Vuxen		
/gång	/gång	95
Träningskort, månad	/månad	495
Träningskort, halvår	/halvår	2000
Träningskort, år	/år	2955
Autogiro löpande minst 1 år *	/månad	246
Ungdom/pensionär		
/gång	/gång	75
Träningskort, månad	/månad	380
Träningskort, halvår	/halvår	1555
Träningskort, år	/år	2335
Autogiro löpande minst 1 år *	/månad	195
Träningskort år = gym, bad och bastu		
Års- och halvårskort köpta i Gimo och Östhammar gäller i alla kommunens simanläggningar och gym		

Kultur- och fritidsnämnden		
Taxor och avgifter 2025		
Lokaluthyrning		
Övrig verksamhet i kultur- och fritidsnämndens lokaler		
Unkan ungdomsgård, Österbybruk		
Berättigad till föreningspris	/timme	70
Övriga hyresgäster	/timme	115
Rådhusalen, Öregrund		
Berättigad till föreningspris	/timme	70
Övriga hyresgäster	/timme	115
Utställningar	/dag	100
Utställningar	/vecka	500
Om utställaren önskar förändring av lokalen, så som bortforsling av möbler, i samband med utställning debiteras detta utställaren till självkostnadspris.		
Sammanträdesrum Räddningstjänsten, Östhammar		
Berättigad till föreningspris	/timme	70
Övriga hyresgäster	/timme	115

Kultur- och fritidsnämnden			
Taxor och avgifter 2025			
Storbrunn, Östhammar			
	Avgiftsgrupp 1 Kommunens elever (elevuppspel, kulturskolan etc.)	Avgiftsgrupp 2 Kommunens föreningar, studieförbund, enskilda samt kommunens förvaltningar och verksamheter	Avgiftsgrupp 3 Övriga såsom företag och myndigheter
BIOSALONG			
Vardag			
Heldag 08.00-17.00	600 kr	1 400 kr	5000
För- eller eftermiddag	300 kr	700 kr	2500
Kväll 16.00-22.00	600 kr	700 kr	2500
Tid utöver dessa blocktider	+ 125 kr/tim	+ 245 kr/tim	+ 610 kr/tim
Helg			
4 timmar	600 kr	1 200 kr	2500
8 tim mellan 10-22	1 200 kr	2 000 kr	5000
Tid utöver 8 timmar (högst 2 timmar)	+ 185 kr/tim	+ 305 kr/tim	+ 610 kr/tim
Tekniskt stöd/värd (ljud, ljus & projektor)	300 kr/tim	300 kr/tim	300 kr/tim
STORA ATELJÉN			
Heldag 08.00-17.00	Kostnadsfritt	300	1500
För- eller eftermiddag	Kostnadsfritt	300	750
PARKEN			
Parken + Nedre plan (Café och Toaletter)			
Kl. 10-22	-	-	10000
För- eller eftermiddag	-	-	5000
Endast Parken			
kl. 10-22	Kostnadsfritt	3 000 kr	3000

Kultur- och fritidsnämnden		
Taxor och avgifter 2025		
Avgifter Folkbiblioteket, Östhammars kommun		
Kopiering/Utskrift	/st	2
Kasse	/st	2
Förkommet lånekort	/st	10
Fjärrlån		10
Förkommen/skadad bok*		300

*Om boken du lånat kommer bort eller blir skadad tar vi ut en avgift på 300 kronor för att ersätta exemplaret. Det går också bra att skänka ett annat exemplar av samma bok till biblioteket.

Brandförsvaret
Samrådsredogörelse

Handläggare:
Johan Svebrant, verksamhetsutvecklare

Datum:
2024-09-04

Diarienummer:
RÄN-2024-00080

Sida 1 (7)

Enligt sändlista

Samrådsredogörelse handlingsprogram enligt Lagen om skydd mot olyckor

Räddningsnämnden sände ut förslag till nytt handlingsprogram på samråd under perioden 2024-06-07 till 2024-08-20. De som önskade fick förlängd svarstid.

Sändlistan för samråd finns i bilaga. Följande instanser har lämnat yttrande:

Tierps kommun, kommunstyrelsen

Yttrande:

Syftet med ett kommunalt handlingsprogram enligt LSO är att beskriva räddningstjänstrelaterade risker i kommunen och vilken förmåga kommun/räddningstjänst har att hantera riskerna. Med handlingsprogrammet möjliggörs verksamhetsstyrning, extern information och att staten får ett tillsynsunderlag. Dokumentet ger god risköverblick, systemförståelse och övergripande svar, ur LSO-perspektivet, på frågorna

- Vad ska skyddas?
- Mot vad då?
- Hur då?

Gemensamt strävande efter ett allt närmare samarbete mellan parterna är önskvärt, bland annat för att möta de utvecklingsbehov som påtalas i handlingsprogrammet, t.ex. avseende planer för brand- och släckvatten. Även än bredare samarbeten påtalas i dokumentet, t.ex. avseende särskilt riskutsatta personer. Då dokumentet *Tierps, Uppsala och Östhammars kommuns handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor – samrådsversion* ser ut att på ett gott sätt uppfylla syftena med ett handlingsprogram enligt LSO, så har Tierps kommun inga särskilda ändringsförslag.

Kommentar:

Yttrandet har inte föranlett någon ändring.

Vi samverkar i en gemensam räddningsnämnd:
Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun

Postadress: Uppsala kommun, Brandförsvaret, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 30 00
www.uppsalabrandforsvar.se

Uppsala kommun, kommunstyrelsen

Yttrande:

I kapitel 4 som rör risker, riskanalys och riskbedömningar saknas hänvisningar till kommunernas lagstadgade arbete med så kallade risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Även om kommuners arbete med RSA regleras i annat lagrum än LSO så är arbetet med RSA och de åtgärdsbehov som identifieras där en central del av kommuners risk- och sårbarhetsförebyggande arbete. Räddningsnämndens verksamhet omfattas av Uppsala kommuns lagstadgade arbete med risk- och sårbarhetsanalyser och RSA bör därför nämnas i handlingsprogrammet som en del i nämndens arbete med att förebygga och hantera risker och olyckor.

Handlingsprogrammet tar specifikt upp inriktningen för Uppsala Brandförsvars arbete inom områdena klimatanpassning och extremväder, krisberedskap och civilt försvar samt social oro och antagonistiska hot. Det saknas dock helt hänvisningar till Uppsala kommuns Program för krisberedskap och civilt försvar 2024–2027 (KSN-2023-01685), Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete (KSN-2022-01078) samt Miljö- och klimatprogram (KSN-2022-00082). Programmen gäller alla nämnder och bolagsstyrelser i Uppsala kommun och utgör en central del av kommunfullmäktiges styrning och inriktning för frågorna i kommunkoncernen.

I handlingsprogrammet beskrivs hur Uppsala brandförsvaret arbetar med ledning. Kommunstyrelsen saknar en hänvisning till Uppsala kommuns krisledningsnämnd. Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunen ha en krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Uppsala kommuns krisledningsnämnd finns beskriven i riktlinjen Ledningsplan inför och vid allvarliga störningar (KSN-2023-02954) och förhållandet mellan krisledningsnämnden och den gemensamma räddningsnämnden har utretts juridiskt i en kommunintern PM från KLK daterad 2020-04-14.

Kapitel 5.1 om befolkningsutveckling i bland annat Uppsala kommun baseras på siffror från en tidigare och inaktuell befolkningsprognos. I den senaste befolkningsprognosen för Uppsala kommun beräknas folkmängden i Uppsala kommun öka med 72 600 personer under prognosperioden 2023–2050, att jämföra med den tidigare prognosen som gjorde gällande att folkmängden kommer öka med 90 000 personer under samma period.¹

Kommentar:

- Inledningen i kapitel 4 har kompletterats gällande kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser.
- Handlingsprogrammets form och innehåll styrs av MSB föreskrift MSBFS:2021:1 och följer därför inte Uppsala kommuns struktur för styrande dokument. Räddningsnämndens årliga verksamhetsplan innehåller hänvisningar till alla tre kommuners program och planer som påverkar räddningsnämndens verksamhet.
- Gällande hänvisning till Uppsala kommuns krisledningsnämnd har tillägg gjorts till texten i kapitel 8.4.

¹ Se rapporten *Befolkningsprognos Uppsala kommun 2024 – 2050*, KSN-2024-00327 daterad 21 maj 2024.

- Uppgift om befolkningsutveckling har uppdaterats i kapitel 5.1.

Östhammars kommun

Kommunen har inga synpunkter och avstår att besvara remissen.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Yttrande:

Vi har läst igenom förslag till handlingsprogrammet och har inget att erinra.

Kommentar:

Yttrandet har inte föranlett någon ändring.

Gästrike vatten

Yttrande:

Avsnitt 4.5 Olycka med farliga ämnen samt avsnitt Släckvatten och risk för miljöskador

Utöver hänsyn inom vattenskyddsområde och i anslutning till vattentäkter, så behöver hänsyn tas till att farliga ämnen från släckvatten kan påverka den allmänna VA-anläggningen. Tex kan de miljöfarliga ämnena i släckvattnet påverka reningsprocessen negativt och ibland förstöra reningsfunktion vid avloppsreningsverken och leder till ökade halter näringsämnen och miljögifter släpps ut till recipient.

Avsnitt 5.6 Brandvattenförsörjning samt avsnitt 8.1.5 Brandvattenförsörjning

GVAB vill lyfta att tillgången till vatten från den allmänna dricksvattenanläggningen för brandvattenuttag via brandposter även påverkas tillgänglig kapacitet i vattenverk och av begränsningar i tryckstegringar. Vid händelse av störning/brott på ledningsnätet kan även tillfälligt stopp i vattenleveransen uppstå.

GVAB tycker att det är viktigt att poängtera att VA-huvudmannen enbart får ta kostnader för att uppfylla VA-huvudmannens lagstadgade uppdrag. Det innebär att utökad funktion och tex drift- och underhåll av brandposter som härrör till räddningstjänstens uppdrag behöver regleras genom avtal mellan VA-huvudmannen och räddningstjänsten.

Kommentar:

- Avsnitt 5.7 har kompletterats med beskrivning av att farliga ämnen i släckvatten kan påverka VA-anläggningar.
- I avsnitt 8.1.5 har det förtydligats att brandvattenplaner ska omfatta hur kostnader ska hanteras.

Länsstyrelsen i Uppsala län

Yttrande:

Länsstyrelsen har tagit del av Uppsala brandförsvares handlingsprogram och granskat det utifrån myndighetens roll som geografiskt områdesansvarig i länet och de ansvar som länsstyrelsen i Uppsala har inom ramen för lagen om skydd mot olyckor.

Räddningsnämndens vision och de mål som har satts för brandförsvarets verksamhet ger en bra vägledning för brandförsvarets arbete framåt. Länsstyrelsen ser särskilt positivt på det sjätte målet *Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället.*

Länsstyrelsen ser fram emot fortsatt god samverkan i det kommande utvecklingsarbetet kring det civila försvaret och i den fortsatta utvecklingen av kärnenergiberedskapen.

I övrigt har länsstyrelsen inte något att erinra kring handlingsprogrammet.

Kommentar:

Yttrandet har inte föranlett någon ändring.

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Yttrande:

MSB ser inte att myndighetens egen planering utifrån myndighetens operativa roll berörs i handlingsprogrammet men anser att Uppsala Brandförsvaret kan förtydliga att de nationella resurser som MSB ställer till förfogande kan bli föremål för prioriteringar och att tillgången till dem inte alltid kan garanteras.

Kommentar:

Komplettering av texten i kapitel 8.1.1 har skett utifrån synpunkten.

Polismyndigheten

Yttrande:

Tack för påsyn. Polisområde Uppsala har inga synpunkter på remissen gällande "Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor, Tierps, Uppsala och Östhammars kommun".

Kommentar:

Yttrandet har inte föranlett någon ändring.

Kustbevakningen

Yttrande:

Handlingsprogrammet lyfter fram risker och sårbarheter i samband med sjötrafik och risken för ett utsläpp direkt i hav i kapitel 4.1.2 Riskkällor och riskpåverkande faktorer. Det är positivt att det finns med då det är viktigt att medvetandegöra risken för utsläpp och andra olyckor på liknande områden och verksamheter.

Former för samverkan med Kustbevakningen och andra statliga räddningstjänstorganisationer berörs i det bifogade dokumentet i kapitel 8.1.4 Samverkan med andra aktörer, samt i kapitel 8.1.6 Alarmering och kommunikation. Vid samtidiga räddningsinsatser eller vid begäran om räddningshjälp från statliga organisationer är det viktigt att samverkan tydligt definieras i handlingsprogrammet. Det underlättar samordning mellan samverkande organisationer och skapar tydlighet för ledning och mandatfördelning.

Enligt bilaga C redovisas ett antal hamnar och deras gränser mellan kommunalt och statligt vatten. Kustbevakningen instämmer i stort med Uppsala Brandförsvares bedömning av hamnar och gränser i vatten så som det framgår av remitterad handlingsplan. De hamnar som har redovisats har relevanta gränser utifrån de geografiska förutsättningarna.

Viktigt att de större hamnarna tas upp med gränsdragning i handlingsprogrammet och att kommunal räddningstjänst följer Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) definition av hamn, som det refereras till i rutan nedan.

**Utgångspunkt för bedömningar av hamnar*

Kustbevakningen har i sitt remissvar utgått från definitionen av hamn så som den förklarats i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) handbok om innehåll och struktur i kommunernas handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor.

Hamn enligt handboken

I handboken framgår att begreppet hamn får tolkas som en anläggning som konstruerats för ändamålet att förtöja båtar eller fartyg. Med konstruktion bör anses att den är tillverkad eller anordnad för ändamålet, till exempel en brygga eller kaj. Ytmässig avgränsning av "hamnen" bör anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om "hamnen" utgörs av en brygga – utan att den har någon exakt och tydlig avgränsning, till exempel endast med "öppet vatten" utanför bryggan – bör den ytmässiga avgränsningen anses utgöras av bryggans omedelbara närhet.

Kustbevakningen ser positivt på att det finns en oljeskyddsplan vid utsläpp av farliga ämnen i sjöar och hav som det hänvisas till i remissen.

Kommentar:

- Inga ändringar genomförs. Räddningsnämnden anser att MSBs definition är tillräcklig för att beskriva vad som är kommunalt ansvar.

Sjöfartsverket

Yttrande:

Sjöfartsverket anser att dokumentet är välskrivet och att det är positivt att man anammat MSBs beskrivning av ansvarsområden. Sjöfartsverket anser dock att gränserna för statligt och kommunalt vatten behöver ritas in för de större hamnarna så att det är tydligt vilket vatten kommun respektive stat ansvarar för.

Kommentar:

- Inga ändringar genomförs. Räddningsnämnden anser att MSBs definition är tillräcklig för att beskriva vad som är kommunalt ansvar.

Gästrike Räddningstjänst

Yttrande:

Gästrike Räddningstjänst har som samrådspart granskat Uppsala brandförsvares handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor.

Handlingsprogrammet följer mycket väl Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst (MSBFS 2021:1).

Handlingsprogrammet bedöms enligt Gästrike Räddningstjänst vara väl genomarbetat och möjliggör för allmänheten att få god insikt i räddningstjänstens arbete för att åstadkomma ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor samt hur räddningstjänsten är organiserad.

Kommentar:

Yttrandet har inte föranlett någon ändring.

Brandkåren Attunda

Yttrande:

Brandkåren Attunda har tagit del av samrådsremiss avseende Uppsala Brandförsvares handlingsprogram LSO. Vi har inga synpunkter på föreslaget handlingsprogrammet utan ser fram emot ett fortsatt samarbete kring utveckling av verksamhet.

Kommentar:

Yttrandet har inte föranlett någon ändring.

Storstockholms brandförsvär

Yttrande:

Redaktionella synpunkter lämnades, men de återges inte i detta dokument.

I övrigt har vi inga synpunkter avseende innehållet, där vi främst granskat de delar som berör SSBF.

SSBF ser fram emot ett fortsatt gott samarbete med Uppsala brandförsvär under kommande handlingsprogramsperiod.

Kommentar:

Mindre redaktionella justeringar i text gjorda.

Brandförsvaret

Handläggare:

Elisabeth Samuelsson, brandchef

Johan Svebrant, verksamhetsutvecklare

Datum:
2024-05-13

Diarienummer:
RÄN-2024-00080

Sida 1 (1)

Mottagare enligt sändlista

Sändlista för samråd av handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

- Tierps kommun, kommunstyrelsen: kommunstyrelsen@tierp.se
- Tierps Miljö och Energi AB: kundtjanst@temab.tierp.se
- Uppsala kommun, kommunstyrelsen: kommunledningskontoret@ uppsala.se
- Uppsala Vatten och avfall: uppsalavatten@ uppsalavatten.se
- Östhammars kommun, kommunstyrelsen: kommunstyrelsen@osthammar.se
- Gästrike vatten: info@gastrikevatten.se

- Länsstyrelsen i Uppsala län: uppsala@lansstyrelsen.se
- Polismyndigheten: registrator.mitt@polisen.se
- Region Uppsala: region.uppsala@regionuppsala.se
- Kustbevakningen: registrator@kustbevakningen.se
- Sjöfartsverket: sjofartsverket@sjofartsverket.se
- Försvarsmakten: exp-hkv@mil.se
- Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap: registrator@msb.se

- Räddningstjänsten Enköping-Håbo: raddningstjanst@rtjeh.se
- Sala-Heby Räddningstjänst: raddningstjansten@sala.se
- Gästrike Räddningstjänst: gastrike.raddning@gastrikeraddningstjanst.se
- Brandkåren Attunda: mail@brandkaren-attunda.se
- Räddningstjänsten Norrtälje: kontaktcenter@norrtalje.se
- Storstockholms brandförvar: registrator@ssbf.brand.se

Vi samverkar i en gemensam räddningsnämnd:
Tierps kommun, Uppsala kommun och Östhammars kommun

Postadress: Uppsala kommun, Brandförsvaret, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 30 00
www.uppsalabrandforsvar.se

Tierp

Tierps, Uppsala och Östhammars kommuns

Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Östhammar

Gäller från den 1 januari 2025

Uppsala

Vi samverkar i en gemensam räddningsnämnd: Tierps, Uppsala och Östhammars kommun.

Innehåll

1.	Inledning.....	5
2.	Beskrivning av kommunerna	5
2.1	Tierps kommun	7
2.2	Uppsala kommun	7
2.3	Östhammars kommun	8
3.	Styrning av skydd mot olyckor.....	9
4.	Risker	10
4.1	Övergripande.....	10
4.1.1	Höjd beredskap.....	14
4.1.2	Riskkällor och riskpåverkande faktorer	14
4.2	Brand i byggnad	16
4.2.1	Personskador vid brand i byggnad	16
4.3	Brand utomhus	17
4.4	Trafikolycka	17
4.5	Olycka med farliga ämnen	18
4.6	Naturolycka	18
4.7	Drunkning	19
4.8	Nödställd person.....	19
5.	Värdering.....	20
5.1	Befolkningsutveckling.....	20
5.2	Förtätning av tätorterna.....	20
5.3	Nya industrier och komplexa verksamheter	20
5.4	Personer som är särskilt utsatta vid brand	21
5.5	Nya byggmetoder, material och teknik.....	21
5.6	Brandvattenförsörjning.....	21
5.7	Släckvatten och risk för miljöskador	22
5.8	Klimatförändringar	22
5.9	Social oro och antagonistiska hot	22
5.10	Höjd beredskap och krig	23
5.11	Kompetensförsörjning	23
5.12	Vanligt förekommande olyckor	23
5.12.1	Brand i byggnad	24
5.12.2	Brand utomhus.....	24
5.12.3	Trafikolyckor	24
5.12.4	Naturolycka.....	25
5.12.5	Utsläpp av farligt ämne	25
5.12.6	Drunkning.....	25
5.12.7	Sjukvårdslarm.....	25

5.13	Tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor	25
6.	Mål	27
	Räddningsnämndens vision	28
	Mål 1 – Kommuninvånarna kan och vill ta ansvar för sitt brandskydd.....	28
	Mål 2 – Tillsyn och annan myndighetsutövning ger trygga och brandsäkra miljöer ..	28
	Mål 3 – Särskilt riskutsatta har ett bra brandskydd.....	28
	Mål 4 – Samhället utformas hållbart kring brandskydd och riskhänsyn.....	29
	Mål 5 – Skador till följd av bränder och andra olyckor minimeras genom snabba, säkra och effektiva räddningsinsatser	29
	Mål 6 – Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället	29
7.	Förebyggande – förmåga och verksamhet.....	29
7.1	Tillsyn.....	30
7.2	Stöd till den enskilde	31
7.3	Rengöring och brandskyddskontroll.....	32
7.4	Övriga förebyggande åtgärder	32
8.	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet	34
8.1	Övergripande.....	34
8.1.1	Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner, länsstyrelsen och MSB	36
8.1.2	Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen	37
8.1.3	Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsande åtgärder	41
8.1.4	Samverkan med andra aktörer	41
8.1.5	Brandvattenförsörjning	42
8.1.6	Alarmering och kommunikation	43
8.1.7	Varning och information till allmänheten	43
8.2	Förmåga per olyckstyp.....	43
8.2.1	Övriga insatser	47
8.3	Ledning i räddningstjänsten.....	47
8.3.1	Övergripande ledning	48
8.3.2	Ledning av enskilda räddningsinsatser	49
8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	49
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap	51
9.	Uppföljning, utvärdering och lärande.....	52
	Bilaga A. Dokumentförteckning.....	53
	Bilaga B. Beskrivning av samråd.....	55
	Bilaga C. Hamnar och dess gränser i vatten	56
	Hamnar Tierps kommun	56
	Hamnar Uppsala kommun	59

Hamnar Östhammars kommun..... 60

1. Inledning

Detta dokument utgör Tierp, Uppsala och Östhammars kommuners handlingsprogram enligt 3 kap 3§ och 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Handlingsprogrammet har tre syften; att styra verksamheten enligt lagstiftningen, att informera allmänheten samt utgöra underlag för statens tillsyn av verksamheten. Programmets innehåll och struktur styrs i detalj genom myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd.

2. Beskrivning av kommunerna

Sammanlagt bor det cirka 286 000 personer i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner 2022¹ och befolkningen ökar för varje år. Den största befolkningstillväxten har skett i Uppsala kommun. Mellan år 2013–2022 var befolkningsökningen 18 % i Uppsala kommun, befolkningsökningen var under motsvarande år 6 % i Tierps kommun och 5 % i Östhammars kommun.

Åldersfördelning och könsfördelning inom kommunerna presenteras i Tabell 1. I

Tabell 2

Tabell 3 presenteras snittinkomster och i tabell 3 andelen utlandsfödda i medlemskommunerna och i Sverige som helhet.

Tabell 1. Tabellen visar fördelningen folkmängd i de tre medlemskommunerna, andelen kvinnor respektive män samt befolkning per åldersgrupp. Datan gäller år 2022².

	<i>Tierp</i>	<i>Uppsala</i>	<i>Östhammar</i>	<i>Uppsala brandförsvär</i>	<i>Sverige</i>
Folkmängd	21 406	242 140	22 344	285 890	10 521 556
Kvinnor	49,2 %	50,6 %	48,7 %	50,3 %	49,6 %
Män	50,8 %	49,4 %	51,3 %	49,7 %	50,4 %
0–17	20,7 %	20,0 %	19,2 %	20,0 %	20,9 %
18–64	55,0 %	63,0 %	52,4 %	61,6 %	58,7 %
65–	24,2 %	17,0 %	28,4 %	18,4 %	20,4 %

Tabell 2. Snittinkomsten år 2021, angivet per 1000 kr³.

	<i>Tierp</i>	<i>Uppsala</i>	<i>Östhammar</i>	<i>Sverige</i>
Män	320	366	360	373
Kvinnor	249	290	269	290
Totalt	285	327	315	332

¹ Statistiska centralbyrån, *Befolkningsstatistik*, https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-arnne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/#_Nyckeltal [hämtad 2023-12-06].

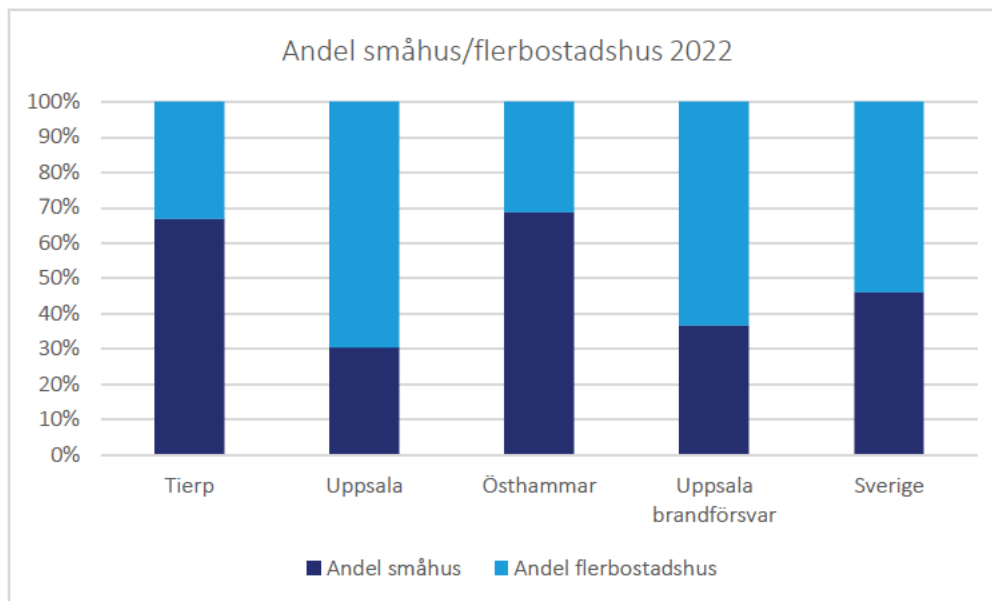
² Statistiska centralbyrån, *Befolkningsstatistik*.

³ Statistiska centralbyrån, *Sammanräkning förvärvsinkomst för boende i Sverige hela året efter region, kön, ålder och inkomstklass. År 1999–2021*, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_HE_HE0110_HE0110A/SamForvInk1/ [hämtad 2023-12-18].

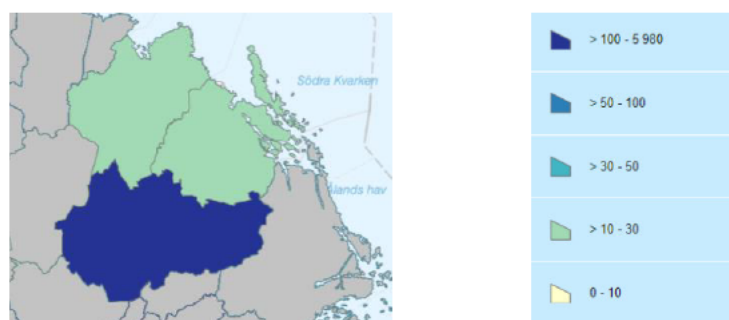
Tabell 3. Procentandelen utlandsfödda medborgare i respektive kommun år 2022⁴.

	Tierp	Uppsala	Östhammar	Uppsala brandförsvär	Sverige
Totalt	13 %	23 %	10 %	21%	20 %

Bostadsbeståndet skiljer sig åt mellan medlemskommunerna. Tierp och Östhammars kommuner har en större andel småhus medan Uppsala kommun har en mindre andel småhus jämfört med Sverige som helhet, se Figur 1.

Figur 1. Andelen småhus och flerbostadshus i respektive kommun och i Sverige, statistik från SCB⁵ år 2022.

Tillsammans har medlemskommunerna en yta på nära 5 300 km². Två av Sveriges mest trafiktäta stråk, ostkustbanan och E4, går genom området. Figur 2 visar medlemskommunernas geografiska områden. Figur 2 visar även befolkningstätheten i respektive kommun, där det framgår att Uppsala kommun har betydligt högre befolkningstäthet än Tierp och Östhammars kommuner.

Figur 2. Figuren visar befolkningstätheten per km² 2022. Källa: MSB⁶.

⁴ Statistiska centralbyrån, *Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund (fin indelning) efter region, ålder och kön. År 2002–2022*, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101Q/UtlSvBakgFin/table/tableViewLayout1/ [hämtad 2023-12-18].

⁵ Statistiska centralbyrån, *Befolkningsstatistik*.

⁶ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *Olyckor och tillbud med responstid, år 2018–2022*, <https://storymaps.arcgis.com/stories/7e1d0c4d526f4557a6dc8a49e312cd7f> [hämtad 2023-12-19].

2.1 Tierps kommun

Tierps kommun ligger i norra Uppland och angränsar till kommunerna Gävle, Älvkarleby, Heby, Östhammar och Uppsala. Kommunen har en landyta på 1 540 km² och en havsstrandlinje på cirka 639 km inklusive flertalet öar⁷. Ostkustbanan och E4 sträcker sig genom kommunen från söder till norr.

Tierps kommun har drygt 21 400 invånare (2022)⁸ varav cirka 6 300 bor i kommunens centralort Tierp. Andra tätorter i kommunen är Mehedeby, Månkarbo, Karlholmsbruk, Skärplinge, Söderfors, Tobo, Upplanda och Örbyhus. En majoritet av invånarna, 62 %, bor i småhus vilket är en större andel än i Sverige i stort. Sedan början av 2000-talet har befolkningen ökat och kommunens prognos visar på en fortsatt befolkningsökning. År 2034 beräknas 23 000 personer bo i Tierps kommun⁹.

Tierps kommun har en hög andel pendlare, cirka 1 900 inpendlare och 4 300 utpendlare varje dag. Tierps kommun är den största arbetsgivaren i kommunen. Andra stora arbetsgivare är Region Uppsala, Atlas Copco Tools AB och företag inom högteknologisk tillverkningsindustri.

Kommunen har flera orter som präglas av industri eller tidigare industri och bruk. Karlholm strand i norra Tierp är ett exempel på ett större utvecklingsprojekt från industriort till en kulturhistorisk bostads- och besöksort. Kommunen har även många unika kulturmiljöer med bruksmiljöer, medeltida slott, herrgårdar och flera fiskelägen.

I Dalälven i Untra finns ett större vattenkraftverk. Det finns även några mindre vattenkraftverk i kommunen.

2.2 Uppsala kommun

Uppsala kommun ligger i mitten av Uppland och angränsar till kommunerna Tierp, Östhammar, Knivsta, Håbo, Enköping, Heby och Norrtälje. Kommunens landyta uppgår till 2182 km²

Uppsala kommun är Sveriges fjärde folkrikaste kommun med cirka 245 000 invånare (2023). Uppsala ligger i en expansiv region och år 2050 beräknas antal invånare vara cirka 318 000. Det är en ökning med drygt 30 procent eller cirka 72 600 invånare¹⁰. Centralorten Uppsala är landets fjärde största stad. Andra tätorter i kommunen är Almunge, Björklinge, Blackstalund, Bälinge, Danmarksby, Gunsta, Gåvsta, Järlåsa, Knutby, Läby, Länna, Lövstalöt, Ramstalund, Skyttorp, Skölsta, Storstora, Vattholma, Vreta-Ytternäs och Vänge. Över 50 000 av kommunens invånare bor på landsbygden vilket gör Uppsala till Sveriges mesta landsbygdskommun.¹¹

I Uppsala etableras nya former av kollektivtrafik. Järnvägen ska breddas med ytterligare två spår mellan Uppsala och Stockholm. De nya spåren möjliggör kortare pendlingstider till och från Stockholm. Inom Uppsala ska det även anläggas en spårväg som förbinder de centrala, östra och södra delarna av Uppsala.

⁷ Statistiska centralbyrån, *Strandlinje i kilometer efter region och typ av strand. År 2019*, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__MI__MI0812__MI0812A/StrandKmTyp/table/tableViewLayout1/ [hämtad 2023-12-19].

⁸ Tierps kommun, *Statistik och befolkning*, <https://www.tierp.se/tierp.se/kommun-och-politik/kommunfakta/statistik-om-befolkning.html> [hämtad 2023-12-19].

⁹ Tierps kommun, *Statistik och befolkning*.

¹⁰ Uppsala kommun, *Befolkningsprognos Uppsala kommun 2024–2050*, Uppsala 2024.

¹¹ Uppsala kommun, *Landsbygdsprogram för Uppsala kommun 2017–2023*, Uppsala 2017.

Sydöstra stadsdelarna i Uppsala utvecklas till en ny stadsdel och en fördjupad översiktsplan antogs februari 2022 av kommunfullmäktige¹². Den fördjupade översiktsplanen skapar förutsättningar för Uppsalapaketet som omfattar 33 000 nya bostäder och samt 10 000–20 000 arbetsplatser till år 2050¹³.

Stora arbetsgivare i kommunen är Uppsala kommun, Region Uppsala med Akademiska sjukhuset, Uppsala universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet med flera. Uppsala stad har även flera företag med spetskompetens inom områden som bioteknik, IT och materialteknik.

Vattenfall i Uppsala undersöker möjligheten för en anläggning för koldioxidinfångning. Koldioxiden planeras sedan transporteras i flytande form via lastbilar till Forsmark för vidare bearbetning till flygbränsle.

I kommunen finns flera kulturmiljöer och byggnadsminnen, bland annat Gamla Uppsala, domkyrkan, Uppsala slott, Carolina Rediviva, Wiks slott, Linnés Hammarby, Gustavianum, med flera.

Uppsala är en universitetsstad och Uppsala universitet har cirka 50 000 studenter och 5 000 forskare. Detta är en bidragande orsak till lägre genomsnittsålder och högre andel boende i flerbostadshus som Uppsala kommun har jämfört med Tierp och Östhammars kommuner.

Stora delar av Uppsala stad är byggd på Uppsalaåsen och staden fortsätter att expandera över åsen. Uppsalaåsen är en rullstensås som förser Uppsala med dricksvatten.

2.3 Östhammars kommun

Östhammars kommun ligger i nordöstra Uppland och angränsar till kommunerna Uppsala, Tierp och Norrtälje. Östhammar är en stor kommun till ytan med utspridd befolkning. Kommunen har en landyta på 1 475 km² och en lång havsstrandlinje på cirka 2 081 km inklusive öar¹⁴.

Östhammars kommun har nästan 22 400 invånare (2022). Förutom centralorten Östhammar finns tätorterna Alunda, Gimo, Österbybruk, Dannemora, Hargshamn, Skoby och Öregrund. De senaste åren har befolkningen i kommunen återigen ökat efter en nedgång på 1990-talet. Sommartid nästan fördubblas antalet invånare då många har fritidshus i kommunen¹⁵.

Cirka 2 000 personer pendlar in till kommunen och cirka 3 000 utpendlar dagligen. Stora arbetsgivare är Östhammars kommun, Region Uppsala, Sandvik Coromant och Forsmarks kraftgrupp. Flera av orterna i kommunen präglas av industrin och den tidigare industrin och bruken. I Hargshamn finns även en större industrihamn.

¹² Uppsala kommun, *Fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna*, <https://www.uppsala.se/kommun-och-politik/publikationer/2021/fordjupad-oversiktsplan-for-de-sydoststra-stadsdelarna/> [hämtad 2023-12-05].

¹³ Uppsala kommun, *Fördjupad översiktsplan för de Sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna*. Uppsala, 2021.

¹⁴ Statistiska centralbyrån, *Strandlinje i kilometer efter region och typ av strand*.

¹⁵ Östhammars kommun, *Översiktsplan 2023 – Med sikte på 2040*, Östhammar 2022. <https://www.osthammar.se/globalassets/dokument/oversiktsplan/ny-granskningsperiod-2023/granskningshandling-ny-granskning-op2023.pdf>

Kommunen har flera unika kulturmiljöer. Öregrund är en av Sveriges bäst bevarade trästäder och i Österbybruk finns ett välbevarat vallonbruk.

I Östhammars kommun planeras en utbyggnation av det befintliga förvaret för låg- och medelaktivt kärntekniskt avfall, samt byggnation av ett nationellt slutförvar. Båda förvaren placeras i närheten av Forsmarks kärnkraftverk. När byggnationen av det nationella slutförvaret kan inledas är beroende av tillståndsprocessen men SKB planerar för byggstart någon gång under 2020-talet. De räknar då med att kärnbränsleförvaret kan vara klart att tas i drift cirka tio år senare¹⁶. I stort sett allt radioaktivt avfall transporteras via sjöfarten. Utbyggnationen av mellan- och slutförvaret förväntas medföra en ökning av tung trafik under byggtiden som går genom Östhammars kommun.

Dannemora gruva i Österbybruk planerar att återetableras år 2025. Gruvdriften kommer medföra ökade transporter av bland annat järnmalm till Hargshamn för vidare transport med båt. Gruvdriften leder till ökad mängd tung trafik genom Östhammars kommun, både på järnväg och bilväg.

I Uppsala planeras det för en anläggning för utskiljning och återvinning av koldioxid. Koldioxiden ska sedan transporteras i flytande form till en ny fabrik i Forsmark för vidare bearbetning. Efter bearbetningen är koldioxiden tänkt att användas inom industrin.

3. Styrning av skydd mot olyckor

Kommunens uppdrag är i grunden sex stycken i LSO:

- Tillsyn av den enskildes ansvarstagande (5 kap 1§)
- Underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen genom rådgivning, information m.m. (3 kap 2§)
- Sotning och brandskyddskontroll (3 kap 4§)
- Genomföra räddningsinsatser (3 kap 7§)
- Lära och utvecklas genom att undersöka olycksorsak och insatsers genomförande (3 kap 10§)
- Samordna verksamheten enligt lagen (1 kap 6§, 3 kap 1§)

Samordningsansvaret skiljer sig från de övriga uppdragen i lagen, då det syftar på fler än de olyckor som föranleder räddningsinsatser. Här avses att kommunerna ska ta ett bredare grepp om skyddet mot oönskade händelser och även inkludera sådant som inte uppfyller räddningstjänstkriterierna, som fallskador, klämskador, cykelolyckor, halkolyckor med mera.

Räddningsnämnden svarar enligt ett särskilt samverkansavtal för räddningstjänst i kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar i enlighet med vad som åligger kommunerna enligt LSO. Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor ligger dock kvar i respektive kommun (LSO 1 kap 6§, 3 kap 1§).

Brandförsvarets verksamhet styrs av en gemensam nämnd med Uppsala kommun som värdkommun. Utöver uppdraget inom LSO ska den gemensamma nämnden också svara för tillståndsgivning och tillsyn enligt Lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och

¹⁶ Svensk kärnbränslehantering AB, *Kärnbränsleförvaret byggs i 1,9 miljarder år gammalt berg*, <https://skb.se/projekt-for-framtiden/karnbransleforvaret/> [hämtad 2023-12-07].

explosiva varor (förkortas LBE) samt i tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Handlingsprogrammet är ett av flera program och policyer inom Uppsala kommun.

Då handlingsprogrammet är ett övergripande flerårigt, politiskt styrdokument är det inte lämpligt att i detalj låsa brandförsvarets verksamhet i alltför detaljerade beskrivningar. Mer detaljerade beskrivningar återfinns i underliggande dokument som hänvisas till i texten och återfinns i Bilaga A: Dokumentförteckning.

Inriktningsmålen i handlingsprogrammet har arbetats fram av den gemensamma räddningsnämnden och utgår från samtliga kommuners förutsättningar och behov. Handlingsprogrammets särställning för räddningsnämndens verksamhet ligger i att det är ett styrdokument som enbart och direkt fokuserar på nämndens uppdrag.

En del i arbetet att ta fram handlingsprogrammet har varit framtagande av en ny riskanalys, workshops tillsammans med räddningsnämnden och workshops med tjänstepersoner på Uppsala brandförsvaret.

Handlingsprogrammet i sin helhet är beslutat av kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammar.

Sedan den gemensamma räddningsnämnden bildades har handlingsprogram funnits som varit giltiga under perioderna 2012–2015, 2016–2019, 2020–2021, 2022–2024.

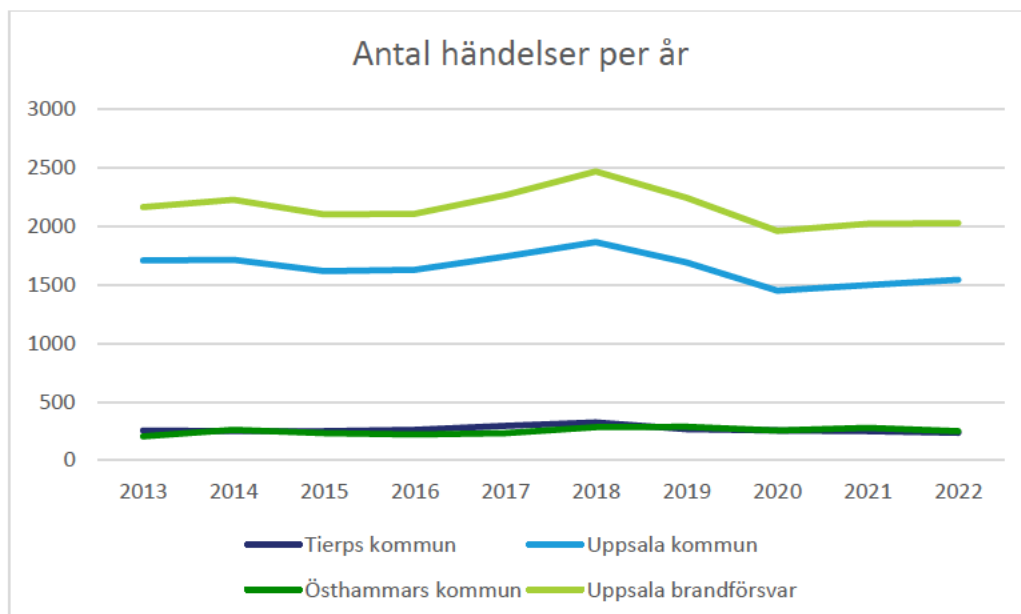
4. Risker

Detta kapitel är en sammanfattning av dokumentet *Riskanalys 2023*, dnr RÄN-2024-00012. Riskanalysen omfattar olyckor som kan leda till räddningsinsats i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) har utgjort en del av underlaget till riskanalysen.

Riskanalysen är ett underlag till handlingsprogrammet såväl som för den årliga verksamhetsplanen. Den togs fram 2023 och omfattar statistik för åren 2013 – 2022.

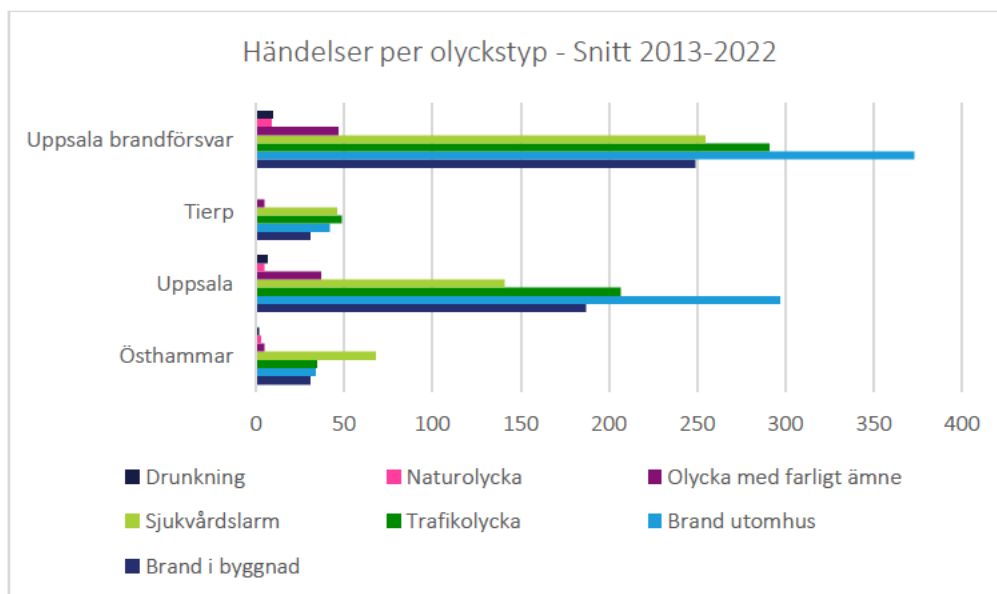
4.1 Övergripande

Antalet räddningsinsatser totalt som genomförts av Uppsala brandförsvaret är fördelade enligt Figur 3. Totalt hanterar Uppsala brandförsvaret i snitt 2157 insatser per år. 2018 ökade antalet insatser kraftigt på grund av den torra sommaren och ett stort antal bränder i skog och mark. 2019 återgick antalet insatser till mer normal nivå och 2020 minskade antalet insatser till följd av Coronapandemin. Efter pandemin har antalet insatser fortsatt vara på en lägre nivå.

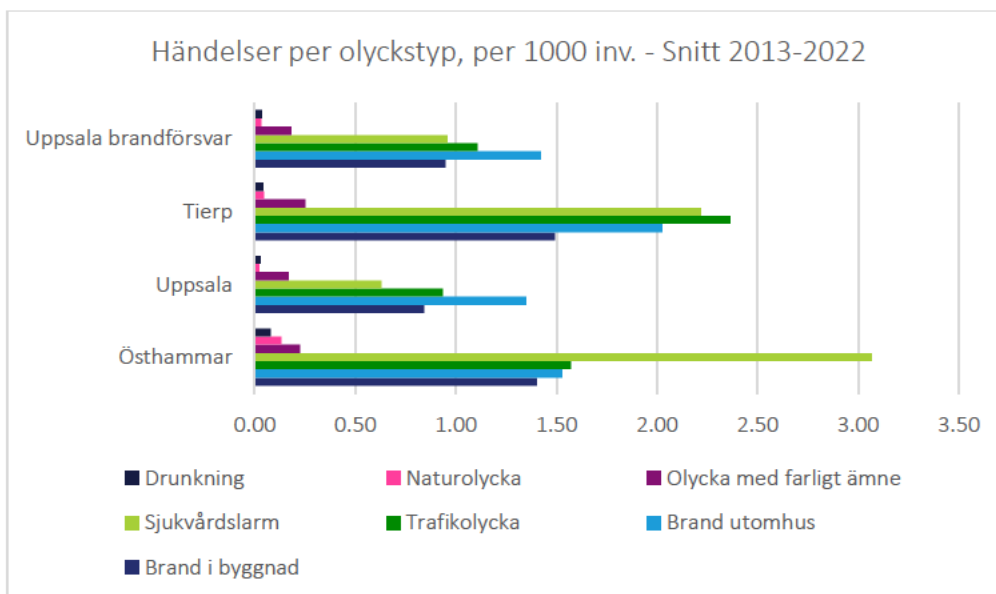

Figur 3. Diagrammet visar antalet inträffade händelser per år per kommun och för brandförsvaret totalt.

Figur 4 och Figur 5 visar antalet räddningsinsatser av respektive olyckstyp som Uppsala brandförsvaret åkt på. Figur 4 visar det faktiska antalet inträffade händelser och Figur 5 visar inträffade händelser per 1000 invånare. I figurerna visas ett snitt för åren 2013–2022. Av alla inträffade händelser sker cirka 80 % i Uppsala kommun, vilket är direkt korrelerat till att Uppsala utgör den befolkningstätaste kommunen. Oavsett befolkningstal visar dock Figur 4 att de vanligaste förekommande olyckstyperna är brand utomhus, trafikolycka, sjukvårdslarm och brand i byggnad.

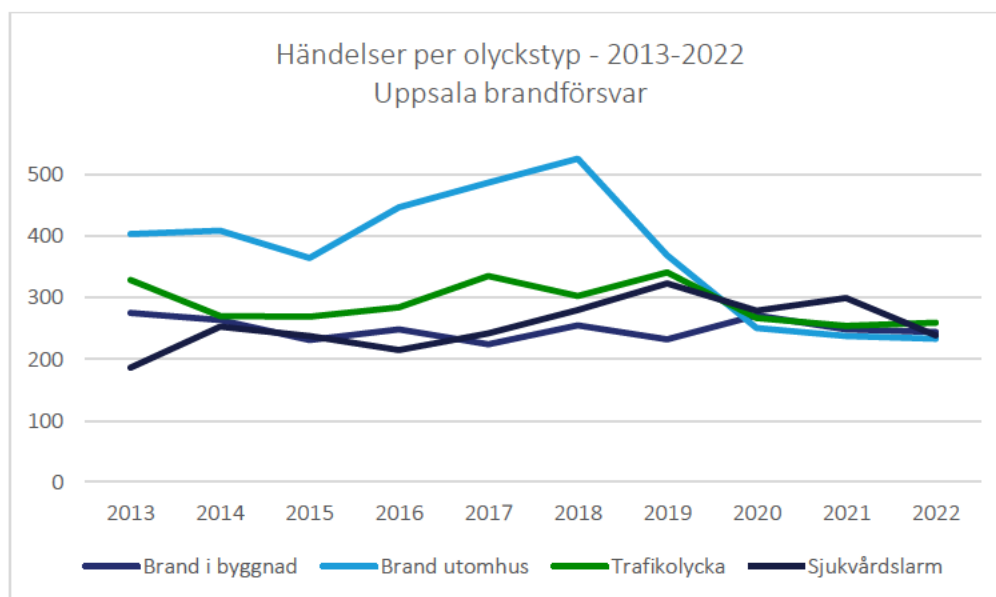

Figur 4. Diagrammet visar antalet inträffade händelser per olyckstyp och kommun. Figuren visar snittvärdet per år mellan 2013–2022.

Figur 5. Diagrammet visar inträffade händelser per olyckstyp och kommun omräknat per 1000 invånare. Figuren visar snittvärdet per år mellan 2013–2022.

I Figur 8 och Figur 7 presenteras hur många larm av varje olyckstyp som Uppsala brandförsvär årligen åkte på mellan år 2013–2022.

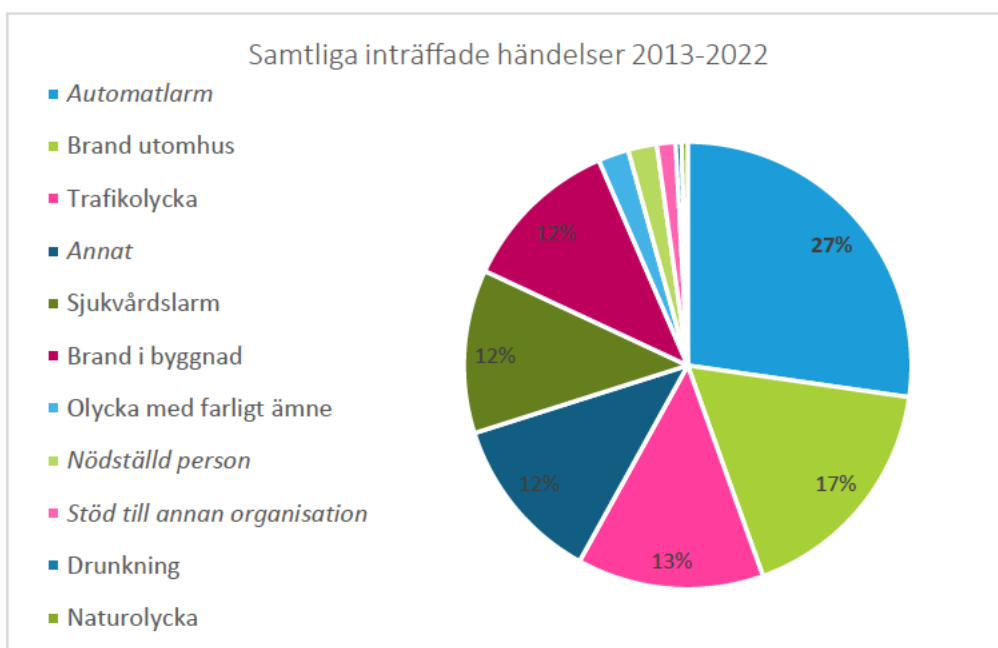

Figur 6. Diagrammet visar antalet inträffade händelser per år för de olika olyckstyperna.

Figur 7. Diagrammet visar antalet inträffade händelser per år för de olika olyckstyperna.

Av Figur 8 framgår inträffade händelser fördelat mellan olika olyckstyper för hela Uppsala brandförsvär.

Figur 8. Inträffade händelser fördelat mellan olyckstyper för perioden 2013-2022. Diagrammet visar hela Uppsala brandförsvär.

De senaste 10 åren har Uppsala brandförsvär larmats på flest händelser mellan april och juli. Minst antal händelser som föranlett räddningstjänst har skett i februari och mars.

Majoriteten av händelserna oavsett olyckstyp inträffade under dygnets vakna timmar, ungefär mellan klockan 6 till klockan 23. Olyckstypen *Brand utomhus* är den olyckstyp som tenderade att inträffa oftare kvällstid och nattetid jämfört med de andra olyckstyperna. Olyckstypen *Trafikolycka* har två toppar under dygnet, den ena mellan 7-8 och den andra 16-17. Olyckstypen *Olycka med farligt ämne* har en tydlig övervikt mot timmar som motsvarar normal arbetstid, det vill säga mellan 7-8 och 17-18.

4.1.1 Höjd beredskap

En mer detaljerad beskrivning av kommunernas risker i samband med höjd beredskap kommer tas fram i samråd med kommunerna och länsstyrelsen. Det kan dock konstateras att de tre kommunerna befinner sig i en militärstrategiskt viktig region och har flertalet för totalförsvaret viktiga anläggningar såsom Luftstridsskolan, Upplands flygflottilj F16, Forsmarks kärnkraftverk, Hargs Hamn, Akademiska sjukhuset, stambanan, E4 med flera.

4.1.2 Riskkällor och riskpåverkande faktorer

Riskanalysen för handlingsprogrammet omfattar ett kapitel som beskriver större riskobjekt och olyckstyper med låg sannolikhet. I kapitlet beskrivs också förändringar i samhället som påverkar risken för olyckshändelser och förutsättningar för brandförsvaret att genomföra räddningsinsatser.

Många av olyckstyperna inträffar så pass sällan att det saknas statistikunderlag för att kunna dra lärdom av händelsen. Dessa sällanhändelser medför som regel stora konsekvenser och riskerna för dessa bör således beaktas, även om sannolikheten i flera fall är låg. Riskerna beskrivs därför kvalitativt.

- Stort utsläpp av farliga eller komplexa ämnen
- Industrier och farliga verksamheter
- Kärnkraftsolycka
- Upplands flygflottilj
- Storskalig kommunikationsolycka
- Oljeutsläpp till havs
- Undermarksanläggningar
- Personintensiva verksamheter och platser
- Kulturhistoriska byggnader och miljöer
- Vårdverksamheter
- Höga byggnader
- Klimatförändringar och extremväder
- Ras, skred och översvämning
- Dammbrott
- Social oro och antagonistiska hot
- Större sjukdomsutbrott
- Ändrade boendemönster och förändrad demografi
- Stora infrastrukturförändringar
- Nya energiförsörjningsmetoder
- Höjd beredskap och krig

Se dokumentet *Riskanalys 2023* för en utförlig beskrivning.

Flera av dessa händelser kan sammanfattas i att de ofta är komplexa händelser som har stort ledningsbehov och i vissa fall även kräver omfattande materiella och personella resurser, i vissa fall över lång tid. Se även kapitel 8.4 om samtidiga och omfattande räddningsinsatser.

4.1.2.1 Riskobjekt i området

Inom Uppsalas brandförsvars område finns ett antal riskobjekt. Med riskobjekt avses här så kallade *Sevesoanläggningar* eller *farliga verksamheter*.

Sevesodirektivet är ett EU-direktiv som infördes i syfte att skydda människor och miljö från omfattande skador orsakade av kemikalieindustrin. Sverige har implementerat Sevesodirektivet i form av *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. En verksamhet omfattas av lagen om verksamheten hanterar vissa förutbestämda mängder farliga ämnen. I lagstiftningen finns två kravnivåer, låg eller hög. Kravnivån bestäms utifrån mängd och typ av kemikalier. Den högre kravnivån medför fler skyldigheter av verksamhetsutövaren än den lägre kravnivån. Verksamheter som omfattas av lagstiftningen brukar benämnas *Sevesoverksamheter*.

Enligt 2 kap. 4 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor¹⁷ ska verksamheter som kan innebära allvarlig skada på människor eller miljö i skälig omfattning hålla beredskap för att hindra eller begränsa att en sådan olycka sker. Kravet innebär att verksamheter som medför en större riskbild för samhället än vad den kommunala räddningstjänsten normalt har beredskap för att hantera, på egen hand anordnar kompletterande beredskap. Verksamheter som omfattas av lagstiftningen brukar benämnas som *farliga verksamheter* eller *LSO 2:4-verksamheter*. Länsstyrelsen avgör vilka verksamheter som omfattas av lagstiftningen, dock klassas alltid Sevesoverksamheter automatiskt även som LSO 2:4-verksamheter.

Verksamheter inom Uppsala brandförsvars verksamhetsområde som har fått klassning enligt LSO 2:4 eller Sevesodirektivet presenteras i Tabell 4 nedan. Information om respektive verksamhet finns på kommunernas webbplatser och www.uppsalabrandforsvar.se.

Tabell 4. Vid upprättande av riskanalysen var följande verksamheter klassade som LSO 2:4- eller Sevesoverksamheter. Listan inkluderar även planerade verksamheter som sannolikt också kommer att klassas som LSO 2:4- och/eller Sevesoverksamhet. Listan är hämtad 2024-04-05.

<i>Verksamhet</i>	<i>Kommun</i>	<i>LSO 2:4</i>	<i>Seveso</i>
Månkarbo bergtäkt	Tierp	x	x
Jehanders bergtäkt, Strömsberg	Tierp	x	x
Untra inkl. södra vallen	Tierp	x	
55:ans bergtäkt	Uppsala	x	x
Almby bergtäkt	Uppsala	x	x
Cytiva Sweden AB	Uppsala	x	x
Grän bergtäkt (Hovgården)	Uppsala	x	x
Recipharm Uppsala AB	Uppsala	x	x
Region Uppsala Depå Fyrislund	Uppsala	x	x
Skyttorp bergtäkt	Uppsala	x	x
Tensta Forsa bergtäkt	Uppsala	x	x
Vattenfall Husbyborg	Uppsala	x	x
Vattenfall Värme Uppsala AB	Uppsala	x	x
Akademiska sjukhuset, Helikopterflygplatsen	Uppsala	x	
Forsmarks kraftgrupp AB	Östhammar	x	x
Gimoverken (Sandvik Coromant)	Östhammar	x	x
Stordammen i Österbybruk	Östhammar	x	
Griggebo bergtäkt – <i>Kommande</i>	Tierp		
Onslunda bergtäkt – <i>Kommande</i>	Uppsala		
Dannemora gruva – <i>Kommande</i>	Östhammar		

¹⁷ Svensk författningssamling, SFS 2003:778.

SFR och Slutförvaret Forsmark – <i>Kommande</i>	Östhammar
Jetbränslefabrik Forsmark – <i>Kommande</i>	Östhammar
Vätgasanläggning - <i>Kommande</i>	Uppsala
Täktverksamhet Marma 4:11, Visteby 11:1 – <i>Kommande</i>	Uppsala

4.2 Brand i byggnad

Under åren 2013–2022 hanterade brandförsvaret årligen i snitt 249 bränder i byggnader. I Tierp och Östhammars kommuner hanterades i snitt 31 bränder i byggnader per kommun och år. 187 av bränderna inträffade i Uppsala kommun. Sett till invånarantalet hade Tierp och Östhammars kommuner fler bränder i byggnader per 1000 invånare än Uppsala kommun och Sverige som helhet. Brandförsvaret som helhet hade färre bränder i byggnader per 1000 invånare än Sverige som helhet.

För Uppsala kommun och Uppsala brandförsvaret har trenden för bränder i byggnad varit nedåtgående de senaste 10 åren, medan trenden för Sverige som helhet varit relativt statisk. Trenden i Tierp och Östhammars kommuner är mer otydlig.

Majoriteten av de bränder som inträffat i byggnader per år har varit i bostäder, därefter i industrier och i publika lokaler. För en tredjedel av bränderna var brandorsaken okänd. Vanliga kända brandorsaker är avsiktlig brand (14,5 %), fel i utrustning (14,3 %), spis (13,4 %), annan (7,3 %) samt soteld (5,5 %). Årligen inträffar cirka 20 sotbränder.

Majoriteten av händelserna inträffade under dygnets vakna timmar, ungefär mellan klockan 6 och klockan 23.

Brand i byggnad har en relativt jämn fördelning över året, det kan dock urskiljas en liten ökning av inträffade händelser under vinterhalvåret. En möjlig orsak till detta är att människor i större utsträckning vistas utomhus eller är bortresta under årets varmare månader. Människor tenderar även att oftare hantera öppen låga under årets kallare månader, exempelvis levande ljus och kaminer.

4.2.1 Personskador vid brand i byggnad

I MSB-rapporten *Analys av utvecklingen inom bostadsbrand*¹⁸ anges rökning, alkohol, män och äldre personer vara de största riskfaktorerna för att omkomma vid brand. Även faktorer som ensamboende, låg inkomst, bidragstagare, socioekonomiska faktorer och födda i Norden (ej Sverige) är riskfaktorer. Rapporten poängterar också att det är olika riskfaktorer som ligger bakom omkomna och bakom skadade vid bostadsbränder. De som skadas tillhör andra befolkningsgrupper och är i större utsträckning bättre på att hantera en brand som uppstår. Mellan åren 2018–2022 visar statistik från MSB att sammanlagt 55 personer inom Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner blev avtransporterade från olycksplatsen för vidare vård. Majoriteten av dessa personer var i Uppsala kommun och uppgick till 43 stycken. Jämförbar statistik av avtransport av skadade personer för tidsperioden innan 2018 finns ej tillgänglig.

Totalt har det omkommit 25 personer i bränder de senaste 10 åren i Uppsala brandförsvares område. Av dessa har 17 dödsfall inträffat i byggnad och åtta i personbil och övriga vägfordon. De 17 dödsbränder som inträffat i byggnader inträffade uteslutande i bostäder av typerna villa (tio) och flerbostadshus (sju). Av de som omkom

¹⁸ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, *Analys av utvecklingen inom bostadsbrand*.

i bostadsbränder omkom sex personer i Tierps kommun, tio i Uppsala kommun och en i Östhammars kommun.

Både vid de 17 bostadsbränderna och de totalt 25 inträffade dödsbränderna har 88 % av de omkomna varit män och 12 % varit kvinnor. Statistiken visar att majoriteten av de omkomna personerna varit äldre, 71 % av samtliga dödsfall gällde personer i åldersspannet 45–79 år. Ingen person yngre än 25 år har omkommit.

Av de totalt 25 personer som omkom i samband med brand mellan 2013–2022 bedömde brandförsvaret att 18 personer avlidit redan innan räddningstjänsten anlände till olycksplatsen, vilket motsvarar 72 % av dödsfallen.

4.3 Brand utomhus

Brand utomhus utgör en av de vanligaste olyckstyperna under den senaste 10-års perioden. Under de undersökta åren åkte brandförsvaret årligen på i snitt 373 bränder som var utomhus. Av dessa inträffade i snitt 297 i Uppsala kommun, 34 i Östhammars kommun och 42 i Tierps kommun. 2018 genomfördes ändringar i rapporteringssystemet som påverkade hur brandobjekt klassificerades. Sedan 2018 är det vanligaste brandobjektet i Uppsala brandförsvår ”skog eller mark”, följt av ”fordon eller fartyg utomhus”, ”annat utomhus” och ”avfall eller återvinning utomhus”.

För 41 % av bränderna är brandorsaken okänd. För 28 % var orsaken förmodat avsiktlig och för 10 % fel i utrustning.

Mellan åren 2013–2022 inträffade 1225 fordonsbränder varav 432 förmodades vara anlagda, vilket motsvarar 35 % av samtliga inträffade fordonsbränder under denna period. Majoriteten av dessa fordonsbränder har inträffat i Uppsala tätort. Andelen anlagda fordonsbränder i Tierps- eller Östhammars kommuner var mellan 2013–2022 sammanlagt 16 stycken.

De flesta av de förmodat anlagda fordonsbränderna mellan 2018–2021 inträffade i samma delar av Uppsala. Stadsdelarna sammanfaller delvis med områden som polismyndigheten tidigare identifierat som utsatta områden¹⁹. Gottsunda har varit identifierat som ett ”särskilt utsatt område” och Gottsunda har även haft högst koncentration av händelser. Viktigt i sammanhanget är att de förmodade fordonsbränderna inträffat periodvis, det vill säga att det inte har varit en jämn fördelning händelser över tidsperioden. Till exempel skedde majoriteten av fordonsbränderna i Uppsala år 2018 som då var 58 stycken, medan det år 2021 endast inträffade 15 bränder. I en uppdaterad lägesbild från polisen från 2023 anges att klassningen för Gottsunda ändras från ”särskilt utsatt område” till ”riskområde”²⁰.

Brand utomhus är en starkt säsongsberoende olyckstyp. En stor andel av bränderna inom denna kategori utgörs av skog- och markbränder. Skog- och markbränder beror till stor på väderförhållandena och tenderar att inträffa när det är varmt och torrt i marken. Brand utomhus har varit vanligast förekommande mellan mars och augusti.

4.4 Trafikolycka

Under åren 2013–2022 åkte Uppsala brandförsvår på totalt 2910 trafikolyckor. Antalet trafikolyckor har varit relativt konstant de senaste 10 åren och ingen tydlig trend kan

¹⁹ Polismyndigheten, *Kartgränser utsatta områden i Region Mitt*, Stockholm 2021.

²⁰ Polismyndigheten, *Kartgränser utsatta områden i Region Mitt*, Stockholm 2023.

identifieras, dock antyds en nedgång under åren 2020–2022 i samtliga tre kommuner. Nedgången är sannolikt en följd effekt av coronapandemin som medförde ökat hemmaarbete och minskat pendlande till arbetsplatser och fritidsaktiviteter.

Under de undersökta åren åkte brandförsvaret på i snitt 207 trafikolyckor i Uppsala kommun. I Östhammars kommun inträffade årligen i snitt 35 trafikolyckor och i Tierps kommun i snitt 49 olyckor.

Antalet olyckor per 1000 invånare är betydligt fler i Tierps kommun än övriga två kommuner och jämfört med Sverige som helhet. Flertalet av trafikolyckorna i Tierps kommun inträffade på E4.

Trafikolyckor har en svag ökning mellan oktober-mars vilket möjligen kan förklaras med sämre väglag under årets vintermånader.

Mellan åren 2013–2022 har det omkommit 44 personer i trafikrelaterade olyckor. Majoriteten av dödsolyckorna inträffade i Uppsala kommun, 37 stycken. I Östhammars kommun inträffade 5 stycken dödsolyckor och 2 stycken i Tierps kommun. Bland de omkomna var 14 personer oskyddade trafikanter.

Det framträder inga specifika platser som varit särskilt olycksdrabbade, dock är korsningar generellt en riskfaktor. Majoriteten av de oskyddade trafikanterna har omkommit i korsningar eller på övergångsställen i stadskärnor. Få dödsolyckor har dock skett på den vältrafikerade E4:an. De flesta dödsolyckor har i stället inträffat på de mindre vägarna 55, 272, 72, 282 och 292.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Under de undersökta åren åkte Uppsala brandförsvaret i snitt på 48 insatser till utsläpp av farligt ämne. Majoriteten av olyckorna skedde i Uppsala kommun, cirka 80 %. Resterande 20 % var jämnt fördelat mellan Tierp och Östhammars kommuner. Cirka 78 % av olyckorna inträffade utomhus, och endast 5 % var kopplade till industrier. Den vanligaste olyckan var begränsat läckage av drivmedel, olja eller motsvarande vilket utgjorde 79 % av samtliga inträffade händelser.

Av de olyckor med farligt ämne som inträffat mellan år 2018–2022 i Uppsala kommun har majoriteten skett på vattenskyddsområde. Flertalet skedde i Uppsala tätort, vilken till stor del är placerad på känslig mark. I Tierps kommun har ett fåtal olyckor inträffat på känslig mark, dessa har då framförallt inträffat på eller i anslutning till Uppsalaåsen. I Östhammar inträffade mycket få olyckor med farligt ämne på känslig mark.

De flesta utsläppen har inträffat dagtid mellan cirka klockan 07 och 17. De flesta utsläppen inträffar i perioden mars till september.

4.6 Naturolycka

Inom Uppsala brandförsvares region finns inte områden som innebär större risker för ras och skred.

I begreppet naturolycka innefattas händelser som föranleds av företeelser i naturen eller av väder. Skogs- och markbränder till följd av varmare och torrare klimat ingår dock inte. Statistik för skogs- och markbränder sorteras i stället under olyckstypen *brand utomhus*.

Den nationella statistiken inkluderar stormskada, översvämning av vattendrag samt ras eller skred (även inkluderat byggnadsras). Totalt åkte Uppsala brandförsvaret på 92 händelser, varav 84 % var stormskador.

Östhammar låg flera år över det nationella snittet för händelser per 1000 invånare. Totalt inträffade 29 händelser i Östhammar mellan åren 2013–2022, 86 % dessa gällde stormskador.

Larm som kategoriseras som naturolyckor inträffar med viss övervikt i december, januari och februari. I december 2013 påverkades Uppsala, Tierp och Östhammar av stormen Ivar²¹, och i januari 2019 drog stormen Alfrida genom Sverige. Båda dessa stormar drar väsentligt upp statistiken för månaderna december-januari.

4.7 Drunkning

Uppsala brandförsvaret har åkt på 94 drunkningar eller drunkningstillbud mellan 2013–2022, i snitt 10 larm per år. Antalet insatser till drunkningar var flest i Uppsala kommun, men sett till invånarantalet i kommunerna låg Östhammars kommun över det nationella snittet flera år. I Östhammars kommun inträffade totalt 18 drunkningar eller drunkningstillbud mellan 2013–2022. Under samma tidsperiod larmades brandförsvaret till 67 drunkningar i Uppsala kommun och 9 i Tierps kommun.

Drunkningsolyckor- och drunkningstillbud tenderar att följa badsäsongen som i regel är sommarmånaderna juni, juli och augusti.

4.8 Nödställd person

Uppsala brandförsvaret har under den undersökta tidsperioden hanterat i snitt 45 larm till nödställd person per år. Detta kan exempelvis vara arbetsplatsolyckor och suicid. Antalet insatser är som lägst under perioden november till februari. De flesta insatserna inträffar mellan klockan 09 på morgonen fram till midnatt.

Suicid eller suicidförsök lyfts inte alltid fram i statistiken då dessa händelser ibland naturligt kategoriseras under andra olyckstyper, till exempel drunkning eller trafikolycka, och ibland framgår det först i senare utredningar att personen agerat suicidalt. Suicidlarm betraktas i regel inte som räddningstjänst, men Uppsala brandförsvaret larmas till dessa för att i samarbete med polis- och ambulans försöka förhindra suicider. Mellan 2018–2022 larmades Uppsala brandförsvaret på 96 suicidlarm eller suicidförsök, i dessa inkluderas ej olyckor kopplat till brand, trafikolycka, utsläpp och drunkning. Periodvis förekommer det att enstaka personer återkommande gör flera suicidförsök.

²¹ Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, *Simone, Hilde, Sven och Ivar okt-dec 2013*, <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/stormar-i-sverige/enskilda-stormar-och-ovader/simone-hilde-sven-och-ivar-okt-dec-2013-1.76183> [hämtad 2023-12-05].

5. Värdering

Detta kapitel utgör en värdering av riskerna i kommunen och vilka slutsatser som dras utifrån riskanalysen. Värderingen omfattar både det förebyggande och det operativa arbetet. Slutsatserna i värderingen ligger som grund för de mål som redovisas i kapitel 6.

5.1 Befolkningsutveckling

Uppsala brandförsvaret verkar i en expansiv region och alla tre medlemskommuner räknar med att växa under kommande decennier. Särskilt Uppsala kommun väntas växa mycket, med cirka 72 600 personer och nå 318 000 invånare till 2050. En stor del av ökningen väntas ske i Uppsala tätort, särskilt i den nya stadsdelen sydöstra staden men även genom förtätning av befintliga områden. Fler invånare kommer innebära att brandförsvarets insatser kommer att öka i antal. Även risken för samtidiga olyckor kommer att öka. Sydöstra staden kommer byggas i nya, oexploaterade områden utanför befintlig tätortsgräns. Detta innebär att brandförsvarets förmåga till insats påverkas, särskilt genom att insatstiderna kan förlängas. På sikt kan en ny brandstation behövas för att ge förutsättningar att genomföra effektiva räddningsinsatser i de nya stadsdelarna. Fler människor behöver nås med brandförebyggande information, och antalet tillsynsobjekt kommer öka.

5.2 Förtätning av tätorterna

Det stora behovet av bostäder leder till förtätning i städerna, även i anslutning kring farligt godsleder och riskobjekt. Nyexploateringen innebär även att nya verksamhetsområden med tillhörande risker tillkommer. Det är viktigt att risknivåerna är acceptabla vid förtätning. Förtätningen kan också innebära större komplexitet och nya utmaningar vid räddningsinsatser. Exempelvis byggs många nya områden trängre vilket har en påverkan på brandförsvarets framkomlighet. Det innebär att brandförsvaret även i fortsättningen ska vara aktiva i infrastruktur-, plan- och byggprocesser.

5.3 Nya industrier och komplexa verksamheter

Nya industriverksamheter planeras i kommunerna. Flera av dessa kommer sannolikt beslutas vara farliga verksamheter enligt LSO 2 kap 4§. Detta gäller särskilt Östhammars kommun där det befintliga förvaret för låg- och medelaktivt kärntekniskt avfall kommer att byggas ut, samt en byggnation av ett nationellt slutförvar. Dannemoragruvan planeras att återetableras under 2025. I gruvan kommer alternativa drivmedel att användas. Det finns även planer på att etablera en bränslefabrik i kommunen. Sammantaget innebär detta att brandförsvaret behöver säkerställa förmågan att hantera dessa tillkommande risker, både operativt och förebyggande. Brandförsvaret behöver aktivt delta i olika forum i syfte att bidra i rätt skede av olika processer.

I alla tre kommuner finns industrier, undermarksanläggningar, personintensiva verksamheter, kulturhistoriska byggnader, vårdverksamheter, höga byggnader med mera som alla ställer olika krav på brandförsvarets förmåga i händelse av brand eller annan olycka. Händelser i dessa verksamheter kan bli omfattande och komplicerade. Brandförsvaret behöver ha hög kompetens både inom det förebyggande arbetet och det operativa gällande dessa typer av verksamheter. Även relevanta planer behöver

finnas och övningar genomförs för att säkerställa god förmåga att hantera händelser i dessa typer av verksamheter.

5.4 Personer som är särskilt utsatta vid brand

Befolkningsutvecklingen innebär att befolkningen blir allt äldre, vilket innebär att en av grupperna som är särskilt riskutsatta vid brand blir större. Mellan 2017 och 2027 beräknas att Sveriges totala befolkning över 80 år ökar med 50 %. Majoriteten av de som omkommit i brand under perioden var män. De största riskfaktorerna för att omkomma vid brand är hög ålder, män, rökning och alkoholförbrukning. I takt med att befolkningen blir äldre och fler bor kvar hemma längre med stöd av samhället kommer också denna grupp av särskilt riskutsatta att öka. Det är av vikt att åtgärder vidtas för att säkerställa brandskyddet hos särskilt riskutsatta för att förhindra att antalet dödsbränder som drabbar äldre personer ökar i samma tak som andelen äldre personer ökar och på lång sikt kunna minska antalet omkomna eller allvarligt skadade till följd av brand. Kommunerna behöver samarbeta brett tillsammans med andra aktörer för att stärka brandskyddet för personer som är särskilt riskutsatta vid brand, och här har brandförsvaret fortsatt en viktig roll.

Arbetet med att förebygga bostadsbränder behöver inriktas utifrån aktuell forskning och där den potentiella effekten är som störst.

5.5 Nya byggmetoder, material och teknik

Nya byggmetoder och byggnadsmaterial i kombination med alltmer komplexa byggnader (exempelvis höga trähus) innebär nya utmaningar vid räddningsinsatser. Bygghälsa eller bristande underhåll i sådana byggnader kan underminera brandskyddet i stor omfattning. En utmaning är att bygga sådana byggnader hållbart även ur ett brandskyddsperspektiv och att byggherrar och fastighetsägare har kunskap om vilket brandskydd en byggnad faktiskt har och vilka konsekvenser bränder kan ge.

Den tekniska utvecklingen går fort vilket innebär nya risker att ta hänsyn till vid räddningsinsatser, exempelvis nya drivmedel (såsom vätgas, el med mera), utbyggnad av elnät och elproduktion (såsom solcellsanläggningar, storskaliga batteriparker, vindkraft, vätgas med mera). Även solcellsanläggningar med batterier i hemmiljö ökar snabbt. Det blir även vanligare att brandförsvaret tillskrivs nya uppgifter vid insats som följd av att byggnader blir komplexare och förses med inbyggda tekniska system som ska hanteras vid insats. Sammantaget ställer detta krav på anpassad utbildning, övning, teknik och taktik, samt kompetens i plan- och byggprocess och tillsyn för brandförsvaret. Detta gäller heltidspersonal såväl som RiB.

Ny teknik och digitalisering kan även innebära möjligheter att effektivisera brandförsvarets egen verksamhet och innebära nya förmågor som ökar möjligheten att genomföra effektiva räddningsinsatser. Exempelvis i administration och handläggning av ärenden, digitalisering av insatsstöd, kartfunktioner och UAS ("drönare").

5.6 Brandvattenförsörjning

Ökade krav på dricksvattenkvalitet, torra somrar med låga grundvattennivåer samt att det finns områden i de tre kommunerna som redan idag har låg kapacitet i vattenledningsnäten påverkar brandförsvarets möjligheter att ha en generellt god tillgång på vatten vid bränder. Viljan att utveckla flertalet landsbygdsorter såväl som nya stadsdelar innebär att det behöver säkerställas en infrastruktur för brandvatten för

att brandförsvaret ska kunna göra effektiva släckinsatser. Alternativ kan till exempel vara att fler branddammar etableras eller att brandförsvaret ökar antalet tankbilar och personal för att bemanna dessa. Alternativet med tankbilar ställer stora krav på framkomlighet. Ett fortsatt aktivt arbete med brandvattenfrågan behövs för att på lång sikt säkerställa en god tillgång till vatten att använda vid brandsläckning. Det finns ett stort behov av brandvattenplaner i alla tre kommuner.

5.7 Släckvatten och risk för miljöskador

Ökad miljöhänsyn och större kunskap i olika släckmedels miljöpåverkan samt otydlighet gällande ansvar vid miljöskador i samband med räddningsinsatser till följd av vidtagna åtgärder bedöms ha allt större påverkan på brandförsvaret. Riskanalysen visar att majoriteten av utsläppen av farligt ämne som inträffat i Uppsala kommun har skett inom vattenskyddsområde. I alla tre kommuner finns mark som är känslig, men utmaningarna är som störst i Uppsala där Uppsala tätort är byggd ovanpå dricksvattentäkten. Stora byggnationer genomförs eller planeras på Uppsalaåsen. Utöver de direkta riskerna vid vattenskyddsområden kan farliga ämnen i släckvatten påverka reningsprocessen i VA-anläggningar. Allt detta innebär att brandförsvaret behöver fortsätta säkerställa kompetens och metoder för att minska risken för miljöpåverkan i samband med räddningsinsatser. Brandförsvaret behöver fortsätta och fördjupa samarbetet med relevanta aktörer inom dessa frågor. Det finns ett behov av släckvattenplaner i alla tre kommuner.

5.8 Klimatförändringar

Klimatförändringarna kommer leda till fler och mer extrema väderhändelser, till exempel torka, översvämningar, stormar, snöoväder med mera. Torka och låga grundvattennivåer kan innebära att tillgången till brandvatten blir sämre samtidigt som skogsbrandssäsongen blir längre. Nederbörden förväntas öka under höst, vinter och vår, vilket kan leda till höga flöden i vattendrag eller skyfall som båda kan leda till översvämningar. Stormar kan leda till framkomlighetsproblem, bortfall i el och telefoni mm. Med ökat antal väderrelaterade händelser kommer ökande krav ställas på brandförsvarets förmåga att hantera dessa. Brandförsvaret behöver ha en god krishanteringsförmåga och en god kontinuitetshantering för att kunna verka även i händelse av stora samhällsstörningar. Under kommande handlingsperiod är det nödvändigt att fortsätta utveckla och förbättra krishanteringsförmågan och kontinuitetshantering.

5.9 Social oro och antagonistiska hot

Terrorhotnivån höjdes till högt (4) under 2023 och hotbilden mot Sverige har succesivt förändrats och blivit större. Hotet bedöms kvarstå under lång tid. Under 2023 har antalet sprängningar och skjutningar i samhället ökat kraftigt, även i Uppsala brandförsvares kommuner. Dessa har framför allt varit kopplade till gängkriminalitet men även skjutningar med andra orsaker kan inte uteslutas, exempelvis i skolmiljö. Sammantaget innebär detta att brandförsvaret behöver fortsätta att utveckla förmågan att genomföra insatser vid sprängningar och pågående dödligt våld. Denna förmåga sammanfaller delvis med den förmåga som behöver finnas i händelse av krig.

Insatser vid social oro har i brandförsvarets område under de senaste åren varit få i jämförelse med tidigt 2010-tal. Upploppen i samband med koranbränningarna under 2022 visar dock vikten att även fortsättningsvis vara förberedd för denna typ av

händelser. Brandförsvaret behöver ha god samverkan med andra aktörer, särskilt polis och ambulans, för att säkerställa förmågan att genomföra tillräckligt säkra och effektiva insatser vid social oro.

5.10 Höjd beredskap och krig

Det säkerhetspolitiska läget i världen har kraftigt försämrats till följd av bland annat Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina 2022. Försvarsberedningen konstaterar att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas och hotbilden blir alltmer komplex. Ryssland är det enskilt största hotet mot Sverige. Samtidigt är Kina ett växande hot och även Iran utgör ett påtagligt säkerhetshot. Sveriges medlemskap i Nato innebär en stor säkerhetspolitisk förändring. I Sverige har det civila försvaret börjat rustas upp. Allt detta har stor påverkan på brandförsvaret.

Brandförsvaret behöver bygga upp förmågor som är nödvändiga i händelse av krig. Den återaktiverade civilplikten ställer krav på brandförsvaret att kunna inordna de civilpliktiga i brandförsvarets organisation. Samtidigt finns stora osäkerheter, exempelvis brandförsvarets roll i befolkningsskyddet. Brandförsvaret behöver fortsätta och påskynda planeringsarbetet inför höjd beredskap. Höjd beredskap ställer även särskilda krav på brandförsvarets uthållighet, och kontinuitetshantering och kompetensförsörjning. Arbetet med kontinuitetshantering behöver fortsätta för att ytterligare stärka uthålligheten och förmågan att verka vid omfattande störningar. Under kommande år behöver brandförsvaret utöka förmågan att hantera de uppgifter som tillkommer vid höjd beredskap. Natomedlemskapet kommer troligen ställa krav gällande världlandsstöd, brandförsvaret behöver bidra i denna planering.

Det säkerhetspolitiska läget innebär även att risken ökat för antagonistiska hot, desinformation, underrättelseinhämtning och cyberattacker. Säkerhetspolisen bedömer att främmande makt och våldsbejakande extremister agerar på ett sätt som innebär att hoten går in i varandra och förstärks. Det är nödvändigt att brandförsvaret fortsätter arbetet med säkerhetsskydd och informationssäkerhet.

5.11 Kompetensförsörjning

Bland annat urbaniseringstrenden och brist på arbetstillfällen på landsbygd har bidragit till svårigheter att rekrytera och behålla räddningspersonal i beredskap. Även rekrytering av heltidsbrandmän, brandingenjörer, brandinspektörer och specialister blir allt svårare. Denna problematik förväntas öka på nationell såväl som lokal nivå. Det är av vikt att brandförsvaret arbetar aktivt med kompetensförsörjning, dels för att behålla kompetent personal dels för att vara en attraktiv arbetsgivare och locka fler personer till dessa yrkesgrupper. Det är särskilt viktigt att brandförsvaret kan locka personer med rätt kompetens utifrån det behov som finns och genom bland annat utbildning och övning säkerställa detta även för befintlig personal.

5.12 Vanligt förekommande olyckor

Brand utomhus är den vanligaste olyckstypen, därefter kommer trafikolycka och brand i byggnad. Riskanalysen visar att dessa tre olyckstyperna varit vanligast förekommande under hela den tidsperiod som studerats. Gällande olyckstyperna trafikolycka och brand i byggnad har antalet larm varit relativt statiskt. Det finns en antydning till nedgång av samtliga olyckstyper omkring år 2020–2022 vilken kan vara en följd av pandemins påverkan på samhället. Gällande olyckstyperna naturolycka,

utsläpp av farligt ämne samt drunkning, är dessa larm så få de senaste 10 åren att det inte är möjligt att dra några långtgående slutsatser. Dessa olyckstyper är dock inte mindre viktiga då de kan medföra stor skada.

Utöver vad som beskrivits ovan kan följande slutsatser dras och värderingar göras utifrån de vanligaste olyckstyperna.

5.12.1 Brand i byggnad

Risikanalysen visar att Östhammars och Tierps kommuner sticker ut med ett generellt högre antal bränder i byggnader per invånare än Uppsala kommun och i jämförelse med Sverige som helhet. Under kommande handlingsprogramsperiod är det nödvändigt att djupare analysera orsakerna till detta och vilka åtgärder som eventuellt är möjliga att genomföra såväl förebyggande som operativt för att stärka skyddet i dessa kommuner.

Den nationellt skyddsvärda trästaden i Öregrund i kombination med den stora befolkningsökningen på sommaren och utmaningarna med kompetensförsörjning inom RiB innebär att behov finns att stärka möjligheten till effektiva insatser i händelse av en större brand. Detta kan ske genom att förbättra insatsplaneringen i Öregrunds trästad.

5.12.2 Brand utomhus

Brand utomhus visar en tydlig nedgång i antalet bränder, en av orsakerna kan vara den rekordvarma sommaren 2018 efterföljt av ett par år med regnigare somrar. Tidsperioden är dock för kort för att kunna dra några långsiktiga slutsatser. Klimatförändringarna förväntas på lång sikt innebära ökat antal bränder utomhus. Brandförsvaret har en förmåga att hantera bränder utomhus och organiseringen av skogsbrandvärn i Tierp och Östhammar har utökat den förmågan. Brandförsvaret behöver vidmakthålla den förmåga som finns, och stärka samarbetet med andra aktörer.

5.12.3 Trafikolyckor

Det är tydligt att en stor andel av trafikolyckorna inträffar på höghastighetsväg eller någon av de större riksvägarna. Särskilt Tierp hanterar många trafikolyckor, särskilt på E4. Under handlingsprogramsperioden bör Tierps brandstations förmåga att säkert hantera trafikolyckor på E4 ses över.

Det är även tydligt att det inte är på E4 som de allvarligaste olyckorna i regel inträffar. De flesta olyckor med omkomna har inträffat på riksväg 55, 272, 72, 282 och 292. Av de oskyddade trafikanter som omkommit i trafiken har majoriteten av olyckorna inträffat i korsningar eller övergångsställen i stadskärnor. Brandförsvaret behöver i dialog med andra aktörer bidra till arbetet att försöka minska antalet trafikolyckor och dess konsekvenser.

Särskilt byggnationen av mellan- och slutförvar samt återetableringen av Dannemoragruvan kommer innebära en stor ökning av antalet transporter på vägarna.

Byggnationen av spårväg i Uppsala tätort är ett nytt transportsätt som innebär att brandförsvaret kommer behöva ny förmåga för att hantera de olycksrisker som uppstår. Denna förmåga omfattar såväl kompetens som utrustning. Byggnationen av

fyra järnvägsspår mellan Uppsala och Stockholm innebär troligen inga större behov av anpassning av den operativa förmågan. Däremot behöver brandförsvaret även fortsättningsvis bidra i planeringsprocesserna för att säkerställa att riskhänsyn tas.

5.12.4 Naturolycka

För naturolyckor finns en grundläggande förmåga att hantera effekter av stormar, exempelvis i form av framkomlighet med terränggående fordon och förmåga att röja vägar. När det gäller oljeskadeskydd och översvämningsrisker finns behov av ökat samarbete med andra aktörer och översyn av brandförsvarets egen förmåga under kommande handlingsprogramsperiod. Då risken för ras och skred är begränsad i de tre kommunerna är det inte nödvändigt att brandförsvaret har någon särskild förmåga gällande detta.

5.12.5 Utsläpp av farligt ämne

Utsläpp av farliga ämnen kan ge stora konsekvenser på samhället beroende på händelsens art och var den inträffar. Brandförsvaret har tillsammans med samverkande räddningstjänstorganisationer en god förmåga att hantera utsläpp med farliga ämnen. Denna förmåga behöver vidmakthållas och utveckling ske särskilt gällande minimerande av risker för miljön vid olyckor.

5.12.6 Drunkning

Drunkning är en olyckstyp som inträffar sällan men kan få allvarliga konsekvenser. Olyckstypen kan inträffa i hela brandförsvarets geografi, sjöar, vattendrag och till havs. Förmåga till ytlivräddning finns på samtliga brandstationer. Denna förmåga ska vidmakthållas. Brandförsvaret kan få förstärkning från andra räddningstjänster som har förmågan att utföra räddningsdykning. Tiden det tar för dessa resurser att nå fram innebär mycket låg sannolikhet för livräddande insatser.

5.12.7 Sjukvårdslarm

Sjukvårdslarm utförs på uppdrag av Region Uppsala och brandförsvaret bedriver därför inte själv något förebyggande arbete gällande detta. Dock visar riskanalysen tydligt hur viktigt det är att brandförsvaret kan fortsätta åka på sjukvårdslarm eftersom denna olyckstyp är en av de vanligaste händelserna för flera av brandförsvarets brandstationer. Brandförsvarets insatser vid sjukvårdslarm är en viktig del i samhällets trygghet och säkerhet, i synnerhet på landsbygden. Under sommarmånaderna ökar antalet sjukvårdslarm i Östhammars kommun, troligen en följd av den stora befolkningsökningen som sker i kommunen på grund av turism och sommargäster. Denna förmåga behöver vidmakthållas.

5.13 Tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor

Riskbilden i de olika kommunerna är komplex och varierar mellan och inom kommunerna. De har olika demografiska, geografiska, infrastrukturella och socioekonomiska förutsättningar. Det finns även skillnader mellan stadsmiljö, landsbygd och skärgård. Verksamheten behöver utformas utifrån de lokala förutsättningarna för att ge ett tillfredsställande och likvärdigt skydd. Brandförsvaret

behöver ha förmåga att kunna hantera allt från vanligt förekommande olyckor till olyckor som inträffar sällan men medför stora konsekvenser och ytterst krig.

Både den förebyggande förmågan och förmågan att genomföra räddningsinsatser är en väsentlig del i skyddet mot olyckor. Den förebyggande förmågan i form av att kunna genomföra tillsyn, stöd till den enskilde, rengöring och brandskyddskontroll samt övriga förebyggande åtgärder syftar till att säkerställa skydd för liv och hälsa samt att den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd. Den förebyggande förmågan behöver inriktas utifrån riskbilden för att ge så stor effekt som möjligt och är en del i att upprätthålla ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Förmågan att genomföra räddningsinsatser är central för att kunna minimera konsekvenserna av de händelser som inträffar. Förmågan behöver anpassas till den lokala riskbilden och resurserna ska ha en god geografisk täckning för att kunna nå ut till hela området inom en rimlig tid.

Brandförsvarets brandstationer är lokaliserade så att 79,9 % av invånarna nås av en hel styrka inom 10 minuter och 98,9 % inom 20 minuter². FiP-enheter på samtliga RiB-stationer gör att 89,8 % nås av en första enhet inom 10 minuter och 99,85 % inom 20 minuter². För att stärka skyddet för de personer som bor utanför dessa insatstider och möjliggöra en snabbare första insats finns räddningsvärn organiserade i dessa områden. I skärgården där insatstiderna kan vara särskilt långa finns materialdepåer utplacerade i samma syfte. För att uppnå ett tillfredsställande och likvärdigt skydd för de personer som bor utanför 20 minuters insatstid ställs det högre krav på den enskildes egen förmåga och beredskap. Brandförsvaret behöver fortsätta arbetet med att stärka skyddet i de områden där insatstiden överstiger 20 minuter.

Samtliga av brandförsvarets brandstationer har grundläggande förmåga att hantera eller påbörja insats vid samtliga typolyckor. Inom Uppsala brandförsvaret finns olika grundberedskap vid brandstationerna. En större styrka har större uthållighet och kapacitet att hantera en typolycka. Vissa typolyckor kan kräva fler än en styrka för att kunna hanteras fullständigt. Vid sådana händelser larmas flera styrkor omgående i syfte att tillräckliga resurser ska vara på plats så snabbt som möjligt.

I Uppsala tätort finns flerbostadshus där brandförsvaret är en del av utrymningen med höjdfordon. Höjdfordon finns i Uppsala tätort för att säkerställa möjligheten till utrymning inom 10 minuter, vilket är ett krav enligt Boverkets byggregler. Pågående stadbyggnadsutveckling, särskilt byggnationen av sydöstra staden, innebär att denna förmåga behöver följas upp kommande år. På sikt kan det vara nödvändigt med en ny brandstation i södra Uppsala för att säkerställa bland annat möjligheten till utrymning inom 10 minuter.

Förmåga till ledning av insatser finns på enskilda brandstationer och särskilda ledningsenheter. Brandförsvaret har god förmåga att bedriva ledning vid räddningsinsatser, både i egen organisation och genom RRÖS finns även tillgång till större förmåga till ledning i händelse av omfattande och komplexa olyckor. Riskbildsutvecklingen i kommunerna ställer särskilt krav på att brandförsvarets befäl har hög kompetens och är övade att hantera de olyckor som kan inträffa.

Brandförsvaret behöver ha förmåga att hantera omfattande och komplexa olyckor. Förmåga behöver även finnas för att hantera flera samtidiga händelser. Dessa förmågor stärks genom samarbete med räddningstjänsterna i Räddningsregion östra Svealand och Gästrikre räddningstjänst. Genom samarbetena finns tillgång till större resurser än vad brandförsvaret själv förfogar över.

Larmens fördelning över dygnet visar att dagtid mellan 06–18 är belastningen som högst. Få larm sker under nattetid, detta gäller i samtliga tre medlemskommuner. Fördelat över året är årets varma månader högst belastade med händelser. Även om fler händelser inträffar dagtid är förmågan till snabba och effektiva insatser nattetid lika viktig. Vid bränder i byggnader där det finns människor är sannolikheten stor att många sover. Nattetid tar det ofta längre tid innan en olycka uppmärksammas och någon ringer 112.

Vid omfattande insatser sommartid, under huvudsemesterperioden, kan resursbehovet bli en utmaning. Förmåga till samarbete med frivilliga resurser och privata aktörer blir då särskilt viktig, liksom förmågan att ta emot nationella och internationella förstärkningsresurser.

Utifrån den riskbild som finns i kommunerna och brandförsvarets nuvarande organisation och förmåga är den samlade bedömningen att skyddet mot olyckor i kommunerna är tillfredsställande och likvärdigt enligt avsikten med målsättningarna i lagen om skydd mot olyckor. Det gäller både förmågan att förebygga olyckor och förmågan att genomföra räddningsinsatser. För att behålla ett tillfredsställande och likvärdigt skydd behöver de slutsatser som presenteras i detta kapitel omhändertas och nödvändiga åtgärder genomföras.

6. Mål

Den övergripande målsättningen med lagen uttrycks i förarbetena som att ”Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs”. Av sammanhanget framgår att det är i samband med olyckor som avses. Denna övergripande målsättning mynnar ut i tre nationella mål:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (LSO 1 kap 1§).
- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap 3§).
- Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador (LSO 1 kap 3a §).

2009 tog MSB fram, på uppdrag av regeringen, en nationell strategi för hur brandskyddet kan stärkas genom stöd till enskilda. Den nationella strategin har följts upp och har en inriktning mot 2030²². I den nationella strategin formulerades visionen att ”Ingen i Sverige ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand”.

Utifrån de nationella målen i LSO, den nationella strategin för stärkt brandskydd, den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel samt den politiska viljan som uttryckts i räddningsnämndens arbete har sex mål formulerats för verksamheten från 2025. Målen utgör de övergripande lokala verksamhetsmålen som

²² Ingen ska omkomma eller allvarligt skadas – inriktning av den nationella strategin för att stärka brandskyddet för den enskilda människan, MSB, 2021

ska finnas i enlighet med MSB:s föreskrift om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Dessa mål knyts i den årliga verksamhetsplanen till olika indikatorer för att underlätta uppföljning. Flera indikatorer som har följts upp under tidigare programperiod kommer att kunna återanvändas, då kontinuitet i mätningar ger större träffsäkerhet i analyserna över tid.

Målen riktar sig mot alla som bor, verkar och vistas i kommunerna, oavsett andra omständigheter. För de som har svårare att ta sitt eget ansvar måste brandförsvaret alltid vara redo att göra mer.

Räddningsnämndens vision

Uppsala brandförsvaret skapar trygghet och säkerhet för alla som bor, verkar eller vistas i Tierp, Uppsala och Östhammars kommun.

Verksamheten utvecklas genom innovation och kontinuerligt lärande. Inkludering och mångfald leder till en effektiv verksamhet. En god kompetensförsörjning och samverkan med andra myndigheter, civilsamhället och privata aktörer är grundförutsättningar i arbetet för skydd mot olyckor.

Mål 1 – Kommuninvånarna kan och vill ta ansvar för sitt brandskydd

För att minska antalet bränder och konsekvenserna av dem är kommuninvånarnas kunskap och förmåga viktig. Brandförsvaret ska arbeta aktivt för att underlätta och ge råd om brandskydd. Information och rådgivning ska särskilt prioriteras för att minska antalet bränder i bostäder och anlagda bränder. Barn och unga är en viktig målgrupp.

Mål 2 – Tillsyn och annan myndighetsutövning ger trygga och brandsäkra miljöer

Brandförsvarets tillsyn och annan myndighetsutövning ska riktas dit den gör mest nytta och ger störst effekt. Myndighetsutövningen ska göra det lätt för enskilda personer, företag och organisationer att göra rätt. Hög rättssäkerhet, effektivitet, kompetens och tillgänglighet är viktigt både för brandförsvaret och kommunernas entreprenörer för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.

Mål 3 – Särskilt riskutsatta har ett bra brandskydd

Äldre, personer med funktionsnedsättning eller socialt utsatta har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att öka dessa personers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade. Samarbete mellan brandförsvaret, andra organisationer och inom kommunerna är viktigt för att uppnå ett bra brandskydd för särskilt riskutsatta.

Mål 4 – Samhället utformas hållbart kring brandskydd och riskhänsyn

Riskanalysen visar på en snabb och omfattande utveckling i kommunerna, exempelvis gällande nya stadsdelar, industrier, byggmetoder och transportsätt. Brandförsvaret ska aktivt arbeta så att samhället utformas hållbart kring brandskydd, miljöhänsyn och annan riskhantering i samhällsplaneringen samt verka för att förutsättningarna att genomföra räddningsinsatser är goda. Det behöver ske med ett totalförsvarsperspektiv och med hänsyn till klimatförändringarna.

Mål 5 – Skador till följd av bränder och andra olyckor minimeras genom snabba, säkra och effektiva räddningsinsatser

En god förmåga grundläggs i övning, utbildning, service och underhåll. Övningsverksamhet, teknik och utrustning ska ligga i framkant. Den viktigaste förutsättningen är medarbetarnas kompetens.

Brandförsvaret ska ha en stark operativ förmåga med en organisation och resurser som är anpassade utifrån riskbilden. Personer som är nödställda ska få snabb och effektiv hjälp av brandförsvaret eller frivilliga i samarbete med brandförsvaret. Samverkan med andra är nödvändigt. Lärande efter insatser är en självklar del i utvecklingen av verksamheten.

Mål 6 – Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället

Riskanalysen visar på ett förändrat klimat och ett kraftigt försämrat säkerhetsläge nationellt och i omvärlden. Samhället kan påverkas av händelser i hela hotskalan. Brandförsvarets förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig behöver fortsätta att utvecklas. Grunden läggs med en god kontinuitetshandling, ett gott säkerhetsskydd, övning, utbildning, teknik och utrustning såväl som etablerad samverkan med andra aktörer och frivilliga. En god informations- och cybersäkerhet är viktig.

7. Förebyggande – förmåga och verksamhet

Det olycksförebyggande arbetet syftar främst till att förebygga bränder och minska konsekvenser till följd av bränder. Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor finns kvar i respektive kommun, se även kapitel 3.

Brandförsvarets brandförebyggande verksamhet syftar till att säkerställa ett skäligt brandskydd för den enskilde samt en säker hantering av brandfarlig och explosiv vara i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Den brandförebyggande verksamhetens huvudsyfte är att säkerställa skydd för liv och hälsa samt att arbeta för att den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd. Andra syften är att skydda egendom och miljö. Detta kan sägas vara de effekter som den förebyggande

verksamheten arbetar för att uppnå. Centrala utgångspunkter i det förebyggande arbetet är de sex mål som beskrivs i kapitel 6 som har sin utgångspunkt i riskanalysen med tillhörande riskvärdering. Andra utgångspunkter är de nationella målen i LSO, kraven i LBE samt den nationella strategin om ett stärkt brandskydd.

För att åstadkomma detta finns ett flertal olika verktyg; information och rådgivning, extern utbildning, tillsyn enligt LSO och LBE, tillstånd för hantering av brandfarlig och explosiv vara, samverkan med andra organisationer, remisshantering samt rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar.

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Specialistkompetens finns i form av ett antal brandingenjörer och brandinspektörer. Tillgång finns till fördjupad juridisk kompetens. Medarbetarresursens volym och sammansättning anpassas löpande efter verksamhetens behov.

Brandförsvaret arbetar aktivt med att säkerställa en hög och bred kompetens inom brandskydd, brandfarlig vara, juridik med mera. Kompetenshöjande åtgärder genomförs kontinuerligt bland annat genom deltagande i utbildningar, konferenser och seminarier samt i samverkan med andra aktörer. Brandförsvaret arbetar kontinuerligt med att säkerställa att arbetet sker på ett rättssäkert, effektivt och pedagogiskt sätt.

Riskanalysen och riskvärderingen visar bland annat på att nya byggmetoder, material och teknik i kombination med omfattande nybyggnation i kommunerna gör att brandförsvaret behöver vara aktiva i processer kopplat till detta för att på lång sikt säkerställa ett bra brandskydd och att förutsättningarna för räddningsinsats är goda. Brandförsvaret arbetar aktivt med brandskydd och riskhänsyn i plan- och byggprocessen dels som remissinstans, dels genom samverkan med andra aktörer. En del av arbetet innefattar även att sprida kunskap om hållbart brandskydd och ta fram relevanta vägledningar²³ kopplat till brandförsvarets verksamhet.

7.1 Tillsyn

Uppsala brandförsvaret är tillsynsmyndighet enligt LSO i Tierp, Uppsala och Östhammar kommuner. Tillsynerna syftar till att säkerställa att fastighetsägare och nyttjanderättshavare uppfyller de krav som följer av aktuell lag och dess föreskrifter.

Tillsyn kan genomföras på alla *byggnader eller andra anläggningar* i kommunerna. Tillsyn är brandförsvarets skarpaste verktyg och ska riktas där det gör mest nytta och ger störst effekt.

Tillsyn prioriteras vid byggnader och anläggningar som omfattas av ett eller flera av följande kriterier och där tillsyn bedöms vara en effektiv förebyggande åtgärd:

1. Hög frekvens av bränder eller andra olyckor
2. En brand eller annan olycka kan medföra stor risk för många människors liv och hälsa
3. En brand kan innebära stora ekonomiska kostnader eller större påfrestning på samhället
4. En brand eller annan olycka kan innebära stora skador på miljön
5. En brand kan innebära allvarliga skador på kulturhistoriska värden

²³ Tillgängliga på www.uppsalabrandforsvar.se

Planering av tillsynsverksamheten sker årligen utifrån Räddningsnämndens *Tillsynsplan*, dnr RÄN-2022-00070 och har sin utgångspunkt i de verksamheter som beskrivs i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt LSO (MSBFS 2021:8). Utöver de byggnader och anläggningar som omfattas av MSBFS 2021:8 omfattar tillsynsplanen även de verksamheter och anläggningar som utifrån lokala förhållanden bedöms ha stora risker i händelse av brand. Planeringen av tillsynsverksamheten utgår från riskerna vid en brand eller annan olycka. Regelbunden tillsyn genomförs enligt frist på verksamheter, byggnader och andra anläggningar där risken för person-, miljö- och egendomsskador bedöms som störst samt på verksamheter där frekvensen av bränder eller andra olyckor är hög. Utöver regelbunden tillsyn genomförs tillsyn även då särskilt behov uppkommer i enskilda fall, exempelvis efter tips från allmänheten eller när behov av tillsyn konstateras efter en insats.

Tillsyn kan leda till att beslut meddelas om att åtgärder ska genomföras för att höja nivån på brandskyddet.

Delegation att utföra tillsyn enligt LSO och LBE ges enligt gällande delegationsordning efter en bedömning att nödvändig kompetens innehas.

7.2 Stöd till den enskilde

Den enskilde har enligt lagen om skydd mot olyckor ett eget ansvar för att skydda sitt liv, sin egendom och att inte orsaka olyckor. I första hand är det den enskildes skyldighet att själv vidta och bekosta åtgärder för att förhindra och begränsa olyckor. Först när en olycka inträffat eller när det finns en överhängande fara för en olycka, och den enskilde själv eller genom att anlita någon annan inte kan klara av situationen är det samhällets skyldighet att ingripa.

Dessa skyldigheter innebär ett antal förväntningar på den enskilde. Den enskilde har:

- Kunskap om att man har ett ansvar för att förebygga och hantera olyckor.
- Kännedom om hur lång tid det tar innan man kan räkna med att hjälp är på plats efter att 112 larmats, och anpassar sitt eget brandskydd utifrån detta.
- Förmåga att rädda och varna de som eventuellt är i fara, larma 112 och i den mån det är möjligt begränsa skadan.
- Fungerande brandvarnare för att kunna upptäcka en brand i tid.
- Släckutrustning för att kunna fördröja en brands utveckling innan brandförsvaret kommer fram.

Brandförsvaret arbetar för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter och leva upp till dessa förväntningar.

Brandförsvaret genomför information och rådgivning riktad till den enskilde. Informations- och rådgivningsarbetet syftar till att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO och LBE och leva upp till förväntningarna som beskrivs ovan. Information och rådgivning ges bland annat genom:

- Öppet hus
- Riktad information såsom utskick och genomförande av seminarier
- Deltagande i olika evenemang
- Information på hemsida och i sociala medier
- I samband med övrig verksamhet
- Genom samverkan med andra aktörer

Brandförsvaret genomför extern utbildning riktad främst till medlemskommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar. Syftet med utbildningarna är att öka kunskapen om brandskydd och därigenom underlätta för kommunala förvaltningar och företag att bedriva ett fungerande systematiskt brandskyddsarbete.

Alla medarbetare har förmåga att hjälpa den enskilde med grundläggande info och råd gällande brandskydd. Brandförsvaret har tillgång till specialistkompetens inom kommunikation.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll är ett viktigt arbete för att förebygga bränder i bostäder. Uppsala brandförsvaret ansvarar för rengöring och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar i Tierps, Uppsala och Östhammars kommun. Arbetet utförs på uppdrag av räddningsnämnden av entreprenör som räddningsnämnden tecknat avtal med. Entreprenören ansvarar, via delegation av räddningsnämnden, för att uppdatera och underhålla räddningsnämndens förteckning över objekt för rengöring och brandskyddskontroll. Tidsfrister för brandskyddskontroll och kompetens att utföra denna har beslutats och meddelats av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Tidsfrister för rengöring har beslutats av räddningsnämnden och anges i dokumentet *Frister gällande rengöring (sotning) för Uppsala kommun, Tierps kommun och Östhammars kommun*, dnr RÄN-2022-00138. I MSBFS 2014:6 föreskrifter och allmänna råd om rengöring (sotning) och brandskyddskontroll framgår att fastighetsägare får genomföra rengöring på sina egna anordningar förutsatt att de har erforderlig kompetens och utrustning. De kan även ansöka om tillstånd att låta ett annat företag rengöra deras anordning. Dispens för rengöring av egen anordning i den egna fastigheten lämnas efter att brandskyddskontroll utförts och en särskild ansökan upprättats och godkänts av brandförsvaret.

Brandförsvaret säkerställer att den avtalade entreprenören har förmåga att genomföra uppdraget om rengöring och brandskyddskontroll genom att regelbundet följa upp bland annat:

- Att räddningsnämndens förteckning över objekt för rengöring och brandskyddskontroll underhålls och hålls uppdaterad
- Att brandskyddskontrollerna genomförs rättssäkert
- Att rengöring och brandskyddskontroll genomförs i enlighet med gällande frister
- Att entreprenörerna har tillgång till rätt resurs och kompetens för uppdraget

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

Brandförsvaret arbetar för att Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner ska vara säkra och trygga kommuner, genom samarbete och samverkan med ett flertal förvaltningar, organisationer och myndigheter både lokalt, regionalt och nationellt. Brandförsvaret ska arbeta på ett likvärdigt sätt mot de tre kommunerna i den gemensamma nämnden, med vissa variationer utifrån den lokala riskbilden. Samverkan sker i ett flertal olika forum, exempelvis kontinuerliga möten med andra förvaltningar, deltagande i konferenser, informationsmöten med företag samt dialog med medborgare.

Brandförsvaret är remissinstans till flera olika förvaltningar och organisationer i alla tre kommuner, främst:

- Plan- och byggnadsnämnderna gällande plan- och byggprocess
- Tillståndsenheterna gällande serveringstillstånd
- Polismyndigheten gällande ordningslagsärenden
- Gatu- och samhällsmiljönämnderna gällande framkomlighet
- Trafikverket eller kommunerna gällande infrastrukturändringar
- Länsstyrelsen gällande Seveso och miljöfarlig verksamhet
- Miljöförvaltningarna och länsstyrelsen gällande miljöbalken

Brandförsvaret samverkar regelbundet med flera olika förvaltningar och organisationer i alla tre kommuner, främst:

- Socialtjänsten gällande trygghetsfrågor
- Kommunernas säkerhets- och beredskapsansvariga gällande trygghet, kris och höjd beredskap
- Polismyndigheten gällande förebyggande och operativa frågor samt sakkunnigutlåtanden efter inträffade bränder
- Region Uppsala gällande operativt samarbete och IVPA/sjukvårdslarm
- Trafikverket gällande olycksstatistik
- Storstockholms brandförsvaret och Räddningscentral Mitt gällande alarmering
- Äldrenämnderna, omsorgsnämnderna och socialnämnderna gällande brandskydd hos riskgrupper
- Länsstyrelsen gällande bland annat riskhänsyn, kärnenergi, utbildning, övning, kris och höjd beredskap
- Miljöförvaltningarna och huvudmän för kommunala VA-anläggningar gällande miljöpåverkan i samband med räddningsinsatser
- Andra räddningstjänster, främst i räddningsregion Östra Svealand, gällande förebyggande och operativa frågor
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, gällande förebyggande och operativa frågor

Brandförsvaret tillhandahåller möjligheten för fastighetsägare och verksamheter att teckna avtal med brandförsvaret om att vidarekoppla automatiska brandlarm med syfte att öka sannolikheten för en tidig upptäckt och insats av brandförsvaret för att minska omfattningen på skador vid brand.

Uppsala brandförsvaret är tillsyns- och tillståndsmyndighet enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Vid tillståndsansökan genomförs en granskning i syfte att säkerställa att de krav som ställs i lagen och dess föreskrifter uppfylls. Detta kontrolleras även vid tillsyn. Tillsyns- och tillståndshandlingen beskrivs mer detaljerat i räddningsnämndens *Tillsynsplan*.

På begäran av Polisen eller Åklagarmyndigheten upprättar brandförsvaret sakkunnigutlåtanden beträffande brand- och rökspridning. Efter insatser där det finns oklarheter i orsak, förlopp eller hur insatsen genomfördes kan en fördjupad olycksundersökning genomföras i syfte att dra lärdomar av händelsen. Mer information om detta framgår i kapitel 9.

Av Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor 2 kap 7§ framgår att en länsstyrelse och en kommun får meddela föreskrifter om förbud helt eller delvis mot eldning utomhus samt om liknande förebyggande åtgärder mot brand. Kommunens räddningsschef eller Länsstyrelsen beslutar om eldningsförbud när risken för gräs- eller

skogsbrand är stor. Vid hög gräs- eller skogsbrandrisk sker ett samråd mellan brandförsvaret och Länsstyrelsen innan beslut om eldningsförbud eller avrådan fattas.

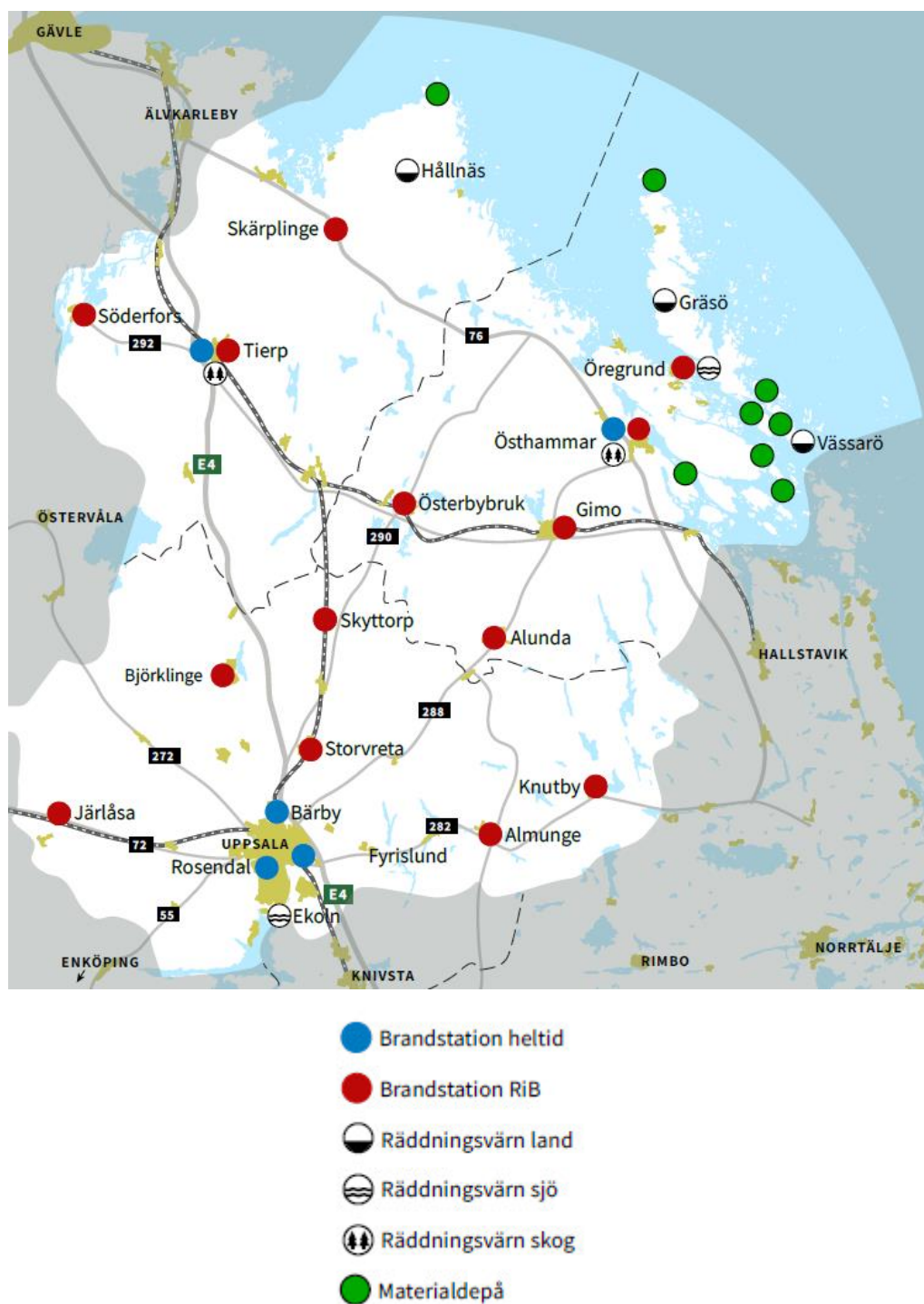
8. Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Detta kapitel beskriver hur Uppsala brandförsvars operativa verksamhet är ordnad och vilken förmåga som finns.

8.1 Övergripande

Då den enskilde drabbas av en olycka som denne inte kan hantera på egen hand har Uppsala brandförsvaret beredskap och förmåga att hjälpa den enskilde med denna hantering. Uppsala brandförsvaret är organiserat för att hantera de risker som redovisats i riskanalysen, se kapitel 4. Brandförsvaret är inte dimensionerat för att på egen hand kunna hantera allt som kan inträffa. Många större eller komplicerade händelser kräver samverkan med andra räddningstjänster, organisationer och myndigheter för att helt kunna hanteras.

Brandförsvarets räddningsstyrkor utgår från 17 brandstationer. Ledningsresurserna utgår primärt från Uppsala och Östhammar. Räddningsstyrkornas placering och beredskapsform redovisas i Figur 9. I räddningsnämndens *Verksamhetsplan* samt dokumentet *Uppsala brandförsvars operativa förmåga* framgår respektive brandstations beslutade bemanning.

Figur 9 Uppsala brandförsvares verksamhetsställen, våren 2024. Östhammars brandstation har heltidspersonal dagtid på vardagar.

På heltidsstationerna finns medarbetare som är beredda att inom 90 sekunder från att larmet går rycka ut till en olycksplats, denna tid kallas anspänningstid. Vid RiB-stationerna finns Räddningspersonal i Beredskap (förkortas RiB). Räddningspersonalen har beredskap för att normalt inom sex minuter infinna sig på stationen och rycka ut till en olycksplats. Stationernas bemanning och utrustning varierar med den lokala riskbilden.

Vid räddningsvärnen finns frivilliga medarbetare som, om de har möjlighet när en olycka inträffar, kan förhindra eller fördröja brandspridning i väntan på ankommande räddningsstyrkor och i begränsad omfattning hantera vissa andra nödlägen.

Uppsala brandförsvaret har följande specialresurser:

- Kemresurs
- Rötskydd
- Skogsbrandsresurs
- Oljeskyddsresurs
- Resurs för ras och tung räddning (RTR)
- Resurs för vertikal räddning
- Terränggående fordon
- Höjdfordon
- Båtresurser
- Tankbilar
- Motorsprutor
- Översvämningsresurs
- UAS²⁴

8.1.1 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner, länsstyrelsen och MSB

Genom avtal med räddningstjänsterna inom samarbetet Räddningsregion östra Svealand och övriga angränsande räddningstjänster säkerställs en gränslös räddningstjänst där närmaste räddningsstyrka larmas till varje händelse för att säkerställa att insatstiden är så kort som möjligt vid varje insats. Genom Räddningscentral Mitt²⁵ finns tillgång till alla de resurser som RC Mitt förfogar över.

Genom samverkansavtal samt via MSB har Uppsala brandförsvaret även tillgång till externa resurser:

- Kemresurser, regionala såväl som nationella
- Skogsbrandsresurser, regionala såväl som nationella
- Oljeskyddsresurser, regionala såväl som nationella
- Översvämningskydd, regionala såväl som nationella
- Vattendykare, regional resurs
- Helikoptrar för skogsbrandbekämpning, genom MSB
- Skopande flygplan för skogsbrandbekämpning, genom MSB
- UAS, regional resurs
- Ledningsstöd, regional resurs
- Skogsbrandflyg, genom Länsstyrelsen
- Stöd till samverkan och ledning, genom MSB

De resurser som finns tillgängliga genom MSB kan bli föremål för prioriteringar och tillgången kan inte alltid garanteras.

²⁴ Unmanned Aerial System – även kallat drönare

²⁵ Gemensamt räddningsledningssystem som leds av Räddningscentral Mitt (RC Mitt). Förutom Uppsala brandförsvaret ingår Storstockholms brandförsvaret, Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Mälardalen, Räddningstjänsten Norrtälje, Räddningstjänsten Enköping Håbo, Räddningstjänsten Gotland och Räddningstjänsten Sala-Heby. Se även kapitel 8.1.4 och 8.3.1.

8.1.2 Tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når samtliga delar av kommunen

Tiden från det att ett larm inkommer till SOS till dess att första räddningsresursen är på plats och påbörjar skadeavhjälpande åtgärder består av larmhanteringstiden samt insatstiden. Insatstiden består av anspänningstiden för närmaste räddningsresurs samt körtiden från platsen där räddningsresursen befinner sig till olyckan, samt angreppstiden som är tiden det tar att inleda skadebegränsande åtgärder²⁶.

Larmhanteringstiden var för 2023 i median 2,1 minuter i Tierps kommun, 2,4 minuter i Uppsala kommun och 2,0 minuter i Östhammars kommun²⁷. Insatstiden varierar beroende på var olyckan inträffat i brandförsvarets geografiska område. Av Figur 10 framgår insatstiden för första räddningsresurs i Uppsala brandförsvars geografiska område. Tiderna avser endast Uppsala brandförsvars egna enheter. På RiB-stationerna är det tiden till dess att en FiP-enhet är framme. Brandförsvarets RiB-stationer har FiP (första insatsperson). Det är en person ur RiB-styrkan som alltid har med sig ett eget utryckningsfordon och som åker direkt till olycksplatsen utan att passera brandstationen. Syftet med detta är att minska tiden till dess att en första räddningsenhet är på plats och kan påbörja skadebegränsande åtgärder.

²⁶ Angreppstiden är schablonmässigt satt till en minut

²⁷ Gäller tiden från 112 anropet ankom till första utlarmning, källa: Öppna jämförelser 2023, SKR

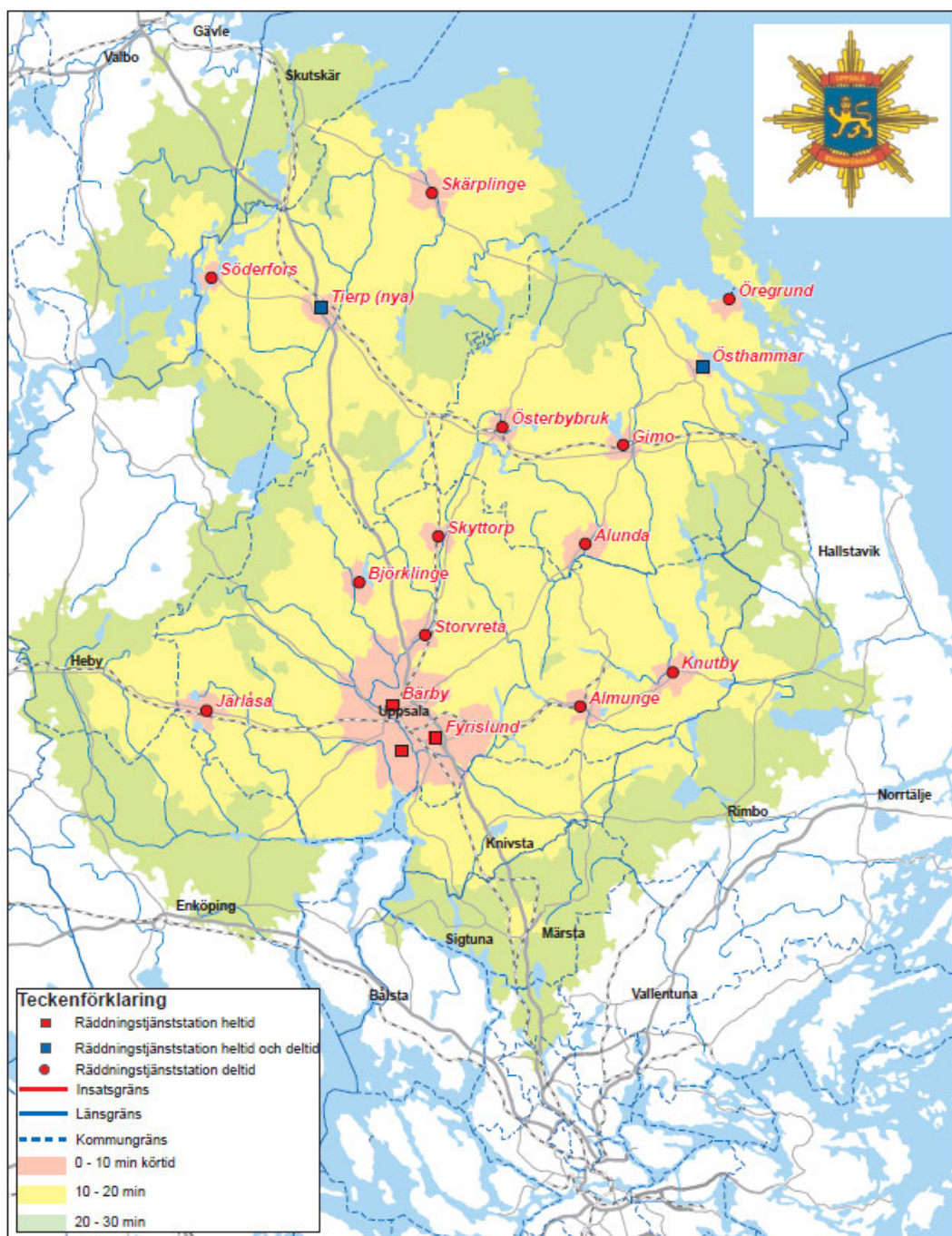

Figur 10. Insattider i Uppsala brandförsvars geografiska område med dagens organisation. Figuren visar tiden till dess att första enhet är framme på plats och skadeavhjälpande åtgärder påbörjas. För RiB-stationerna avser detta FiP-enheter. I kartan är utgångspunkten för alla enheter respektive brandstation. För RiB-stationerna är zonerna ungefärliga då inte FiP-enheterna normalt sett utgår från brandstationen utan från den plats personen som bemannar enheten har beredskap för stunden befinner sig.

89,82 % av medlemskommunernas befolkning nås av en första enhet inom 10 minuter, 99,85 % inom 20 minuter och 99,98 % inom 30 minuter²⁸.

Figur 11 visar tiden till dess att en hel styrka är på plats och skadeavhjälpande åtgärder påbörjas i olika delar av Uppsala brandförsvars geografiska område.

²⁸ Källa: Körtidsanalys genomförd av Metria 2019

Figur 11. Insattider i Uppsala brandförsvars geografiska område med dagens organisation. Figuren visar tiderna till dess att hela styrkor är framme på plats och skadeavhjälpande åtgärder påbörjas.

79,9 % av medlemskommunernas invånare nås av en hel styrka inom 10 minuter, 98,9 % inom 20 minuter och 99,92 % inom 30 minuter²⁹.

Många händelser kräver fler än en styrka för att helt kunna hanteras. Tabell 5 visar ungefärliga tider till dess att en respektive två förstärkande styrkor är på plats i respektive stations insatsområde.

²⁹ Källa: Körtidsanalys genomförd av Metria 2019

Tabell 5. Ungefärliga tider till förstärkning. Tiderna är anspänningstiden för förstärkande styrka och ungefärlig körtid mellan brandstationerna.

Station	Tid till förstärkning	
	En styrka till	Två styrkor till
1100 Fyrislund (heltid)	10 min	12 min
1200 Rosendal (heltid)	10 min	16 min
1300 Bärby (heltid)	12 min	15 min
1400 Skyttorp (RiB)	19 min	24 min
1500 Knutby (RiB)	28 min	35 min ¹
1600 Almunge (RiB)	21 min	22 min
1700 Stolvreta (RiB)	15 min	19 min
1800 Järlåsa (RiB)	22 min ¹	25 min
1900 Björklinge (RiB)	21 min	25 min
4000 Östhammar (heltid och RiB)	23 min	23 min
4100 Öregrund (RiB)	19 – 23 min ²	36 min
4200 Österbybruk (RiB)	23 min	24 min
4300 Alunda (RiB)	20 min	32 min
4400 Gimo (RiB)	20 min	19 – 23 min ²
4600 Gräsö (räddningsvärn)	32 min	42 min
4700 Väassarö (räddningsvärn) ⁴	*	*
5000 Tierp (heltid och RiB)	21 min	26 min
5400 Söderfors (RiB)	21 min	27 min ¹
5500 Skärplinge (RiB)	26 min	27 min ¹
5700 Hjälmmunge (räddningsvärn)	23 min	42 min
SSRS Ekoln (räddningsvärn, avtal med SSRS ³)	13 min	18 min
SSRS Öregrund (räddningsvärn, avtal med SSRS ³)	10 min	19 – 23 min ²

¹Styrka från angränsande räddningstjänst

²Längre tid kvällar och helger då förstärkande styrka är Östhammar som endast har heltid under dagtid vardagar

³Sjöräddningssällskapet

⁴Öppet på under sommarhalvåret

*Förstärkning kräver båttransport

8.1.2.1 Utrymning via brandförsvarets stegutrustning

Höjdfordon för utrymning finns endast i Uppsala tätort på brandstationerna Fyrislund, Rosendal och Bärby. Endast i Uppsala tätort har brandförsvaret insatstiden 10 minuter och kan utgöra alternativ utrymningsväg via höjdfordon. Detta under förutsättning att räddningsvägar och uppställningsplatser finns samt att fönsteröppningens underkant inte överstiger 23,0 meter.

Bärbar stege finns på samtliga brandstationer. Brandförsvaret har insatstiden 10 minuter och kan utgöra alternativ utrymningsväg via bärbar stege förutsatt att räddningsvägar och uppställningsplatser finns och öppningens underkant inte överstiger 11,0 meter i följande orter:

- Uppsala tätort
- Östhammars tätort
- Tierps tätort
- Almunge tätort
- Knutby tätort
- Järlåsa tätort
- Stolvreta tätort (gäller ej Fullerö)

- Skyttorp tätort
- Björklinge tätort
- Österbybruk tätort
- Alunda tätort
- Gimo tätort
- Öregrund tätort
- Skärplinge tätort
- Söderfors tätort

Mer detaljerad information om vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att brandförsvarets stegutrustning ska kunna nyttjas för utrymning finns i vägledningen *Utrymning med hjälp av Uppsala brandförsvaret*.

8.1.3 Överlåtande åt annan att vidta inledande begränsande åtgärder

För att stärka den enskildes förmåga på platser dit brandförsvaret har lång insatstid har brandförsvaret ingått avtal med ett antal lokala föreningar. Avtalen innebär att brandförsvaret placerar ut materialdepåer med brandsläckningsutrustning som föreningarna och frivilliga kan använda i väntan på att räddningstjänst anländer vid en brand eller annan olycka. Se Figur 9.

8.1.4 Samverkan med andra aktörer

Uppsala brandförsvaret ingår i Räddningsregion Östra Svealand (RRÖS), vilket är det tydligaste exemplet på samverkan med andra aktörer. De 13 ingående räddningstjänsterna har gått samman i en gemensam räddningsregion med två räddningsledningssystem som leds av två räddningscentraler: Räddningscentral Mitt (RC Mitt) och Räddningscentral Öst (RC Öst). Genom samverkan inom RRÖS har Uppsala brandförsvaret förbereda samverkansrutiner med andra stora räddningsregioner runt om i Sverige för att kunna förstärka andra med resurser vid större händelser, till exempel vid skogsbränder, översvämningar och liknande. På samma sätt kan brandförsvaret motta hjälp vid behov.

Samverkan inom RRÖS syftar till att bygga gemensam förmåga, slagkraft, uthållighet, redundans och ett effektivt resursutnyttjande där administrativa gränser inte ska begränsa hjälpen till den enskilde. Den övergripande ledningen inom RRÖS skapar tillsammans en möjlighet att möta höga eller långvariga belastningar med bra beredskap. Samverkan inom RRÖS möjliggör gemensamma specialförmågor och att man kan nyttja varandras specialförmågor. Se även kapitel 8.3 Ledning i räddningstjänsten. Inom RRÖS pågår även samverkan kring de förebyggande frågorna.

Samverkansavtal är tecknade med flera organisationer. Syftet med samverkansavtalen är att stärka brandförsvarets förmåga, minska tiderna till dess att den enskilde kan få hjälp och minimera skadorna till följd av en olycka. Uppsala brandförsvaret har våren 2024 samverkansavtal upprättade med följande organisationer:

- Brandkåren Attunda
- Gästrike räddningstjänstförbund
- Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Räddningstjänsten Eskilstuna
- Räddningstjänsten Flen
- Räddningstjänsten Gotland
- Räddningstjänsten Mälardalen
- Räddningstjänsten Norrtälje

- Räddningstjänsten Sala-Heby
- Räddningstjänsten Strängnäs
- Storstockholms brandförsvaret
- Södertörns Brandförsvarsförbund
- Sörmlandskustens Räddningstjänst
- Sjöräddningssällskapet (SSRS)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- Region Uppsala
- SOS Alarm AB
- Röde hanen³⁰
- Falck Räddningstjänst Forsmark AB

Samverkansavtal nytecknas och uppdateras löpande då behov finns.

Samverkan sker även med andra kommunala förvaltningar, myndigheter och organisationer i samband med räddningsinsatser, särskilt med polismyndigheten och region Uppsala. Samverkan sker med Länsstyrelsen gällande kärnenergiberedskap.

Samverkan sker med Kustbevakningen i samband med räddningsinsatser. Samverkan kan avse till exempel skadeinventeringar, hotbildsanalyser, prioriteringar av särskilt skyddsvärda områden och objekt samt resursförstärkning som gäller begränsande eller bekämpande insatser.

8.1.5 Brandvattenförsörjning

En brandvattenplan kommer tas fram för respektive kommun för att ge långsiktiga planeringsförutsättningar för både räddningsnämnden, va-huvudmannen och kommunen i övrigt. Brandvattenplanerna ska inkludera hur kostnader ska hanteras.

För försörjning av vatten för brandsläckning finns brandposter anslutna till kommunernas allmänna vattenledningsnät. Brandposternas antal och placering bestäms av kommunernas förvaltningar/bolag med ansvar för vattenförsörjning i samråd med brandförsvaret.

Tierps Energi & Miljö AB, Uppsala Vatten och Avfall AB och Gästrike Vatten AB (i Östhammars kommun) ansvarar för respektive va-huvudmans brandposter. Brandposterna är en del av den allmänna va-anläggningen och va-huvudmannen ansvarar för drift och underhåll. Det finns även privata brandposter på privat tomtmark där fastighetsägaren ansvarar för anläggning, underhåll, tillsyn och snöröjning.

I vissa områden i utkanten av tätorter där behovet av brandvatten är mindre kan det så kallade alternativsystemet tillämpas om det finns acceptabla förutsättningar, se brandförsvarets vägledning *Brandvattenförsörjning*.

Där brandposter saknas, exempelvis på landsbygden utanför tätorterna, sker brandvattenförsörjning med tankbilar.

Vid projektering av brandvattenförsörjning, se brandförsvarets vägledning *Brandvattenförsörjning*.

³⁰ Kamratförening där många tidigare anställda i Uppsala brandförsvaret är engagerade.

8.1.6 Alarmering och kommunikation

Uppsala brandförsvaret har avtal med Storstockholms brandförsvaret angående alarmering av brandförsvarets styrkor genom Räddningscentral Mitt, förkortas RC Mitt. Storstockholms brandförsvaret har i sin tur avtal med SOS Alarm AB vilket omfattar alla ingående organisationer. När 112-samtal eller automatiskt brandlarm inkommer larmar RC Mitt styrkor enligt en larmplan som fastställts på delegation av brandchefen. Larmplanerna är dynamiska och utformade så att tillräckliga resurser larmas för att i normalfallet kunna hantera aktuell händelse. Vakthavande befälet eller ledningsoperatören kan dock anpassa resurserna efter de aktuella förutsättningarna. Utalarmering av brandförsvarets resurser sker på två av varandra oberoende vägar, IP och Rakel. SOS, RCM och Räddningscentral Öst kan larma styrkorna med dessa system. Se även kapitel 8.3.1 Övergripande ledning.

Vid avbrott eller störningar i telenäten då det inte går att ringa 112 ska allmänheten ges möjlighet att larma brandförsvaret genom att bege sig till någon av brandstationerna. Från dessa platser ska även övriga räddningsorgan kunna larmas. Information om eventuellt övriga platser meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten", vilket beskrivs i kapitel 9.3.9.

Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation. Systemet ger möjlighet till god samverkan med andra myndigheter och organisationer, t.ex. polis, ambulans, sjöräddning och kustbevakning.

8.1.7 Varning och information till allmänheten

I händelse av allvarliga olyckor ska de som bor eller vistas i kommunen kunna varnas och informeras. Brandförsvaret kan via radio, TV och SMS sända "Viktigt meddelande till allmänheten", VMA.

VMA är ett system för att varna människor det är omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller i miljön. VMA kan, om räddningsledaren så beslutar, föregås av signalen "Viktigt meddelande" som sänds med ljudgivare (tyfoner) i flera tätorter och även via sms. Vid behov startas "Viktigt meddelande"-signalen från räddningscentralen på order av vakthavande räddningschef eller räddningsledare. Förteckning över ljudgivare finns på RC Mitt och hos brandförsvaret.

Utöver VMA kan även myndighetsmeddelande sändas ut. Myndighetsmeddelande är ett system för att varna människor om att något har hänt som inte akut hotar liv, hälsa, egendom eller miljö. Myndighetsmeddelande kräver inte beslut av räddningsledare för att skickas ut. Ett myndighetsmeddelande lämnas i Sveriges Radio P4 eller genom SMS.

De radio- och TV-företag som är aktörer i VMA-systemet är Sveriges Radios FM-kanaler, Sveriges Television, Sveriges Utbildningsradio, TV4, Kanal 5 samt Kanal 9.

Enligt Lagen om viktigt meddelande till allmänheten har regeringen, beredskapsmyndigheter, kommuner, regioner, Försvarmakten och Regeringskansliet rätt att begära VMA. MSB får meddela ytterligare föreskrifter eller i enskilda fall besluta om vilka ytterligare som får begära sändning av VMA.

8.2 Förmåga per olyckstyp

Av kapitel 4 Risker framgår vilka vanligt förekommande olyckor som brandförsvaret har att hantera. I hanteringen av en olycka är en viktig utgångspunkt vilken övergripande effekt som ska uppnås genom hanteringen. För att uppnå dessa effekter

behöver uppgifter genomföras i syfte att ha positiv effekt på händelseförloppet – så kallade nyckeluppgifter. Av dessa nyckeluppgifter är vissa sådana som är viktiga för att omedelbart begränsa det fortsatta olycksförloppet direkt i samband med att brandförsvarets första enheter anländer till olycksplatsen. Andra nyckeluppgifter är centrala för att bryta hela skadeförloppet. Tabell 6 anger per olyckstyp vilka övergripande effekter som ska uppnås samt vilka nyckeluppgifter som är centrala i hanteringen. Detta avser vad som behöver uppnås totalt sett för varje olycka för att hanteringen av olyckan ska kunna bedömas vara klar ur brandförsvarets perspektiv. För att helt hantera en olycka och nå dessa effekter kan det behövas flera olika styrkor, specialresurser och ledningsresurser. **Tabell 7** anger vad en enskild station i normalfallet klarar av att genomföra per olyckstyp på egen hand innan eventuell förstärkning anländer.

För vissa av olyckstyperna anges även vilka resurser som kan vara av särskild vikt för att kunna hantera olyckan och uppnå de önskade effekterna.

Tabell 6 Tabellen nedan anger vilka effekter som ska uppnås i hanteringen av respektive typ av olycka samt vilka uppgifter som är av särskild vikt för att ha positiv effekt på händelseförloppet, så kallade nyckeluppgifter. Nyckeluppgifterna delas in i inledande uppgifter som är av vikt för att omedelbart begränsa det fortsatta olycksförloppet samt vilka uppgifter som är centrala för att helt bryta skadeförloppet. Av tabellen framgår även vilka resurser som kan vara av särskild vikt för att hantera en viss typ av olycka. Dessa resurser finns även samlade i kapitel 8.1.

	Effekt som ska uppnås	Nyckeluppgifter	Resurs av särskild vikt
Brand i byggnad	<ul style="list-style-type: none"> • Rädda liv • Släcka brand • Förhindra brandspridning • Förhindra egendomsskador • Förhindra skador på miljön 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Omedelbar släckinsats • Omedelbar livräddning <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Invändig släckning genom rökdykning • Invändig släckning ej rökdykning • Invändig livräddning • Utvändig släckning • Förhindra spridning till annan brandcell • Förhindra spridning till annan byggnad • Utrymning via stège • Utrymning via höjdfordon • Restvärdes-räddning • Akut omhändertagande • Ledning och samordning 	<ul style="list-style-type: none"> • Höjdfordon • Tankfordon • Motorsprutor • Rötskyddsresurs • UAS • Restvärdesräddningsresurs
Brand ute	<ul style="list-style-type: none"> • Rädda liv • Släcka brand • Förhindra brandspridning • Rädda egendom 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skapa aktuell lägesbild <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brandsläckning • Vattentransport • Vattenförsörjning • Samverkan med andra aktörer • Logistik • Ledning och samordning 	<ul style="list-style-type: none"> • Tankfordon • Skogsbrandresurs • Motorsprutor • Terrängfordon • UAS

Trafikolycka	<ul style="list-style-type: none"> Rädda liv Förhindra följdolyckor Förhindra skador på miljön Minska samhällspåverkan utan att göra avkall på säkerheten 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Avspärning Säkra olycksplatsen mot påkörning och brand <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Losstagning Akut omhändertagande Förhindra utsläpp Ledning och samordning 	<ul style="list-style-type: none"> Resurs för ras och tung räddning (RTR) Kemresurs Buffertfordon
Olycka med farliga ämnen	<ul style="list-style-type: none"> Rädda liv Stoppa skadeutbredningen Förhindra skador på miljön 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Utrymma eller inrymma personer Varna Avspärning Omedelbar livräddning Indikering <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Stoppa/begränsa utsläpp Sanera Kemdykning Samverkan med andra aktörer Ledning och samordning 	<ul style="list-style-type: none"> Kemresurs Tankfordon UAS Oljeskyddsresurs
Naturolycka	<ul style="list-style-type: none"> Rädda liv Förhindra skada på egendom Förhindra skada på miljön Stödja andra aktörer Minska påverkan på samhället 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Säkra framkomlighet på vägar Skapa aktuell lägesbild <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Terrängtransport Pumpa vatten Invallning Losstagning Samverkan med andra aktörer Ledning och samordning 	<ul style="list-style-type: none"> Översvämningsresurs Resurs för ras och tung räddning (RTR) Terrängfordon Reservkrafttaggregat Motorsprutor
Drunkning	<ul style="list-style-type: none"> Rädda liv 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ytlivräddning Akut omhändertagande Transport på vatten <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Samverkan med andra aktörer 	<ul style="list-style-type: none"> Båtar Hansabräda UAS
Nödställd person	<ul style="list-style-type: none"> Rädda liv 	<p><i>Inledande uppgifter</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Akut omhändertagande Samverkan med andra aktörer <p><i>För att bryta skadeförloppet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Losstagning Vertikal räddning 	<ul style="list-style-type: none"> Vertikal räddning Resurs för ras och tung räddning (RTR) Hoppkudde

Tabell 7 anger en samlad bedömning av olika stationers initiala egna förmåga vid olika olyckstyper. Bedömningarna är vad den egna styrkan klarar av på egen hand, i normalfallet, innan eventuell förstärkande styrka eller högre befäl är på plats.

Bedömningarna är gjorda utifrån vilken dignitet som larmen har i de flesta fall för respektive station. Olika stationer har olika dignitet på larmen och olika förutsättningar att hantera dem beroende på riskbild, bemanning, utbildning, övning och material.

För att *helt hantera* flera av typhändelserna och uppnå de effekter som anges i Tabell 6 ovan krävs förstärkningar av fler styrkor, antingen egna styrkor eller genom samverkan. Antalet styrkor och befäl som larmas till en händelse regleras i brandförsvarets larmplaner, se kapitel 8.1.6. Larmplanerna är dynamiska och utformade så att tillräckliga resurser larmas för att i normalfallet kunna hantera aktuell händelse. Sammanställningen av dessa bedömningar visar att brandförsvaret har en *initial* operativ förmåga enligt Tabell 7.

Tabell 7. Samlad bedömning av brandförsvarets nuvarande initiala operativa förmåga. Förmågan att hantera en typhändelse delas in i antingen fördröja skadeutvecklingen, begränsa skadeutvecklingen eller styrkan kan hantera händelsen helt själv. Olyckstyperna i detalj är ett urval av vanliga händelser som brandförsvaret hanterar utifrån kapitel 4 Risker.

	Olyckstyp i detalj	Heltid i Uppsala	Heltid i Tierp och Östhammar	RiB
Brand i byggnad	<i>Brand villa</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
	<i>Brand i flerbostadshus, lägenhet</i>	Hanterar helt själva	Begränsa	Begränsa
	<i>Brand i flerbostadshus, källare</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
	<i>Brand i industri, handel, vård</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
	<i>Brand i höghus över 10 våningar</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
	<i>Brand i undermarksanläggning</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
Brand ute	<i>Fordonsbrand</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
	<i>Markbrand</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
	<i>Skogsbrand</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
Trafikolycka	<i>Trafikolycka, singel</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
	<i>Trafikolycka med flera fordon</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
	<i>Trafikolycka med tunga fordon, järnväg</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
Olycka med farliga ämnen	<i>Utsläpp farligt ämne – farligt gods</i>	Begränsa	Begränsa	Fördröja
Naturolycka	<i>Stormskada</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
	<i>Översvämning</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
Drunkning	<i>Drunkning</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
Nödständig person	<i>Suicid</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
	<i>Arbetsplatsolycka</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa

Det finns skillnader i förmågan som inte framgår av **Tabell 7**. Inom Uppsala brandförsvaret finns olika styrkestorlekar inom RiB. En större styrka har större uthållighet och kapacitet att hantera en typhändelse än som framgår av Tabell 7.

En detaljerad beskrivning av olika brandstationers bemanning, resursers omfattning och placering mm framgår av brandförsvarets verksamhetsplan samt dokumentet *Uppsala brandförsvars operativa förmåga*.

Brandförsvaret tolkar och värderar riskbilden löpande och anpassar verksamheten vid behov. Exempelvis utifrån vädervarningar (såsom skogsbrandrisk, storm, halka) eller olika större publika evenemang.

Brandförsvarets hantering vid oljeutsläpp i sjöar och hav beskrivs i en oljeskyddsplan.

8.2.1 Övriga insatser

Utöver insatser som är räddningstjänst enligt LSO genomför brandförsvaret även andra insatser. Dessa insatser utgör totalt sett en stor andel av de insatser som brandförsvaret genomför, se Figur 8. Detta kan påverka brandförsvarets förmåga att genomföra samtidiga räddningsinsatser.

IVPA/sjukvårdslarm är inte något som brandförsvaret enligt lag har ansvar för att utföra. IVPA är förkortning för "I Väntan På Ambulans". Med IVPA/sjukvårdslarm avses insatser som Uppsala brandförsvaret utför åt Regionen. RiB-personal med delegation att utföra uppdrag åt Regionen åker ut med två RiB-anställda för att vidta livsuppehållande åtgärder (prio 1) tills ambulans anländer och tar över insatsen. Även heltidsstyrkor rycker ut till hjärtstopp när det finns möjlighet att de kan påbörja hjärt- och lungräddning innan ambulans kommit fram.

Antalet IVPA/sjukvårdslarm varierar mellan kommunerna. Under perioden 2013–2022 hanterades i Uppsala i snitt 141 larm per år. I Tierp i snitt 46 larm per år och Östhammar i snitt 68 larm per år. I Östhammars kommun har antalet sjukvårdslarm ökat under månaderna juni, juli och augusti. En möjlig förklaring till ökningen av sjukvårdslarm i just Östhammar är att det sommartid sker en väsentlig befolkningsökning i kommunen på grund av turism och sommargäster.

Brandförsvaret genomför även årligen ett antal insatser som stöd till polisen, exempelvis vid bombhot.

Dessa insatser bedöms vara till stor nytta för de som drabbas och för samhället att risken för att räddningsinsatsen till en eventuell annan olycka försenas accepteras.

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Räddningstjänsten ska vara ändamålsenligt ordnad och räddningsinsatser ska kunna påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (LSO 1 kap § 3). För att kunna uppnå detta behövs ett väl anpassat räddningsledningssystem. Uppsala brandförsvaret ingår i ett räddningsledningssystem som är dimensionerat för att leda de räddningsinsatser som behövs utifrån både den lokala och den regionala riskbilden. Räddningsledningssystemet har tillräcklig kapacitet och robusthet för att hantera flera räddningsinsatser samtidigt och för att hantera omfattande räddningsinsatser. Räddningsledningssystemet kan delas upp i två huvudsakliga delar: övergripande ledning och ledning av enskilda räddningsinsatser (skadeplatsnära ledning).

Samarbetet inom Räddningsregion östra Svealand, RRÖS, regleras i ett samverkansavtal och innebär att den resurs som snabbast kan vara på plats, och som är lämplig för händelsen, används vid nödlägen oavsett kommun- eller organisationstillhörighet. Både räddnings- och ledningsresurser larmas gränslöst i syfte att möta de hjälpsökandes behov på ett effektivt sätt.

Åtta³¹ av de 13 organisationer som har avtal om gränslös samverkan leds från en gemensam räddningscentral (RC Mitt). Räddningstjänsten Eskilstuna, Räddningstjänsten Flen, Räddningstjänsten Strängnäs, Södertörns brandförsvarsförbund och Sörmlandskustens räddningstjänsten är anslutna till RC Öst.

Brandchefen är räddningschef och har behörighet att utse räddningsledare. Delegation som räddningsledare utges enligt gällande delegationsordning efter en bedömning att nödvändig kompetens innehas.

8.3.1 Övergripande ledning

RC Mitt bedriver, dygnet runt och året om, övergripande ledning för de 31 kommuner som tillsammans ingår i de åtta räddningstjänster som är anslutna. Den övergripande ledningen bedrivs utifrån en helhetssyn för räddningstjänstverksamheterna inom dessa kommuner. Genom RC Mitt kan Uppsala brandförsvaret anpassa ledning och användning av räddningsresurser utifrån aktuell riskbild och pågående räddningsinsatser.

Den övergripande ledningen bedriver hela tiden omvärldsbevakning för att kunna upptäcka händelser och skeenden som kan föranleda att man behöver anpassa beredskapen. Det kan till exempel vara hög brandrisk i skog och mark, stora demonstrationer, social oro eller andra händelser i samhället som kan öka risken för olyckor eller påverka framkomligheten för räddningsresurser. Beredskapen anpassas normalt genom strategiska förflyttningar av olika resurser eller genom att systemet förstärks med ytterligare resurser.

I den övergripande ledningen verkar ledningsfunktionerna *vakthavande befäl* och *vakthavande räddningschef* samt *larm- och ledningsbefäl* och *larm- och ledningsoperatörer*, som alltid finns i tjänst dygnet runt, året om. Vakthavande räddningschef är räddningsledningssystemets högsta beslutsfattare och verkar på uppdrag av räddningscheferna inom de åtta räddningstjänster som är anslutna till RC Mitt. Vakthavande räddningschef finns i beredskap, förväntas kunna verka direkt på distans och ska kunna inställa sig på RC Mitt inom en timme från att funktionen aktiverats. Övriga funktioner är fysiskt på plats i RC Mitt där vakthavande befäl ansvarar för den dagliga driften avseende omvärldsbevakning, beredskap och hantering av pågående insatser. Larm- och ledningsbefälet leder larm- och ledningsoperatörernas arbete i centralen i tätt samarbete med vakthavande befäl.

RC Mitt tar emot medlyssningar från samtal till SOS Alarm och bedömer om det finns behov av en insats från räddningstjänsten. Larm- och ledningsoperatörerna deltar vid behov i samtalen och kan ställa kompletterande frågor. Om det finns ett konstaterat behov, eller om misstanke om behov inte kan undanröjas, larmas resurser enligt framtagna larmplaner. Den övergripande ledningen kan göra avsteg från larmplanerna, både beträffande fler och färre larmade resurser, för att anpassa resurserna utifrån behovet vid den enskilda händelsen och utifrån det aktuella beredskapsläget.

Ledning av räddningsinsatser påbörjas direkt när räddningscentralen kopplas in i samtalet och börjar göra en bedömning av vad som har inträffat. Övergripande ledning fattar beslut om avsikt och ram för insatsen samt gör prioriteringar gentemot andra

³¹ Förutom Uppsala brandförsvaret ingår Storstockholms brandförsvaret, Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Mälardalen, Räddningstjänsten Norrtälje, Räddningstjänsten Enköping Håbo, Räddningstjänsten Gotland och Räddningstjänsten Sala-Heby.

pågående insatser och beredskapsläget. Den övergripande ledningen kan fatta beslut om att omfördela resurser utifrån behovet vid den enskilda händelsen och utifrån det aktuella beredskapsläget. Det kan till exempel handla om att prioritera om en specialresurs. Vid behov initierar den övergripande ledningen samverkan med andra aktörer och säkerställer information till allmänheten om till exempel risker i samband med insatser.

Ledningssystemet beskrivs mer utförligt i ett regiongemensamt styrdokument om ledning.

8.3.2 Ledning av enskilda räddningsinsatser

Vilka resurser som larmas för att leda en räddningsinsats beror på ledningsbehovet för den aktuella händelsen. Den som leder en räddningsinsats kallas för räddningsledare. Denne ansvarar bland annat för att sätta målet med insatsen, fördela uppgifter och resurser utifrån målet och följa upp genomförandet. Räddningsledaren ska kontinuerligt rapportera till den övergripande ledningen hur insatsen genomförs och vilken effekt den ger samt säkerställa samverkan med andra aktörer på skadeplatsen.

Ledningsfunktionerna *styrkeledare*, *insatsledare* och *regional insatsledare* arbetar normalt med skadeplatsnära ledning under en insats och ledningsfunktionerna är bemannade dygnet runt årets alla dagar. I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för ledning av begränsade insatser. Ledningsresurserna utgår i normalfallet från Uppsala och Östhammar.

Styrkeledare leder händelser där det endast behövs ett fåtal enheter för att möta hjälpbehovet. Vid större och/eller mer komplexa händelser blir ledningsfunktionerna insatsledare och regional insatsledare aktiverade för att leda insatsen. Även ledningsfunktionerna vakthavande befäl och vakthavande räddningschef kan leda enskilda räddningsinsatser. Ett sådant tillfälle är exempelvis då vakthavande befäl leder värnen på distans, när de genomför en räddningsinsats utan att någon styrkeledare är larmad till händelsen. Vakthavande befäl och vakthavande räddningschef kan även leda enskilda räddningsinsatser vid mycket omfattande och komplexa händelser, till exempel vid en händelse som är utspridd över ett stort geografiskt område. Vid sådana händelser, som är mycket ovanliga, kan det finnas behov att samordna och inrikta räddningsinsatsen från ett mer övergripande perspektiv med insatsledare och regional insatsledare som ledningsbefäl i det skadeplatsnära området.

Vid tidskrävande insatser kan RC Mitt kalla in en ny insatsledare eller regional insatsledare. Syftet med detta är att upprätthålla en beredskap för att kunna hantera nya insatser.

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Brandförsvaret har förmåga att i normalfallet, under en begränsad tid, hantera flera samtidiga händelser eller enstaka större händelser enligt **Tabell 7**. I händelse av en långvarig insats, flera samtidiga insatser eller en större insats med flera brandstationer insatta under längre tid genomför RC Mitt förändringar i beredskapen för att säkerställa en godtagbar förmåga i händelse av nya larm. Förändringar i beredskap kan exempelvis vara att RiB-personal får hålla beredskap på brandstationen (minskar anspänningstiden från 6 minuter till 90 sekunder), förflyttning av brandstyrkor för att säkerställa en så kort insatstid som möjligt eller inkallning av ledig personal för att

bemannade reservfordon. Det kan vid utdragna större insatser eller flera simultana större insatser även genomföras prioriteringar i brandförsvarets verksamhet.

Brandförsvaret har specialresurser enligt kapitel 8.1, dessa specialresurser är begränsade i antal och när de är insatta i en händelse så minskar förmågan att genomföra nya insatser där samma specialresurs behövs. I sådant fall behöver nya specialresurser av samma typ larmas från annan station inom Uppsala brandförsvaret om så finns eller i övriga räddningsledningssystemet vilket gör att tiden till att en sådan resurs är på plats är längre. För särskilt kritiska specialresurser såsom höjdfordon för utrymning finns rutiner för att säkerställa en godtagbar beredskap för nya larm i de områden där krav finns på höjdfordon för utrymning.

Brandförsvaret har genom samarbetet inom RRÖS en förmåga att genomföra omfattande räddningsinsatser. Med omfattande räddningsinsatser avses insatser av storleksordningen skogsbranden i Västmanland 2014 och de omfattande skogsbränderna i Gävleborg, Dalarna och Jämtland 2018. Genom detta regionala samarbete säkerställs att en sådan förmåga finns genom att snabb tillgång finns till omfattande räddningsstyrkor och ledningsresurser utöver de som Uppsala brandförsvaret själv disponerar. Den gränslösa räddningstjänsten innebär även att resurser från intilliggande räddningstjänster utanför RRÖS snabbt kan larmas. Vid en omfattande räddningsinsats i brandförsvarets område genomförs åtgärder både för att säkerställa beredskap för nya larm och för att kunna resurssätta räddningsinsatsen över tid. Detta beskrivs mer utförligt i dokumentet *Uppsala brandförsvarets operativa förmåga*. Brandförsvaret har en lokal krishanteringsförmåga för att kunna stödja räddningsledningssystemet i händelse av omfattande räddningsinsatser och hantera allvarliga störningar. Detta beskrivs i dokumentet *”Ledningsplan för Uppsala brandförsvaret inför och vid allvarlig störning”* där förhållandet mellan räddningsnämndens verksamhet och kommunernas krisledningsnämnder beskrivs.

RC Mitt har god erfarenhet att hantera hög belastning till följd av omfattande och flera simultana händelser. Många simultana och/eller omfattande räddningsinsatser kan innebära att räddningsledningssystemet behöver förstärkas på grund av hög belastning. Vid sådana tillfällen brukar man kalla in extra personal som, beroende på hur behovet ser ut, kan bemanna reservledningsfordon eller ingå i stab. Både den övergripande och den skadeplatsnära ledningen kan få stöd av en stab, som sätts ihop utifrån vilka funktioner som behövs, till exempel analys, media, logistik- och personalfrågor. De personer som bemannar stabsfunktionerna kan komma från brandförsvaret eller någon av de övriga räddningstjänsterna som ingår i RRÖS eller andra aktörer. Inför stora händelser som är planerade har man ibland stabspersonal i beredskap men det går också att kalla in stabspersonal vid behov. RC Mitt kan också skicka ut en samverkansperson till andra aktörer för att underlätta samverkan med andra viktiga aktörer.

Utifrån de senaste årens omfattande räddningsinsatser, exempelvis skogsbränderna 2014 och 2018, har brandförsvaret och RRÖS förberedda rutiner för givande och mottagande av omfattande stöd till och från andra räddningstjänster i Sverige.

RC Mitt samverkar kontinuerligt med RC Öst, till exempel strävar man efter att fördela räddnings- och ledningsresurser för att förbättra beredskapsläget i regionen när olika resurser är upptagna. Ledningscentralerna kan även stödja varandra vid hög belastning. Det finns en etablerad redundans vid händelse av störningar i RC Mitt.

Utöver det stöd som kan ges och tas emot genom gränslös samverkan och inkallning av extra resurser, har den övergripande ledningen även möjlighet att göra normativa avsteg. Det innebär bland annat att den övergripande ledningen kan göra förändringar

i larmplaner, till exempel att skicka färre enheter till automatlarm, eller att inte resursätta händelser som inte är räddningsuppdrag men som i normalfall genomförs enligt avtal.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Den kommunala organisationen för räddningstjänst utgör en viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret handlar om att värna civilbefolkningen, säkerställa viktiga samhällsfunktioner och bidra till Försvarens förmåga. Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) ingår i det civila försvaret.

Räddningstjänst under höjd beredskap beskrivs i LSO 8 kap. För att skydda och rädda människor och egendom vid höjd beredskap ska brandförsvaret enligt LSO 8 kap 2§ utöver sina normala uppgifter även ansvara för:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot nukleära och kemiska vapen,
- kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att denna verksamhet ska kunna fullgöras, samt
- delta i åtgärder för första hjälp och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Lagen klargör att i övrigt ska samma regler och förhållanden gälla som vid utförande av kommunal räddningstjänst. Dessutom beskrivs att under höjd beredskap kan personal inom kommunens organisation för räddningstjänst tas i anspråk för uppgifter som inte berör den egna kommunen. Brandförsvarets uppgifter och ansvar gällande befolkningsskydd är inte klarlagd.

Organisationen vid höjd beredskap bygger på den fredstida organisationen och dess ansvarsområden. Brandförsvaret har en krigsorganisation för hur verksamheten ska bedrivas vid höjd beredskap. Planeringsarbete gällande höjd beredskap har påbörjats och kommer att intensifieras under handlingsperioden i takt med att planeringsinriktningar från centrala myndigheter erhålls.

Gällande de specifika uppgifter som tillkommer enligt LSO 8 kap 2§ i händelse av höjd beredskap så krävs ytterligare vägledning från centrala myndigheter för att i detalj kunna fortsätta planeringen avseende dessa uppgifter. Den fredstida organisationen innehåller förmågor som har relevans även för delar av de tillkommande uppgifterna, framför allt gällande CBRNE samt resurs för ras och tung räddning (RTR). Samtliga brandstationer har grundläggande förmåga vid CBRNE-händelser inklusive grundläggande personsanering. Brandförsvaret har i organisationen egen kemiresurs med högre förmåga att indikera farliga ämnen, sanera personer och i övrigt hantera kemikalieolyckor. Brandförsvaret har även egen resurs för ras och tung räddning som säkerställer en grundläggande förmåga att undsätta personer i rasmassor. Planeringsarbete behöver genomföras bland annat avseende röjning av farliga områden, transport av skadade samt räddning av personer ur rasmassor.

Förmågan att genomföra räddningsinsatser under höjd beredskap bygger på den fredstida förmågan att genomföra samtidiga räddningsinsatser och omfattande

räddningsinsatser. I händelse av höjd beredskap kan det förväntas att det periodvis kan inträffa fler olyckor av typerna beskrivna i **Tabell 7** än normalt. Det kan innebära hårdare prioriteringar gällande vilka insatser som resurser larmas till samt även hur omfattande responsen är till olika händelser. Det kan även förväntas att störningar gör att brandstationer och resurser behöver agera mer autonomt än i normalfallet. Det förväntade ökade antalet händelser såväl som brandförsvarets breddade uppdrag vid höjd beredskap innebär att organisationen behöver växa, både avseende personal såväl som utrustning och fordon. Den aktiverade civilplikten inom kommunal räddningstjänst är en del i detta.

9. Uppföljning, utvärdering och lärande

Inriktningsmålen återfinns i räddningsnämndens årliga verksamhetsplan och kopplas där till olika indikatorer. Indikatorernas utveckling och måluppfyllnaden kan följas i räddningsnämndens delårs- och helårsredovisning. Verksamheten följs också upp genom nämndens plan för intern kontroll samt av kommunens revisorer.

Enligt LSO ska kommunen efter avslutad räddningsinsats undersöka olycksorsak, olycksförlopp och hur räddningsinsatsen genomförts. Undersökningen ska göras i skäligen omfattning. Bestämmelsen finns i 3 kap 10 § och MSBFS 2021:5.

Varje insats dokumenteras i en händelserapport enligt en nationell mall. Den som varit räddningsledare vid insatsen rapporterar sin bedömning av orsaker till olyckan, olycksförloppet, faktorer som påverkat skadeutvecklingen samt hur insatsen genomfördes. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, tar del av samtliga händelserapporter.

Finns oklarheter i orsak, förlopp eller hur insatsen genomfördes kan en fördjupad olycksundersökning genomföras. Kriterierna för en fördjupad olycksundersökning är att man kan förvänta sig att det finns något att lära av undersökningen, samt att de resurser som undersökningen kräver står i proportion till de erfarenheter man förväntas göra. Beroende på olycka och insats kan fokus på olycksorsak, olycksförlopp och räddningsinsatsen variera.

På begäran av Polisen eller Åklagarmyndigheten upprättar brandförsvaret sakkunnigutlåtanden beträffande brand- och rökspridning. Brandförsvaret deltar vid behov i Polisens tekniska undersökningar av brandplatser, dels för eget lärande men också för att bistå Polisen med kunskap om brandförlopp och brandspridning.

När en insats varit ovanligt omfattande, eller när det kan misstänkas att allvarliga misstag begåtts under insatsen anlitas annan räddningstjänst eller myndighet för att genomföra undersökningen.

Genom att studera händelserapporterna och genomföra fördjupade olycksundersökningar skapas underlag för att minska antalet olyckor och minska konsekvenserna av de olyckor som inträffar.

Efter insatser där man ser behov av erfarenhetsåterföring genomför medarbetare som deltagit vid insatsen ett lärande samtal efteråt enligt metoden AAR, After Action Review. Metoden AAR gör det möjligt för både den enskilde individen och teamet att utveckla en gemensam bild av vad som faktiskt hände under insatsen, skapa en förståelse för varför det hände samt utveckla arbetet till nästa gång.

Samverkan med och erfarenhetsåterföring till berörda verksamheter är mycket viktigt. Exempel på sådana verksamheter är kommunala förvaltningar, fastighetsägare, företag, Trafikverket, Polisen och andra myndigheter. Detta är ett område som kan utvecklas, inte minst inom kommunerna. Brandförsvaret verkar för att utvecklingen av lärande från inträffande olyckor ska leda till att fler drar nytta av brandförsvarets lärdomar.

Bilaga A. Dokumentförteckning

Följande avtal gällde vid tidpunkten för handlingsprogrammets fastställande:

- Samverkansavtal om gemensam nämnd
- Reglemente för gemensam nämnd
- Avtal med Storstockholms brandförvar angående Räddningscentral Mitt
- Avtal om samverkan inom Räddningsregion östra Svealand
- Avtal om sotning och brandskyddskontroll med Upplands ventilationstjänst AB
- Samverkansavtal Gästrike räddningstjänstförbund
- Samverkansavtal Sjöräddningssällskapet (SSRS)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- AddSecure
- Region Uppsala
- SOS Alarm AB
- Avtal gällande materialdepåer
 - Fågelsundet
 - Fälön
 - Länsö
 - Ormön
 - Rävsten
 - Stora Risten
 - Vässarö
 - Örskär
- Röde hanen³²
- Falck Räddningstjänst Forsmark AB
- Länsstyrelsen avseende utbildning och strålningsmätning

Följande referensdokument hänvisas till i handlingsprogrammet:

- Riskanalys 2023 – underlag till handlingsprogram, dnr RÄN-2024-00012
- Tillsynsplan, dnr RÄN-2022-00070
- Verksamhetsplan och budget 2024, dnr RÄN-2023-00129
- Frister gällande rengöring (sotning) för Uppsala kommun, Östhammars kommun och Tierps kommun, beslutad av räddningsnämnden, dnr RÄN-2022-00138

³² Pensionärsförening med tidigare anställda i Uppsala brandförvar.

- Uppsala brandförsvars operativa förmåga, beslutad av brandchefen 2024-01-17
- Regionalt ledningsdokument, beslutat 2024-02-16
- Internkontrollplan 2024, dnr RÄN-2023-00127
- Sammanfattning av kompetensförsörjningsplan, dnr RÄN-2023-0013
- Lokalförsörjningsplan, dnr RÄN-2023-00130
- Räddningsnämndens delegations- och arbetsordning, dnr RÄN-2022-00007
- Arbetsordning för brandförsvaret, beslutad av brandchef 2022-08-04
- Informationshanteringsplan, dnr RÄN-2018-0097
- Attestordning 2023, dnr RÄN-2022-00130
- Oljeskyddsplan
- Utrymning med hjälp av Uppsala brandförsvaret, beslutad av brandchefen 2024-01-28

Bilaga B. Beskrivning av samråd

Handlingsprogrammet skickades för externt samråd under sommaren 2024 från början av juni med sista svarsdatum 20 augusti. Samrådet genomfördes skriftligen. Sändlistan för samrådet var enligt följande:

Kommunala instanser

- Uppsala kommun, kommunstyrelsen: kommunledningskontoret@ uppsala.se
- Tierps kommun, kommunstyrelsen: kommunstyrelsen@ tierp.se
- Östhammars kommun, kommunstyrelsen: kommunstyrelsen@ osthammar.se
- Uppsala Vatten och avfall: uppsalavatten@ uppsalavatten.se
- Gästrike vatten: info@ gastrikevatten.se
- Tierps Miljö och Energi AB: kundtjanst@ temab.tierp.se

Regionala/Statliga instanser

- Länsstyrelsen i Uppsala län: uppsala@ lansstyrelsen.se
- Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap: registrator@ msb.se
- Polismyndigheten: registrator.mitt@ polisen.se
- Region Uppsala: region. uppsala@ region uppsala.se
- Kustbevakningen: registrator@ kustbevakningen.se
- Sjöfartsverket: sjofartsverket@ sjofartsverket.se
- Försvarsmakten: exp-hkv@ mil.se

Räddningstjänster

- Räddningstjänsten Enköping-Håbo: raddningstjanst@ rtjeh.se
- Sala-Heby Räddningstjänst: raddningstjansten@ sala.se
- Gästrike Räddningstjänst: gastrike.raddning@ gastrikeraddningstjanst.se
- Brandkåren Attunda: mail@ brandkaren-attunda.se
- Räddningstjänsten Norrtälje: kontaktcenter@ norrtalje.se
- Storstockholms brandförsvär: registrator@ sssf.brand.se

Bilaga C. Hamnar och dess gränser i vatten

I LSO framgår det att staten ansvarar för sjöräddning, miljöräddningstjänst och flygräddningstjänst i havet och de stora sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren. Undantaget är hamnområde, där kommunen ansvarar för räddningstjänsten. Kommunen fastställer hamnområdets utbredning, efter samråd med berörda statliga myndigheter.

Av MSBs handbok³³ följer nedan tolkning av begreppet hamn:

Hamn är en anläggning som konstruerats för ändamålet att förtöja båtar eller fartyg. Med konstruktion bör anses att den är tillverkad eller anordnad för ändamålet, till exempel en brygga eller kaj. En "naturhamn" är därför inte att betrakta som "hamn". Ytmässig avgränsning av "hamnen" bör anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om "hamnen" utgörs av en brygga – utan att den har någon exakt och tydlig avgränsning, till exempel endast med "öppet vatten" utanför bryggan – bör den ytmässiga avgränsningen anses utgöras av bryggans omedelbara närhet.

Av detta följer att alla bryggor, kajer och pirar som går ut i havet i Tierps och Östhammars kommuner eller ut i Ekoln (som är en del av Mälaren) är att betrakta som kommunalt ansvar. Avgränsningen är enligt MSBs tolkning, dvs "hamnen" anses vara det område som ligger innanför bryggor, pirar eller inre vågbrytare. Om hamnen endast utgörs av en brygga är avgränsningen bryggans omedelbara närhet.

Då det inte är möjligt att i detalj ange samtliga "hamnar" som är under kommunalt ansvar utifrån ovan beskriven definition anges nedan exempel på större hamnar.

Hamnar Tierps kommun

Karlholm

³³ MSBs handbok *Innehåll och struktur i kommunernas handlingsprogram*, 2021

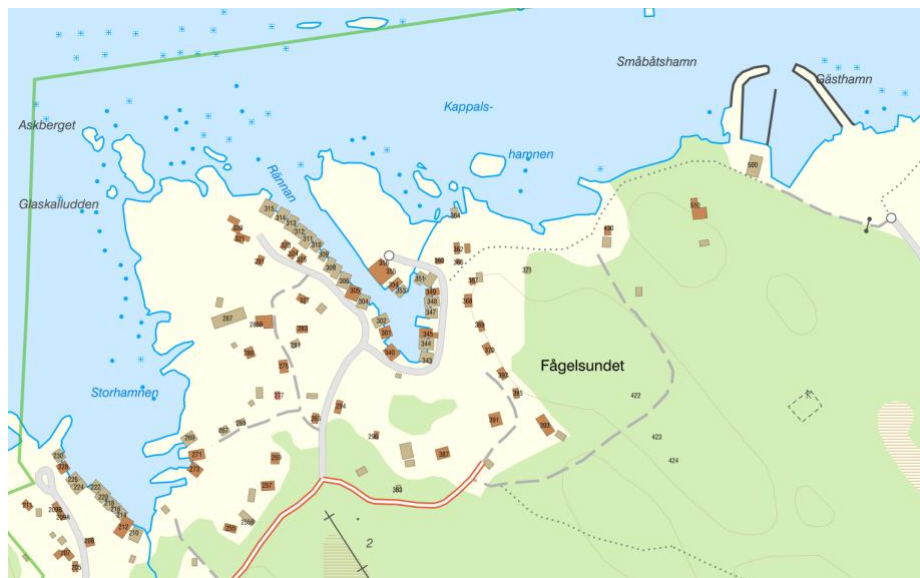
Fagerviken

Sikhjälma fiskehamn

Fågelsundet

Gudinge

Hamnar Uppsala kommun

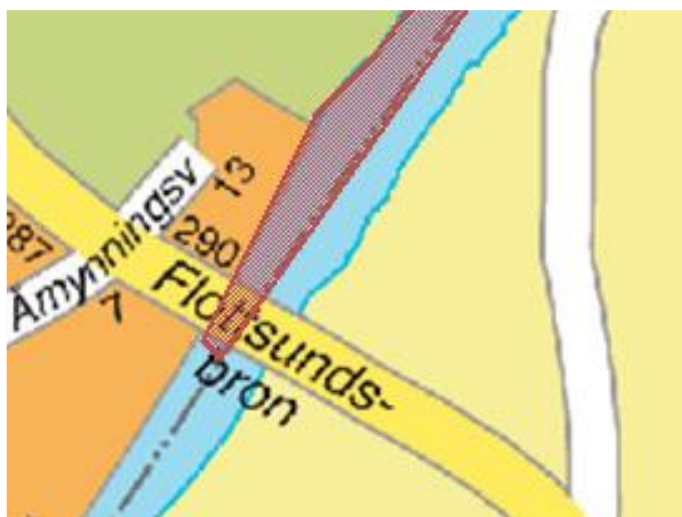
Skarholmen

Småbåtshamnar Skarholmsvägen, Uppsala.

Gräns i vatten mellan Ekoln och Fyrisån, Uppsala kommun

Staten ansvarar för räddningstjänsten på Ekoln, då denna är en del av Mälaren. Gränsen mellan Ekoln och Fyrisån går i linje med den södra kanten av Flottsundsbron, se figur.

Gräns för hamnområde vid Fyrisåns utlopp i Ekoln, Uppsala kommun. Gränsen är markerad med rött.
(Källa: Uppsala kommun).

Hamnar Östhammars kommun

SKB, Forsmark

Hamnen Östhammar

Hamnar Öregrund

Hamnområde i centrala Öregrund inklusive kaj för färja till Gräsö.

Småbåtshamn Kärrdalsvägen

Hamn Varsvägen

Gräsö färjehamn

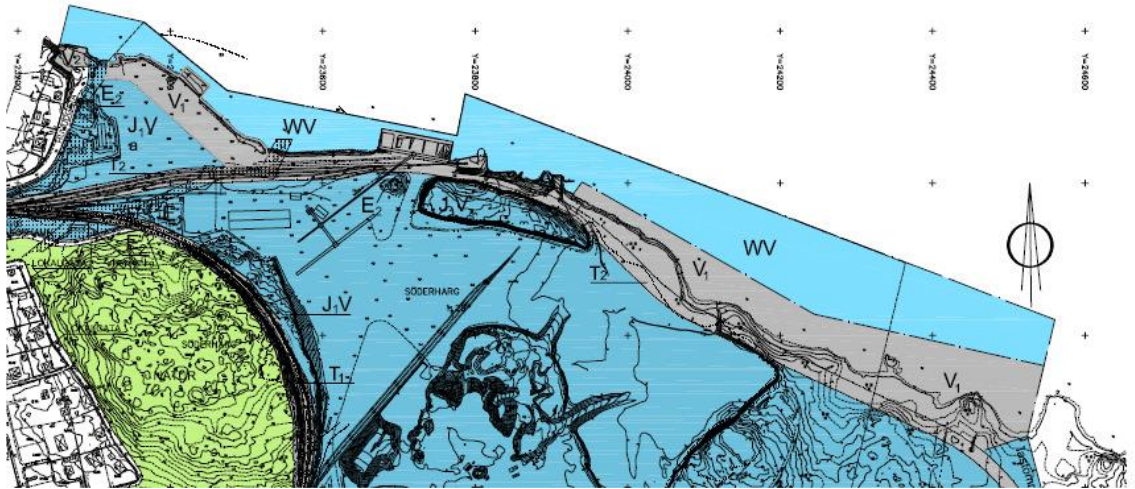

Småbåtshamnen Hargshamn

Industrihamn Hargshamn

Blått område markerat med WV visar hamnområdet. (Källa: Östhammars kommun).

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till räddningsnämnden

Datum:
2024-09-04

Diarienummer:
RÄN-2024-00080

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson

Nytt handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

Förslag till beslut

Räddningsnämnden föreslår kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammar besluta

1. **att** fastställa Tierps, Uppsala och Östhammars kommuns handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor, samt
2. **att** det nya handlingsprogrammet ska gälla från den 1 januari 2025.

Ärendet

Kommunerna ska enligt 3 kap 3§ och 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ha handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. Enligt lagen ska programmet ange mål för verksamheten, de risker för olyckor som finns i kommunen och kan leda till räddningsinsatser, hur den förebyggande verksamheten är planerad och ordnad samt förmåga att genomföra räddningsinsatser.

Programmets innehåll och struktur styrs i detalj genom myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd.

Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner har kommit överens om att ett gemensamt handlingsprogram ska fastställas av de tre kommunernas fullmäktige.

Beredning

Brandförsvaret har förberett underlag till räddningsnämnden som under våren arbetat med förslag till nytt handlingsprogram.

Räddningsnämnden beslutade vid sitt möte den 4 juni att skicka förslag till nytt handlingsprogram för samråd. Inkomna synpunkter har omhändertagits enligt samrådsredogörelsen i ärendets bilaga 4.

Föredragning

Kommunerna ska enligt 3 kap 3§ och 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ha handlingsprogram för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst. Enligt lagen ska programmet ange mål för verksamheten, de risker för olyckor som finns i kommunen och kan leda till räddningsinsatser, hur den förebyggande verksamheten är planerad och ordnad samt förmåga att genomföra räddningsinsatser.

Enligt samverkansavtalet om kommunernas gemensamma räddningsnämnd styrs nämndens verksamhet framför allt genom handlingsprogrammet.

I lagen om skydd mot olyckor finns tre nationella mål:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. (1 kap. 1 §)
- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. (1 kap. 3 §)
- Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. (1 kap. 3 a §)

De nationella målen har tillsammans med en uppdaterad riskanalys (bilaga 1) legat till grund för arbetet med ett nytt handlingsprogram.

Handlingsprogrammets innehåll och struktur styrs genom MSBFS 2021:1 föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst.

Skillnaden mellan det nu gällande handlingsprogrammet och förslag till nytt program (bilaga 2) är att en tydligare värdering av risker görs och att det finns en tydligare koppling till målsättningarna. Behovet av förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap framgår tydligare. Vikten av tillsyn och annan myndighetsutövning lyfts också genom ett särskilt mål.

Det nya programmet omfattar sex målsättningar som kommer styra den gemensamma räddningsnämndens verksamhet de kommande åren:

1. Kommuninvånarna kan och vill ta ansvar för sitt brandskydd
För att minska antalet bränder och konsekvenserna av dem är kommuninvånarnas kunskap och förmåga viktig. Brandförsvaret ska arbeta aktivt för att underlätta och ge råd om brandskydd. Information och rådgivning ska särskilt prioriteras för att minska antalet bränder i bostäder och anlagda bränder. Barn och unga är en viktig målgrupp.
2. Tillsyn och annan myndighetsutövning ger trygga och brandsäkra miljöer
Brandförsvarets tillsyn och annan myndighetsutövning ska riktas dit den gör mest nytta och ger störst effekt. Myndighetsutövningen ska göra det lätt för enskilda personer, företag och organisationer att göra rätt. Hög rättssäkerhet, effektivitet, kompetens och tillgänglighet är viktigt både för brandförsvaret och kommunernas entreprenörer för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll.
3. Särskilt riskutsatta har ett bra brandskydd

Äldre, personer med funktionsnedsättning eller socialt utsatta har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att öka dessa personers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade. Samarbete mellan brandförsvaret, andra organisationer och inom kommunerna är viktigt för att uppnå ett bra brandskydd för särskilt riskutsatta.

4. Samhället utformas hållbart kring brandskydd och riskhänsyn
Riskanalysen visar på en snabb och omfattande utveckling i kommunerna, exempelvis gällande nya stadsdelar, industrier, byggmetoder och transportsätt. Brandförsvaret ska aktivt arbeta så att samhället utformas hållbart kring brandskydd, miljöhänsyn och annan riskhantering i samhällsplaneringen samt verka för att förutsättningarna att genomföra räddningsinsatser är goda. Det behöver ske med ett totalförsvarsperspektiv och med hänsyn till klimatförändringarna.
5. Skador till följd av bränder och andra olyckor minimeras genom snabba, säkra och effektiva räddningsinsatser
En god förmåga grundläggs i övning, utbildning, service och underhåll. Övningsverksamhet, teknik och utrustning ska ligga i framkant. Den viktigaste förutsättningen är medarbetarnas kompetens. Brandförsvaret ska ha en stark operativ förmåga med en organisation och resurser som är anpassade utifrån riskbilden. Personer som är nödställda ska få snabb och effektiv hjälp av brandförsvaret eller frivilliga i samarbete med brandförsvaret. Samverkan med andra är nödvändigt. Lärande efter insatser är en självklar del i utvecklingen av verksamheten.
6. Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället
Riskanalysen visar på ett förändrat klimat och ett kraftigt försämrat säkerhetsläge nationellt och i omvärlden. Samhället kan påverkas av händelser i hela hotskalan. Brandförsvarets förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och ytterst krig behöver fortsätta att utvecklas. Grunden läggs med en god kontinuitetshandling, ett gott säkerhetsskydd, övning, utbildning, teknik och utrustning såväl som etablerad samverkan med andra aktörer och frivilliga. En god informations- och cybersäkerhet är viktig.

I handlingsprogrammet beskrivs också att verksamheten utvecklas genom innovation och kontinuerligt lärande. Inkludering och mångfald leder till en effektiv verksamhet. En god kompetensförsörjning och samverkan med andra myndigheter, civilsamhället och privata aktörer är grundförutsättningar i arbetet för skydd mot olyckor.

Kommunerna har kommit överens om att handlingsprogrammet ska beslutas av kommunfullmäktige. Eventuella förändringar i det föreslagna programmet behöver hanteras av alla tre kommuner.

Enligt förslaget ska det nya handlingsprogrammet träda i kraft den 1 januari 2025.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till nytt handlingsprogram påverkar inte räddningsnämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2024-09-02
- Bilaga 1, Riskanalys 2023, daterad 2024-02-01
- Bilaga 2, Tierps, Uppsala och Östhammars kommuns handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor – beslutsversion daterad 2024-09-04
- Bilaga 3, Sändlista för samråd, daterad 2024-05-13
- Bilaga 4, Samrådsredogörelse daterad 2024-09-04

Brandförsvaret

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Motion

Alla elever i Östhammars kommun skall vara godkända för Gymnasiebehörighet

Bakgrund

Vänsterpartiet Östhammar ställde en Interpellation till Ordförande i Barn och Utbildningsnämnden (BUN) på Kommunfullmäktige (KF) 2024-04-23. På grund av sjukdom blev den inte besvarad och under KF 2024-06-18 behandlades kommande budget och då valde vi att skjuta fram det till hösten. Vi tycker frågorna om våra barns skolutbildning är oerhört viktiga därför vill vi att debatten om skolfrågan skall få det utrymme den kräver. Trots att dåvarande ordförande, Christina Williamsson Liw, nu har lämnat sitt uppdrag som, så kvarstår frågorna och vi vill att mer görs för att våra elever skall klara grundskolan.

I vår Interpellation ställde vi bland annat frågan om hur många elever som inte klarade behörighet till Gymnasiet och hur många barn som hade problematik.. Svaret vi fick var konkret och bra, men vi är inte nöjda med det resultat som redovisades. Det är inte tillfredställande att mellan 15-20 % av eleverna inte klarar godkänt. Att det var en minskning just då på 6,7% från tidigare år verkar ju inte vara en trend som håller i sig. Över tid har antalet varierat från år till år. Ibland fler än 20 % och så något år under 15 %, och vilka som styr kommunen verkar ha mindre betydelse för hur eleverna klarar sin skolgång.

I Vänsterpartiets program för framtidens Sverige säger vi att skolan skall vara **Jämlik, alla barn och unga skall ges samma rätt till utbildning**. Det är vår utgångspunkt när vi skrev interpellationen och nu vår motion.

Vänsterpartiet Östhammar finner det helt oacceptabelt att vår kommun bedriver en skolverksamhet som underkänner runt en femtedel av alla elever. Det är för oss en självklarhet att alla barn skall få undervisning så att de kan lära in de kunskaper de behöver för vuxenlivet. Vad som gjorts tidigare eller vem som bestämmer just nu är totalt ointressant. Utan det är Östhammars kommunfullmäktige som sitter denna mandatperioden 2022-2026 som har ansvaret för vilken möjlighet till undervisning våra barn har. Det faktum att vi har sedan mitten på 1800-talet har skolplikt i vårt land

innebär att det är KF Östhammars skyldighet att alla barn i Östhammars kommun får den utbildning de har rätt till. Det får de inte i dag!

Vänsterpartiet Östhammar vet att det är fullt möjligt att alla elever klarar godkänt. Det visar inte minst erfarenheterna från ett av Danmarks ”Utsatta” förorter som för något år sedan hade 62 % behöriga till gymnasiet och i dag uppnår 97% av eleverna detta krav.. Vi vet att alla elever vill vara godkända, även de som har det svårt, men tyvärr ger de ofta upp då vi vuxna inte kan ge dem stöd och framtidshopp. Vi vuxna har hela ansvaret att våra barn får nödvändiga kunskaper för att klara sin framtid. Det går inte att skylla på någon annan, vi har ett kollektivs ansvar oavsett vilket parti vi tillhör, om vi är folkvald till KF, ledamot i BUN, rektor, lärare, förälder eller elev.

Att vi alla jobbar mot ett gemensamt mål måste vi börja med här och nu. **Alla elever godkända.** Hur vi skall uppnå våra mål skall vi låta de som har adekvat kunskap på området, skolchefer, rektorer och lärare. Vi politiker skall ge medel för att målen skall uppnås. Eleverna skall prestera godkänt med hjälp av sina föräldrar och andra vuxna i vårt samhälle.

En elev som börjar i 1:a klass i år och går ut 9:e klass om några år kan i värsta fall få uppleva 4 olika kommunstyrelser som drar åt olika håll. Det är därför oerhört viktigt att vi jobbar över partigränserna och får en riktning som vi kan jobba tillsammans mot. Att våra barn får en god utbildningen borde vara något som vi alla kan enas om och lägga undan ”partipresigen”.

Därför yrkar Vänsterpartiet Östhammar att:

- Alla elever i Östhammars grundskolor skall vara behöriga till gymnasiet när de går ut klass 9
- BUN utreder hur det kan genomföras och redovisar en plan för det våren 2025
- Alla elever med problematisk frånvaro (Hemmasittare, 12 elever våren 2024) får en enskild planering för sin skolgång och att BUN redovisar sitt arbete.

Pernilla Grahn

Gruppledare för Vänsterpartiet Östhammar

Vänsterpartiet Östhammar

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr BUN-2024-118

§ 104. Svar på motion att alla elever i Östhammars kommun skall vara godkända för gymnasiebehörighet

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen från Pernilla Grahn (V) i enlighet med motionssvar (bilaga).

Avstår från att delta i beslut

Socialdemokraterna deltar inte i beslutet,

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2024-09-05:

- Att alla elever i Östhammars grundskolor skall vara behöriga till gymnasiet när de går ut klass 9
- Att BUN utreder hur det kan genomföras och redovisar en plan för det våren 2025
- Att alla elever med problematisk frånvaro (Hemmasittare, 12 elever våren 2024) får en enskild planering för sin skolgång och att BUN redovisar sitt arbetssätt.

Motionen överlämnades till Barn- och utbildningsnämnden för beredning efter beslut i kommunfullmäktige 2024-09-17.

Beslutsunderlag

- Motion
- Svar på motion om att alla elever i Östhammars kommun skall vara godkända för gymnasiebehörighet

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Christina Stenhammar, barn- och utbildningschef, redovisar förslaget till motionssvar.

Protokollsanteckning

Niklas Strömberg (V) för till protokollet att svaret på motionen är välformulerat och (V) ser positivt på att visionen med motionen delas. (V) är också enig gällande att mycket redan görs avseende de frågor som tas upp i motionen, men ser också att det bevisligen inte är tillräckligt och effektivt.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsnämnden

Svar på motion om *Att alla elever i Östhammars kommun ska vara godkända för gymnasiebehörighet*

Kort beskrivning av motionen

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2024-09-05:

- Att alla elever i Östhammars grundskolor skall vara behöriga till gymnasiet när de går ut klass 9
- Att BUN utreder hur det kan genomföras och redovisar en plan för det våren 2025
- Att alla elever med problematisk frånvaro (Hemmasittare, 12 elever våren 2024) får en enskild planering för sin skolgång och att BUN redovisar sitt arbetssätt.

Svar

Barn- och utbildningsnämnden delar uppfattningen att alla elever i Östhammars kommun ska ha möjlighet att nå gymnasiebehörighet. Att alla elever ska vara behöriga till gymnasiet är en vision vi stödjer fullt ut och är en prioriterad fråga för nämnden. Våren 2024 nådde 75% av eleverna i årskurs 9 med hemkommun Östhammar behörighet till gymnasiet. Det är en sänkning med 21% jämfört med 1998 då 96% av eleverna nådde en gymnasiebehörighet. Åren däremellan har det skett en successiv nedgång med undantag för några år där resultaten pekade uppåt jämfört med året innan, men trenden är tydlig, både i Östhammar men också i riket. Andelen elever med behörighet till gymnasiet minskar och har gjort så över en lång tid, på samma vis kommer det krävas tid och förändring för att åter nå de fina resultat elever i kommunen hade år 1998.

Barn och utbildningsnämnden är överens om att trygghet och studiero är en avgörande faktor för att vända denna utveckling. Om eleverna i skolan inte kan känna sig trygga och vara fria från kränkningar under skoldagen och under lektionstid påverkar det lärandet negativt. Vi ser också att elever med behov av särskilt stöd ska ges sådant och att det är av vikt att skolorna har förutsättningar för att vid behov kunna ge sådant stöd även utanför det ordinarie klassrummet. Därutöver är undervisningens kvalitet viktig tillsammans med ledarskapet i klassrummet. Dessa delar går också i linje med regeringens prioritering om skolan där det bland annat framgår att Skolan måste tillbaka till grunderna och att vi behöver mer ordning i klassrummet. Men även att vi behöver en trygg skola med tydliga förväntningar och att det funnits en missriktad välvilja i att alla elever – oavsett behov – ska sitta i samma klassrum. ([Regeringens prioritering: Skola - Regeringen.se](#))

Barn och utbildningsnämnden har i denna riktning redan fattat en rad beslut samt initierat ett antal utredningar med utgångspunkt i denna. Nedan är några exempel på beslut som fattats:

- Prioritering av medel för att bibehålla satsningen på ökad trygghet och studiero på mellanstadiet och högstadiet med bland annat rastverksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden

- Uppbyggandet av en stödenhet innehållandes två kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper för elever med omfattande behov av särskilt stöd.
- Inrättandet av en akutskola dit elever som allvarligt stör andra elevers trygghet och studiero kan placeras tillfälligt under fyra veckor.
- Prioritering av medel för att alla skolor med årskurser inom 4-9 ska kunna inrätta och upprätthålla studios (dvs en särskild undervisningsgrupp på skolan i kombination med flexibelt stöd för elever med behov av extra stöd i samband med vissa lektioner)
- Prioritering av medel för att stärka skolornas arbete med läsa, skriva och räkna garantin inom lågstadiet.

Därutöver har nämnden givit förvaltningen följande uppdrag att utreda:

- Förstärka riktlinjerna kring kränkande behandling
- Se över skolans resursfördelningsmodell i syfte att säkerställa att de medel som fördelas där de som mest behövs.

Genom ett tydligt fokus på skolans kunskapsuppdrag, tidiga åtgärder samt skolornas arbete med trygghet och studiero tillsammans med riktade insatser gentemot skolor med särskilda utmaningar så kan vi nå detta mål. Det är dock viktigt att poängtera att det inte finns några snabba lösningar. Det kräver ett långsiktigt och uthålligt arbete. Det är också ett arbete som kräver samarbete, både mellan skolan och hemmet men också gentemot samhället i stort samt andra aktörer inom kommunen.

När det gäller elever med problematisk frånvaro, inklusive hemmasittare, finns rutiner och arbetssätt för att identifiera och hantera dessa fall genom skolornas elevhälsoteam och närvarokoordinatorer. Förvaltningen har även under året inrättande ett skolsocialt team i samarbete med omsorgskontoret i syfte att öka elevers närvaro i skolan och ge stöd för att bryta en ogynnsam utveckling.

Vi arbetar med individuella insatser för att varje elev ska få den vägledning och det stöd de behöver.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår nämnden kommunfullmäktige att motionen avslås.

MOTION

2024-06-14

Till
Kommunfullmäktige i Östhammars kommun

Kommande utveckling av kommunalt VA i Östhammars kommun

Enligt beslut förespråkas en systemlösning för Östhammar och Öregrund samt omvandlingsområden där nytt reningsverk kommer att byggas i Öregrund.

Det vore intressant att få information hur långt planeringen har kommit och hur kostnadskalkylen ser ut.

Alunda reningsverk behöver byggas ut för att tillgodose bebyggelseutvecklingen i Alunda.

Eftersom det, vad jag tror, fortfarande är i planeringsstadiet vore det intressant att titta på flera lösningar.

Ett antal kommuner i Sverige arbetar med olika typer av spillvattenlösningar.

Några exempel är våtmarkslösningar, sortering av avlopp i ny bebyggelse, gödning till grödor (efter rening av kemikalier och läkemedel) och biogasproduktion.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag

- Att kommunfullmäktige fortlöpande ges information angående arbetet med VA-projekt Östhammars kommun Östra
- Att kommunen breddar synsättet vad gäller VA-lösningar vid utbyggnadsplaneringen av Alunda reningsverk

Inger Abrahamsson (C)

Yttrande angående motion gällande kommande utveckling av kommunalt VA

Kommunfullmäktige mottog den 14 juni 2024 en motion från Inger Abrahamsson (C) gällande kommande utveckling av kommunalt VA i Östhammars kommun. I motionen föreslås följande:

- att kommunfullmäktige fortlöpande ges information angående arbetet med VA-projektet Östhammars kommun Östra
- att kommunen breddar synsättet vad gäller VA-lösningar vid utbyggnadsplanering av Alunda reningsverk

Fortlöpande information till fullmäktige

I motionen hänvisas till det beslut om en systemlösning för vatten och avlopp (VA) för de östra kommundelarna som kommunfullmäktige tog i juni 2022 och det framförs att det vore intressant att få information om hur långt planeringen har kommit och hur kostnadskalkylen ser ut.

Den planerade VA-utbyggnadens har stor betydelse för kommunens utveckling i de östra kommundelarna och innebär en väldigt stor investering för kommunen. Förvaltningen anser att motionsställarens förslag är både rimligt och lämpligt. Nedan presenteras ett förslag på hur kommunfullmäktige fortlöpande kan ges information om VA-utbyggnaden.

Efter avstämning med Östhammar Vattens ordförande och VD föreslår förvaltningen att Östhammar Vattens styrelse, under den på kommunfullmäktiges sammanträden stående punkten Information, regelbundet ger kommunfullmäktige information om hur arbetet med VA-utbyggnaden i de östra kommundelarna fortlöper. Utöver denna regelbundna, övergripande information föreslås att verksamheten genom Gästrike Vatten bjuds in till fullmäktiges sammanträden i samband med större åtgärder eller aktiviteter för att ge fördjupad information och besvara frågor från fullmäktiges ledamöter.

Breddat synsätt vid utbyggnadsplanering av Alunda reningsverk

Det finns, som motionsställaren framför, ett behov av att bygga ut Alunda avloppsreningsverk för att tillgodose den planerade bebyggelseutvecklingen i Alunda. Det stämmer dock inte att utbyggnaden av avloppsreningsverket fortfarande är i planeringsstadiet; tillstånd för utbyggnad av Alundas reningsverk beviljades den 29 september 2024.

Ansökan om tillstånd lämnades in till Mark- och miljödomstolen i mars 2023. För att kunna ansluta fler bostäder och verksamheter till kommunalt avlopp behöver reningsverket byggas ut för god rening. Genom att bygga nya bostäder och verksamheter med innovativa avloppslösningar kan belastningen på reningsverket hållas nere, vilket är frågor som kan hanteras inom arbetet med detaljplaner. Nya regelverk kommer öka både reningskraven i reningsverk och ställa högre krav på reningen och hantering av slam. Gästrike Vatten följer nogsamt utvecklingen av nya krav och tekniker.

Förvaltningen och Gästrike Vatten delar motionsställarens syn att det i planeringsstadiet alltid är av intresse att titta på olika lösningar men för utbyggnaden av Alunda reningsverk har detta stadie redan passerat.

Hantering av ärendet

Kommunfullmäktige överlämnade den 18 juni 2024 motionen till kommunstyrelsen för beredning. Detta yttrande har tagits fram av Kommunförvaltningen i samarbete med Gästrike Vatten.

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Inger Abrahamsson (C)

Ärendet har initierats av en motion från Inger Abrahamsson (C). Det har sedan årsskiftet existerat diskussioner om vad som gäller rörande eldning av trädgårdsavfall. Lagstiftaren har noterat oklarheten och skapat ett förslag till ändring i lagen som bl.a. förtydligar att eldning av trädgårdsavfall fortsatt ska vara tillåtet.

Den 11 juni skickade regeringen ut en promemoria med förslag till ändring och förtydliganden rörande hantering av trädgårdsavfall. Förslaget skulle innebära att trädgårdsavfall får eldas som tidigare. Mot denna bakgrund ser Östhammars kommun inte anledning att ytterligare reglera utövat. Ärendet var på remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet till och med 11 oktober. Östhammars kommun var inte remissinstans.

MOTION

2024-04-19

Till Kommunfullmäktige i Östhammars
kommun

Eldningsförbud

Man konstaterar att det alltid finns olika grader av problematik här i Sverige och ute i världen.

I Sverige pågår nu en stor diskussion bland annat huruvida vi får eller mest inte får elda ris och kvistar på tomten.

Det är kanske inte lämpligt att alla eldar sin lilla rishög inom tätbebyggda områden, men Östhammars kommun är till stora delar landsbygd så olägenhet för närboende torde vara minimal inom glest bebyggda områden.

Man kan ifrågasätta miljövinsten när alla ska köra bil och släp till närmaste återvinningsstation.

Eftersom hämtning av avfall ska anmälas till kommunen bör det bli både en administrativ och en personell börda för varje kommun.

Enligt 19:onde paragrafen i Avfallsförordningen (Naturvårdsverkets tolkning av EU:s avfallsdirektiv) sägs:

19 § *Avfall som har samlats in separat för att förberedas för återanvändning eller för att materialåtervinnas får inte förbrännas.*

Då kan man tolka det som Kungsbacka kommun har gjort - Det avfall som inte förberetts för återanvändning - det kan eldas.

Centerpartiet föreslår att Östhammars kommun snarast fattar ett beslut liknande det som fattats i Kungsbacka som innebär att det avfall som inte förberetts för återanvändning - det kan eldas.

Inger Abrahamsson (C)

Staben
Pauliina Lundberg

Yttrande avseende på motion från Pernilla Grahn (V) gällande flaggning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2024-01-18 att:

- När Östhammars kommun flaggar ska reglerna för tiderna då den ska hissas och halas följas
- Övriga tider hänges vimplar eller kommunflagg på aktuella stänger
- Internationella regler för ordningen av nationsflaggor ska följas

Östhammars kommun har beslutade riktlinjer för flaggning. Där framgår flaggningstiderna samt även ordningen för internationella flaggor och båda är i enlighet med både Riksarkivets regler och motionärens förslag. Kommunens riktlinjer ska följas och i de fall de inte följs behöver det uppmärksammas och åtgärdas.

Vad gäller flaggning med vimplar eller att flagga med kommunflagga i stället för nationalflaggan, är det inget som kommunen gör idag. En annan rutin medför behov av inköp av vimplar och kommunflaggor.

Motion ställd till KS ordförande Fabian Sjöberg.

Offentlig flaggning i Östhammars kommuns regi.

Om Östhammars kommun skall flagg offentligt skall regler för allmän flaggning följas.

Här följer Riksarkivets regler som grundar sig på försvarets bestämmelser, lång tradition, internationella flaggningsseder och den allmänna uppfattningen av flaggan som aktad nationell symbol.

- Från 1 mars till och med 31 oktober hissas flaggan klockan 08.00
- Från 1 november till och med 28(29) februari hissas flaggan klockan 09.00.
- Samtliga årets dagar halas flaggan ned vid solnedgången, senast klockan 21.00.
- Om flaggan är belyst får den vara hissad efter solens nedgång.

Om Östhammars kommun av någon orsak inte kan följa dessa så bör man avstå hissa någon flagga överhuvudtaget. Det är idag inte straffbart om man missar hala flagan, men Östhammar Kommun är en myndighet och skall var en god förebild för våra invånare.

Flaggdagar och inbördes ordning mellan länders flaggor se bilagor.

Därför föreslår Vänsterpartiet Östhammar att:

- När Östhammars kommun flaggar skall reglerna för tiderna då den skall hissas och halas följs
- Övriga tider hänges vimplar eller kommunflagga på aktuella flaggstänger.
- Internationella regler för ordningen av nationsflaggor följs

För Vänsterpartiet Östhamma

Pernilla Grahn

Flaggdagar 2024 och nordiska ländernas nationaldagar

Datum	Flaggdag	Dag
1 januari	Nyårsdagen	Mån
28 januari	Konungens namnsdag	Sön
12 mars	Kronprinsessans namnsdag	Tis
31 mars	Påskdagen	Sön
30 april	Konungens födelsedag	Tis
1 maj	Första maj	Ons
17 maj	Norges nationaldag	Fre
19 maj	Pingstdagen	Sön
29 maj	Veterandagen	Ons
5 juni	Danmarks nationaldag	Ons
6 juni	Nationaldagen	Tor
9 juni	Ålands nationaldag och Valdag till EU parlamentet	Sön
17 juni	Islands nationaldag	Mån
22 juni	Midsommardagen	Lör
14 juli	Kronprinsessans födelsedag	Sön
8 augusti	Drottningens namnsdag	Tor
24 augusti	Ukrainas nationaldag	Lör
24 oktober	FN-dagen	Tor
6 november	Gustav Adolfsdagen	Ons
6 december	Finlands nationaldag	Fre
10 december	Nobeldagen	Tis
23 december	Drottningens födelsedag	Mån

Utländska flaggor

Klara och entydiga bestämmelser för internationell flaggning saknas. Två grundregler har dock internationell karaktär:

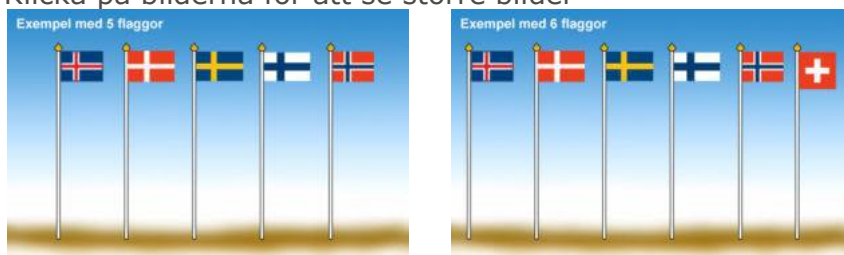
1. Det egna landets flagga skall alltid inneha den förnämsta platsen och får ej undanskjutas till förmån för annan nations flagga.
2. Vid flaggning med flera nationers flaggor skall dessa ordnas efter ett visst system. De utländska flaggorna placeras i alfabetisk ordning med ländernas franska namn. Man kan också använda ländernas svenska namn, vilket främst gäller då flaggning endast omfattar nordiska flaggor.

Flaggornas inbördes placering beror på antalet flaggstänger.

Det är alltid enklare om det är udda antal flaggstänger då den svenska flaggan alltid hissas på mittenstängan. Bokstavsordningen räknas från hedersplatsen och utåt, varannan heraldiskt åt höger och varannan heraldiskt åt vänster, dvs. man utgår från den svenska flaggan och ej från åskådarna.

Vid jämnt antal flaggstänger, hissas den svenska flaggan heraldiskt höger av de två mittre stängerna, varefter de utländska placeras enligt tidigare nämnd princip.

Klicka på bilderna för att se större bilder

Heraldiskt höger, heraldiskt vänster

Om antalet flaggstänger är fler än antalet representerade nationer, kan den svenska flaggan hissas på varannan stång eller, förutom på hedersplatsen, på de båda yttersta stängerna.

Begreppen heraldiskt höger och heraldiskt vänster förklaras enklast så, att om man ställer sig med ryggen mot den plats eller det föremål, som skall flaggsmyckas, så har man heraldiskt höger på sin högra sida och heraldiskt vänster på sin vänstra sida.

Källa: Flagga och Fanan ISBN 91-38-09282-7

Boken ges ut av Liber, Allmänna förlaget

Anna Tryblom
Staben

Svar på motion från Lisa Norén (S) angående effektiviseringar inom politiken

Lisa Norén (S) yrkar i sin motion daterad 2024-05-21 att kommunfullmäktige beslutar att slå ihop nuvarande Vård- och omsorgsnämnden med Individ- och familjenämnden till en sammanhållen Socialnämnd.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-09-17 att avveckla Individ- och familjenämnden. Nämndens verksamhetsområden överflyttades till Vård- och omsorgsnämnden i och med avvecklingen. I och med förändringen av nämndorganisationen anses motionen vara besvarad.

Socialdemokraterna

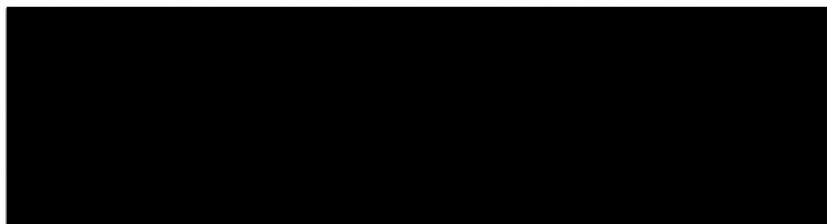
Motion gällande effektiviseringar inom politiken.

Efter valet 2022 valde den nya politiska majoriteten i Östhammars kommun att dela upp socialnämnden i två nya nämnder; Vård och omsorgsnämnden och Individ och familjenämnden. Det fanns säkert goda intentioner bakom det beslutet. Efter nästan 2 år, har vi svårt att se att det skapat några fördelar. Och nackdelarna blir allt mer tydliga. Det blir framförallt mycket dubbelarbete för såväl politiken som för tjänstepersonerna.

En mer sammanhållen och på så vis effektivare politisk ledning inom tidigare socialnämndens politiska organisation är nödvändig. Därför vill vi slå ihop nuvarande Vård och omsorgsnämnden med Individ och familjenämnden. Det minskar dubbelarbetet för tjänstepersoner och spar på administrationskostnader. Det minskar också kostnader för politiken.

Socialdemokraterna yrkar därför:

- Att kommunfullmäktige beslutar att slå ihop nuvarande Vård och omsorgsnämnden med Individ och familjenämnden till en sammanhållen Socialnämnd.

Lisa Norén (S) för **Socialdemokraterna i Östhammars Kommun** 2024-05-21

Plats och tid

KS-salen, Stadshuset, kl. 14:00-15:43
Måndagen den 21 oktober 2024

Beslutande

Ingrid Burman (V) Uppsala	ordförande
Bertil Brunn (S) Uppsala	ledamot
Lotta Carlberg (C) Tierp	ledamot
Gunilla Hamrin (S) Heby	ledamot
Kjell Hansson (S) Enköping	ledamot
Hans-Göran Björk (KD) Heby	tj.g. ersättare
Christian Nordberg (M) Håbo	ledamot
Maria Nyström (KD) Östhammar	ledamot
Heikki Tiitinen (KD) Enköping	ledamot
Agneta Bergström (S) Älvkarleby	ledamot

Övriga deltagande

Soroor Moetazed (MP) Enköping	ersättare
Gerd Sköldestig (S) Enköping	ersättare
Thomas Folkesson (S) Uppsala	ersättare
Marielle Bredberg (S) Tierp	ersättare
Solweig Lundkvist (S) Håbo	ersättare
Inger Liljeberg-Kjelsson (M) Uppsala	ersättare

Ej närvarande

Susanna Sandström	chef
Johan Ahlström	sekreterare

Utses att justera

Justeringens plats och tid

Uppsala 2022-10-31 kl. 15:00 (2024 sic)

Underskrifter

Sekreterare

Johan Ahlström

Paragraf nr 262-291

Ordförande

Juster

ANSLAG/BEVIS

Organ

Sammanträdesdatum

Datum för anslags uppsättande

Förvaringsplats för protokollet

Underskrift

Protokollet är justerat avseende § 262-291

Överförmyndarnämnden

2024-10-21

2024-10-31 Datum för anslags nedtagande **2024-11-21**

Överförmyndarförvaltningen

Johan Ahlström

§ 288

Delårsbokslut och verksamhetsuppföljning

Överförmyndarnämnden beslutar

att lägga delårsbokslutet och verksamhetsuppföljningen till handlingarna

Föredragande

Susanna Sandström

Bakgrund

Delårsbokslutet för augusti visar ett överskott på 0,6 miljoner kronor för den gemensamma nämnden. Prognosen för helåret 2024 är ett överskott på 0,3 miljoner kronor för den gemensamma nämnden. I samband med delårsbokslut för augusti 2024 ska kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag samt nämndspecifika mål från verksamhetsplanen följas upp. När det gäller kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag följer det värdkommunen Uppsalas. Allt i verksamhetsplanen är endera klart, under arbete eller prognosticerat att bli klart.

Motivering

Den ekonomiska redovisningen biläggs beslutet. En uppföljning har skett av både de kommunövergripande inriktningsmålen och de nämndspecifika målen från verksamhetsplanen. Uppföljningen biläggs detta beslut.

Delges: Kommunledningskontoret i samtliga samverkande kommuner

Nämnd
ÖverförmyndarnämndenDatum:
2024-02-12Handläggare:
Anna Strandberg

Bokslut 2023 Gemensam nämnd

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,8	0,5	0,8
Flyktningmottagande	2,2	0,0	-0,3	-0,2
Övriga verksamheter	0,0	-0,1	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,8	0,2	0,6

Nämndens analys – sammanfattning

Resultatet per december är ett överskott om 0,8 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet består av övriga ställföreträdare (ej gode män för ensamkommande), kanslikostnader och mindre kostnader för den gemensamma nämnden (tex utlägg för politiker).

Resultatet per december är ett överskott mot budget på 0,7 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar och föräldraledigheter.

Flyktningmottagande

Verksamheten Flyktningmottagande består av gode män för ensamkommande barn och vissa kanslikostnader.

Resultatet per december är enligt budget.

Bokslut 2023

Uppsala

I analysen för Uppsala kommun ingår det gemensamma resultatet. Därtill kommer de intäkts- och kostnadsposter som endast gäller Uppsala kommun. Det är reglerande av under/överskott gentemot de andra kommunerna, kostnaderna för Uppsalapolitikerna och bidrag från Migrationsverket.

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,5	0,5	0,4
Flyktningmottagande	2,2	-0,1	0,2	-0,1
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,4	0,7	0,3

Nämndens analys – sammanfattning

Resultatet per december är ett överskott om 0,4 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet består av övriga ställföreträdare (ej gode män för ensamkommande), kanslikostnader och mindre kostnader för den gemensamma nämnden (tex utlägg för politiker).

Resultatet per december är ett överskott mot budget på 0,5 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar och föräldraledigheter.

Flyktningmottagande

Verksamheten Flyktningmottagande består av gode män för ensamkommande barn, intäkt från Migrationsverket och vissa kanslikostnader.

Resultatet per december är ett litet underskott på 0,1 miljoner kronor. Detta beror på lägre intäkt från Migrationsverket än vi budgeterat för.

Överförmyndarnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Viktiga händelser under året

Digitala välfärdstjänster

Sen några år tillbaka finns en digital färdplan för överförmyndarnämndens verksamhetsutveckling. Syftet med den digitala färdplanen är att säkerställa en långsiktig planering för att nämndens tillsynsarbete fortsatt genomförs på ett rättssäkert och effektivt sätt. Den digitala färdplanen är en strategisk planering av samordningsbehov, omvärldsbevakning och nyttjande av resurser på ett strukturerat sätt.

Vid en genomgång av den digitala färdplanen i början av 2023 visade det sig att förvaltningen redan påbörjat aktiviteter som var planerade för 2023 och 2024. Det blev tydligt att vissa justeringar behövde göras då arbetet med digitalisering gått snabbare än förväntat. Under 2023 har förvaltningen därför anordnat en workshop för att ta fram nya mål och aktiviteter. Förvaltningen har också arbetat strategiskt för att följa de planerade aktiviteter som redan fanns i den digitala färdplanen.

De aktiviteter som genomförts enligt plan är att revidera förvaltningens informationshanteringsplan i syfte att sluta underteckna beslut som inte behöver det. Det har genomförts fler insatser för att lansera och nå ut med den e-tjänst för redovisning som började användas under 2023. Med framförallt har förvaltningen påbörjat arbetet med robotisering av processer. Förvaltningen har i vissa processer kunnat påverka vilka åtgärder som ska prioriteras och i andra fall har det varit beroende av externa faktorer såsom utveckling hos en leverantör.

Ny strategi för rekrytering av ställföreträdare

I januari 2023 lyftes ett initiativärendet till överförmyndarnämnden angående behovet av att rekrytera fler ställföreträdare. Nämnden beslutade i februari 2023 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda förslagen i initiativärendet. Förvaltningen fick i uppdrag att se över den rekryteringsmodell som användes och dess utfall, att kontakta andra förvaltningar för att kartlägga goda exempel när det gäller rekryteringar och att ta fram en kostnadskalkyl på webbaserad

rekryteringskampanj som pågår på helårsbasis. Efter att förvaltningen genomfört en utredning beslutade Överförmyndarnämnden att följa den nya strategi som tagits fram gällande att anordna fler och större träffar för både befintliga och nya ställföreträdare. Förvaltningen ska också fortsatt eftersöka och kontakta förvaltningar i andra kommuner för att kartlägga goda exempel när det gäller rekrytering. Samt med en regelbundenhet annonsera i sociala medier enligt en strategi och intervall som tas fram med hjälp av kommunens kommunikatörer.

Måluppfyllelse under året

Nämnden har arbetat med alla fyra fokusmålen i Mål och budget. Nämnden har uppfyllt tre av dessa helt och ett i hög grad.

Målet som uppfylldes i hög grad kunde inte uppfyllas helt eftersom målet var att samtliga årsräkningar skulle vara granskade den 1 september 2023. Förvaltningen nådde målet till 96%. Detta får ändå räknas som ett bra resultat med tanke på att förvaltningen fått in fler årsräkningar än väntat och tiden endast överskridits med anledning av det överskottet. Under denna rubrik ryms även rekryteringsmålet på 80 nya ställföreträdare som inte kunde nås, det rekryterades 58 st. Det är visserligen en ökning mot föregående år men inte tillräckligt i förhållande till nämndens behov.

Gemensam nämnd

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,8	0,5	0,8
Flyktigmottagande	2,2	0,0	-0,3	-0,2
Övriga verksamheter	0,0	-0,1	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,8	0,2	0,6

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Resultatet per december är ett överskott om 0,8 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

Uppsala

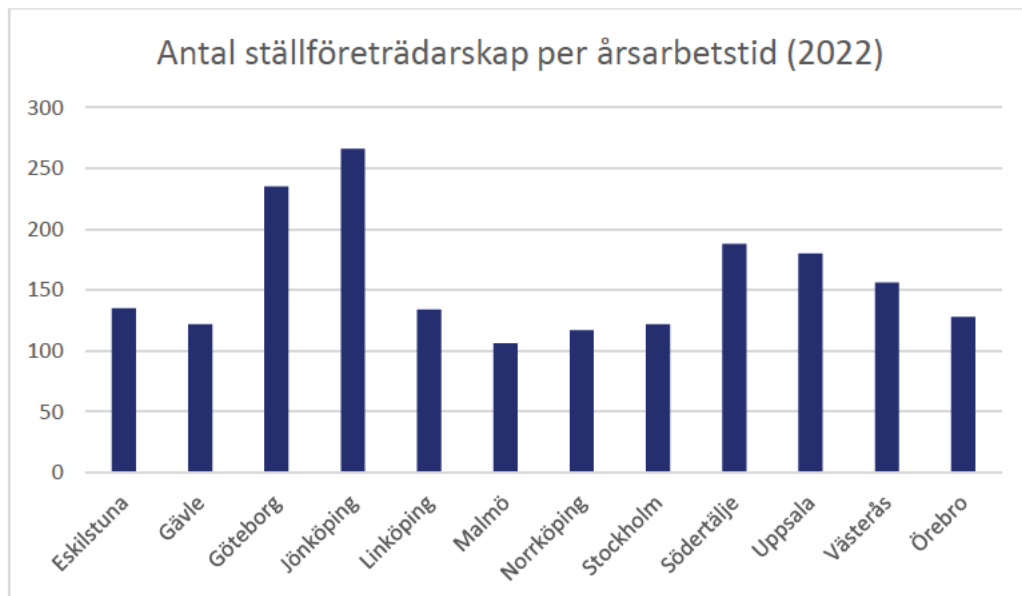
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,5	0,5	0,4
Flyktigmottagande	2,2	-0,1	0,2	-0,1
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,4	0,7	0,3

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

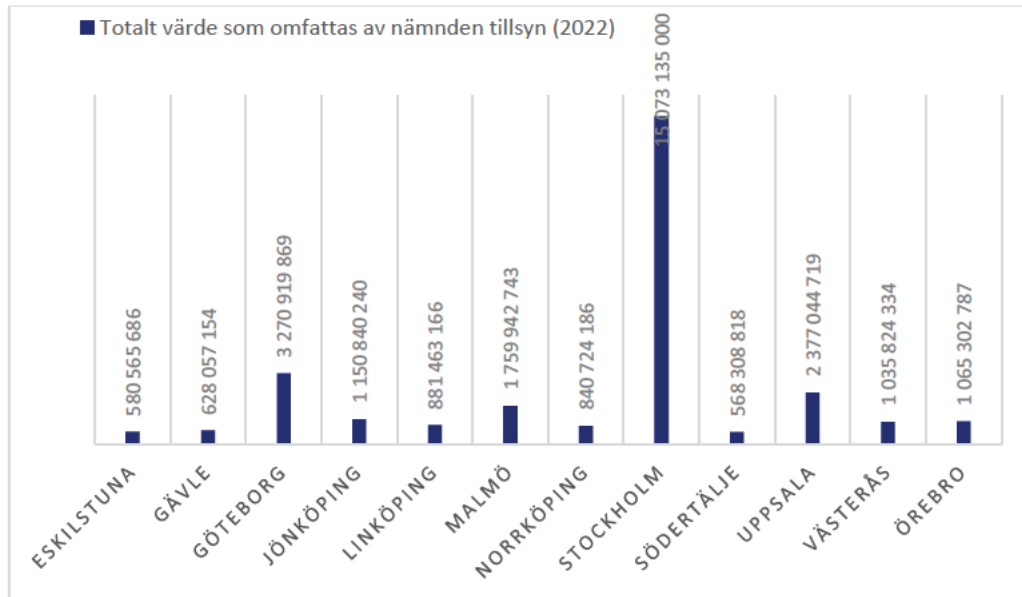
I Uppsala kommuns resultat ingår Uppsalas del av den gemensamma nämndens resultatet, underskott/överskott regleras gentemot övriga kommuner. Därtill kommer de intäkts- och kostnadsposter som endast gäller Uppsala kommun, kostnad för Uppsalas politiker och bidrag från Migrationsverket.

Resultatet per december är ett överskott om 0,4 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

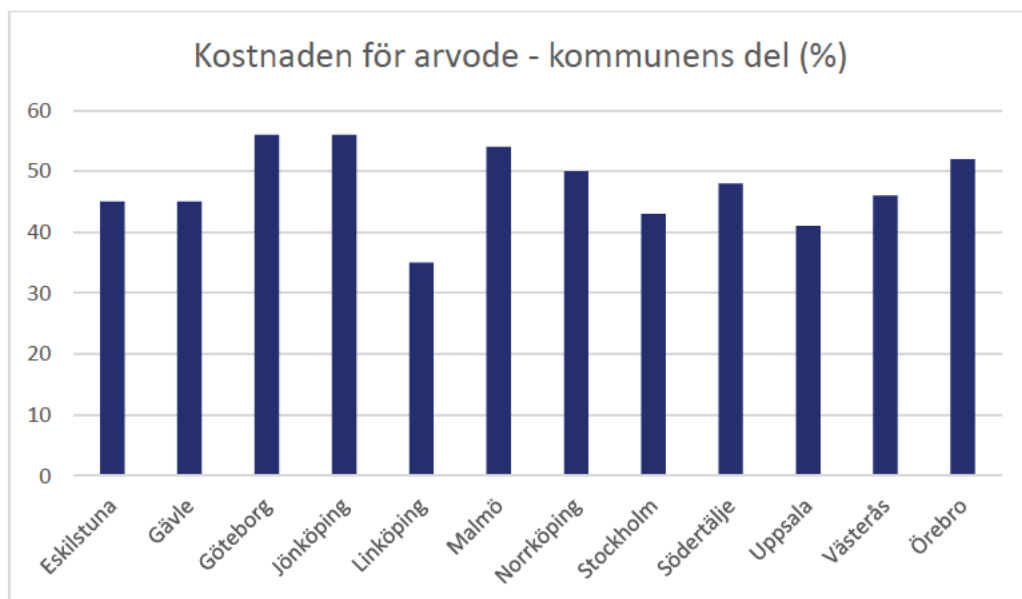
Utvecklingen över tid

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som Södertälje och Västerås av R9-kommunerna (9 kommuner som Uppsala kommun ofta jämför sin verksamhet med), mellan 150 och 200 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är på en relativt stabil nivå och löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan bedrivas. Statistiken som redovisas är för 2022 eftersom 2023 års statistik inte publiceras av Länsstyrelsen förrän under mars månad 2024.

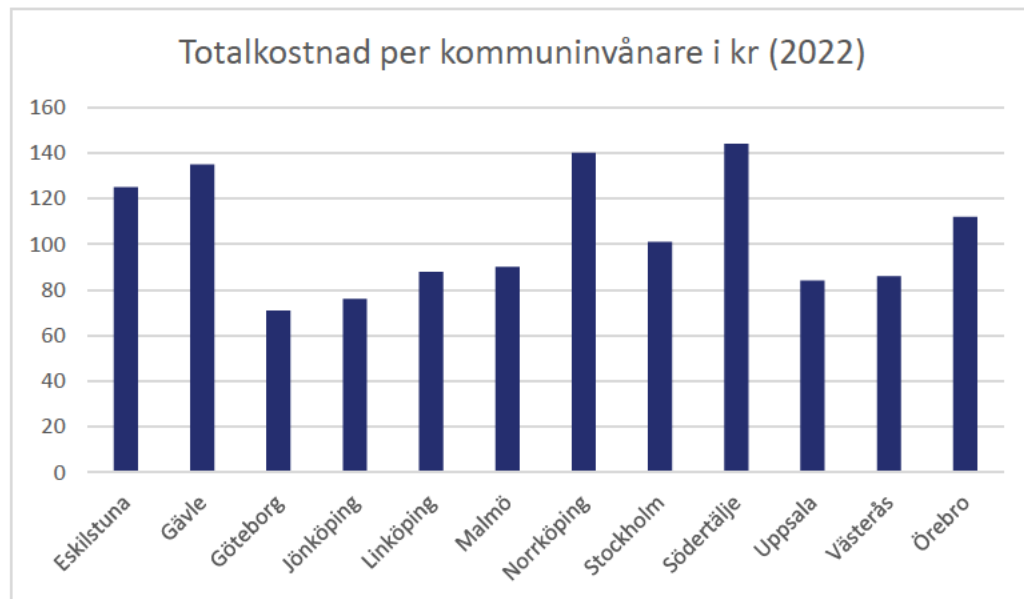

En stor och viktig del av överförmyndarverksamheten är granskningen av gode männen och förvaltarnas årsredovisningar. I samband med granskning av årsredovisningen ska överförmyndaren kontrollera att den enskilde fått nytt av sina inkomster samt eventuellt kapital och att den enskilde inte lidit några rättsförluster. För att göra en bedömning av hur stor inkomst och förmögenhet som respektive överförmyndarverksamhet har tillsyn över är det intressant att titta på det samlade värdet som omfattas av överförmyndarens tillsyn. Stockholms överförmyndare sticker ut med långt större samlade värden än någon annan överförmyndarverksamhet. Uppsala läns överförmyndarnämnd har tillsyn över cirka 2,4 miljarder kronor vilket är något mindre än Göteborgs överförmyndarnämnd. Nämnden har en välutarbetad granskningsrutin och har på de senaste åren utarbetat ett arbetssätt vid granskning av årsräkningar som gör att granskningen även avslutas i tid.

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. Många överförmyndare tillämpar Sveriges Kommuners och Regioners riktlinjer vilket även överförmyndarnämnden i Uppsala län gör. Vem som är betalningsansvarig för det arvode som överförmyndaren beslutar till god man eller förvaltare framgår av lag. Det

stys av inkomster och tillgångar, enskilda med låga inkomster och små tillgångar betalar inte arvode medan övriga gör det. I Uppsala län står kommunen för arvodet i 41 % av alla ärenden under 2022.

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan kommunerna i R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 84 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Malmö, Västerås och Linköping.

Framtida utmaningar

Dagens ställföreträdersystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället, där en stor del av uppdragen innehålls av anhöriga till den enskilde. Systemets ideella karaktär grundar sig i föreställningen att en god man ska vara just en god person som kliver in och hjälper en medmänniska. Däremot finns det uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. Det kan vara uppdrag där det exempelvis finns omfattande skulder, missbruk eller hemlöshet. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Sverige har en åldrande befolkning och det går mot en utveckling där äldre blir både fler i antal och lever längre. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller äldre att fördubblas under de kommande åren. Detta kommer att ställa större krav på den kommunala verksamheten som helhet, och däribland överförmyndarnämnden.

SOU 2021:36

Under våren 2021 presenterades SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn som föreslår en rad ändringar inom området för överförmyndarnämndens verksamhet. Bland annat föreslås nya begrepp vad gäller omfattningen av ett uppdrag, högre krav på ställföreträdarna vad gäller redovisning och en ökad beslutanderätt för överförmyndarna. Den ökade beslutsrätten för överförmyndarna innebär att beslut om anordnande, jämkning och upphörande i ovtistiga godmanskap flyttas från

tingsrätterna till överförmyndarna. Det finns också förslag på införandet av en ny myndighet som ska arbeta med framtagande av föreskrifter, vägledning, utbildningsmaterial, statistik och att tillhandahålla ett nationellt ställföreträdaregister.

Den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län var remissinstans och lämnade ett huvudsakligen positivt remissvar då många föreslagna ändringar redan är i linje med den verksamhet nämnden bedriver eller vill kunna bedriva.

Lagförslaget har dock inte genomförts enligt plan och det är i nuläget oklart när och om det kommer bli aktuellt.

Östhammars kommun

Gäller från och med 1 januari 2025. Taxorna justeras årligen med 90 procent av AKI (arbetskostnadsindex). Indexförändringen är beräknad juni 2024 jämfört med juni 2023.

Taxor enligt 5 kap. lagen lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)

Löp nr	Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2023 Kronor exkl. moms	Taxa 2024 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Förändring Kronor	Förändring Procent
Ärendetyp tillsyn									
1	Kontor, industri, lager VK1, VK6	per tillsyn	9 275	9 538	9 952	0	9 952	414	4,3%
2	Samlingslokal <=150 personer VK2A	per tillsyn	7 385	7 595	7 924	0	7 924	329	4,3%
3	Samlingslokal <=150 personer med alkoholförsäljning VK2A	per tillsyn	6 011	6 182	6 450	0	6 450	268	4,3%
4	Samlingslokal >150 personer VK2B	per tillsyn	7 557	7 772	8 109	0	8 109	337	4,3%
5	Samlingslokal >150 personer med alkoholförsäljning VK2C	per tillsyn	7 901	8 125	8 478	0	8 478	352	4,3%
6	Gemensamhetsboenden VK3B	per tillsyn	7 214	7 419	7 741	0	7 741	322	4,3%
7	Hotell VK4	per tillsyn	8 244	8 478	8 846	0	8 846	368	4,3%
8	Vårdmiljöer daglig verksamhet VK5A	per tillsyn	7 042	7 242	7 556	0	7 556	314	4,3%
9	Behovsprövade särskilda boenden VK5B	per tillsyn	8 072	8 301	8 661	0	8 661	360	4,3%
10	Vårdmiljö sjukhus och fängelser VK5C+D	per tillsyn	9 275	9 538	9 952	0	9 952	414	4,3%
11	Tillsyn av enskilda förhållanden	per tillsyn	5 840	6 006	6 266	0	6 266	260	4,3%
12	Byggnader där museiföremål förvaras	per tillsyn	5 840	6 006	6 266	0	6 266	260	4,3%
13	Byggnader och anläggningar med särskilda krav på brandskyddet	per tillsyn	6 870	7 065	7 372	0	7 372	306	4,3%

Verksamhetsklass (VK) enligt Boverkets byggregler (BBR).

Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden/beställaren av tillstånd eller av den som tillsynen avser mot faktura när denne tillställts räddningsnämndens beslut eller efter genomförd tillsyn.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när ärendet inkommer/startar.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar räddningsnämnden i Uppsala kommun om skälig avgift grundad på tid ersättning.

När en tillsyn inte kunnat genomföras på aviserad tid (på grund av att den som tillsynen avser inte kommit på aviserad tid och inte heller bokats om den aviserade tiden) tas en avgift på 1 206 kr ut.

Taxor enligt 27 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Löp nr	Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2023 Kronor exkl. moms	Taxa 2024 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Förändring Kronor	Förändring Procent
Ärendetyp tillsyn									
1	Hantering explosiva varor	per tillsyn	6 355	6 536	6 819	0	6 819	283	4,3%
2	Bensinstation obemannad	per tillsyn	7 042	7 242	7 556	0	7 556	314	4,3%
3	Bensinstation bemannad	per tillsyn	7 901	8 125	8 478	0	8 478	352	4,3%
4	Hantering av fabriksförslutna förpackningar (exempelvis förvaring på försäljningsställen)	per tillsyn	4 981	5 123	5 345	0	5 345	222	4,3%
5	Hantering av brandfarliga varor i lösa behållare (exempelvis skola, restaurang)	per tillsyn	7 557	7 772	8 109	0	8 109	337	4,3%
6	Mindre hantering av brandfarliga varor i cistern och lösa behållare	per tillsyn	8 072	8 301	8 661	0	8 661	360	4,3%
7	Hantering av brandfarliga varor i cistern och lösa behållare	per tillsyn	10 305	10 598	11 057	0	11 057	460	4,3%
8	Omfattande eller komplex förvaring och hantering av brandfarliga varor	per tillsyn	17 519	18 017	18 798	0	18 798	781	4,3%
9	Tillsyn av enskilda förhållanden	per tillsyn	5 840	6 006	6 266	0	6 266	260	4,3%

Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden/beställaren av tillstånd eller av den som tillsynen avser mot faktura när denne tillställts räddningsnämndens beslut eller efter genomförd tillsyn.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när ärendet inkommer/startar.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar räddningsnämnden i Uppsala kommun om skälig avgift grundad på tidersättning.

När en tillsyn inte kunnat genomföras på aviserad tid (på grund av att den som tillsynen avser inte kommit på aviserad tid och inte heller bokad om den aviserade tiden) tas en avgift på 1 206 kr ut.

Taxor enligt 5 kap. lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och enligt 27 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Löp nr	Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2023 Kronor exkl. moms	Taxa 2024 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Förändring Kronor	Förändring Procent
Ärendetyp samordnad tillsyn (LSO och LBE, avgift tas ut enligt taxa för båda lagstiftningarna):									
Ärendetyp tillsyn LSO									
1	Kontor, industri, lager VK1, VK6	per tillsyn	5 805	5 970	6 229	0	6 229	259	4,3%
2	Samlingslokal <=150 personer VK2A	per tillsyn	4 539	4 668	4 870	0	4 870	202	4,3%
3	Samlingslokal <=150 personer med alkoholförsäljning VK2A	per tillsyn	3 619	3 722	3 883	0	3 883	161	4,3%
4	Samlingslokal >150 personer VK2B	per tillsyn	4 654	4 786	4 994	0	4 994	208	4,3%
5	Samlingslokal >150 personer med alkoholförsäljning VK2C	per tillsyn	4 885	5 024	5 242	0	5 242	218	4,3%
6	Gemensamhetsboenden VK3B	per tillsyn	4 424	4 550	4 747	0	4 747	197	4,3%
7	Hotell VK4	per tillsyn	5 115	5 260	5 488	0	5 488	228	4,3%
8	Vårdmiljöer daglig verksamhet VK5A	per tillsyn	4 309	4 431	4 624	0	4 624	192	4,3%
9	Behovsprövade särskilda boenden VK5B	per tillsyn	5 000	5 142	5 365	0	5 365	223	4,3%
10	Vårdmiljö sjukhus och fängelser VK5C+D	per tillsyn	5 805	5 970	6 229	0	6 229	259	4,3%
11	Byggnader där museiföremål förvaras	per tillsyn	3 705	3 810	3 975	0	3 975	165	4,3%
12	Byggnader och anläggningar med särskilda krav på brandskyddet	per tillsyn	4 395	4 520	4 716	0	4 716	196	4,3%
Ärendetyp tillsyn LBE									
13	Hantering explosiva varor	per tillsyn	4 077	4 193	4 375	0	4 375	182	4,3%
14	Bensinstation obemannad	per tillsyn	4 538	4 667	4 869	0	4 869	202	4,3%
15	Bensinstation bemannad	per tillsyn	5 113	5 258	5 486	0	5 486	228	4,3%
16	Hantering av fabriksförslutna förpackningar (exempelvis förvaring på försäljningsställen)	per tillsyn	3 129	3 218	3 357	0	3 357	140	4,3%
17	Hantering av brandfarliga varor i lösa behållare (exempelvis skola, restaurang)	per tillsyn	4 883	5 022	5 239	0	5 239	218	4,3%
18	Mindre hantering av brandfarliga varor i cistern och lösa behållare	per tillsyn	5 228	5 377	5 610	0	5 610	233	4,3%
19	Hantering av brandfarliga varor i cistern och lösa behållare	per tillsyn	6 724	6 915	7 215	0	7 215	300	4,3%
20	Omfattande eller komplex förvaring och hantering av brandfarliga varor	per tillsyn	11 639	11 970	12 489	0	12 489	519	4,3%

Verksamhetsklass (VK) enligt Boverkets byggregler (BBR).

Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden/beställaren av tillstånd eller av den som tillsynen avser mot faktura när denne tillställts räddningsnämndens beslut eller efter genomförd tillsyn.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när ärendet inkommer/startar.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar räddningsnämnden i Uppsala kommun om skälig avgift grundad på tidersättning.

När en tillsyn inte kunnat genomföras på aviserad tid (på grund av att den som tillsynen avser inte kommit på aviserad tid och inte heller bokats om den aviserade tiden) tas en avgift på 1 206 kr ut.

Taxor enligt 27 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Löp nr	Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2023 Kronor exkl. moms	Taxa 2024 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Förändring Kronor	Förändring Procent
Ärendetyp tillstånd									
1	Fyrverkeriförsäljning	per tillstånd	4 294	4 416	4 607	0	4 607	191	4,3%
2	Stenspräckare	per tillstånd	3 263	3 356	3 501	0	3 501	146	4,3%
3	Övrig förvaring av explosiva varor	per tillstånd	5 324	5 475	5 713	0	5 713	237	4,3%
4	Anmälan om godkännande av föreståndare för explosiva varor/person som deltar i verksamhet med explosiva varor	per tillstånd	1 718	1 767	1 843	0	1 843	77	4,3%
5	Bensinstation obemannad	per tillstånd	6 355	6 536	6 819	0	6 819	283	4,3%
6	Bensinstation bemannad	per tillstånd	8 072	8 301	8 661	0	8 661	360	4,3%
7	Hantering av fabriksförslutna förpackningar (exempelvis förvaring på försäljningsställen)	per tillstånd	3 607	3 709	3 870	0	3 870	161	4,3%
8	Hantering av brandfarliga varor i lösa behållare (exempelvis skola, restaurang)	per tillstånd	6 011	6 182	6 450	0	6 450	268	4,3%
9	Mindre hantering av brandfarliga varor i cistern och lösa behållare	per tillstånd	6 355	6 536	6 819	0	6 819	283	4,3%
10	Hantering av brandfarliga varor i cistern och lösa behållare	per tillstånd	10 477	10 775	11 242	0	11 242	467	4,3%
11	Omfattande eller komplex hantering av brandfarliga varor	per tillstånd	20 438	21 019	21 930	0	21 930	911	4,3%
12	Mindre förändring av befintligt tillstånd	per tillstånd	2 576	2 649	2 764	0	2 764	115	4,3%
13	Tillfällig hantering av brandfarlig vara	per tillstånd	4 637	4 769	4 975	0	4 975	207	4,3%
14	Avslag av tillståndsansökan	per ansökan	2 576	2 649	2 764	0	2 764	115	4,3%

Avgift enligt denna taxa betalas av sökanden/beställaren av tillstånd eller av den som tillsynen avser mot faktura när denne tillställts räddningsnämndens beslut eller efter genomförd tillsyn.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när ärendet inkommer/startar.

Avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs inom ett år. Avräkning ska ske mot eventuell avgift som ska utgå för den aktuella åtgärden.

Taxor enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap 6 §. Rengöring (sotning) & brandskyddskontroll.

Löp nr	Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2023 Kronor exkl. moms	Taxa 2024 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Förändring Kronor	Förändring Procent
Enfamiljshus (småhus)									
1	Rengöring per objekt	per objekt	490	375	389	25%	389	14	3,7%
2	Rengöring per tillkommande objekt i samma hus	per objekt	188	150	156	25%	156	6	3,7%
3	Rengöring per tillkommande objekt på samma fastighet	per objekt	251	201	208	25%	208	7	3,7%
4	Rengöring per objekt, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	980	749	777	25%	777	28	3,7%
5	Rengöring per tillkommande objekt i samma hus, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	376	301	312	25%	312	11	3,7%
6	Rengöring per tillkommande objekt på samma fastighet, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	501	401	416	25%	416	15	3,7%
7	Brandskyddskontroll per objekt	per objekt	888	650	674	25%	674	24	3,7%
8	Brandskyddskontroll per tillkommande objekt i samma hus	per objekt	273	200	207	25%	207	7	3,7%
9	Brandskyddskontroll per tillkommande objekt på samma fastighet	per objekt	365	267	277	25%	277	10	3,7%
10	Brandskyddskontroll per objekt, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	1 778	1 301	1 350	25%	1 350	49	3,7%
11	Brandskyddskontroll per tillkommande objekt i samma hus, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	548	401	416	25%	416	15	3,7%
12	Brandskyddskontroll per tillkommande objekt på samma fastighet, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	730	535	555	25%	555	20	3,7%
13	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per objekt	per objekt	1 173	872	905	25%	905	33	3,7%
14	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per tillkommande objekt i samma hus	per objekt	456	338	351	25%	351	13	3,7%
15	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per tillkommande objekt på samma fastighet	per objekt	604	449	466	25%	466	17	3,7%
16	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per objekt, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	2 348	1 746	1 811	25%	1 811	65	3,7%
17	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per tillkommande objekt i samma hus, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	911	678	703	25%	703	25	3,7%
18	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per tillkommande objekt på samma fastighet, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	1 207	898	931	25%	931	33	3,7%
19	Efterkontroll av brister upptäckta vid genomförd brandskyddskontroll	per objekt	684	501	520	25%	520	19	3,7%
20	Efterkontroll av brister upptäckta vid genomförd brandskyddskontroll, utanför ordinarie arbetstid	per objekt	1 368	1 002	1 039	25%	1 039	37	3,7%
21	Ej i tid avbokad rengöring, brandskyddskontroll eller samtidig rengöring och brandskyddskontroll	per bokad tid	229	175	182	25%	182	7	3,7%
22	I de fall rengöring eller brandskyddskontroll ej kunnat utföras orsakat av ägare eller nyttjanderättshavare	per bokad tid	229	175	182	25%	182	7	3,7%
23	Tilläggsavgift för fastigheter utan allmän förbindelse med fastlandet	per bokad tid	137	105	109	25%	109	4	3,7%

Ordinarie arbetstid är vardagar kl 07.00 -16.00.

Avgift enligt denna taxa betalas av den där rengöring eller brandskyddskontroll skett, mot faktura.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när rengöringen eller brandskyddskontrollen utförts.

Taxor enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap 6 §. Rengöring (sotning) & brandskyddskontroll.

Löp nr	Taxan/avgiften avser	Enhet	Taxa 2023 Kronor exkl. moms	Taxa 2024 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Taxa 2025 moms	Taxa 2025 Kronor exkl. moms	Förändring Kronor	Förändring Procent
Övriga fastigheter (andra fastigheter än enfamiljhus)									
1	Rengöring per mantimme	per mantimme	559	409	424	25%	424	15	3,7%
2	Rengöring per mantimme, utanför ordinarie arbetstid	per mantimme	1 117	818	849	25%	849	31	3,7%
3	Brandskyddskontroll, efterkontroll per mantimme	per mantimme	808	592	614	25%	614	22	3,7%
4	Brandskyddskontroll, efterkontroll per mantimme, utanför ordinarie arbetstid	per mantimme	1 618	1 184	1 228	25%	1 228	44	3,7%
5	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per mantimme	per mantimme	717	525	545	25%	545	20	3,7%
6	Samtidig rengöring och brandskyddskontroll per mantimme, utanför ordinarie arbetstid	per mantimme	1 435	1 050	1 089	25%	1 089	39	3,7%
7	Ej i tid avbokad rengöring, brandskyddskontroll eller samtidig rengöring och brandskyddskontroll	per bokad tid	229	614	637	25%	637	23	3,7%
8	I de fall rengöring eller brandskyddskontroll ej kunnat utföras orsakat av ägare eller nyttjanderättshavare	per bokad tid	229	818	849	25%	849	31	3,7%
9	Tilläggsavgift för fastigheter utan allmän förbindelse med fastlandet	per bokad tid	137	100	104	25%	104	4	3,7%

Minsta debitering är 1 timme, sedan per påbörjad kvart (15 min).

Ordinarie arbetstid är vardagar kl 07.00 -16.00.

Avgift enligt denna taxa betalas av den där rengöring eller brandskyddskontroll skett, mot faktura.

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när rengöringen eller brandskyddskontrollen utförts.

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

Räddningsnämndens protokoll onsdagen den 23 oktober 2024

Plats och tid

Viktoria, klockan 17:08-19:28
ajournering klockan 18.22-18.34

Paragrafer

92–107

Justering

Uppsala kommun använder sig av en avancerad elektronisk underskrift för justering av beslutsprotokoll. Denna återfinns på en separat sida sist i protokollet.

Protokollförare

Rosalind Göthberg, nämndsekreterare

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

Närvarande

Beslutande

Tobias Lundblad (S), ordförande
Christian Hermanson (KD), vice ordförande
Pelagia Afentoulidou (S)
Håkan Nyström (V)
Maria Jansson (M)
Emma Lohe (C)
Cristher Byström (SD)
Lennart Owenius (M)
Josefine Nilsson (C)
Lars Lindgren (C)
Lars-Olof Färnström (S)
Catrin Johansson (S)
Adam Adam (S)

Ej tjänstgörande ersättare

Sara Ingard (S)
Raymond Hammarberg (L)
Eric Hokke (SD), §§ 92–94, §§ 96–102, §§ 104–107
Sören Carlsson (KD)
Mika Muhonen (S)
Kenneth Karlsson (M)
Oskar Nilsson (S)

Övriga närvarande

Patrik Kjellberg, tillförordnad förvaltningsdirektör
Mikael Lundkvist, ekonomichef
Rosalind Göthberg, nämndsekreterare

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

§ 92

Val av justerare samt justeringsdag

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** utse Maria Jansson (M) att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll den 30 oktober 2024.

§ 93

Fastställande av föredragningslista

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa utsänd föredragningslista med följande tillägg:
 - Ärendena *Ansökan om ändring av beslut på fastigheten Sunnersta 67:35, Rikshem Attika AB* och *Yttrande till Justitieombudsmannen* läggs till på föredragningslistan
 - Anmälda frågor från Josefine Nilsson (C), Lennart Owenius (M) och Lars Lindgren (C), hanteras under punkten *Frågor från nämndens ledamöter*

§ 94

Information från förvaltningen

Patrik Kjellberg, tillförordnad förvaltningsdirektör och Mikael Lundkvist, ekonomichef, informerar om följande aktuella frågor:

- Brand i Ungdomens hus
- Beviljad dispensansökan för att arbeta 24-timmarspass under sommar, helger och vid övningar/utbildningar
- Ansökan om utdömande av två viten mot Rikshem Attika AB
- Överklagat avslag från förvaltningsrätten gällande utdömande av vite mot Östhammars kommun
- Planering av spårväg i Uppsala stad
- 100 000-konferens i Västerås
- Aktuell fastighetsinformation

§ 95

Månadsuppföljning september 2024

RÄN-2024-00017

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa månadsuppföljning för januari – september 2024.

Jäv

Eric Hokke (SD) deltar inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Sammanfattning

Månadsuppföljning för januari – september 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-07
- Bilaga 1, Månadsuppföljning januari – september 2024

Yrkande

Ordförande Tobias Lundblad (S) yrkar att Eric Hokke (SD) inte ska delta i handläggningen av ärendet på grund av jäv. Cristher Byström (SD) yrkar att Eric Hokke (SD) ska få delta.

Beslutsgång

Ordföranden prövar först jävsfrågan och ställer sitt eget yrkande mot yrkandet från Cristher Byström (SD).

Votering begärs och genomförs. Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar JA och den som vill bifalla Cristher Byströms (SD) yrkande röstar NEJ.

JA-röster avger: Tobias Lundblad (S), Christian Hermanson (KD), Catrin Johansson (S), Adam Adam (S), Pelagia Afentoulidou (S), Håkan Nyström (V), Emma Lohe (C), Lennart Owenius (M), Josefine Nilsson (C), Lars Lindgren (C) och Lars-Olof Färnström (S)

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

NEJ-röster avger: Cristher Byström (SD)

Avstår: Maria Jansson (M)

Med 11 JA-röster, 1 NEJ-röst och 1 som avstår från att rösta beslutar nämnden enligt ordförandens yrkande.

Därefter frågar ordförande om nämnden i ärendet kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 96

Taxor 2025 enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor i Östhammars kommun

RÄN-2024-00147

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa taxor i Östhammars kommun enligt 5 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), enligt 3 kap 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt 27 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), enligt bilaga 1. Taxorna börjar gälla 2025-01-01, samtidigt upphör tidigare fastställda taxor enligt ovanstående lagstiftningar att gälla.

Sammanfattning

Taxor 2025 för Östhammars kommun enligt LSO och LBE. Östhammars kommun har delegerat till den gemensamma räddningsnämnden att årligen från och med 2024-01-01 justera taxorna med hänsyn till 90 procent av arbetskostnadsindex.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-02
- Bilaga 1, Taxor och avgifter 2025 Östhammars kommun

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 97

Taxor 2025 enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor i Tierps kommun.

RÄN-2024-00148

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** fastställa taxor i Tierps kommun enligt 5 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), enligt 3 kap 6 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och enligt 27 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), enligt bilaga 1. Taxorna börjar gälla 2025-01-01, samtidigt upphör tidigare fastställda taxor enligt ovanstående lagstiftningar att gälla.

Sammanfattning

Taxor 2025 för Tierps kommun enligt LSO och LBE. Tierps kommun har delegerat till den gemensamma räddningsnämnden att årligen från och med 2024-01-01 justera taxorna med hänsyn till 90 procent av arbetskostnadsindex.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-02
- Bilaga 1, Taxor och avgifter 2025 Tierps kommun

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 98

Rapportering av internkontrollmoment 2024, kontroll av egenkontroll för arbetet med informationssäkerhet

RÄN-2023-00127

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** godkänna bifogat internkontrollmoment gällande kontroll av egenkontroll för arbetet med informationssäkerhet.

Sammanfattning

Rapportering av internkontrollmoment. Kontroll av egenkontroll för arbetet med informationssäkerhet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-01
- Bilaga 1. Kontroll av egenkontroll för arbetet med informationssäkerhet

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 99

Granskning av Agenda 2030, Kommunrevisionen

RÄN-2024-00143

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunrevisionen enligt ärendets bilaga 1.

Sammanfattning

Kommunrevisionen har den 20 september 2024 begärt att nämnderna och de kommunala bolagen ska yttra sig om den granskning av ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning som kommunrevisionen genomfört.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-02
- Bilaga 1, Yttrande till kommunrevisionen Agenda 2030
- Bilaga 2, Granskning av ändamålsenliga och effektiva processer för att integrera Agenda 2030 i ordinarie styrning, ledning och uppföljning

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 100

Yttrande om förslag till vattentjänstplan för Östhammars kommun

RÄN-2024-00132

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till Gästrike vatten enligt ärendets bilaga 1.

Sammanfattning

Remissen avser förslag till ny vattentjänstplan för Östhammars kommun. Syftet med vattentjänstplanen är bland annat att beskriva nuläge och den långsiktiga planeringen för utveckling av den kommunala VA-försörjningen. Vattentjänstplanen tillsammans med översiktsplaner är de strategiska dokument som främst påverkar kommunens utveckling av vatten och avlopp.

Remissyttrande ska vara inkomna till Gästrike vatten senast 31 oktober 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-08
- Bilaga 1, Yttrande angående samrådsförslag till Vattentjänstplan för Östhammars kommun
- Bilaga 2, Samrådsversion Vattentjänstplan för Östhammars kommun, KS2024-377

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 101

Sammanträdestider för räddningsnämnden 2025 med plan för 2026

RÄN-2023-00004

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** räddningsnämnden år 2025 sammanträder 12 februari, 19 mars, 23 april, 11 juni, 27 augusti, 24 september, 22 oktober och 10 december,
2. **att** räddningsnämndens arbetsutskott år 2025 sammanträder 5 februari, 12 mars, 9 april, 4 juni, 20 augusti, 17 september, 15 oktober och 3 december, samt
3. **att** lägga sammanträdesplaneringen för 2026 till handlingarna .

Sammanfattning

Räddningsnämnden har att besluta om sammanträdestider för räddningsnämnden och räddningsnämndens arbetsutskott år 2025 med plan för 2026. Tiderna bygger på den planering som nämnden fattade beslut om den 25 oktober 2023 (§ 109)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-0

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 102

Ansökan om ändring av beslut på fastigheten Sunnersta 67:35, Rikshem Attika AB

RÄN-2024-00085

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** avvisa ansökan om ändring av beslut avseende förlängd åtgärdstid för föreläggande med vite, diarienummer RÄN-2024-00085.

Sammanfattning

Räddningsnämnden har beslutat om föreläggande med vite enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 2024-06-04. Beslutet är ställt mot Rikshem Attika AB, Org.nr 556856-2903. Beslutet har föregåtts av ett föreläggande som ej åtgärdats. Åtgärderna ska enligt föreläggandet vidtas senast 2024-11-10. Efterkontroll kommer att ske 2024-11-11.

Rikshem Attika AB har 2024-10-18 inkommit med en ansökan om förlängd åtgärdstid. Rikshem Attika AB anger i sin ansökan att de haft kontakt med en brandkonsult samt entreprenörer för att i vår arbeta med att åtgärda bristerna i föreläggandet. De anger även att de nyligen fått beviljad budget för åtgärderna i sin projektbudget för 2025. De ansöker om förlängd åtgärdstid till 2025-02-28. I sin ansökan berör de endast en av de två bristerna som föreläggandet avser.

I ansökan framgår att inga åtgärder ännu påbörjats av någon av bristerna i föreläggandet, trots att fastighetsägaren haft kännedom om kraven på åtgärder sedan december 2023. Därför föreslås Räddningsnämnden avvisa ansökan om förlängd åtgärdstid.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-22
- Bilaga 1, Förslag till beslut om att avvisa ansökan om ändring av beslut
- Bilaga 2, Ansökan från Rikshem AB om förlängd åtgärdstid, inkommen till brandförsvaret 2024-10-18
- Bilaga 3, Tjänsteanteckning för kommunikering daterad 2023-10-24
- Bilaga 4, Beslut om föreläggande daterat 2023-12-06

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

- Bilaga 5, Beslut efterkontroll daterat 2024-05-08
- Bilaga 6, Beslut om föreläggande med vite daterat 2024-06-04

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

§ 103

Yttrande till Justitieombudsmannen i ärende 4393-2024

RÄN-2024-00111

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** godkänna förslag till yttrande enligt ärendets bilaga 2.

Jäv

Eric Hokke (SD) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

██████████ har i en anmälan till Justitieombudsmannen, JO, anmält räddningsnämnden för nämndens hantering av jäv vid flera tillfällen. Kritiken gäller dels att nämnden påstås, vid flera tillfällen, ha vägrat att genomföra omröstning om frågan om jäv för ██████████ dels att protokollen som först vid flera sammanträden innehåller felaktigheter, dels att ██████████ inte tillåtits att delta vid en workshop som hela nämnden var inbjuden till den 20 mars 2024.

Räddningsnämnden har förelagts att yttra sig. Nämnden föreslås godkänna förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 22 oktober 2024
- Bilaga 1, Anmälan
- Bilaga 2, Förslag till yttrande
- Bilaga 3, Inbjudan till workshop

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt liggande förslag och finner att nämnden beslutar så.

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

Reservation

Cristher Byström (SD) reserverar sig mot beslutet.

Räddningsnämnden
Protokoll

Datum:
2024-10-23

§ 104

Anmälningssärenden till räddningsnämnden den 23 oktober 2024

RÄN-2024-00005

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** lägga förteckning över anmälningssärenden till handlingarna

Sammanfattning

Till räddningsnämndens sammanträde den 23 oktober anmäls följande:

- Protokoll från facklig samverkan
- Händelsestatistik september 2024

§ 105

Delegationsbeslut till räddningsnämnden den 23 oktober 2024

RÄN-2024-00006

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** lägga förteckning över delegationsbeslut till handlingarna.

Sammanfattning

Till räddningsnämndens sammanträde den 23 oktober anmäls följande förteckningar över delegationsbeslut:

- Delegationsförteckning ärendeåtgärder september 2024
- Delegationsförteckning sotning och brandskyddskontroll september 2024

§ 106

Deltagande konferens och möten

Inget att ta upp.

§ 107

Frågor från nämndens ledamöter

Josefine Nilsson (C) ställer fråga om utebliven sotning. Patrik Kjellberg, tillförordnad förvaltningsdirektör, tar med frågan till tillsynsenheten.

Lars Lindgren (C) ställer fråga om stavsotning och om fall där sotning och brandskyddskontroll sker vid olika tillfällen. Förvaltningen tar med frågan och tittar på vad som står i avtalet med entreprenören.

Lennart Owenius (M) ställer fråga om rapportering och erfarenhetsutbyten efter räddningsinsatser. Patrik Kjellberg, tillförordnad förvaltningsdirektör, berättar om hur förvaltningen arbetar med frågan.

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Omsorgskontoret, Kvartal 3 2024

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	LSS beslut	3
1.3	SoL beslut.....	4

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

1.1 Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

1.2 LSS beslut

Numrering	Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
1	2024-03-20	Daglig verksamhet 9§10 LSS	Den enskilde har tackat nej till erbjudande.	M	194
2	2024-02-13	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Den enskilde har tackat nej till erbjudande.	M	230
3	2024-03-07	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	207
4	2023-06-26	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	462
5	2023-11-14	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	321
6	2023-12-14	Korttidsvistelse i form av korttidshem 9§6 LSS	Den enskilde har tackat nej till erbjudande.	K	148
7	2023-04-13	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	536

Numrering	Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
8	2024-01-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	K	273
9	2024-05-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Specifika önskemål.	K	152
10	2024-06-01	Korttidsvistelse i form av stödfamilj 9§6 LSS	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	121

1.3 SoL beslut

Numrering	Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
11	2024-03-12	Hemtjänst	Otydlighet eller brister i kommunikationen mellan kommunen och den enskilde	M	113
12	2024-02-28	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Specifika önskemål.	K	127
13	2024-03-01	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Specifika önskemål.	K	151
14	2024-03-21	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Specifika önskemål.	K	193
15	2024-03-25	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Specifika önskemål.	K	119
16	2024-03-26	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Resursbrist, saknar ledig bostad	K	98
17	2024-03-27	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Resursbrist, saknar ledig bostad	M	104

Numrering	Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
18	2024-04-11	Korttidsboende alt. Växelvård	Resursbrist, saknar ledig bostad	M	172
19	2024-04-10	Korttidsboende alt. Växelvård	Resursbrist, saknar ledig bostad	M	133
20	2024-06-01	Korttidsboende alt. Växelvård	Resursbrist, saknar ledig bostad	M	121
21	2024-04-17	Särskilt boende för äldre (5 kap. 5 eller 7§§. SoL)	Den enskilde har tackat nej till erbjudande.	K	106
22	2024-01-01	OF, Omsorg till personer med funktionsnedsättning	Medverkar inte till verkställighet.	M	150
23	2022-11-01	OF, Omsorg till personer med funktionsnedsättning	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	687
24	2023-02-11	OF, Omsorg till personer med funktionsnedsättning	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	M	545
25	2023-12-29	Råd och stöd	Otydlighet eller brister i den egna organisationen.	M	189
26	2023-12-10	Kontaktperson	Personalrelaterade skäl.	K	295
27	2024-03-27	Kontaktperson	Den enskilde och/eller företrädare/anhörig är tveksam till beviljat bistånd/insats	K	132
28	2024-06-12	Kontaktperson	Personalrelaterade skäl.	M	110
29	2024-04-03	Kontaktperson	Personalrelaterade skäl.	K	163
30	2024-04-11	Kontaktperson	Otydlighet eller brister i den egna organisationen.	M	117

Vård- och omsorgsnämnden

Dnr VON-2024-112

§ 118. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut tredje kvartalet 2024

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av redovisningen och överlämnar statistikrapporten till Kommunfullmäktige (bilaga 1).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska vård- och omsorgsnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Antal gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL som under andra kvartalet 2024 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 20, vilket resulterar i 6 fler än under föregående kvartal.

Antal gynnande beslut enligt 9 § LSS som under andra kvartalet 2024 ej har verkställts inom tre månader från beslutsdatum uppgår till 10, vilket resulterar i 2 färre än under föregående kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställda beslut, Omsorgskontoret, kvartal 3 2024.

Ärendets behandling

Vård- och omsorgsnämnden övertar ärenden och uppdrag som tidigare hanterats av individ- och familjenämnden (KF 2024-09-17 § 145).

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Enhetschef Karolina Rankka, enhetschef Sandra Eriksson och verksamhetschef Svjetlana Miletic föredrar ärendet.

Vård- och omsorgsnämnden

Beslutet skickas för kännedom till

Kommunfullmäktige

Kommunens revisorer

Budget 2025

med plan 2026-2028

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Budget 2025 med plan 2026-2028
Gäller för: Tierps kommun
Gäller fr o m: 2025-01-01
Gäller t o m: 2025-12-31
Fastställd av: Kommunfullmäktige § 124/2024
Fastställd: 2024-11-11
Diarienummer: KS 2024/411

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Helena Carlsson, kommundirektör
Handläggare: Eric Carlsson, ekonomichef, Tony Borselius, redovisningschef, Kristina Sennblad, enhetschef Kvalitet och strategisk utveckling (KSU), Frida Johnsson, utredare utvecklare, KSU, Anna Björkman, utredare/utvecklare, KSU.

Innehållsförteckning

Kapitel 1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet	5
Kapitel 2 Vision för Tierps kommun	8
<i>Visionen beskriver hur kommunens invånare vill att framtiden ska se ut i Tierps kommun. Den kommunala organisationen ska alltid sträva mot visionen.</i>	
Kapitel 3 Strategiska utvecklingsområden.....	10
<i>Kommunfullmäktige har beslutat om övergripande strategiska utvecklingsområden som kommunen ska arbeta med under hela mandatperioden för att visionen ska förverkligas.</i>	
Kapitel 4 Planeringsförutsättningar	11
<i>Här beskrivs hur kommunen påverkas av omvärlden, hur befolkning, bostadsmarknad, sysselsättning och näringsliv ser ut och utvecklas.</i>	
Kapitel 5 Ekonomiska förutsättningar	17
<i>I kapitel 5 beskrivs mer ingående de ekonomiska förutsättningarna för budgeten. Här ingår skatteunderlag, övriga intäkter, kostnadsutveckling, samt finansiella och ekonomiska mål som ska uppnås.</i>	
Kapitel 6 Verksamhetsavsnitt	20
<i>Kapitel 6 är tillsammans med kapitel 7 budgetens kärna. I kapitel 6 beskrivs den verksamhet kommunen bedriver utifrån sju områden. För varje område har politiken tagit fram mål och särskilda uppdrag. Målen utgår från Agenda 2030 och anger vad verksamheterna ska arbeta med. De särskilda uppdragen är, till skillnad från målen, konkreta uppdrag som ska genomföras under en begränsad tidsperiod.</i>	
Avsnitt 6.1 Kommun och inflytande	21
Avsnitt 6.2 Barnomsorg och utbildning	26
Avsnitt 6.3 Bo, trafik och miljö	32
Avsnitt 6.4 Kultur, fritid och friluftsliv.....	40
Avsnitt 6.5 Näringsliv och arbete.....	46
Avsnitt 6.6 Omsorg och stöd.....	51
Avsnitt 6.7 Kommunen som arbetsgivare.....	58
Kapitel 7 Ekonomi	62
<i>Kapitel 7 är tillsammans med kapitel 6 budgetens kärna. Här anges hur resurserna fördelas, både för löpande drift och för investeringar, samt hur de finansieras. För driftsbudgeten redovisas vilka förändringar som</i>	

görs från föregående år och hur medel kopplas till mål och särskilda uppdrag i kapitel 6.

Avsnitt 7.1 Ekonomin i sammandrag	62
Avsnitt 7.2 Driftbudget	63
Avsnitt 7.3 Investeringsbudget.....	66
Avsnitt 7.4 Resultatbudget	67
Avsnitt 7.5 Finansieringsbudget.....	68
Avsnitt 7.6 Balansbudget	69
Avsnitt 7.7 Nyckeltal	70
Avsnitt 7.8 Redogörelse för koncernföretagens ekonomi.....	71
Avsnitt 7.9 Mål för god ekonomisk hushållning.....	72
Kapitel 8 Ägardirektiv	73
<i>Kommunfullmäktige styr de kommunala bolagen via bolagsordning och ägardirektiv. Ägardirektiven fastslås årligen, vilket ger politiken möjlighet till förändringar och revideringar. I kapitel 8 anger politiken eventuella förändringar eller revideringar.</i>	
Kapitel 9 Uppföljning	74
Tidsplan.....	74
Uppföljning Agenda 2030 och delmål	74
Bilaga 1 – Styrdokument.....	75
Bilaga 2 – Organisation och styrning.....	87
Bilaga 3 – IT-nämnden	92
Bilaga 4 – Lönenämnden	104
Bilaga 5 – Ägardirektiv för Tierps Energi och Miljö AB, TEMAB Fjärrvärme AB, Tierps kommunfastigheter AB, AB Tierpsbyggen	107
Del 1 Allmänna direktiv (gäller samtliga kommunala bolag).....	107
Del 2 Bolagsspecifika direktiv	111
Tierps Energi & Miljö AB (org.nr. 559031-4315).....	111
TEMAB Fjärrvärme AB (org.nr. 556249-4723).....	113
Tierps kommunfastigheter AB (org.nr. 556901-2171)	114
AB Tierpsbyggen (org.nr. 556088-2325).....	116
Bilaga 6 – Nettoexploatering och tomtförsäljning	119

Kapitel 1 Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Här och nu. Omvärlden är föränderlig och tillsammans befinner vi oss mitt i ett systemskifte. Vi i Allianspartierna har sedan flera år tillbaka sett behovet av att arbeta långsiktigt hållbart. En tydlig målstyrning med sikte på FNs globala hållbarhetsmål som nedbrutna till lokal nivå siktar på att göra vardagen och det nära samhället bättre för kommunmedborgarna. Det lokala genomförandet är det som lägger grunden till den globala omställningen.

Demografi. För några månader sedan kom Statistiska Centralbyråns uppdaterade befolkningssiffror med tillhörande prognoser. De var mycket kraftigt reviderade och pekade tydligt på att befolkningstillväxten har avtagit och kommer fortsätta ligga på en mycket låg nivå. Det kommer närmaste tio åren ske betydande omsvängningar i befolkningens åldersfördelning. Det ger stora effekter på kommunens kärnuppdrag som inom vissa områden behöver minska för att ge resurser till andra i takt med att åldersstrukturen förändras. Flera hundra färre grundskoleelever samtidigt som 80+arna ökar med 40%. För att tillväxt ska ske krävs nettoinflytt till kommunen. Nya attraktiva bostäder i kombination med jobb, en trygg vardag och en trevlig fritid är det som lockar till inflytt.

Nordupplands tillväxtkluster. ”I ett pärlband av små industriorter inom en timmes avstånd från varandra kommer under de 10 närmaste åren cirka 50 miljarder kronor att investeras och 5000 nya jobb att skapas. I Norduppland, med tyngdpunkt i kommunerna Tierp och Östhammar, pågår inget mindre än en industriell förnyelse, en industriell revolution. I regionen verkar företag som kommer att ha lösningar på många av framtidens stora problemställningar.” Citat hämtat från www.norduppland.nu. Tierps kommun befinner sig mitt uppe i denna spännande tid av omställning, utmaningar och möjligheter.

Medborgarnas plånbok. Vi i Allianspartierna håller fast vid att inte röra skattesatsen. Den kommunala ekonomin är satt under hög press med 2024 som ett år som tydligt märker ut sig negativt. Oavsett kommunekonomin är det medborgarnas ekonomi som är avgörande för samhällsutvecklingen. Räntor, matpriser och energipriser är delar av den höga inflationen som pressat privatekonomin hårt. Tierps kommuninvånarens ekonomi tål inte en skattehöjning.

Prislappsmodellen. FNs Agenda 2030 med de 17 globala hållbarhetsmålen utgör den direkta målstyrningen under Visionen för Tierps kommun och mandatperiodens strategiska utvecklingsområden. Målstyrningsmodellen avgränsar och guidar vad som ska göras. Kopplat till detta behöver ekonomiska ramar sättas som utgår ifrån behov mer än hur budget såg ut förra året. Prislappsmodellen har en inbyggd jämförelse med kostnadsnivå för liknande kommuner samt tar demografisk hänsyn när förändringar sker. Denna budget blir den första med ramberäkning utifrån prislapp istället för traditionell uppräknings rakt över alla verksamheter. Utifrån prislappsnivåerna är det sedan ett politiskt val att sätta kvalitetsnivåer genom målstyrningen. Första året är alltid en utmaning vid införande av ny modell men i tider av stora volymförändringar baserade på demografi kan det inte bli mer lämpligt än att göra det nu i början av den stora omställningen.

Utbildning. Vid budgetuppstart samlades alla kommunpolitiker för att ta fram några få prioriterade Agenda 2030 mål som vid ökad uppfyllelse ger största möjliga positiva effekt på övriga mål. Alla, oavsett parti, var överens om att det första målet var nummer 4. God utbildning för alla. Därför väljer vi att prioritera tilldelning med 9 miljoner till utbildning utöver den ram prislappsmodellen ger för att uppehålla kvaliteten och det goda arbete som påbörjats för att fler ska nå målen i grundskolan och klara gymnasiet. Gymnasiet tilldelas 2 miljoner utöver prislapp för att möta nuvarande signalerade underskott. På sikt är prislappen

målbilden för gymnasiet kostnader. Vi har även sett att den förändrade skolmatsmenyn som fanns med i vår budget för 2024 gav en tydlig effekt på livsmedelsåtgången. Högre livsmedelspriser i kombination med ökad åtgång av skolmat ger ett stort behov av ekonomiskt tillskott. Därför lägger vi 500 + 600 tkr i utökning av ram för kostverksamheten.

Centralskolan renoveras. Centralskolans väg framåt är beslutad av kommunfullmäktige tidigare i höst, det blir renovering av delar av skolan, resten utranteras. Just nu pågår planering av detta stora byggprojekt som även omfattar evakuering. Ett årligt tillskott med 5 000 tkr görs för att täcka driftkostnader kopplat till detta utöver dagens kostnader för Centralskolan. Då utrantering innebär en direkt kostnad i driftbudgeten hanteras den genom att vi föreslår att den del som inte ryms inom tillskottet tas från resultatet genom att kommunfullmäktige beslutar i frågan när projekteringen landat i en summa och tidsplan för när utrantering förväntas bokföras.

Äldreomsorg. Det andra målet som pekats ut av politikerna brett över partigränserna som ger positiva synergieffekter är mål 3. God hälsa och välbefinnande. Äldreomsorgen får en kraftigt höjd ekonomisk ram om prislappsmodellen används rakt av. Ett möjligt förslag om stegvis höjning har lagts från verksamhetshåll där 8,5% återstår till prislappen. Vi i Alliansstyret ser att behoven ökar snabbt inom äldreomsorgen och har därför valt att lägga på ytterligare 2 100 tkr.

Individ och familjeomsorgen – fortsatta utmaningar. Den verksamhet där Tierps kommun har allra störst kostnader i förhållande till prislappsnivån är inom individ- och familjeomsorgen. Detta har varit känt länge. Ett stort arbete har redan gjorts och de stora kostnadsökningarna har bromsats. Under året har kommunstyrelsen beslutat om att en handlingsplan ska tas fram för att ekonomin ska bli hanterbar. För att ekonomiskt trappa ned skillnaderna till prislapp ges för 2025 en tilldelning utöver prislapp med 35 000 tkr. Det är mycket pengar men vi är fullt medvetna om att detta innebär kraftiga nedskärningar om inte kostnader lyckas sänkas under året. Vi har ändå en förhoppning om att alla de förebyggande insatser som görs börjar ge effekt och att det sänker kostnadsläget.

Samhällsbyggnad. Det tredje och sista målet som kommunpolitikerna gemensamt enades om utifrån största positiva effekt för att Tierps kommun ska utvecklas i en positiv riktning mot långsiktig hållbarhet var mål 11. Hållbara städer och samhällen. För att fånga alla möjligheter som nu ligger i luften krävs ett expansivt grepp. Fler nya bostäder som leder till inflytt är avgörande för tillväxt och utveckling i hela kommunen. Bostäder är också den del partnerföretagen i Nordupplands tillväxtkluster pekar på som en av de viktigaste delarna kommunerna kan bidra med. Samtidigt råder en lågkonjunktur i byggbranschen. De lokala företagen har tydligt deklarerat att det behövs lokala investeringar för att klara konjunkturen tills det vänder uppåt. Det är nu kommunen ska genomföra sina exploateringsarbeten som leder till byggklara tomter. Men det är inte bara bostäder som kommer krävas för att bygga hållbara samhällen. Att ta sig till och från arbetet kan många gånger vara en utmaning. Inte blir det bättre av att kollektivtrafiken är satt under stor press och utbudet minskar. Därför satsar vi på att införa en pendlartjänst, 100 tkr, för att arbetspendlare ska hitta varandra för samåkning. Ett samhälle som gemensamt löser vardagsproblemen och sparar pengar och miljö är ett robust samhälle.

Nya investeringar. Ur ett näringslivsperspektiv finns det få insatser som hjälper mer i lågkonjunktur än nya investeringar. För att gasa i uppforsbacke och trygga de lokala jobben genom lågkonjunkturen krävs massiva investeringsmedel. Det är utmanande för en kommun med hög belåning att hitta nytt investeringsutrymme. Investeringsutrymme skapas utifrån nivån på avskrivningar och resultat. Det är därför helt avgörande att resultatnivån i den kommunala driftbudgeten hålls uppe. Engångsintäkter för försäljningar är också starkt

bidragande för att skapa investeringsutrymme. Vi i Allianspartierna står fast vid vår tidigare linje i fastighetsärendet, det är kommunen som ska äga de kommunala fastigheterna. I detta budgetförslag finns gottgörelse från pensionsstiftelsen inräknad även de nästkommande åren i planperioden. Det ger ett välkommet tillskott över tid som ger utrymme för att till stor del hantera fastighetsfrågan gällande avskaffande av lease-and-leasebackmodellen och täcka de underhållsbehov som fastighetsbeståndet kräver. Den önskade investeringstakten gällande exempelvis färdigställande av säljbara tomter i Siggbo trädgårdsstad och nya skollokaler går inte att kombinera med kraftigt ökade driftkostnader för kommunen. I det fall beslutet kvarstår att överföra ägandet av de kommunala lokalerna vid Tierps kommunfastigheters bildande för snart 15 år sedan kommer denna expansiva budget att kraftigt behöva revideras både vad gäller investeringstakt och de ekonomiska ramarna för verksamheterna i plan för kommande år måste sänkas då tiotals miljoner i skatt försvinner ut ur kommunkoncernen bara för att flytta fastigheternas ägande. Kommunen står inför ett tydligt vägval där ett nytag i frågan om fastighetsägandet skapar det investeringsutrymme som just nu både behövs och möjliggör tillväxt och utveckling i hela Tierps kommun.

Fokus, Framåtanda och Framtidstro. Det är så vi ser på utvecklingen närmaste åren. Vi väljer att tydligt fokusera. Vi är medvetna om att omställningen av verksamheter kommer få stor påverkan för såväl kommunmedborgarna som det lokala samhället och medarbetarna. Tierps kommuns omställning kommer också göra ett avtryck på omvärlden. Vi väljer den positiva vägen där vi matchar näringslivets modiga satsningar med att investera i infrastruktur för tillväxt. Potentialen i Norduppland är hög. Vi i Allianspartierna väljer att vara en del av utvecklingen som sker just nu. Vi investerar för framtiden. **Här och nu.**

Å Allians för Tierps kommuns bästa (C, M, KD, L),

Sara Sjödal

Kommunstyrelsens ordförande

Kapitel 2 Vision för Tierps kommun

Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet. Här förenas landsbygdens lugn med närheten till storstadens puls. Vi använder kraften ur vår historia och med engagemang och företagsamhet går vi gemensamt tryggt in i framtiden

Livsarenan

I Tierps kommun har vi stora ambitioner för vårt samhälle. Tierp ska vara en kommun att räkna med. En kommun att upptäcka. Att växa upp i. Att bo i. Och leva ett rikt liv i.

Föräldrar och barn ska känna sig trygga och veta att barnen får bästa möjliga start i livet i Tierps kommun. Förskola och skola ska vara jämlik och hålla högsta kvalitet. Varje elev ska ges förutsättningar till en fast förankring i vuxenlivet. Ungdomar har minst gymnasieutbildning, eftersom det ger tillträde till arbetsmarknad och vidare studier. Nyanlända måste få chanser att komma in i samhället. Ökad delaktighet och inkludering är kommunens sammanhållande kitt. Alla ska ha en plats i samhället och känna sig behövda.

På ålderns höst ska invånarna erbjudas ett rikt liv och god omsorg som möter upp de egna önskemålen.

I Tierps kommun finns en stark lokal identitet. Människor som lever och verkar här ska känna stolthet, bry sig om varandra, vara trygga och delaktiga i samhällets utveckling. Tierps kommun är ett småskaligt samhälle som erbjuder invånarna både storstadens tempo och småstadens lugn och sammanhållning, med prisvärt boende i en grön miljö. Hela kommunen måste utvecklas i takt med omvärlden, men också tillvarata det som är kulturellt och historiskt förankrat. I den lokala identiteten ingår starka sociala nätverk, det geografiska läget, goda kommunikationer, ett brett och omfattande föreningsliv, starka natur och kulturvärden och närhet till allt.

Utbyggda kollektiva transporter, gång- och cykelvägar, goda bytespunkter mellan trafikslag och utbyggd digital infrastruktur gör att hela kommunen kan leva. Det ska vara möjligt att driva och utveckla företag, studera på distans, växa upp och bo i alla delar av Tierps kommun.

Affärsarenan

Tierps kommun ligger i en av Europas mest attraktiva storstads- och kunskapsregioner. Tillväxten i Gävle och Uppsala skapar möjligheter för Tierps kommun att växa och blomstra. Närheten till dessa städer och Stockholm ger kommuninvånarna tillgång till över en miljon arbetstillfällen. Med 60 minuter till Arlanda är steget ut i världen kort. Tillgängligheten och kommunikationerna, både fysiska och digitala, måste därför vara utmärkta.

Tierps kommun har vuxit fram ur en stark bruks- och industritradition, med flera världsledande företag som fortfarande dominerar näringslivet. Tierp ska vara en exceptionellt god värdkommun för sina företag. De flesta nya jobb uppstår i nystartade små och medelstora företag. Därför ska Tierps kommun stödja framväxten av nya företag och bidra till en stark entreprenörsanda. Vägen till hjälp ska vara kort och snabb.

Grunden för detta läggs genom ett mycket gott företagsklimat med hög kundservice, enkelhet, effektiv hantering och gott personligt bemötande. Tierps kommuns anställda ska ha som utgångspunkt att ge bästa möjliga service till sina kunder, oavsett om det gäller skola, företagsservice, omsorg eller myndighetsutövning. Satsningarna på entreprenörskap och kreativitet börjar redan i skolan. Samarbetet mellan arbetsliv och utbildning behövs för att dels förbereda ungdomar inför arbetslivet, dels säkra kompetensförsörjningen. Det gäller både

inom näringslivet och inom offentligt finansierade tjänster. Ett besök i Tierps kommun ska ge minnesvärda upplevelser för livet. Kommunens invånare står för ett gott värdskap. En besöksnäring baserad på äventyr kan växa fram med motorsport som dragplåster, toppat med fallskärms hoppning, dykning, cykelleder och ekoturism. Allt inramat i attraktiva natur- och kulturmiljöer och en historisk fond skapad av vikingar med förfäder och invandrade valloner.

Utvecklingsarenan

Tierps kommun ska vara en föregångare i omställningen till ett hållbart samhälle. Varje beslut ska vägas mot dess påverkan på den ekonomiska, ekologiska och sociala utvecklingen. Alla kommuninvånare ska ha möjlighet till ett gott liv, samtidigt som kommunen ser till att även kommande generationer ges den möjligheten.

Tierps kommun siktar på att öka sin befolkning. Det krävs för att trygga den kommunala ekonomin och klara växande behov av omsorg och service. En befolkningsökning på en procent per år, motsvarande 200 invånare, eftersträvas. Med den tillväxttakten passerar kommunen 23 000 invånare år 2030. Detta skapar underlag för fler företag, fler arbetstillfällen och bättre offentlig och kommersiell service.

Fler invånare fordrar fler bostäder, som tillgodoser invånarnas behov i olika livsskedan. Den fysiska översiktsplaneringen har stor betydelse för kommunens utveckling som boende- och etableringsort.

Bebyggelse i stationsnära lägen kring Tobo, Örbyhus, Tierp och Mehedeby, ger god tillgänglighet till en stor arbetsmarknad och kan locka till sig välutbildade invånare. Alternativa boendeformer kan prövas för att nå nya invånare med utgångspunkt från deras fritidsintressen och livspreferenser. En långsiktig markanvändning förutsätter att tillgång till rent vatten och möjlighet till grön produktion säkras, liksom hållbara transportlösningar.

Längs kusten och på landsbygden, samt i flera av kommunens mindre orter, finns attraktiva boendemiljöer och närhet till natur och rekreation på armlängds avstånd från storstadens utbud och puls. Med snabba kommunikationer som kortar restider till Uppsala och Gävle har Tierps kommun goda förutsättningar att attrahera företagsetableringar som söker platser med god balans mellan kostnader och nytta i val av lokalisering. I Tierps kommun finns mark, lokaler och närhet till beslutsfattare. Kommunikationer till närliggande städer direkt från kransorterna underlättar arbetskraftsförsörjningen i hela kommunen.

Kapitel 3 Strategiska utvecklingsområden

För att visionen ska få verkningskraft fastställer kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod de områden som visionsarbetet ska inriktas på. Följande områden gäller för åren 2024-2027

Livsarenan

För att nå visionen behövs fokus på:

- Minskad arbetslöshet med fler invånare i egen försörjning samt minskad socioekonomisk segregation.
- Elevernas skolgång ska vara trygg och resultaten ska ligga på en hög nivå.
- Bostadsplanering och byggande ska ha sin utgångspunkt i visionstexten: *”Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet.”*
- Krisberedskapen ska vara hög och medborgarnas förtroende för de demokratiska systemen och det offentliga utgör grunden i samhällstryggheten.

Affärsarenan

För att nå visionen behövs fokus på:

- Matcha kommunens möjligheter kopplat till näringslivets stora investerings- och tillväxtplaner inom Nordupplands tillväxtkluster.
- Ett riktat arbete för att klara utmaningarna med kompetensförsörjning inom såväl privat som offentlig sektor.
- Synliggöra möjligheterna för nyetablering av företag och utveckling av en hållbar besöksnäring. utifrån kommunens geografiska läge, unika kulturarv och fantastiska natur.
- Verka för stabil och hållbar infrastruktur som skapar förutsättningar för företagande samt ger medborgarna tillgång till en större arbetsmarknad.

Utvecklingsarenan

För att nå visionen behövs fokus på:

- Framåtanda och tillväxt i hela kommunen med siktet på 25 000 invånare i kommunen år 2035.
- Utveckling av den nära vården och förbättrad folkhälsa, med särskilt fokus på barn och ungas mående och hälsa.
- Stödja en omställning utifrån Agenda 2030:s mål, samt genomföra klimatanpassningar för att klara ett förändrat klimat med osäkrare väderläge.
- Skapa ett öppet och transparent samhälle med hög tillit genom stärkt samverkan med ett engagerat civilsamhälle.

Kapitel 4 Planeringsförutsättningar

Trender som påverkar det kommunala uppdraget

Sveriges kommuner och regioner, SKR, har i sin omvärldsanalys lyft tio trender som kan komma att få stor betydelse för det kommunala och det regionala uppdraget fram till år 2035. De lyfter följande trender.

1. Demokratin utmanas

Valdeltagandet i Sverige är relativt högt men det finns stora ekonomiska, sociala och kulturella skillnader mellan olika samhällsgrupper och valdeltagandet kan skilja sig med upp till 50 procent mellan valdistrikt i samma kommun. Det politiska landskapet har förändrats och det har blivit svårare för väljarna att förstå vem som styr. Förtroendet för politiker har minskat under senare år samtidigt som hot och hat mot politiker, journalister och företrädare för civilsamhället har blivit vanligare.

2. Samhällskontrakt under omförhandling

Ett starkt samhällskontrakt, det vill säga ansvarsfördelningen mellan det offentliga och individen, är en grund för den välfärd Sverige har idag. Allt fler röster har höjts som ifrågasätter om det offentliga verkligen klarar av att utföra sin del av samhällskontraktet. Det kommunala självstyrelsen har blivit alltmer omfattande och detaljerad och svårare att sätta sig in i för medborgarna.

3. "Tyckekonomin" breder ut sig

Det finns en tendens att ge större vikt åt individers eller grupperings åsikter snarare än att förlita sig på vetenskaplig forskning, expertis eller objektiv evidens. Det kan i sin tur leda till att sanning och fakta blir relativiserade och att beslut och åtgärder baseras på personliga preferenser eller populära åsikter snarare än på grundlig analys och verifierad kunskap. I den offentliga sfären kan utvecklingen påverka rättssäkerheten och öka riskerna för korruption.

4. Fler vägar till kunskap

Arbetslivet har blivit mer kunskapsintensivt och i takt med snabba förändringar på arbetsmarknaden behövs löpande vidareutbildningar för att individer ska vara efterfrågade. Samtidigt som fler än någonsin deltar i högre utbildning finns det en matchningsproblematik – för få utbildas för yrken där det finns stor efterfrågan och allt fler yrken klassas som så kallade bristyrken.

5. Demografiska utvecklingen utmanar

Antalet invånare över 80 år ökar med nästan 50 procent de närmsta tio åren, vilket kommer att öka behoven av välfärdstjänster som sjukvård och äldreomsorg. Samtidigt ökar antalet personer i arbetsför ålder blygsamt under samma period. De demografiska förutsättningarna skiljer sig rejält åt över landet. När arbetskraften inte räcker till går det inte att möta kompetensutmaningen enbart genom att rekrytera fler.

6. AI förändrar arbetslivet

Maskiner kan nu hantera komplexa uppgifter och komplettera eller till och med överträffa mänskliga förmågor inom vissa områden. Medan detta skapar möjligheter för ökad effektivitet och produktivitet, väcks också frågor om arbetslöshet och människans framtida roll i arbetslivet. Det är dags att reflektera över hur vi vill forma och förhålla oss till denna tekniska revolution.

7. Autonoma system med eller utan människa

Den fjärde industriella revolutionen suddar ut gränserna mellan de fysiska, digitala och biologiska världarna. Olika teknologier kombineras och får nya kraftfulla användningsområden, till exempel diagnostik inom hälsoområdet. Utvecklingen går snabbt

men den väcker frågor om säkerhet, integritet, etik och digitalt utanförskap.

8. Invånare med alltmer ojämlika livsvillkor

Människors livsvillkor har under lång tid generellt blivit allt bättre. Samtidigt har skillnaderna i exempelvis inkomster, förmögenhet och hälsa ökat. Boende- och skolsegregationen har kraftigt ökat i Sverige och när människor från olika klasser och grupperingar sällan möts, så minskar förutsättningarna för att göra sociala klassresor. Samhället har också blivit mer oförlåtande mot de som lämnar skolan utan fullständiga betyg, de som har problem att betala räkningar och att förstå eller ha råd med den teknik som idag krävs för att fungera i samhället.

9. Omfattande resurser krävs för att hantera klimatförändringen

Ett klimat i förändring innebär att samhället behöver ta hänsyn till nya risker. För att hantera effekter av klimatförändringar och minska samhällets sårbarhet behöver bebyggelse och verksamheter anpassas. För att kommuner och regioner ska kunna bidra med sin del behövs långsiktiga spelregler. Staten behöver vara med och dela ansvar och risker när det gäller samhällsbyggnad, infrastruktur och näringslivsinsatser.

10. Ökad efterfrågan på kritiska resurser

Sveriges välstånd har byggts genom öppen handel och utbyte med andra länder. Mycket talar för att vi nu går in i en period där förutsättningarna för det är mer oförutsägbara. Privata och offentliga verksamheter behöver säkerställa tillgången till kritiska resurser. När alla inte kan få allt kommer svåra prioriteringar mellan olika samhällsintressen att behöva göras.

En kommun med stora möjligheter

I Tierps kommun finns en attraktiv boendemiljö med närhet till hav, storstäder och landsbygd. Kommunen ligger i en av Europas mest attraktiva storstads- och kunskapsregioner. Två universitet och en högskola ligger drygt 30 minuter bort. Med 60 minuter till Arlanda är steget ut i världen kort. Täta kommunikationer, korta restider, låga boendekostnader och framgångsrika företag i en av Sveriges främsta tillväxtregioner gör Tierp till en attraktiv kommun att besöka, bo och etablera sig i.

Tierps kommun ska vara en föregångare i omställningen till ett hållbart samhälle. FN:s globala utvecklingsmål, Agenda 2030, är vägledande för att utveckla kommunen i den riktningen. All utveckling och tillväxt ska ske med hänsyn till ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet.

Befolkningsutveckling

Antalet invånare i Tierps kommun uppgick till 21 193 personer den 31 december 2023. Det var en befolkningsminskning med 213 personer jämfört med år 2022. Till och med juli år 2024 hade befolkningen i Tierps kommun också minskat med negativt födelsenetto såväl som negativt flyttningsnetto. Befolkningssiffrorna för 2024 publiceras i sin helhet i februari 2025.

År 2023 flyttade 1 087 personer till Tierps kommun och 1 231 personer flyttade ut från kommunen. Under andra halvåret 2023 påbörjade Skatteverket kontroller av personer med upphörda uppehållstillstånd vilket lett till att fler personer än vanligt avregistrerats som utvandrade, vilket delvis förklarar ett högre flyttningsnetto på -144, jämfört med år 2022 då flyttningsnettot var -62 personer. Kommunens födelsenetto var -71 personer, vilket betyder att det avled 71 personer fler än vad som föddes under året. Tabell 1 visar en sammanställning över befolkningsutvecklingen de senaste fem åren i Tierps kommun.

Folkmängd	2019	2020	2021	2022	2023
Män	10 796	10 859	10 917	10 878	10 772
Kvinnor	10 340	10 471	10 568	10 528	10 408
Totalt	21 136	21 327	21 485	21 406	21 193
Befolkningsförändringar					
Födda	241	233	203	222	159
Avlidna	207	251	240	253	230
Födelsenetto	34	-18	-37	-31	-71
Inflyttade	1 235	1 429	1 344	1 266	1 087
Utflyttade	1 264	1 221	1 161	1 328	1 231
Flyttningsnetto	-29	208	183	-62	-144
Justeringspost*	4	1	12	14	2
Befolkningsförändring	9	191	158	-79	-213

Tabell 1: Befolkningsutveckling mellan 2019 till 2023 i Tierps kommun. Källa SCB

*Justeringspost: Folkökningen definieras som skillnaden mellan folkmängden vid årets början och årets slut. Den del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott under året redovisas som en justeringspost, vilken avser födselar, dödsfall, in- och utflyttningar som rapporterats under året, men som egentligen inträffat före den 1 januari.

Statistiska Centralbyrån, SCB, tog på uppdrag av Tierps kommun fram en befolkningsprognos för kommunen i april 2022. En befolkningsprognos är en beräkning av hur stor befolkningen kommer att bli i framtiden. Under första halvåret 2024 uppmättes den lägsta folkökningen under ett halvår på 2000-talet i Sverige. En ökad utvandring och att barnafödandet varit det lägsta på 21 år är bidragande faktorer. Mot bakgrund av dessa förändrade mönster i barnafödande, invandring och utvandring gjorde Statistiska Centralbyrån (SCB) 2024 en omfattande revidering av den befolkningsprognos som ligger till grund för landets kommuners befolkningsprognoser. Diagram 1 visar den förändring i ökningstakten som denna revidering i befolkningsprognos har resulterat i för Tierps kommun (prognoser och framskrivningar är samma sak).

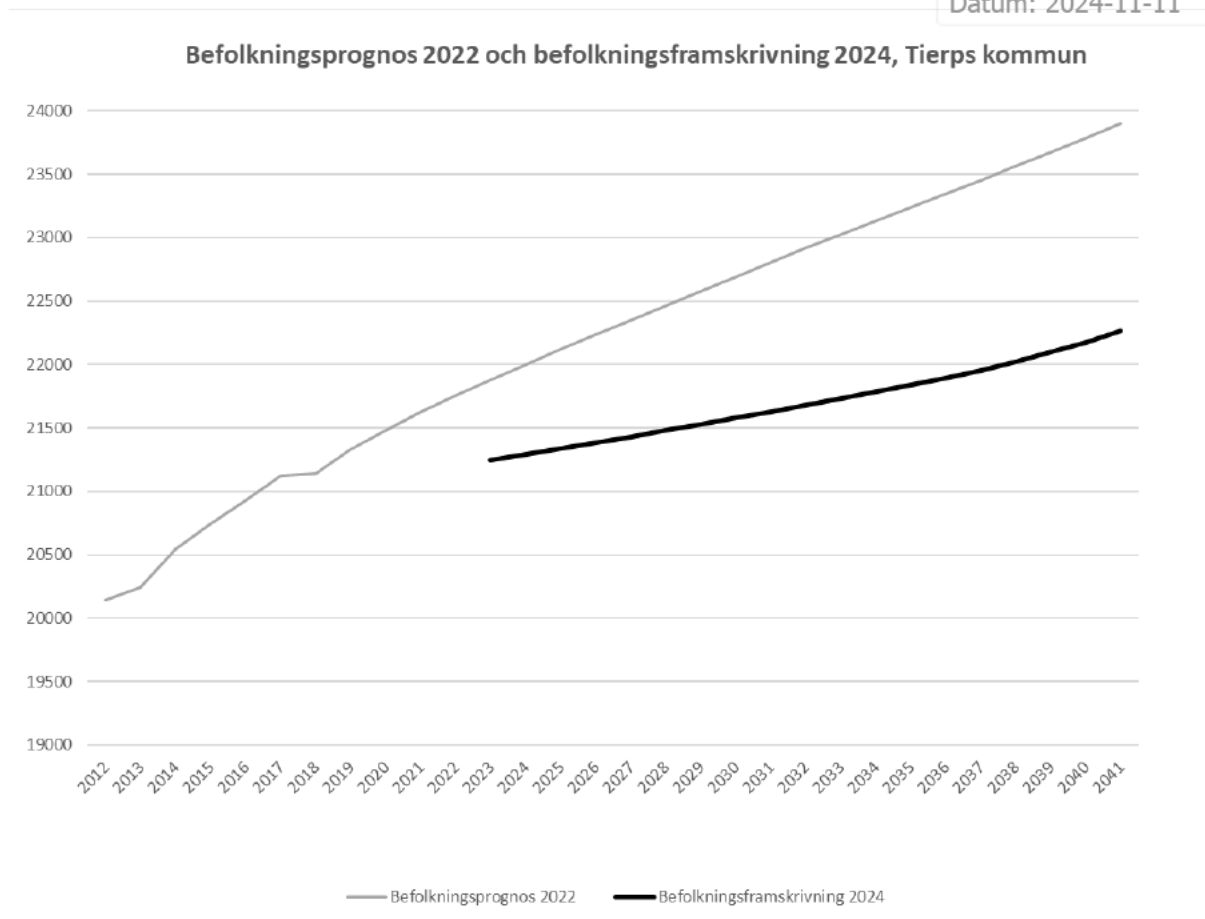

Diagram 1: Befolkningsprognos från 2022 samt befolkningsframskrivning från 2024

De närmaste åren kommer Sverige att ha en snabb ökning av andelen personer över 80 år. Andelen födda barn minskade under 2023 och väntas fortsätta minska 2024. Den arbetsföra grupp som föranleder de lägsta kostnaderna och högsta intäkterna i form av inkomstskatt, åldersgruppen 20-65 år, kommer samtidigt att öka relativt långsamt. Om Sverige inte har en tillströmning i form av invandring, kommer antalet personer i yrkesverksam ålder minska. Kommunsektorns stora utmaningar är tätt kopplade till den demografiska utvecklingen. Kostnaderna för att i framtiden upprätthålla välfärd på samma nivå som i dag kommer att öka kraftigt. Samma trend som i riket gällande demografin går också att se i Tierps kommun. Diagram 2 visar Tierps kommuns befolkningsstruktur jämfört med riket den 31 december 2023.

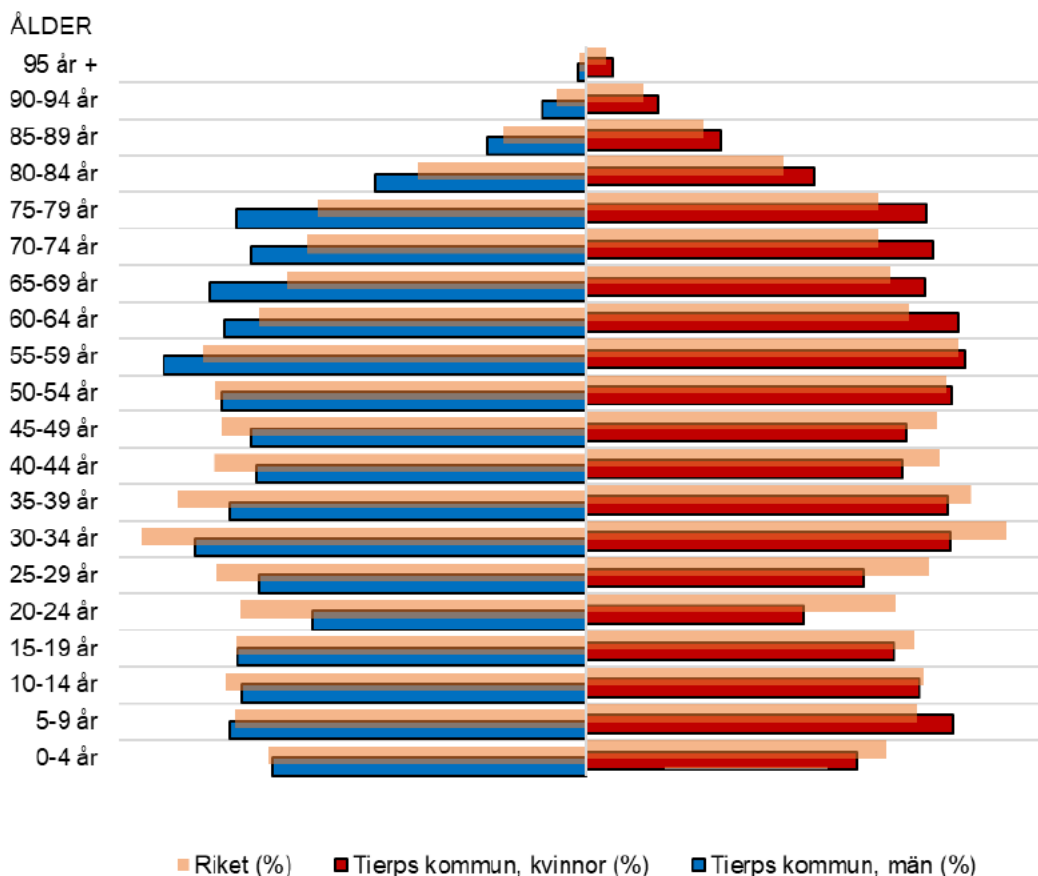

Diagram 2: Befolkningsstruktur i Tierps kommun den jämfört med riket den 31 december 2023

Sysselsättning och näringsliv

Tierps kommun har vuxit fram ur en stark bruks- och industritradition, med flera världsledande företag som fortfarande dominerar näringslivet. De flesta nya jobben uppstår i nystartade små och medelstora företag.

Upplysningscentralens, UC:s, statistik visar att antalet nystartade företag i Sverige minskat med 14 procent under 2023 jämfört med 2022. I Tierps kommun registrerades 102 nya företag under 2023, enligt Företagarfakta 2024. År 2022 var motsvarande siffra 138 nya företag.

Enligt SCB sjönk arbetslösheten¹ i Uppsala län år 2023 och uppgick till 6 procent vid årets slut. Arbetslösheten² i Tierps kommun uppgick till 6,5 procent av arbetskraften i åldrarna 16-64 år, vilket är 0,3 procentenheter lägre än år 2022.

I Uppsala län, liksom i riket som helhet, steg antalet personer som år 2023 berördes av varsel om uppsägning jämfört med föregående år. Flest berörda i Uppsala län fanns inom näringsgrenen; byggverksamhet, tillverkning, vård och omsorg och verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik.

¹ Arbetslösheten baseras på Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökningar (AKU). Statistiken beskriver utvecklingen på arbetsmarknaden för Sveriges befolkning i åldern 15-74 år. Detta är det officiella arbetslöshetstalet.

² Arbetslösheten är här den procentuella andelen av den registerbaserade arbetskraften, 16-64 år, som är öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd. Baseras på registerdata från Arbetsförmedlingarna och skiljer sig därmed från arbetslöshetssiffrorna från SCB:s AKU. Anledningen till att AKU-siffrorna inte redovisas är att dessa inte är tillgängliga på kommunnivå

Den 31 december 2022 var det 5 722 personer som både bodde och arbetade i kommunen. Det var 4 320 kommuninvånare som pendlade till arbete utanför kommunen. 1 902 personer pendlade in från andra kommuner till Tierps kommun för att arbeta. Tabell 2 visar vilka kommuner det var störst utpendling till och inpendling från år 2022.

Störst utpendling till		Störst inpendling från	
Kommun	Antal	Kommun	Antal
Uppsala	2 250	Uppsala	557
Gävle	557	Gävle	504
Östhammar	500	Älvkarleby	289
Stockholm	222	Östhammar	208
Älvkarleby	140	Heby	86

Tabell 2: In- och utpendling till och från Tierps kommun 31 december 2022.

Bostadsmarknad

I Tierps kommun var medelpriset för småhus för permanentboende 1 891 000 kronor år 2023. Medelpriset för småhus sjönk med 11 procent mellan september 2023 och september 2024. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, gick priserna för permanenta småhus i Sverige ner med 6 procent mellan december 2022 och december 2023. Det genomsnittliga priset i landet för ett småhus för permanent boende var cirka 3,6 miljoner kronor under 2023.

Den tidigare höga efterfrågan på bostäder i Tierps kommun har mattats av. För Tierpsbyggen, det kommunala bostadsbolaget, betyder det att från att det i princip inte funnits några lediga lägenheter finns det nu tomma lägenheter i främst Söderfors, Karlholm och Högbergsparken (Tierp). Det går generellt trögare att hyra ut.

Strategisk och långsiktig planering, i samverkan mellan Tierps kommun och Tierpsbyggen, har bidragit till att flyttkedjorna börjar komma igång i kommunen. Allt fler äldre villaägare väljer att flytta till lägenhet, vilket leder till att hus blir tillgängliga på marknaden för barnfamiljer.

Det är efterfrågan på tomtmark, framför allt i Tierp och Örbyhus. Planberedskapen är god i Tierp där arbetet pågår med den nya stadsdelen Siggbo trädgårdsstad. Det återstår dock arbete med bland annat infrastruktur innan planen kommer att generera tomter som är klara för att bygga hus på. I Örbyhus är planberedskapen för villabebyggelse låg. Detaljplanearbetet för Västra Libbarbo, som har fokus på villabebyggelse, kommer ta ett omtag och inte bli så storskalig som det initialt var tänkt. I majoriteten av de mindre orterna finns god eller någorlunda god planberedskap för bostäder i förhållande till efterfrågan. Vidare finns privata exploatörer i Karlholms strand där området är under utveckling med planerad bebyggelse av både villor och lägenhetshus.

Arbetet med den nya översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning fortsätter kommande år utifrån fastställd tidsplan.

Kapitel 5 Ekonomiska förutsättningar

Omvärlden

Vår omvärld präglas fortsatt av stor geopolitisk oro i världen. Vi har oroshärddar på flera olika håll i världen. Oroshärddar som krig, osäkra handelsvägar, finansiell oro och konkurrens om tillgångar. Detta skapar en oro i världsläget som påverkar den globala ekonomiska tillväxten negativt.

Trots detta uppvisar flera länder och regioner i världen nu en förbättrad ekonomisk utveckling. Globala indikatorer pekar mot att världsekonomin kommer fortsätta förbättras framöver, även om det föreligger stora skillnader mellan var olika ekonomier befinner sig i sina respektive konjunkturcykler.

Utfall och framåtblickande inhemska ekonomiska indikatorer visar att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts och att en återhämtning ligger framför oss. Inflationen är på tydlig tillbakagång, penningpolitiska lättnader både realiserar och förväntas med räntesänkningar på bred front, i Sverige och internationellt. Detta ger en skjuts uppåt för svensk konjunktur, till en början främst drivet av hushållens konsumtion men successivt även genom ökad export. En allt starkare konjunktur smittar av sig på arbetsmarknaden, men med eftersläpning efter att produktiviteten först kommer att stärkas. Därefter ökar antalet arbetade timmar, först via ökad medelarbetstid och sedan via ökad sysselsättning. Först då, i slutet av 2025, påbörjas en nedgång av arbetslösheten.

Intäkter

Kommunens största och viktigaste intäkt är kommunalskatten som utgör cirka 56 procent av de totala intäkterna, därefter kommer inkomstutjämningsbidrag som motsvarar cirka 17 procent av kommunens intäkter. Intäkten som kommunen erhåller från brukare i form av taxor och avgifter utgör endast cirka 2,5 procent av samtliga intäkter och möjligheten att öka taxor och avgifter är begränsad främst på grund av maxtaxor. De är trots detta viktiga för finansieringen.

I övrigt består intäkterna främst av riktade bidrag och därefter hyror och arrenden, försäljningsintäkter, försäljning av tjänster till andra huvudmän och borgensavgifter m.m.

Skatteunderlaget

Jämfört med den prognos SKR presenterade i april visar prognosen per augusti för skatteunderlaget en högre ackumulerad utveckling fram till 2027. Jämfört med tidigare prognos har skatteunderlaget 2023 reviderats ned, med anledning av preliminära utfall från Skatteverket.

För 2024 ser SKR nu en starkare utveckling av skatteunderlaget vilket hänger ihop med ny information kring arbetsmarknad och lönesummor gällande första halvåret. I grunden står sig den kvalitativa bedömning av konjunkturläget som gjordes i april.

En högre efterfrågan (BNP) framöver, främst 2025 och 2026, gör att skatteunderlaget tar fart 2025 och framåt och ökar i linje med det historiska genomsnittet under prognosperioden sammantaget.

De senaste skatteunderlagsprognoserna						
Procentuell förändring						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
SKR, aktuell (augusti)	5,8	4,9	3,5	4,8	4,1	4,2
SKR föregående (april)	5,8	5,1	2,9	4,8	4,1	4,0
Regeringen, september	5,8	5,0	3,1	4,5	5,0	5,1
ESV, juni	5,8	4,8	3,5	4,4	4,3	4,7

Tabell 3: Skatteunderlagsprognos

* Skatteunderlagsprognoserna visar procentuell förändring.

Avgiftsnivå

En del kommunala verksamheter finansieras helt eller delvis genom avgifter och taxor. Inom verksamheter som exempelvis miljötillsyn, planfrågor och utskänkningstillstånd är det kommunens självkostnad som begränsar hur hög taxan kan vara. Verksamheter som förskola, fritidshem samt vård och omsorg finansieras delvis via avgifter. För många av dessa avgifter finns tak uttryckta som maxtaxor.

Kostnader

Den största delen av en kommuns kostnader utgörs av löner. De huvudsakliga verksamheterna, skola, vård och omsorg är personalintensiva. Lönekostnaderna är därför grundläggande oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs i. Utöver detta påverkas kommunen direkt eller indirekt av lokalhyror, ränteläge, energipriser med mera. För att möta behovet av att förutse och räkna på prisutveckling har SKR tagit fram ”Prisindex för kommunal verksamhet” (PKV).

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Arbetskraftskostnader	6,7	5,7	-0,7	2,5	3,5
Övrig förbrukning	3,8	2,6	2,4	2,5	2,5
Prisförändring %	5,8	4,7	0,2	2,5	3,2
Arbetskraftskostnader exkl. po effekt	3,1	3,8	3,2	3,0	3,1
Prisförändring % exkl po effekt	3,3	3,4	3,2	3,0	3,1

Tabell 4: Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

* Senast tillgängliga PKV från SKR är från 22 augusti 2024 och visar årlig procentuell förändring.

Hög inflation 2022 och 2023 har gett stora ökningarna av pensionskostnaderna 2023 och 2024, vilket följs av en kostnadsminskning 2025. Inflationen har inneburit stora slag i prognosen för PKV. Pensionskostnaderna varierar mellan de olika kommunerna till följd av skillnader i personalstruktur.

I tabellen ovan beräknas även som ett komplement en motsvarighet till PKV exklusive PO-effekten (effekten av förändrat personalomkostnadspålägg, PO). Arbetskraftskostnaderna ökar då i samma takt som timlönerna. Utan påverkan av tjänstepensionerna (förändringar i arbetsgivaravgifterna, PO) blir utvecklingen av PKV mycket jämn under åren. Revideringarna av prognosen från april är så små att de inte syns då PKV avrundas till en decimal.

Volym

Volymförändring har en direkt påverkan på kommunens totala kostnad. Kostnaden, med några undantag, ökar om befolkningen ökar för att det blir fler som behöver stöd och service. Volymer kan också påverkas av flera andra faktorer än befolkningsförändringar, exempelvis lagstiftning som ändrar den målgrupp som är aktuell för en viss insats.

Demografiberäkning

I arbetet med budget 2025 och plan 2026-2028 används SKRs resursfördelningsmodell (Prislappsmodellen). Modellen utgår ifrån SCBs befolkningsprognoser för berörda åldersgrupper (barn, unga och äldre) samt tillämpar de åldersintervall och prislappar (standard- och referenskostnader) som är praxis i utjämningsystemet.

Ambitionsnivå

På grund av omvärldsfaktorer är det relativt svårt att påverka effekterna av pris och volym. Däremot är effekterna av ambitionsnivå påverkbara då den har en tydlig koppling till politiska beslut. Kommunens resurser är begränsade därför måste prioriteringar mellan olika intressegruppers behov göras. Man kan exempelvis välja olika nivåer av personaltäthet per elev eller brukare i skola eller omsorg. Kostnaden varierar beroende på personaltäthet, gruppstorlek, lokalutformning med mera.

Om alla kommunala insatser utfördes med en för riket genomsnittlig prisnivå, volym och ambition skulle inga utläsbara skillnader finnas i nedlagd kostnad per individ i jämförelse mellan kommunerna. Skillnader i kostnad förklaras till stor del av en variation i effektivitet och kvalitetsambition som handlar om lokala förutsättningar, inklusive den politik som bedrivs eller har bedrivits.

Att följa och mäta de egna kostnaderna i relation till standardkostnader och kostnader hos liknande kommuner ger värdefulla indikationer om vilka verksamheter som ur ett effektivitetsperspektiv verkar avvika positivt eller negativt mot jämförelsekommunerna. Det blir en viktig utgångspunkt för fördjupad analys.

Finansiella och ekonomiska mål

I riktlinje för ekonomisk styrning finns följande ekonomiska mål fastställda, vilka även gäller för budget 2025-2028;

- Resultatnivån ska vara minst 2,0 procent av skatt och generella statsbidrag varje år under planperioden.
- Kommunens egenfinansiering ska över tid vara över 60 procent och endast stora och/eller långsiktiga investeringar ska lånefinansieras,
- Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser ska långsiktigt överstiga 25 procent.

Den nya rekommendationen för redovisning av pensionsstiftelse samt den nya redovisningen av finansiell leasing av fastigheter med mera, kan framöver innebära ett behov att revidera soliditetsmålet. Även riktlinje för ekonomisk styrning bör uppdateras med anledning av nya regler för RER (Resultatreserv). Detta behandlas i särskild ordning.

I föreliggande förslag till budget har ytterligare ett finansiellt mål lagts till.

- Den ekonomiska prognossäkerheten ska vara god, högst 1 % avvikelse.

Kapitel 6 Verksamhetsavsnitt

Inledande om Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 – en ambitiös agenda för hållbar utveckling som ska ligga till grund för samtliga FN-länders egna interna arbete. Sverige har skrivit under agendan som innehåller 17 globala mål och har både en handlingsplan, samt genomför uppföljning av hur det går på nationell nivå. Även om målen är globala och FN-länderna är ytterst ansvariga för dess genomförande så är de flesta av lösningarna och prioriteringarna lokala, eftersom det är på lokal nivå som medborgarna lever sina liv. Kommunen har därför ett stort ansvar för att ställa om till ett hållbart samhälle.

All kommunal verksamhet sker egentligen i linje med Agenda 2030 och ryms under agendans tre hållbarhetsdimensioner – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Tierps kommuns styrmodell tar sin utgångspunkt i Agenda 2030-målen och kommunen antar lokala delmål som visar vad verksamheterna i vår kommun ska arbeta med för att uppnå de 17 målen.

Bild 1: De 17 agendamålen i Agenda 2030

Verksamhet, delmål och särskilda uppdrag

I kapitel 6 beskrivs den verksamhet kommunen bedriver utifrån sju områden. Områdena utgår från kommunens övergripande processer för att leverera service till medborgarna, sköta samhällsuppdraget och sköta demokratiuppdraget.

För varje område har politiken tagit fram mål och särskilda uppdrag. Målen utgår från Agenda 2030 och anger vad verksamheterna ska arbeta med. De särskilda uppdragen är, till skillnad från målen, konkreta uppdrag som ska genomföras under en begränsad tidsperiod.

Avsnitt 6.1 Kommun och inflytande

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommun har ett gynnsamt läge mellan Uppsala och Gävle. Tillgången till allmänna kommunikationer skapar goda förutsättningar för invånarna i kommunen att förflytta sig mellan bostad och arbetsplats på ett klimatsmart sätt.

Folkmängden i Tierps kommun har över tid ökat, men under det senaste året har dock antalet invånare i kommunen minskat något. Andelen invånare i yrkesverksam ålder är, i förhållande till antalet barn och unga samt äldre, låg vilket medför att den så kallade försörjningsbördan ökar i kommunen. Detta kan på sikt komma att påverka utvecklingsförutsättningarna för kommunen.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Kommunens arbete påverkas i stor utsträckning av lagstiftning och annan reglering från regering och riksdag. Kraven från statligt håll, liksom från EU, ökar kontinuerligt på kommunen. Kommunens ansvarsområden förändras och utökas, inte sällan utan att ytterligare resurser tillförs. Att möta och tillgodose dessa ökade krav är och kommer att vara en stor utmaning för kommunen.

Kommunallagen reglerar stora delar av kommunernas verksamhet. Den ska ge ett stabilt ramverk, goda förutsättningar för den lokala demokratin och bidra till ett fungerande samspel mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. Medborgarna och samhället i övrigt ska ha goda möjligheter att följa och granska arbetet i kommunerna.

Förvaltningslagen ger en grundläggande struktur för kontakterna mellan myndigheter och enskilda vid ärendehandläggning. Lagens främsta syfte är att värna medborgarnas rättssäkerhet när de har med förvaltningsmyndigheter, som kommuner, att göra.

Tierps kommun arbetar tillsammans med övriga kommuner i länet samt Region Uppsala utifrån en långsiktigt regional utvecklingsstrategi (RUS) avseende hur vi gemensamt ska möta framtidens utmaningar.

Demokrati, inflytande och samverkan med civilsamhället

Kommunens uppdrag är i stora drag att leverera välfärd till kommunens invånare. Detta är ett tredelat uppdrag där kommunen har rollen som serviceaktör, demokratiaktör och samhällsbyggare. Behovet att värna vår demokrati har ökat och ökar alltjämt. Att vara demokratiaktör innebar att skapa förståelse för kommunens uppdrag, att ta ansvar för helheten och att prioritera de gemensamma resurserna. Det innebär också att säkerställa att kommunens medborgare, föreningar, företag och anställda ges möjlighet till insyn och inflytande över kommunens utveckling. Det handlar om ett samspel där alla ska få möjlighet att vara en aktiv medspelare i samhällsutvecklingen. Transparens, dialog och inflytande är viktiga delar för att säkerställa invånarnas delaktighet och värna vårt demokratiska samhälle.

Barn och unga, liksom vuxna, behöver nås och engageras på olika sätt för att så många som möjligt ska få reell möjlighet till delaktighet och inflytande. Tierps kommun arbetar med att stärka barn och ungas delaktighet och inflytande, bland annat genom att i medborgardialoger hålla dialogtillfällen tillsammans med barn och unga i de fall de är berörda.

Ett starkt och engagerat civilsamhälle är avgörande för att kommunen ska utvecklas i en hållbar riktning och för att vi som samhälle gemensamt ska kunna lösa de utmaningar vi står inför. Att kommunen och civilsamhället utvecklar fungerande samverkansformer är därför avgörande för att kunna upprätthålla de kommunala uppdragen och nå Agenda 2030-målen.

Styrmodell och effektiv organisationsstruktur

Kommunens styrmodell bygger på målstyrning och ett tillitsbaserat förhållningssätt. Stor vikt har lagts på medborgarnas insyn i och förståelse för kommunens verksamheter. Detta budgetdokuments utformning är ett led i detta och möjliggör också en harmonisering med FN:s antagna hållbarhetsmål, Agenda 2030, liksom med regionala mål.

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för kommunens verksamheter. Som en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen tillämpas intern styrning och kontroll. Syftet är att kommunstyrelsen och kommunledningen ska kunna säkerställa att de mål som kommunfullmäktige har beslutat om uppnås, att intern och extern rapportering är tillförlitlig och att nationella såväl som lokala bestämmelser följs.

Organisationsmodellen ger förutsättningar att generera samordningsvinster, motverka suboptimering och skapa möjligheter för att hantera stora samhällsförändringar och andra utmaningar på ett snabbt och effektivt sätt.

Krisberedskap och civilt försvar

Staten kommer under fler år framöver fortsatt att lägga uppgifter på kommuner som rör krisberedskap och civilt försvar. För detta ändamål erhåller kommunerna statsbidrag utifrån finansieringsprincipen. Sannolikt kommer staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR) fortsatt träffa överenskommelser om vad som ska produceras och levereras inom krisberedskap respektive civilt försvar.

Ett förändrat omvärldsläge och flertalet uppmärksammade krishändelser medför en tilltagande betydelse av god krisberedskap och det civila försvaret. Kommuner kommer fortsatt behöva rusta sig för att bli allt mer motståndskraftiga och resilienta för att möta allvarliga påfrestningar.

Det är viktigt att utveckla samarbetet mellan civilsamhället och näringslivet. Att med gemensamma ansträngningar förbereda robusthet och planera för att hantera allvarliga störningar i samhällets funktionalitet. Försörjningsberedskap är ett område där kommunen kommer få nya uppgifter, då är bland annat samarbete med näringslivet en framgångsfaktor.

Klimatförändringar medför att kommunen framöver kommer behöva ha beredskap för fler oönskade väderfenomen.

Det trygga lokalsamhället

Trygghet är en framträdande aspekt för att en miljö ska uppfattas som attraktiv. Trygghet betyder i det här sammanhanget individens upplevelse av säkerhet, samt risken kopplat till brott eller ordningsstörningar. För att människor och verksamheter ska vilja etablera sig och stanna kvar i Tierps kommun behövs ett tryggt lokalsamhälle.

Det arbetas fram lägesbilder och åtgärdsplaner avseende det brottsförebyggande arbetet. Intentionerna med åtgärdsplaner är färre brott, vilket är positivt för upplevelsen av säkerhet och trygghet. Planerade åtgärder kommer utöver kommunkoncernen även involvera andra aktörer.

Kommunerna står starka tillsammans

Många av Sveriges kommuner befinner sig i ett ekonomiskt ansträngt läge. I det här läget ökar behovet av samverkan mellan kommuner, samtidigt medför mindre resurser att samverkan i praktiken blir svårare. Det är en utmaning att gå från ett gemensamt lärande till faktisk samverkan, där vi gemensamt driver verksamhet.

Kommunens identitet och profil

Tierps kommun är en välorganiserad kommun med en rik historia och med betydande geografiska samt kulturella tillgångar. Dessa tillgångar avser vi att synliggöra och nyttja för att främja utvecklingen av kommunens profil och verksamheter. Kommunen arbetar aktivt med en gemensam varumärkesplattform som kommer att ligga till grund för all kommunikation.

Kommunens målsättning är att förstärka och förbättra vårt varumärke, föra det i en positiv riktning och skapa en klar och enhetlig identitet som avsändare. Varumärkesstrategin syftar i förlängningen till att attrahera nya invånare, öka attraktionskraften för rekrytering, gynna besöksnäringen och främja etableringen av nya företag. Det skulle därigenom göra Tierps kommun till det självklara valet i jämförelse med andra kommuner.

Digitalisering

Kommunen behöver arbeta smartare och effektivare för att klara framtidens och välfärdens utmaningar. Digitaliseringen bär med sig unika möjligheter att införa smarta och resurseffektiva arbetssätt. Den möjliggör även att vi kan tillhandahålla bättre service, öka tillgängligheten samt skapa delaktighet för våra invånare och företag. Vi behöver således ta tillvara på digitaliseringens möjligheter och tänka digitalt först i vår verksamhetsutveckling. Det innebär bland annat att se över processer, allt ifrån initiering av ärenden till att handlingar framöver kan arkiveras i e-arkiv. Det handlar om att ställa om till digitala arbetssätt och metoder, samt att ha användaren i fokus vid framtagandet av nya tjänster.

Den digitala utvecklingen försvåras av flera faktorer, bland annat vårt digitala arv, samt brist på resurser och kompetens. Tierps kommun behöver samarbeta med andra kommuner och myndigheter för att få bättre möjligheter att utveckla verksamheterna och dra nytta av varandras kompetenser och innovationer. Vi behöver även anpassa oss efter nationella digitala initiativ och Sveriges digitala infrastruktur.

Upphandling

Kommunkoncernen är en stor beställare och inköpare som upphandlar varor och tjänster för stora belopp. Kommunen har skapat en stödfunktion gällande upphandling för hela kommunkoncernen. Syftet är att hjälpa till med strategisk styrning, kontroll och en helhetssyn utifrån ett totalkostnadsperspektiv med en långsiktigt god ekonomi. En kvalitetssäkrad upphandlingsprocess har tagits fram för kommunkoncernens totala behov av varor, tjänster och entreprenader. Det innebär att all anskaffning sker enligt gällande regler, att utbildningar hålls löpande och att företag bjuds in till informationsträffar.

Alla upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader som kommunen köper ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på mark, vatten, luft, levande organismer och klimat. Upphandlingar ska när det är möjligt ske enligt cirkulära principer, för att minska uttaget av framförallt fossila och ändliga råvaror, och i avtal reglera möjligheten att genom dialog öka det cirkulära nyttjandet av de råvaror vi nyttjar.

Med syfte att tillsammans nyttja resurser och volymer så effektivt som möjligt finns sedan lång tid tillbaka en samverkan mellan kommunerna i Uppsala län kring genomförande av upphandlingar, men även för kompetensutveckling av upphandlare.

Mål

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Delmål för Tierps kommun
16.1 Medborgarnas delaktighet i kommunens verksamhet och utveckling ska öka.
16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparenta och rättssäkra.
16.3 Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.
16.4 Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent.
16.5 Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent.
16.6 Ökat medborgardeltagande i det lokala föreningslivet för ett starkt civilsamhälle
16.7 Ökad trygghet och säkerhet hos medborgarna, näringslivet, civilsamhället och kommunens verksamheter genom mer brottsförebyggande arbete.
16.8 Höjd krisberedskap för att öka samhällets motståndskraft och uthållighet vid kris.
16.9 Den ekonomiska prognossäkerheten ska vara god, högst 1 % avvikelse.

17. Genomförande och globalt partnerskap

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Delmål för Tierps kommun
17.1 Utvecklad samverkan och partnerskap med andra kommuner, Region Uppsala, företag och civilsamhälle för att öka möjligheterna till att nå Agenda 2030-målen.
17.2 Kommunens upphandlingar ska genomföras på ett sätt som bidrar positivt till Agenda 2030 även utanför kommunens gränser.
17.3 Ökad informationstillgänglighet för medvetna val som främjar hållbar utveckling riktad till kommuninvånare, näringsliv och civilsamhälle.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.1.a Användandet av digitala tjänster i kommunens verksamheter ska öka för att uppnå bättre service gentemot medborgare, verksamhetseffektivisering samt ge möjligheter för nya servicelösningar.
6.1.b Andelen svenska och närproducerade råvaror i den mat som serveras i kommunens verksamheter ska märkbart öka årligen.
6.1.c Intensifierat effektiviseringsarbete inom hela kommunkoncernen och i samverkan med andra aktörer för att resurserna ska räcka till mer, generera kvalitetshöjningar samt öka organisationens robusthet såväl ekonomiskt som organisatoriskt.
6.1.f Uppdrag till kommunstyrelsen att begära gottgörelse från pensionsstiftelsen för 2023, 2024 och 2025 års kostnader.
6.1.g Uppdrag till kommunstyrelsen att begära gottgörelse från pensionsstiftelsen för 2026, 2027 och 2028 års kostnader.
6.1.h Utrangeringskostnader kopplade till Centralskolan som inte täcks av tillskottet om 5 000 tkr finansieras genom sänkt resultat med motsvarande nivå. Ombudgetering av resultat samt eventuellt frånsteg från mål 16.3 och 16.5 föreslås fattas av kommunfullmäktige under 2025 i ett kompletterande beslut när summan för utrantering klargjorts samt vilket år utranteringen bokförs.

Avsnitt 6.2 Barnomsorg och utbildning

Utvecklingsförutsättningar

Utbildningsverksamheten i Tierp omfattar förskola, fristående pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad grund- och gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna (Lärvux) och utbildning i svenska för invandrare (SFI). Kommunen har 16 förskolor, 11 grundskolor, en gymnasieskola samt vuxenutbildning.

Antalet barn inom förskolan varierar under året, med ett lägre antal i början av hösten för att sedan öka fram till juni. Skillnader på upp till 150 barn innebär utmaningar för bemanningen, det kan handla om upp till 20 tjänster.

Inom grundskolan varierar antalet elever mellan olika år, med en viss ökning de senaste tre åren, men trenden framöver är minskande. På flera orter minskar antalet barn inom förskolan, vilket kommer påverka grundskolan framöver. Det finns behov av långsiktigt hållbara och flexibla strategier gällande resursfördelning, lokaltillgång och lokalutnyttjande.

Antalet elever i gymnasieskolan har minskat något över tid. Anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola ökar sitt elevantal, något som troligen kommer att fortsätta. Vuxenutbildningen är beroende av konjunkturen och förändrade statliga regler.

Statistik	2020	2021	2022	2023
Förskola Tierp	1069*	1036*	984*	1060*
Pedagogisk omsorg annan huvudman	51	53	51	49
Grundskola	2312	2412	2448	2430
Fritidshem	979	907	939	959
Gymnasium	576	525	512	468
Anpassad grundskola	28	26	32	35
Anpassad gymnasieskola	19	21	17	21
Vuxenutbildning antal studerande	868*	701*	1050*	1050*

Tabell 5: Elever inom utbildningsverksamheterna

*Antalet barn och elever varierar över året, särskilt för förskolan och vuxenutbildningen.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

All utbildningsverksamhet vilar på skollagen, läroplaner och andra förordningar. Tierps kommun följer barnkonventionen och de allmänna råden med rekommendationer om hur våra skolformer bör tillämpa lagar och regler.

I bibliotekslagen och skollagen anges att eleverna i grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola ska ha tillgång till skolbibliotek. Det sker genom att skolorna samarbetar med kommunens biblioteksverksamhet. Gymnasieskolan har ett eget skolbibliotek.

Beslutade förändringar av lagar och förordningar är bland annat förändrade timplaner inom grundskolan (hösten 2024), ett utökat ansvar för att få fler barn att gå i förskola (hösten 2023), nya ämnesplaner för gymnasiet utifrån den nya läroplanen och ökade möjligheter att erbjuda ukrainska medborgare vuxenutbildning. Dessa ändringar innebär utmaningar gällande tillgång till utbildad personal samt den pedagogiska planeringen.

Bland lagförändringar som diskuteras framöver ingår obligatorisk förskola från 5 år och en 10-årig grundskola. Den aviserade ökningen av undervisningstiden i lägstadiet har ännu inte

beslutats, möjligen kombineras den med införandet av 10-årig grundskola.

Statlig styrning och ekonomi

Kommunen har möjlighet att söka statsbidrag för att skapa bättre förutsättningar att arbeta med skolutveckling och stödja barns och elevers lärande och utveckling. Tierps kommun har i dagsläget cirka 70 olika riktade statsbidrag inom många olika områden. Statsbidragen till utbildning har under det senaste året förändrats i snabb takt, vilket skapar svårigheter med planering och framförhållning.

Förskola

Det finns förskolor på 11 orter i Tierps kommun. Fristående pedagogisk omsorg erbjuds i Tierps centralort, Vendel och Skärplinge och bedrivs i dagbarnvårdares hem. Barnkullarna har minskat i storlek de senaste åren, barnantalet påverkas i huvudsak av födelsetal och bostadsbyggande.

De senaste åren har nybyggda förskolor tagits i bruk i Kyrkbyn, Skärplinge, Vallskoga och Söderfors för att ersätta provisoriska lokaler. Nya ändamålsenliga lokaler ger bättre förutsättningar att möta barnens behov och det ökar också möjligheten att locka fler utbildade förskollärare och barnskötare till Tierps kommun.

Utöver det lokala utvecklingsarbetet pågår ett flertal övergripande utvecklingsarbeten, bland annat hållbarhetsarbete genom Grön flagg, Natur och teknik för alla (NTA) och Språksatsningen till stöd för flerspråkiga barn. Utbildningar för digital medvetenhet sker på DigiLab i Söderfors där barn, elever och pedagoger från förskola och grundskola erbjuds en stimulerande prova-på-miljö.

Förskolan plan för digitalisering följer de nationella riktlinjerna och innebär bland annat att barnen är aktiva och skapande och få prova på exempelvis programmering och filmskapande. Något passivt tittande på lärplattor förekommer inte. Lärmiljöerna utrustas vartefter med fler digitala verktyg för både barn och personal.

De årliga enkätresultaten visar att personalens och vårdnadshavarnas upplevelse av kvalitet och nöjdhet är stor. Barnens röster dokumenteras och synliggörs genom Barnråd, trygghetsvandringar och intervjuer.

Förskoleverksamheten delar erfarenheter och lär av varandra genom olika nätverk inom regionen, universitet och högskola. Partnerskola-samverkan med Uppsala universitet ökar samarbetet kring lärarutbildningarna, Sveriges kommuner och regioner (SKR) leder ett nationellt nätverk för verksamhetschefer där vi får en god överblick av läget i hela landet och möjlighet att samverka med övriga kommuner.

Inför kommande läsår fortsätter verksamheten envist att utmana sjukfrånvaron bland både barn och personal. I enlighet med kollektivavtalet HÖK 21 har en handlingsplan utarbetats i samverkansgruppen för utbildning.

Kommunen söker upp treåringar som inte börjat i förskola ännu och erbjuder kostnadsfri verksamhet. Med ökade kostnader för lokaler och osäkra lönekostnader jobbas noggrant med ekonomi och prognoser för att så effektivt som möjligt göra skillnad för barnen.

Likvärdigheten är förskolans största utmaning. Resurser i förskolan fördelas utifrån barnets förutsättningar och behov. Det behövs fler vuxna kring barn i behov av särskilt stöd och de skickligaste pedagogerna ska arbeta där behoven är störst.

På familjestödsenheten, inom Individ- och familjeomsorgen, bedrivs öppna förskolan. Öppna förskolans pedagog ska arbeta med att informera förskolan om det stöd som finns inom kommunen så de i sin tur kan föra vidare informationen till föräldrar. Genom tidig upptäckt och tidiga insatser främjas det förebyggande arbetet som familjestödsenheten kan erbjuda.

Grundskola och gymnasium

Skolan

Kommunens största utmaning handlar om att höja måluppfyllelsen, att öka andelen elever som lämnar gymnasieskolan med en examen samt se till att skolan i kommunen blir likvärdig. Planerade insatser är kompetensutvecklingsinsatser för chefer och personal, ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete samt olika lokala åtgärder framtagna inom kvalitetsarbetet.

Grundskola

Kunskapsresultaten i Tierps grundskolor är lägre än förväntat även om hänsyn tas till vårdnadshavarnas utbildning och ekonomiska förutsättningar eller andra förutsättningar som utländsk bakgrund. Därför krävs det insatser över tid som syftar till att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten.

De totala elevkostnaderna inom grundskolan ligger något under rikssnittet, särskilt gällande kostnader för undervisning och elevhälsa som ligger väldigt lågt i förhållande till kostnader för lokaler. Under planperioden är ambitionen att vända denna trend i syfte att nå en mer likvärdig skola.

År 2023 lämnade 69 procent av kommunens elever i åk 9 grundskolan med behörighet till gymnasieskolans nationella program, vilket är en försämring från föregående år. Det är lägre än genomsnittet i riket, men följer den nationella och internationella trenden med sjunkande resultat som en följd av pandemin.

Ett viktigt mål i grundskolans läroplan är att våra elever ska vara förberedda för det digitala samhället. Digitaliseringen i skolan innebär stora möjligheter samtidigt som det ställer krav på en god tillgång till digitala enheter, digitala system och hög digital kompetens bland elever och personal. Infrastrukturen – nätverk, utrustning och system – finns på plats, nu handlar det om att alla inom förskolan och skolan ska utveckla sin förståelse för digitaliseringens möjligheter och utmaningar.

Varje elev i grundskolan har fortsatt tillgång till en egen personlig dator eller iPad och heltäckande digitala läromedel. Användning av kommunikationsverktyget Teams utvecklas och ett kontinuerligt arbete för att utvärdera nya digitala tjänster pågår. Några exempel är digitala prov och tjänster för kartläggning av kunskaper och trygghet. Under 2024 kommer de första digitala nationella proven att genomföras, vilket kommer öka i omfattning kommande år.

Arbetet med att öka skolnärvaron är ett prioriterat område även kommande år, för 2023 syntes en tydlig förbättring. Högbergsskolans (ungdomsgymnasiets) arbete med Trygg övergång har fångat upp många elever med hög frånvaro i grundskolan.

Ett intensivt arbete pågår med att ta fram underlag för den nya skola som ska ersätta den nuvarande Centralskolan i Tierps köping. Även i Örbyhus planeras en utökning av skolans lokaler.

Gymnasium

Kommunens gymnasieskola, Högbergsskolan, har ett brett programutbud. Samarbetet mellan ungdomsgymnasiets och vuxenutbildningen är viktigt för att kunna behålla program trots få sökande. Andelen elever som bor i kommunen och som valde att studera på kommunens gymnasieskola år 2023 var 62,6 procent.

Under 2023 tog 54,7 procent av eleverna i gymnasieskolan examen inom 3 år. Detta resultat ligger något under det förväntade, och är en försämring från föregående år. Högbergsskolan arbetar systematiskt med värdegrund och delaktighet. Ett prioriterat område är att öka elevers närvaro och insatserna syftar till att fler elever ska ta examen.

Under 2023 bytte grundsärskolan och gymnasiesärskolan namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Vuxenutbildning och matchning mot kompetensbehov

Inom vuxenutbildningen i Tierp erbjuds studier på grundläggande och gymnasial nivå, Yrkesvux, SFI (svenska för invandrare), samt Lärvox. Samtliga utbildningsformer erbjuds även som distansstudier. Vuxenutbildningen är en viktig arbetsmarknadsåtgärd för att minska utanförskap och rusta människor till arbete eller vidare studier.

En kombination av studier på SFI och en yrkesutbildning erbjuds inom barn och fritids- samt vård och omsorgsprogrammen. Dessa utbildningar möter arbetsgivarnas efterfrågan, samt kortar utbildningstiden för elever inom SFI. Andelen som kommer i arbete efter avslutad utbildning är 95 procent.

I och med att statens satsning på Äldreomsorgslyftet upphörde i december 2023, så kommer samverkan mellan vuxenutbildningen och vård och omsorg struktureras om. Arbetstagare som saknar den utbildning som motsvarar yrkestiteln undersköterska, kan kombinera arbete och studier på distans i egen regi. Detta i kombination med möjligheten att validera tidigare erfarenheter ska ge de studerande goda förutsättningar att utbilda sig.

Genom kommunens Lärcentrum erbjuds kommunens medborgare kostnadsfria möjligheter till högskolestudier på distans inklusive tentamensmöjligheter i hemkommunen.

Trygghet och hälsa

Elevers och vuxnas upplevelser av trygghet och trivsel är viktiga förutsättningar för lärande, hälsa och välbefinnande. Ett förebyggande och främjande barn- och elevhälsoarbete är ett prioriterat område. Barn- och elevhälsans organisation tar ansvar för kompetensutveckling och stöd.

Resultat på Skolinspektionsenkäter, centrala trygghetsundersökningar, samt den riksomfattande undersökningen "Liv och hälsa ung" visar fortsatt att grundskolan och gymnasiet behöver utveckla arbetet med likabehandlingsfrågor och ungas delaktighet.

Kommunen har nolltolerans mot kränkande behandling. Inom utbildningsverksamheterna utreds, rapporteras, dokumenteras och åtgärdas alla incidenter. Samarbetet mellan utbildning, socialtjänst och kultur- och fritidsverksamhet i form av SamBaT (Samverkan kring Barn i Tierp), kommer att utvecklas för ett mer effektivt förebyggande arbete. Syftet är att genom ökad samverkan med barns behov i centrum skapa goda förutsättningar för ett bra liv för barn och unga i kommunen.

Ett främjande arbete för psykisk hälsa ställer stora krav på kompetens och därför är behovet av en barn- och elevhälsa med samtliga professioner viktig. Elevhälsans arbete är förtydligat i skollagen sedan 2 juli 2023. Förutom att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, vara främst hälsofrämjande och förebyggande ska elevhälsoarbetet vara en del av skolans kvalitetsarbete och bedrivs på individ-, grupp- och skolenhetsnivå. Samverkan ska ske med lärare, övrig personal och vid behov hälso- och sjukvård och socialtjänsten.

För Tierps kommun innebär arbetet med tidiga insatser bland annat att satsningen på samfinansierade kuratorstjänster fortsätter. Fem kuratorer, riktade mot åk F-6, har sedan ett par år arbetat med att överbrygga glappet mellan socialtjänst och skola. Kuratorerna är anställda i skolan, men arbetar nära socialtjänsten.

Måltiden i förskola och skola

En god måltid är en del av skolan. Inom förskolan och skolan serveras varje dag omkring 4 000 portioner mat, vilken lagas på de sju tillagningskök som är geografiskt utspridda i

kommunen. Arbetet innefattar att erbjuda hälsosamma och näringsriktiga måltider, men även att fylla ett pedagogiskt och lärande syfte för eleverna.

Kommunen har under de senaste åren ökat andelen närproducerade livsmedel. Detta arbete bidrar till att öka kvalitén ytterligare på måltiderna som serveras, samtidigt som samverkan stärks med lokala producenter. I förlängningen väntas det bidra till ökad kunskap om livsmedelsproduktion och även stärka kommunens livsmedelsberedskap.

Kompetensförsörjning

Tillgången till legitimerade pedagoger är lägre än önskvärt i förskola och grundskola. Svårigheterna att rekrytera utbildade lärare är redan idag tydliga och förväntas öka kraftigt i framtiden. Stora pensionsavgångar och ett lågt intresse för yrket skapar en bristsituation, samtidigt som Tierp konkurrerar med såväl Uppsala som Gävle. Att öka andelen legitimerade medarbetare och utöka den specialpedagogiska kompetensen är nyckelfaktorer i arbetet med att förbättra kommunens skolresultat.

Mål

2. Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Delmål

2.1 De kommunala måltiderna ska ha hög kundnöjdhet samt vara hälsosamma och näringsriktigt anpassade till respektive verksamhets behov.

4. God utbildning för alla

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Delmål

4.1 Alla barn ska ha tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.2 Alla barn ska erbjudas en likvärdig grundskola av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.3 Säkerställ skolornas tillgång till närliggande naturmiljöer för utomhuspedagogik.

4.4 Goda förutsättningar för livslångt lärande och bildning.

4.5 Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkes- eller högskoleförberedande program ska öka på kommunens samtliga högstadieskolor.

4.6 Andelen gymnasieelever med examen inom 3 år ska öka.

4.7 Bibehållen skolstruktur i form av skol- och förskoleverksamhet på nuvarande orter.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

5.1 Kommunens verksamheter ska planeras utifrån både kvinnor och mäns, flickors och pojkars behov och resurser ska fördelas likvärdigt mellan könen.

5.2 Alla vuxna och barn ska bemötas utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål

12.2 Till år 2030 ska matsvinnet minska till max 8 procent i hela tillagnings- och serveringsprocessen.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.2.a Fokus på tidiga insatser och förebyggande arbete redan i förskolan för högre resultat.

6.2.b Snabbare vägar till arbete för vuxna genom praktikplatser varvat med SFI redan från början. Utveckla SFI och yrkes SFI för bättre resultat.

6.2.c Regional samverkan inom gymnasie- och vuxenutbildningen för bättre matchning mot arbetsmarknad och resurseffektivare verksamhet.

6.2.d Ökad samverkan mellan utbildning, näringsliv och de offentliga arbetsgivarna för att uppnå mer UF-företagande och ett utvecklat samarbete med teknikföretag i och utanför kommunen.

6.2.f Uppmuntra privata utförare inom pedagogisk omsorg att utöka sin verksamhet för att det ska finnas som alternativ till förskola i Tierps kommun.

6.2.g Stärka det förebyggande elevhälsoarbetet. Särskilt fokus på att förebygga psykisk ohälsa och hög problematisk skolfrånvaro.

6.2.h Arbeta med barn och ungas psykiska hälsa redan från förskolan.

6.2.i Stärka föräldraskapet hos föräldrar som har barn med hög skolfrånvaro.

6.2.n Uppstart av särskild undervisningsgrupp i grundskolan inom AST/NPF-spektrat.

Avsnitt 6.3 Bo, trafik och miljö

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommuns folkmängd har under det senaste decenniet stadigt ökat, dock med ett trendbrott 2022 varefter det skett en viss minskning. Inflyttning har varit den bidragande orsaken till den ökade folkmängden, då födelseöverskottet under samma period varit negativt. Det senaste decenniets befolkningsökning har inneburit en ökad efterfrågan på bostäder, kommunal verksamhet och service. Kommunfullmäktige har beslutat om strategiska utvecklingsområden för perioden 2024-2027. Flera av områdena anger tydligt fokus på tillväxt, ett specifikt område anger att kommunen ska sikta på 25 000 invånare i kommunen år 2035. En befolkningsökning ställer ökade krav på infrastruktur som gynnar effektiva och fossilfria transporter och en samhällsexpansion som är hållbar. God tillgång till kollektivtrafik med hög turtäthet och punktlighet är viktiga parametrar för att gynna kommunens utveckling. Utbyggnad av infrastruktur ställer höga krav på upphandlingar av utförandetjänster för att erhålla hög kvalitet till fördelaktig kostnad.

Enligt kommunens vision ska Tierps kommun vara en grön och harmonisk oas för hela livet. Vid planering och byggande ska ett grönt, rent och tilltalande utseende eftersträvas. Kommunens olika delar ska ha tillgång till natur, grönska, rent vatten och präglas av god tillgänglighet. De flesta av vattenmiljöerna i kommunen riskerar att inte uppnå god status, vilket ställer höga krav på hänsyn och förbättringsåtgärder. Flera av kommunens orter har också en lång och stolt industrihistoria, dock med efterföljande föroreningsproblematik som behöver hanteras.

Svenska kraftnät driver projektet NordSyd med syfte att stärka stamnätet och öka överföringskapaciteten i elnätet. Tierps kommun berörs geografiskt av delprojekten Kustpaketet samt Uppsalapaketet, där kommunen varit och fortsatt är en aktiv part och för en kontinuerlig dialog med projektgrupperna.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

En stor del av området handlar om myndighetsutövning och är därmed lagstyrd, till exempel inom samhällsplanering, byggnation, miljö, livsmedel, samt alkohol och tobak.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en långsiktig strategi som handlar om hur Region Uppsala vill möta framtidens utmaningar och utveckla det geografiska området Uppsala län tillsammans med Tierps kommun och övriga kommuner i länet. RUS innehåller målsättningar om att bidra till en växande region och en hållbar utveckling. RUS fungerar som länets Agenda 2030-strategi.

Vattenmyndigheterna har tagit fram ett åtgärdsprogram utifrån EU:s vattendirektiv. Flera av åtgärderna riktar sig till kommunerna och kommer innebära ökade kostnader kommande år.

EU-förordningen om invasiva arter (nr 1143/2014) är direkt tillämplig för alla i Sverige. Det innebär att myndigheter, kommuner, fastighetsägare, villaägare och andra har ett ansvar och en skyldighet att följa reglerna för att hindra spridning av de invasiva främmande arter. Arterna i EU:s förteckning är förbjudna att inneha och måste också avlägsnas på ett sätt så de inte sprids. Det ställer krav på Tierps Energi & Miljö ABs återvinningscentraler, samt på kommunen som markägare. Sanering av utlagt trädgårdsavfall som sprider invasiva arter på kommunens mark kommer att innebära stora kostnader. Det arbetas även med en svensk förteckning där ytterligare arter kommer att omfattas av liknande förbud.

Riksdagens beslut att avveckla det statliga investeringsstödet för bostäder och de höga produktionskostnaderna omöjliggör nyproduktion av bostäder till rimliga hyresnivåer de närmaste åren. Den statliga utredningen ”En socialt hållbar bostadsförsörjning” föreslår bland annat att allmännyttan inte ska omfattas av lagen om offentlig upphandling (LOU). Blir

förslaget verklighet skulle det kunna minska byggkostnaderna och ha stor betydelse för att kommunens allmännyttiga bostadsbolag, AB Tierpsbyggen. Det skulle innebära större möjligheter att bygga hyresrätter med hyresnivåer som kommuninvånarna har råd att betala.

Regeringen har beslutat om nya regler som ska göra det enklare för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. Det nya systemet innebär en ny roll för kommunen och Tierps Energi och Miljö AB. De nya bestämmelserna innebär att kommunerna tar över det operationella ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall. Idag sköts insamlingen av producenterna. Ansvarsövergången skedde den 1 januari 2024, senast den 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling vara införd för hushållen. De vanligast förekommande förpackningslagen (papper, plast, metall och glas) ska alltid samlas in fastighetsnära. Den fastighetsnära insamlingen ställer nya krav vid myndighetsutövningen, exempelvis vid utformande av detaljplaner och i bygglovsskedet.

Det kommer ett nytt EU-direktiv (EPBD) från år 2025 med krav på nybyggnadsenergi-prestanda (energiförbrukning, kWh/m², år). Offentliga aktörer ska gå före med bland annat energirenovering. Enligt en grov uppskattning skulle det kosta de kommunala bolagen 1 miljard kronor (40 Mkr/år).

Hållbart samhälle

För att nå ett klimatsmart samhälle måste kommunens samhällsplanering skapa förutsättningar för effektiva och fossilfria transporter. Det handlar om att prioritera nya bostads- och verksamhetsområden i kollektivtrafiknära lägen, verka för säkra skolvägar för oskyddade trafikanter och att tillgången till förnybara drivmedel inom kommunen ökar. Kommunkoncernen arbetar med att ställa om den egna fordonsflottan till fossilfria alternativ och samtidigt möjliggöra för företag och medborgare att göra detsamma. Bland annat genom utbyggnad av laddinfrastruktur för elbil och främjandet av hållbara mobilitetslösningar.

Kommunen ska även ställa miljökrav vid upphandlingar, på exploatörer vid markanvisningar, på de kommunala bolagen via ägardirektiv och genom det gemensamma arbetet kring avfall samt vatten- och avloppsplanerna. Detaljplanering av befintliga och nya områden ska leva upp till hållbarhetskraven. Vid all planering ska lösningar som främjar resurseffektivitet och minimerar påverkan på ekosystemen eftersträvas. Kommunen har också antagit ett stort antal hållbarhetslöften inom Länsstyrelsens åtgärdsprogram för miljömålen för att konkretisera arbetet och öka takten i klimat- och miljöarbetet lokalt.

Energianvändningen till fastigheter ska aktivt minskas genom att kontinuerligt arbeta med energieffektivitet och att synliggöra faktisk uppmätt förbrukning för kunden. Vid uppvärmning av fastigheter ska elintensiv uppvärmning undvikas eftersom Tierp ligger i ett område med risk för effektbrist på elnätet. Genom att använda andra fossilfria uppvärmningsformer, så som fjärrvärme, minskas effektbristen på elnätet vilket annars kan påverka fortsatt exploatering och utbyggnad i kommunen. Kommunen ska även främja installationer av mindre och större elproduktionsenheter, exempelvis solceller på tak eller solcellsparkar på till exempel sluttäckta deponier eller andra icke produktiva marker.

Transportinfrastrukturen är en samhällsbärande funktion och ska utvecklas med fokus på hållbar mobilitet. Det skapar förutsättningar för ett tillgängligt samhälle där människor och gods kan förflytta sig säkert och effektivt. Det innebär exempelvis ett effektiviserande av befintlig infrastruktur och åtgärder som kan påverka behov av transporter och val av transportsätt. Att vidmakthålla den befintliga transportinfrastrukturen krävs för att upprätthålla ett robust vägnät, därav är drifts- och underhållsarbetet en viktig del i sammanhanget.

Taxor inom renhållning och vatten- och avloppsverksamheten ska utvecklas för att möjliggöra för medborgarna att leva hållbart. Det ska vara lätt att göra rätt, vilket är centralt för att uppnå

ett cirkulärt samhälle som inte tär på begränsade resurser. Taxorna ska även vara miljöstyrande, vilket innebär att det ska vara kostsamt att inte sortera sitt avfall.

Hållbara samhällen och tätorter kräver fungerande grön infrastruktur och spridningsvägar för djur och växter. Detta ska vara en integrerad del av samhällsplaneringen. Varierade grönområden och skyddad natur skapar högre motståndskraft mot klimatförändringarna och förser invånarna med flertalet ekosystemtjänster, bland annat luftrening, dagvattenhantering och svalka vid värmeböljor. Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och rent vatten är en förutsättning för människors hälsa. En hållbar samhällsutveckling måste därför säkerställa att vårt grundvatten samt våra sjöar och vattendrag inte förorenas.

Enligt kommunens naturvårdspolicy ska det finnas god tillgång till en rik och varierad natur med goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation. I ett samhälle där den psykiska ohälsan ökar är det viktigt att kommunens invånare har nära till natur, grönska, rent vatten och att dessa områden präglas av god tillgänglighet för alla. Det är viktigt för att gynna en god folkhälsa i hela befolkningen. Innan förtätning av bebyggd miljö sker ska tillräckligt stora ytor för dagvattenhantering, natur och rekreation säkerställas. Även skolors behov av gröna utemiljöer ska tillgodoses i planeringen.

Barn och ungas delaktighet inom samhällsplaneringen ska fortsatt vara en viktig del i kommunens arbete. Genom att planera i barn och ungas ögonhöjd och sänka blicken och se utifrån deras perspektiv skapas förutsättningar för ett hållbart samhälle. Vid nyproduktion av förskolor och skolor får barnen vara delaktiga vid utformning av skolmiljön.

Säkerhet och trygghet är en viktig del av den sociala hållbarheten. Samhällsplanering innebär att göra avvägningar. Såväl brottsförebyggande som trygghetsskapande åtgärder måste alltid vägas mot andra intressen, vilket fortsatt kommer att vara en utmaning i utvecklingssträvandena mot ett allt hållbarare samhälle.

Strategisk och översiktlig planering

Arbete pågår för att utarbeta en ny översiktsplan (ÖP2050). En tillfällig fullmäktigeberedning, som tillsattes hösten 2018, ansvarar för arbetet. Det övergripande målet för beredningen är att utforma förslag till långsiktig och hållbar plan för hela kommunen. ÖP 2050 ska vara i linje med kommunens vision om en grön och harmonisk oas för hela livet.

Under 2019 genomfördes gedigna medborgardialoger inför framtagandet av ett första planförslag. År 2022 genomfördes ett samråd som även det genererade många inkomna synpunkter och idéer från myndigheter, organisationer och civilsamhället. Under 2023 kunde arbetet med översiktsplanen inte bedrivas i den omfattning och takt som beredningen och tjänstemannaorganisationen önskade. Detta berodde i huvudsak på ett stort inflöde av detaljplaneansökningar som behövde prioriteras av personalen inom plankontoret. Enligt budgetbeslut tillsattes medel för att rekrytera en översiktsplanerare på heltid från och med 2024. Målsättningen är att den nya översiktsplanen ska vara redo för antagande under första delen av 2025, varpå arbetet med tematiska- och fördjupade översiktsplaner ska inledas.

Vattnets kretslopp känner inga kommun- eller organisationsgränser, vattenförvaltning och vattenplanering kräver därför samverkan med en mängd olika aktörer. Den övergripande vattenplaneringen ska ske avrinningsområdesvis med stort fokus på vattenförekomsterna med sämst status. Samarbete med grannkommuner kring åtgärdsprogram pågår för flera vattenförekomster. Kommunens havsområde ska planeras i nära samverkan med övriga kommuner i vårt gemensamma havsområde Södra Bottenhavet, och utvecklingsinriktningen ska tydligt framgå i översiktsplanen.

Planläggning, exploatering och bostadsförsörjning

Kommunen arbetar kontinuerligt med planläggning av mark såväl för bostadsändamål som för handel, verksamheter och andra funktioner. Det finns en ökad efterfrågan på bostäder i kommunen. I nätverket för Tillväxtkluster Norduppland förs dialoger om Tierp och Östhammar kommuns utmaningar med bostadsförsörjning för att möta den trendprognos som visar på 2 000 fler invånare och 5 000 nya rekryteringar i området fram till år 2035. Arbetet med strategiska markinköp och att ta fram detaljplaner för bostadsändamål, men även för kommunal service och verksamhetsmark, är därför prioriterat. Planläggning av nya bostäder sker både i form av modernisering av befintlig bebyggelse, komplettering genom förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur, liksom genom expansioner och etableringar av nya bostadsområden.

I arbetet med översiktsplanering och framtagande av nya detaljplaner finns aspekten segregation alltid närvarande. Genom beslut om vilka områden som ska detaljplaneras och vilken typ av bebyggelse som möjliggörs kan på sikt en uppblandning av upplåtelseformer och bostadstyper bryta homogena mönster i stadsbilden.

Ledstjärna i samhällsbyggnadsprocessen hela vägen från översiktsplan, genom detaljplan, lovärenden, genomförande och till förvaltning ska vara ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Kommunen arbetar för att genom planläggning, upphandling och genomförande skapa förutsättningar för en variation av byggnadstyper, bostadsstorlekar och upplåtelseformer. Allmänna platser och offentliga rum ska ha hög estetisk kvalitet med en bredd av funktioner som uppmuntrar till möten och aktivitet. Utrymmen i stadsrummet ska finnas för grönstruktur och ekosystemtjänster; så som dagvattenfördröjning, ytor för dagvattenhantering och storskalig planering med lutningar och rinnvägar.

När nya bostadsområden planeras är det viktigt att tidigt planera för skola, förskola samt lokaler och ytor för sport och fritid. Likaså måste transportinfrastrukturplaneringen vara en del av denna process så att det finns ett vägnät som kan möta upp behoven som uppstår.

Hotbilden har de senaste åren förändrats och vi har ett försämrat säkerhetspolitiskt läge. Totalförsvarsplaneringen har återupptagits och Sverige befinner sig i en intensiv fas i uppbyggnaden av totalförsvaret, som består av både det militära och civila försvaret. Att beakta totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen kommer att fortsatt vara tilltagande vilket handlar om att bygga ett robust samhälle och förbereda samhället för krig.

Samverkan och kompetensförsörjning

Den kompetens och kapacitet som är kopplad till myndighetsutövande, såsom bygglov, serveringstillstånd eller miljötillsyn, är högt efterfrågad på arbetsmarknaden. Det finns risk för hög personalomsättning, vilket innebär kapacitetsförluster under vissa perioder. Konsekvenser av detta kan innebära längre ledtider för myndighetsärenden, sämre tillgänglighet för medborgare, verksamheter och företag. Det kan i förlängningen även innebära en risk för rättssäkerheten.

Trendprognoserna i nätverket för Tillväxtklustret i Norduppland visar att Tierps kommun behöver vidhålla leveranser inom myndighetsutövning för att säkerställa tillväxttakten. Möjlighet till samverkan med närliggande mindre kommuner är fortsatt aktuell. Fördelar med en ökad samverkan skulle kunna vara att samla viktig kompetens, skapa flera karriärvägar och få en högre grad av effektivitet och specialisering. Det skulle också kunna öka Tierps kommuns attraktivitet som arbetsgivare.

Samverkan med Region Uppsala sker regelbundet där kommunen redogör för behoven av kollektivtrafikförsörjning där kompetensförsörjningen är en viktig parameter.

Kommunen har en lång tradition av samverkan med civilsamhället, främst kring skötsel av fritids- och friluftsanläggningar samt skötsel av grönområden. Föreningar och i vissa fall närboende privatpersoner bidrar till stort mervärde till en låg kostnad.

Det finns djupgående samarbete mellan kommunens allmännyttiga bostadsbolag AB Tierpsbyggen, Tierps kommunfastigheter AB, Tierps Energi och Miljö AB och Tierps kommun. Allmännyttan deltar ofta i tidiga skeden av detaljplaneprocesser där gemensamma kontaktytor finns. På samma vis ges samhällsbyggnadsenheten möjlighet till insyn och inspel i Tierpsbyggens och kommunfastigheters projekt, till exempel gällande arkitektonisk utformning, samspel mellan allmänplats och allmännyttans fastigheter och samordnade av insatser inom geografiska områden. Andra centrala samarbetsområden med synergieffekter är inom yttre skötsel, upphandling, personalfrågor och projektledning. Huvuddelen av genomförda upphandlingar sker övergripande mellan bolagen och den kommunala verksamheten för att uppnå bästa utfallet.

Kommunen är en aktiv part i Havs- och vattenmyndighetens projekt om ekosystembaserad havsförvaltning, som verkar för att verksamheten ska präglas av helhetssyn på bevarande och hållbart nyttjande av våra ekosystem. Det innebär bland annat att ta hänsyn till att olika arter i ett ekosystem påverkar varandra och att samspelet mellan människor och miljö ofta spänner över flera sektorer i samhället. Tierps kommun hör till pilotområdet Södra Bottenhavet som är ett samarbetsprojekt mellan de fem kommunerna Söderhamn, Gävle, Älvkarleby, Tierp och Östhammar samt organisationer, lärosäten, företag, länsstyrelser, regioner, privatpersoner och ideella föreningar som arbetar för ekosystembaserad havsförvaltning och olika fysiska insatser i området.

Mål

2. Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Delmål

2.2 Bevarande av viktiga jordbruksmarker.

6. Rent vatten och sanitet för alla

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Delmål

6.1 Förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material.

6.2 Effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställ en hållbar försörjning av sötvatten för att förebygga vattenbrist och låga grundvattennivåer.

6.3 Ökad grad av återställande av de vattenrelaterade ekosystemen inom kommunen.

7. Hållbar energi för alla

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Delmål
7.1 Öka andelen förnybar energi i den kommunala energimixen och underlätta införandet av småskaliga energilösningar.
7.2 Minska kommunens energiförbrukning, bland annat genom energieffektivisering.

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Delmål
9.1 Bygga ut en tillförlitlig och hållbar infrastruktur, där kollektivtrafik och olika mobilitetslösningar är en naturlig del, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande.
9.3 Antal hushåll och verksamheter som är anslutna till snabbt och kapacitetsstarkt bredband ska öka.

10. Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Delmål
10.1 Kommunens fysiska planering ska verka för att socioekonomisk segregation motverkas.

11. Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bostättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Delmål
11.1 Verka för till fullgoda och ekonomiskt överkomliga bostäder för alla.
11.2 Planberedskap för bostäder för minst 1000 invånare i kollektivtrafiknära lägen för att möta behoven som följer i takt med att de stora industri- och teknikinvesteringarna genomförs i Norduppland.
11.3 Skapa inkluderande tätortsmiljöer som erbjuder god tillgång till grönområden och offentliga platser och som ger möjlighet att ta sig fram säkert som gång- och cykeltrafikant.

Delmål

11.5 25 000 invånare år 2035 genom utveckling och tillväxt i hela kommunen.

11.6 Ett gott utbud av offentlig och kommersiell service med hög kvalitet och tillgänglighet i hela kommunen.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål

12.1 Minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.3 Kommunens inköp ska främja hållbar produktion och innovation för smarta lösningar samt stimulera en cirkulär ekonomi.

13. Bekämpa klimatförändringarna

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

Delmål

13.1 Senast år 2045 ska kommunen inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser.

13.2 Klimatanpassa den fysiska planeringen för att begränsa klimatpåverkan och minska sårbarheten vid ett förändrat klimat.

13.3 Kommunens och kommunkoncernens transporter ska vara fossilfria till år 2030.

14. Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Delmål

14.1 Förebygg och minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, såsom marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

14.2 Förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt.

14.3 Främja fritidsfiske och kustnära yrkesfiske ur ett hållbarhetsperspektiv samt verka för stärkta populationer av fisk och andra vattenanknutna arter.

14.4 Minska mängden plastavfall som hamnar i haven.

14.5 Verka för att det ska finnas tillräcklig infrastruktur för att minska fritidsbåtars påverkan på marina ekosystem.

15. Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Delmål
15.1 Integrera stadsgröniska och ekosystemtjänster vid planering, byggande och förvaltning i kommunens orter.
15.2 Bevara biologisk mångfald och säkerställ att värdefulla naturmiljöer får adekvat skydd och vårdas ur ett framtidsperspektiv.
15.3 Vidta åtgärder för att stärka ekosystemtjänster och motverka minskning av biologisk mångfald och spridning av invasiva arter på kommunägd mark.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.3.a Genomgång av hyreskontrakt inom bostadsbeståndet för att om möjligt tillgodose behov inom kommunens egna verksamhetslokaler för att effektivisera lokalutnyttjandet och möta bostadsefterfrågan.
6.3.d Genomlysna möjliga vägar framåt gällande Karlholm Strand för genomförandet av detaljplanedelen som berör kommunen.
6.3.e Fortsätta genomförandet av trädgårdsstadens deletapp 1 Södra villorna genom att slutföra detaljprojektering och fortsätta projektprocessen mot en färdigställd infrastruktur.
6.3.f Fortsatt planering och utredningsarbete kring lämplig strategi och etappindelning av trädgårdsstadens genomförande i sin helhet. Samt efter behovsutredning och beslut om startillstånd påbörja projektering av etapp 2. Upprätthålla aktiva dialoger med exploitörer och investerare kring intresse och marknadsföring gällande exploatering samt fortsätta arbete med översyn av marktaxa samt VA-taxa.
6.3.g Inrättande av Samåknings tjänst som erbjuder möjligheter för medborgarna att kontakta varandra för att samåka vid arbetspendling.

Avsnitt 6.4 Kultur, fritid och friluftsliv

Utvecklingsförutsättningar

Möjlighet till kultur, fritidssysselsättningar och friluftsliv är en av grundstenarna i ett väl fungerande samhälle. Det bidrar till att vidga människors vyer och skapa förståelse för andras perspektiv, samt en god fysisk och mental hälsa. Tierps kommun har ett gott samarbete med länets institutioner, fria kulturskapare, civilsamhällets olika organisationer samt näringsliv. Internationella utblickar, utbyten och samarbeten är viktiga i ett mångkulturellt och globalt samhälle. I Kultur och fritids verksamhet i Tierps kommun ingår bland annat bibliotek, kulturskola, fritidsgårdar, bad, idrottsanläggningar och Kulturhuset Möbeln. Kultur och fritid hanterar också frågor om konst, kulturarv, utveckling av idrotts- och friluftslivet, kultur i skolan, kommunala bidrag till civilsamhället, Kultur för hälsa samt tillgodoser uthyrning av kommunala lokaler som till exempel idrottshallar eller möteslokaler.

Tierps kommun har god tillgång på rik och varierad natur, både storslagna naturmiljöer för dagsutflykter och bostadsnära naturområden för de dagliga upplevelsena. Kommunen har en lång och relativt oexploaterade kuststräcka. Dalälvslandskapet och odlingslandskapet ger och utstrålar orördhet och är bärare av tusenårig kulturhistoria. Kommunen ingår i ett biosfärområde och det finns flera riksintressen för friluftsliv och naturvård, många naturreservat och länets första kulturreseptat.

Kommunen samverkar med föreningar, studieförbund och övriga civilsamhället och ger bidrag för arrangemang, aktiviteter och lokaler. Kommunen bidrar även med kompetens vid samverkan och erbjuder föreningslivet subventionerade ändamålsenliga lokaler och mötesplatser.

För att förverkliga det som står i kommunens vision, att Tierps kommun är en grön och harmonisk oas för hela livet, beaktas tillgänglighet och närhet till naturen i planeringen av framtida bostadsområden. Det är en framgångsfaktor.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Delar av området kultur och fritid är reglerat i nationell lagstiftning. Uppdrag runt bibliotek och skolbibliotek regleras i skollagen (2010:800) respektive bibliotekslagen (2013:801), det innebär att kommunen är skyldig att upprätta en lokal biblioteksplan. Arbetet med att skydda och vårda kulturmiljön regleras i kulturmiljölagen (1988:950), miljöbalken (1998:808) och plan- och bygglagen (2010:900). Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) ska Tierps kommun bidra till att skydda och främja minoritetsspråken och främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur. Tierps kommun ingår i Finskt förvaltningsområde och lyder under lag (2009:724 § 6).

Barnkonventionen medför åtaganden kring barns rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder, samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Regeringens förslag till fritidskort för barn och unga väntas bli verklighet till 2025, vilket kan få påverkan på kommunens utbud.

På uppdrag av regeringen har en översyn av kultursamverkansmodellen som reglerar det statliga bidragen till kulturen gjorts. Den nya strukturen får påverkan på kommunens roll i resursfördelningen från staten, samt förhållandet till Region Uppsalas roll i samma process.

Kommunen förhåller sig till den nya regionala biblioteksplan som Region Uppsala ska anta från 2025. Tierps kommun förhåller sig också till de tio mål för friluftslivspolitikerna som regeringen antog år 2012. I målen är utgångspunkten att friluftslivet bidrar till hälsa, naturförståelse och regional utveckling.

Kommunens policy för naturvård fastställer att kommunen ska äga och säkerställa mark för

det tätortsnära friluftslivet. I arbetet med tätortsnära områdesskydd och markåtkomst de kommande åren kommer därför friluftslivsaspekterna att väga tungt.

Folkhälsa genom ett rikt kultur- och fritidsliv

Tillgången till friluftsliv är värdefull både för den enskilda människan och för samhället i stort. Det är också en betydande del i kommunens ansvar för folkhälsan. Att vistas i naturen kan medföra en rad positiva effekter för hälsan, till exempel minskad stress, stärkt kognitiv förmåga och förbättrad psykisk hälsa. Det främjar också fysisk aktivitet och ger möjlighet till sociala kontakter i en avkopplande miljö.

Det är viktigt att alla människor får samma möjlighet att vistas i naturen och ha tillgång till friluftsliv. En grundläggande förutsättning är att det finns naturområden som ligger nära, är tillgängliga och har hög kvalitet. I detta avseende är bostadnära och vardagsnära natur av stor betydelse för folkhälsan. En nationell uppföljning från 2023 av de friluftspolitiska målen visar att tillgång till natur för alla, samt tillgång till attraktiv tätortsnära natur behöver prioriteras då utvecklingen på dessa områden varit negativ. I en tid då många har ansträngd ekonomi är tillgången till friluftsliv och närnatur av god kvalitet än viktigare. Vården av den tätortsnära naturen är eftersatt. För att den ska vara inbjudande och hålla hög kvalitet krävs återkommande insatser i många områden i samtliga orter, vilket ger en utmaning i skötselkostnader. Utomhuspedagogik ska enligt kommunens styrdokument bedrivas i samtliga årskurser så barn och elever får en positiv känsla för naturen och stimuleras att röra sig i naturen även på fritiden.

Tierps kommun erbjuder ett brett utbud av anläggningar, men har även behov av att tillföra nya anläggningar för att tillgodose både skolans och fritidens behov. Utöver det finns stora behov av underhåll av flera befintliga anläggningar. I arbetet med att säkerställa god tillgång av kvalitativa anläggningar och miljöer är samarbete med föreningsliv och civilsamhälle av största vikt.

Det livslånga lärandet genom kreativitet, nytänkande och kunskap

Alla i Tierps kommun ska ha goda förutsättningar för ett livslångt lärande, bildning och tillgång till ett rikt kultur- och fritidsliv. Med livslångt lärande menas allt lärande som pågår under hela livet. Lärande kan ske i olika sammanhang och ger möjlighet till utveckling på olika plan: kunskap, kompetens, färdigheter inom privat-, samhälls- och arbetsliv. Kulturella aktiviteter stimulerar inläring och påverkar vår hjärna och psykiska hälsa positivt. Kulturella aktiviteter som musik, läsning eller dans kan ha en positiv effekt på barns utveckling. Det finns också ett positivt samband mellan fysisk aktivitet och elevers prestation i skolan.

Kommunen bedriver kulturverksamhet i egen regi, men också i samarbete med civilsamhälle och kulturarbetare. Bibliotek, föreningsliv och studieförbund ger möjligheter att bevara och utveckla eget skapande, fortsatt bildning, stimulans och sociala möten. Engagemanget för Tierps kommuns kulturliv är stort och stöds av kommunen genom bidrag och samarbeten.

I kommunen finns ett rikt kulturarv med vallonbruken, Örbyhus slott samt många lokala kulturmiljöer. Utöver dessa finns kulturområden såsom fiskelägen, det ålderdomliga kulturlandskapet och Hållnäs-kusten. Alla elever i Tierps kommuns grundskolor deltar i kulturarvstrappan som ger dem kunskap om kommunens lokala, materiella och immateriella kulturarv. Genomförandet bygger helt på ideella krafter. På nationell nivå går utvecklingen mot att staten förändrar förutsättningarna för hur kulturarvsmiljöer och byggnader förvaltas. Större ansvar läggs på enskilda föreningar, stiftelser och organisationer vilket medför att frågan landar än närmare kommunen. En stor utmaning för föreningar och ideella krafter som tar stort ansvar för kommunens kulturarv är de stora underhållsbehov som många fastigheter och platser har. Kostnaderna är stora och de ekonomiska medlen är små. Föreningarna kämpar också med brist på förnying bland medlemmarna, vilket på sikt kan innebära att

föreningarna inte längre kan upprätthålla sitt arbete för kommunens kulturarv.

I en rapport från 2022 redovisade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att kultursektorns deltagande i beredskapsplanering är underutvecklad. En effektivare och samordnad beredskapsplanering utifrån kulturarvsskyddets behov står för dörren, vilket kan komma involvera kommunerna.

Verksamheterna med kultur i vården, kulturprogram och studiecirkel, ger möjlighet till social gemenskap, minnesträning och trivsel.

Den offentliga konsten finns på olika ställen runt om i kommunen. Arrangemanget Konst på väg med öppet hus hos konstnärer och konsthantverkare i Tierps kommun lockar cirka 15 000 besökare årligen.

Tierps kommun har också ett rikt musikliv. Konsertserien Konsertkarusellen är ett samarbete mellan Musik i Uppland, Tierps kommun och det lokala föreningslivet. Flera konserter i olika genrer genomförs under året och på olika orter. Kommunen har även en rik folkmusik- och folkdanstradition. Genom Sveriges första och enda folkmusikinstitut, Eric Sahlström Institutet, tas kunskaper och erfarenheter inom folkmusik- och folkdansområdet tillvara och utvecklas. Spelmansstämmor anordnas vid flera tillfällen under året. Lövstabruks kammarmusikfestival och Musik i Orangeriet på Örbyhus slott erbjuder under sommaren högklassig musik. Musiklivet är också mycket aktivt genom Norra Upplands Kammarorkester och kulturskolan i Tierps kommun uppträder löpande under året och är ett nav i de goda samarbeten som bedrivs inom musiklivet.

Social hållbarhet och förebyggande arbete

Utmaningar för många i samhället, såsom ekonomisk oro och social trygghet, ger effekter på den kommunala servicen. Behoven av trygga platser och miljöer för framförallt barn, unga och äldre växer. Tierps kommun satsar på, och kommer behöva prioritera, resurser för förebyggande arbete internt samt tillsammans med bland annat polis, Region Uppsala, civilsamhället och övriga kommuner i länet.

Fysisk aktivitet och friluftsliv har en dokumenterad positiv effekt på psykisk hälsa och kommunen arbetar med att ytterligare tillgängliggöra naturen för att stimulera till uteaktiviteter. Besöken i våra natur- och friluftsområden ökar och samma utveckling är tydlig på öppna verksamheter såsom biblioteken. Samverkan med civilsamhället är avgörande i arbetet framåt och den lokala överenskommelse som är gällande i kommunen ligger till grund för sådana sammanhang. Utmaningen framåt är att förverkliga arbetet i konkreta aktiviteter och projekt som bidrar till en positiv samhällsutveckling.

Kommunen erbjuder barn och unga ett varierat kulturutbud i förskola, skola och på fritiden. I kommunen finns familjelördagar, lovverksamhet, filmvisningar och bokprat riktat till familjer, barn och unga. Kulturskolan verkar på alla skolor och erbjuder möjligheter till utveckling på fritiden inom olika konstformer. Folk- och skolbiblioteken stimulerar och inspirerar till läsning, skrivande och eget skapande. Barn och unga ges förutsättningar att utveckla läsförståelse och språk genom god tillgång till litteratur och andra medier.

Besökstalen för öppna mötesplatser har stigit stadigt de senaste åren och behoven av tillgång till platser för spontana möten och aktiviteter ökar. För att främja socialt välmående och motverka ensamhet och utanförskap är mötesplatser viktiga och bör prioriteras framöver.

Fritidsgårdsverksamheten i kommunen är mötesplatser för barn och ungdomar. Här anordnas flera olika kulturevenemang och aktiviteter för målgruppen. Verksamheten bidrar till en meningsfull fritid där barn och unga kan utveckla sin delaktighet i samhället i en hälsosam och trygg miljö. Verksamheten är kostnadsfri och finns i orterna Tierp, Örbyhus, Söderfors och Skärplinge. För en kvalitativ verksamhet framgent som når målgruppens behov krävs

tydlig riktning och tillräckliga resurser i form av bland annat lokaler.

Idrottsanläggningar, sporthallar och bad ger förutsättningar för fysisk aktivitet och rörelse för barn och ungdomar. Genom föreningslivet och skolan skapas många aktiviteter på anläggningarna. Tierps kommun arbetar för en vattensäker kommun där simundervisning och lek är en viktig del för att säkerställa simkunnigheten.

Kommunen prioriterar utemiljön för barn och ungdomar. I Mehedeby, Karlholm, Skärplinge, Söderfors, Tierp och Örbyhus finns lekplatser med olika teman. I Tierp, vid Vegavallen, finns även en hinderbana och en sagostig för barn. Kommunägd skog, parkmark och grönområden ska främja den biologiska mångfalden och erbjuda människor en miljö som stimulerar till lek och utvistelse.

I det förebyggande arbetet för barn och unga ingår att stärka de skyddsfaktorer som finns. En viktig skyddsfaktor är att ha en meningsfull fritid och att nå de ungdomar som inte deltar i det befintliga utbudet är en utmaning. Resurser i form av tid och personal behöver läggas på att arbeta mer uppsökande för att ta vara på just deras behov och intressen och ge dem större möjligheter att hitta en meningsfull fritid.

Mål

3. God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Delmål
3.1 Kultur- och fritidsaktiviteter för alla barn och unga, oavsett kön, bakgrund eller ekonomiska förutsättningar.
3.2 Förvaltning och säkerställd god tillgång till grönområden med höga rekreations- och naturvärden, som stimulerar till lek och utvistelse.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål
5.1 Kommunens verksamheter ska planeras utifrån både kvinnor och mäns, flickors och pojkars behov och resurser ska fördelas likvärdigt mellan könen.

11. Hållbara städer och samhällen

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Delmål

11.4 Stärka arbetet för att skydda och trygga våra kultur- och naturarv.

14. Hav och marina resurser

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Delmål

14.3 Främja fritidsfiske och kustnära yrkesfiske ur ett hållbarhetsperspektiv samt verka för stärkta populationer av fisk och andra vattenanknutna arter.

15. Ekosystem och biologisk mångfald

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Delmål

15.4 Informera om natur- och kulturvärden i tätortsnära miljöer för att öka medvetenheten hos kommuninnevånare och besökare.

16. Fredliga och inkluderande samhällen

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Delmål

16.6 Ökat medborgardeltagande i det lokala föreningslivet för ett starkt civilsamhälle

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag
6.4.e Med hjälp av kommuninvånarna utse kommunens sju underverk, unika platser som lyfts fram extra som utflyktsmål och spektakulära sevärdheter.
6.4.g Bereda ett styrdokument för reklam och marknadsföring i kommunala anläggningar.
6.4.h För kommunala anläggningar inom kultur och fritid ska översyn och revidering av befintliga föreningsavtal gällande skötsel och användning med koppling till hyresnivå ske.

Avsnitt 6.5 Näringsliv och arbete

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommun har ett gynnsamt läge mellan två större städer. För arbetsgivare är läget av stor vikt för att rekrytera arbetskraft. I Uppsala län beräknas antalet nya jobb öka kraftigt inom flera branscher, exempelvis inom Nordupplands industrisektor. Befolkningen i Uppsala län förväntas öka procentuellt mer än ökningen i riket fram till 2050. I Tierps kommun ska det finnas goda förutsättningar för att leva, bo och verka i hela kommunen.

Vi ser en positiv trend vad gäller nya företagsetableringar, även om det inte sker i samma takt som tidigare. Vissa befintliga företag växer och fler näringar har rekryteringsbehov medan några kämpar hårt mot lågkonjunkturen.

Det finns utmaningar med infrastrukturen där kapacitetsbrister inom elförsörjning hindrar större nyetableringar. Behovet av el är helt avgörande för att kommunen ska kunna växa. Det finns också utmaningar med kompetensförsörjningen, där måste utbildningar anpassas för att möta näringarnas behov.

I samverkan med Stockholms Handelskammare, Region Uppsala, Östhammars kommun och med det privata näringslivet som partners har ett projekt startat – Tillväxtkluster Norduppland. Syftet med projektet är att bidra till att näringslivet i Norduppland stärker sin långsiktiga konkurrenskraft genom bättre kompetensförsörjning och att området utvecklar sin attraktivitet för företag och invånare.

Behovet av rekrytering är stort – 5000 arbetstillfällen fram till 2035 – till nya jobb inom kärnkraft, slutförvar av kärnbränsleavfall, flygbränsleproduktion och gruvnäring, men också inom redan befintliga företag som kan och vill växa. Inte minst inom tillverkning och stålindustri samt de behov som därför kommer att finnas inom offentlig sektor.

Arbetslösheten förväntas ligga på samma nivå eller öka något. Arbetslösas kompetens motsvarar inte företagens behov.

Tierps kommuns närhet till starka arbetsmarknadsregioner gör att många invånare har sitt arbete i andra kommuner. Tierps kommun har en negativ nettopendling, år 2021 var pendlingsunderskottet -2 418 personer. Den största utpendlingen sker till Uppsala och Arlanda flygplats. Därefter till Gävle och Östhammars kommuner, där Region Gävleborg respektive Forsmark är stora arbetsgivare.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Den 1 juli 2023 trädde ändringar i skollagen i kraft som tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. Ändringarna innebär bland annat krav på kommuner att samverka om planering, dimensionering och erbjudande av gymnasie- och vuxenutbildning. Det införs också en ny princip för dimensionering av utbildningsutbudet där arbetsmarknadens behov ska få större betydelse. Regionerna ska bidra till de regionala planeringsunderlagen som Skolverket ansvarar för att ta fram. Ett av huvudsyftena med reformen är att framför allt fler ungdomar ska välja ett yrkesprogram på gymnasiet.

Den statliga styrningen av Yrkesvux, genom riktade statsbidrag, har sedan år 2017 drivit på för ett utökat regionalt samarbete i planering och genomförande av yrkesutbildningar för vuxna. En kartläggning över arbetskraftsbehovet i Tierps kommun visar på en brist inom framför allt två områden: vård och industri. Här bedrivs utbildningar inom vuxenutbildningen och gymnasiet. Den nya industriutbildningen inom vuxenutbildningen har haft ett bra söktryck och utfallet för den första klassen som genomgått utbildningen är mycket positivt, där alla går vidare till arbete.

Under 2024 kommer en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) att tas fram liksom en ny

besöksnäringstrategi för Uppsala län, vilken kommer att påverka kommunens arbete med näringslivsfrågor och turism.

Under 2022 beslutades Leader Nedre Dalälvens nya lokala utvecklingsstrategi för nästkommande programperioden 2023 – 2027. Leader möjliggör för de som bor i en landsbygd att förverkliga sina egna idéer och visioner om hur bygden kan utvecklas genom finansiellt stöd.

Sysselsättning i relation till socialt utanförskap

Prognosen för arbetslösheten i Uppsala län förväntas ligga på omkring 2023-årets siffra 6,4 procent eller öka något.

Kommunen ser stora utmaningar i att de som är arbetssökande och står långt ifrån arbetsmarknaden har hamnat ännu längre ifrån ett arbete. Genom att delta aktivt i länsövergripande projekt ges möjlighet att skapa samverkan och utveckla nya arbetssätt med målsättning att människor ska komma ut i arbete eller studier, där unga med särskilda behov av stöd är prioriterade.

Kommunen har en överenskommelse med Arbetsförmedlingen för att skapa bra förutsättningar och samverkan att motverka arbetslösheten. Kommunen fortsätter att främja och stärka socialt företagande i kommunen för att ge människor möjlighet till egen försörjning och anställning. Det görs exempelvis genom upphandlingar, samverkansavtal och idéburet offentligt partnerskap (IOP:er). Arbetet berör även föreningslivet i kommunen. Sociala företag är viktiga för att få sysselsättning till den målgrupp som är arbetslös i Tierps kommun.

Näringslivsarbete

Kommunens näringslivsarbete syftar till att skapa och underlätta utvecklingen av ett starkt näringsliv med många arbetstillfällen inom flera branscher, som skapar bättre förutsättningar i såväl låg- som högkonjunktur. Det syftar också till att öka medvetenheten, samverkan och samarbete mellan sociala och traditionella företag.

Företagsetableringar underlättas genom snabbt och effektivt bemötande, samt ett skraddarsytt team av tjänstepersoner som möter företagets behov under ett tidigt skede. Näringslivsarbetet präglas av starkt kundfokus där relationer, förtroende, problemlösning och snabb hantering är prioriterat. Medborgarservice är en väg in som ansvarar för att underlätta kontakten mellan kommunen, medborgaren och företagare.

Varje år följer kommunen två olika näringslivsrankingar för att kontinuerligt följa näringslivsklimatet och företagets kontakt med kommunen. Generellt är de medelstora och stora företagen nöjda med relationen till kommunen. De mindre företagen önskar ytterligare stöd kring hantering av enklare ärenden, till exempel snabbare handläggningstider inom byggbranschen samt de gröna näringarna.

Kommunen arbetar aktivt med företagsfrämjande insatser som kompetensutveckling, nätverksarbete och att driva samverkansprocesser.

Det råder osäkerhet hur prisläget för el, livsmedel och drivmedel med mera kommer utvecklas. En fortsatt hög prisnivå kan medföra att fler företag bromsar viktiga investeringar eller rekrytering av personal. Om kronan fortsätter att vara förhållandevis svag kan det dock påverka besöksnäringen positivt. Hemester och att Sverige blir billigt för utländska besökare kan generera fler besökare till kommunen.

Den kortsiktiga och ojämna finansieringen av statsbidraget för Yrkesvux, leder till att andelen utbildningsplatser inom vuxenutbildningen minskar, både lokalt och regionalt, vilket kan påverka kompetensförsörjningen.

Kompetensförsörjning

Den totala tilldelningen av statsbidrag för Yrkesvux varierar mellan åren, men förväntas bli mindre 2025, vilket leder till att andelen utbildningsplatser inom vuxenutbildningen minskar, både lokalt och regionalt, vilket kan påverka kompetensförsörjningen för näringslivet och enskildas möjlighet till arbete. Matchningsproblematiken är en av de största utmaningarna.

Kommunen har ett tätt samarbete med arbetsgivarna för att tillsammans med dem skapa utbildningsinriktningar inom vuxenutbildningen och gymnasiet som motsvarar arbetsmarknadens behov.

Den statliga styrningen av Yrkesvux, genom riktade statsbidrag, har sedan år 2017 drivit på för ett utökat regionalt samarbete i planering och genomförande av yrkesutbildningar för vuxna. En kartläggning över arbetskraftsbehovet i Tierps kommun visar på en brist inom framförallt tre områden: vård, barnomsorg och industri. Här bedrivs utbildningar inom vuxenutbildningen och gymnasiet.

Kompetensförsörjningen är en utmaning för såväl privata näringslivet som offentlig sektor och här arbetar kommunen, privata näringslivet och andra externa organisationer med att attrahera och rekrytera hela familjer. Kommunen arbetar med att stärka och utveckla arbetsgivarvarumärket.

Samverkan

Intern samverkan mellan kommunens olika enheter är en viktig del för att över huvudtaget uppnå uppsatta verksamhets- och budgetmål och behöver utvecklas mer!

Kommunen är aktiv inom flera olika externa samverkans- och utvecklingsnätverk och deltar också i olika projekt för att främja utvecklingen av både näringsliv, besöksnäring och landsbygden. Vi ser att behovet av samverkan kommer att öka för att kunna uppnå de mål kommunen sätter upp – samverkan runt såväl finansiella- som personella resurser.

De nätverk och samverkansformer som kommunen redan deltar i fungerar bra. Att använda Samhandlingstrappan för att se i vilken grad samverkan ska ske är ett bra verktyg för att prioritera de olika nätverken och vilka insatser vi ska bidra med.

Gemensamma projekt, såväl lokala, regionala som nationella ger möjligheter till framtida utveckling. Finansiering sker via olika Leader- och andra EU-fonder, Samordningsförbundet, Migrationsverket, Region Uppsala med flera.

Många av kommunens enheter ingår i nätverk och partnerskap – Region Uppsala, Länsstyrelsen, Stockholm Business Alliance, Biosfärområdet Nedre Dalälven är några exempel. Inom dessa nätverk söks projektmedel och görs gemensamma satsningar som syftar till utveckling, attrahera etableringar, kompetensförsörjning och att bygga upp kunskap och kompetens.

Mål

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

Delmål

5.3 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.4 Öka andelen kvinnligt företagande.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delmål

8.1 Stödja utvecklingen av arbetstillfällen för alla grupper, även de som står långt från arbetsmarknaden.

8.2 Minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.3 Kommunens uppdrag som kontrollmyndighet, markägare och tillståndsgivare ska ske på ett rättssäkert, effektivt och professionellt sätt för att skapa bästa förutsättningar för näringslivet att bedriva sin verksamhet och växa.

8.4 Verka för att bibehålla och öka antalet företag och stärka positiva attityder till entreprenörskap och företagande.

8.5 Stärka framväxten av en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

8.7 Ärligen minska konkurrensen med det lokala näringslivet.

9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Delmål

9.2 Samverka med universitet, högskolor och företag för att bidra till ny kunskap och innovationer.

10. Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Delmål

10.3 De socioekonomiska skillnaderna ska minska.

10.4 Fler nyanlända ska ha lämnat etableringsuppdraget för att börja arbeta eller studera.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål

12.4 Produktionen från jordbruks- och trädgårdssektorn ska öka med 35 procent samt dess produktionsvärde ska öka med 50 procent till år 2030.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.5.a Fortsätta arbetet med att digitalt marknadsföra de utflyktsmål som finns i kommunen.

6.5.b Se över verksamheter som antas konkurrerar med det lokala näringslivet, se över om de kan upphandlas eller avvecklas till samma eller lägre kostnad med bibehållen eller höjd kvalitet.

6.5.c Arbeta med att lyfta fram kommunens attraktivitet för företag, skapa goda förutsättningar för nyetableringar av hållbara företag och säkra upp att redan etablerade företag stannar i kommunen och ges förutsättningar att utvecklas.

Avsnitt 6.6 Omsorg och stöd

Utvecklingsförutsättningar

Kommunen ansvarar för omsorg och stöd i form av socialtjänst (individ- och familjeomsorg, funktionshindradeomsorg och äldreomsorg) och kommunal hälso- och sjukvård. Kommunen samverkar med andra aktörer för att på så sätt öka chanserna till trygghet för särskilt utsatta invånare och grupper. Socialtjänsten ser ett ökat behov hos flera målgrupper, såväl äldre, personer med psykisk ohälsa, barn som far illa och personer med olika funktionsnedsättningar.

Psykisk hälsa är en fråga som blir viktigare och spänner över många områden, från barn till äldre. Indikationer från flera håll visar på ökad psykisk ohälsa bland ungdomar i Tierps kommun och då främst bland flickor. Kommunen behöver utveckla arbetssätt och modeller för att fortsätta förebygga psykisk ohälsa i alla åldersgrupper och ge adekvat stöd när så behövs.

En tydlig tendens är förändrade behov hos socialtjänstens målgrupp. Fler har komplexa behov som ställer nya krav på arbetssätt, samarbete och organisation, som kan vara utmanande att hantera inom nuvarande strukturer och lagstiftning.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Området är till stor del reglerat i lag. Kommunens beslut kan i många fall överprövas av domstol. Såväl i socialtjänstlagen (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som hälso- och sjukvårdslagen (HSL) betonas att socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens uppgift är att främja jämlikhet i levnadsvillkor.

Regleringen av skyddad yrkestitel undersköterska har ökat belastningen inom äldre- och funktionshindradeomsorgen då kommunen behöver förbereda för att erbjuda kurser och möjlighet till validering för dem som inte uppfyller kraven.

Huvudmannaskapsutredningen har lagt förslag på hur hela ansvaret för personlig assistans ska kunna övertas av staten år 2026. Detta kommer sannolikt försenas då inget beslut eller proposition för lagändring har presenterats i slutet av 2023. Det är därför även svårt att överblicka konsekvenserna för kommunen i detalj.

En översyn av socialtjänstlagen pågår för närvarande. Utredningens större förändringar handlar om förebyggande och tillgänglig socialtjänst, planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att ge insatser utan föregående behovsprövning.

Utredningen "Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård" ska lämna förslag som stärker kommunernas möjligheter att säkra tillgången till läkare i kommunal hälso- och sjukvård. Utredningens förslag redovisas under november 2024.

I mars 2023 påbörjades en statlig utredning kring språkrav för personal inom äldreomsorgen. Den ska redovisas i september 2024 och kommer sannolikt att medföra utbildningskostnader för att höja den språkliga nivån i svenska inom Vård- och omsorgsverksamheterna.

Sedan 1 april 2023 har Vård och omsorg samt Individ- och familjeomsorgen krav på uppvisande av registerutdrag från belastningsregistret vid nyanställning.

Statlig styrning genom särskilda bidrag

Utöver den nationella styrning som finns genom lagstiftning och nationella riktlinjer sker viss styrning och prioritering inom området genom särskilda bidrag från staten. Bidragens villkor kan medföra utmaningar för verksamheterna då villkoren kan kräva snabba omprioriteringar av målsättningar och personalresurser. Är bidraget kortsiktigt blir det en utmaning att planera

och genomföra det som bidraget ska användas till. Det gäller också om bidraget måste användas innevarande år eller om det är oklart om det kommer att beviljas.

Samverkan med andra huvudmän och civilsamhället

För att på bästa sätt ge stöd till de individer som behöver det krävs att kommunen samverkar med andra huvudmän. Etableringen av vårdcentrum Tierp Älvkarleby gör att mer fokus läggs på förebyggande och hälsofrämjande insatser samt att vården kommer närmare invånarna både geografiskt, digitalt, tillgänglig och relationellt.

Samverkan med regionens specialiserade palliativa vård kräver mer kommunala sjuksköterske- och rehabiliteringsresurser än väntat. En länsgemensam samverkansmodell för palliativ vård i hemmet har därför utarbetats. Samverkansmodellen följs upp gemensamt genom medicinskt fördelat ansvar med den specialiserade palliativa vården inom Regionen. Besluten för de specialiserade palliativa insatserna kan också följas i Vård och omsorgs utvecklade verksamhetssystem.

Ny kommunövergripande samverkansrutin i länet har tagits fram gällande utskrivningsprocessen för barn så att barn på barnsjukhuset ska kunna gå hem så snart som möjligt även om de är i behov av insatser från kommunerna vid hemgång.

Öppenvården finns för den som har beroendeproblematik och drivs i samarbete med Region Uppsala. Under 2025 börjar förberedelserna för en flytt av kommunens beroendevård till Regionen. Det finns även pågående samarbeten och projekt med bland annat mödrahälsovården och barnhälsovården för att öka tidig upptäckt. Barnhälsovården och mödrahälsovården är till viss del samlokaliserade med familjestödsenheten och tillsammans bildar dessa verksamheter familjecentralen.

Samverkan med det civila samhället behöver utvecklas och stärkas. Arbetsätt för att stärka brukarinflytande och delaktighet för de medborgare som inte är föreningsaktiva behöver utvecklas ytterligare. Individ- och familjeomsorgen har sedan flera år ett etablerat samarbete med flera organisationer inom områdena våld i nära relation, brottsoffer samt arbetsmarknad.

För att möta ökande utmaningar gällande kriminalitet, droger och skadegörelse så samordnar kommunen resurser tillsammans med polisen i den evidensbaserade metoden SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid).

Under Länsstyrelsen i Uppsala län finns kommunen med i Rådet för social hållbarhet och olika nätverk, där det bland annat fokuseras på tidiga insatser runt barn och unga (särskilt i socioekonomiskt utsatta områden) och våld i nära relationer.

Kosten är central för att minska undernäring hos äldre och varje dag tillagar kommunen cirka 500 portioner till äldreomsorg och hemtjänst. Det innefattar att erbjuda hälsosamma och näringsriktiga måltider som dessutom tar hänsyn till klimat och miljö. Fortsatta satsningar med att öka lokala inköp fortgår, vilket fortsatt möjliggör att äldreomsorgen kan besöka närliggande gårdar för studiebesök i gröna miljöer.

Vård- och omsorgsverksamheten fortsätter under 2025 att arbeta uppsökande, förebyggande och att erbjuda hälsofrämjande samtal till de som fyller 80 år, för att sprida information och kunna erbjuda stöd tidigt. Projektet som är finansierat av statsbidrag är till viss del inarbetat i ordinarie verksamhet, där fysioterapiassistenterna i respektive hemtjänstområde har uppdrag gällande förebyggande och hälsofrämjande arbete till våra brukare.

Norra länets kommuner lyfter behovet av ett utvecklingsarbete inom regionen för att använda statliga medel till att utveckla en jämlik primärvård i landsbygdskommunerna.

För att ge medarbetarna verktyg att möta personer med psykisk hälsa genomförs utbildningar i första hjälpen psykisk hälsa, MHFA, cirka tre gånger per termin. Utbildningarna sker i egen regi med stöd av statliga stimulansmedel och har inriktningarna barn och unga, vuxna samt

äldre.

Digitalisering

De kommande åren står kommunen inför utmaningar som kräver mod, kreativitet, kompetens och förändringsvilja då färre medarbetare ska ge stöd till fler medborgare. Nya arbetssätt behövs. Digitalisering och e-hälsa kan vara en lösning för att frigöra resurser och öka kvaliteten för brukarna. Dock har Vård och omsorg under senaste åren uppmärksammat att en stramare tolkning av dataskyddsförordningen (GDPR) kraftigt motarbetar denna målsättning.

I förslaget till ny socialtjänstlag ingår att ytterligare stärka skyddet för personuppgifter, vilket kommer att komplicera användningen av digital teknik inom vård och omsorg. Samtidigt pågår en statlig utredning *Välfärdsteknik inom socialtjänsten och verksamhet inom LSS* som ska redovisas senast 1 april 2025. Utredaren ska bland annat kartlägga och analysera vid vilka insatser enligt SoL och LSS som digital teknik ska kunna användas, föreslå hur en reglering kan utformas så att personer med nedsatt beslutsförmåga kan få del av digital teknik samt göra en integritetsanalys där behov av skydd för den personliga integriteten beaktas.

Den nytänkande innovationsupphandlingen kring KASAM (känslan av sammanhang) som genomförts av Vård och omsorg, anpassad gymnasieskola och LärVux i samverkan har resulterat i ett innovationspartnerskap mellan Tierps kommun och ett företag, där en digital plattform med huvudfokus att stärka självständighet samt minska digitalt utanförskap och ofrivillig ensamhet för vuxna personer med kognitiva svårigheter finns att tillgå för samtliga medborgare i Tierps kommun.

Under 2024 har vård och omsorg utvecklat e-tjänster för alla ansökningsblanketter enligt SoL och LSS samt inkomstförfrågan gällande avgifter inom Vård och omsorg. Under 2025 är ambitionen att se över vilka handläggningsprocesser som kan automatiseras.

Kompetensförsörjning

Det är en stor utmaning att rekrytera medarbetare med rätt kompetens inom området. Då fler invånare behöver stöd ökar behovet av medarbetare. I dagsläget används inhyrd personal för att kunna utföra ett rätts- och patientsäkert arbete. Det gäller framför allt socialsekreterare och legitimerad personal. Målet är att minska beroendet av inhyrd personal.

Kompetensförsörjning är en utmaning som delas med Region Uppsala och länets övriga kommuner vilket gör att det är ett område som är lämpligt att samverka kring.

Resurssjuksköterskor har anställts för att minska behovet av hyrpersonal vilket har medfört att kostnaderna för hyrsjuksköterskor minskat väsentligt. Det har även medfört att omsättningen av ny personal har minskat samt att kostnaderna för introduktion minimerats. En god kontinuitet av personal ger även en ökad patientsäkerhet. Statsbidraget som Tierps kommun sökt för ett hållbart arbetsliv är också ett led i att behålla kompetensen genom förbättrad schemaläggning och resursfördelning av sjuksköterskor.

Länets kommuner och Regionen arbetar nu utifrån ett vårdkompetensråd, då certifiering enligt vård- och omsorgscollege inte längre sker efter 2024. Utgångspunkten i detta vårdkompetensråd är fyra perspektiv; kompetensförsörjning, det strategiska arbetet, utbildningsuppdraget samt det operativa perspektivet.

Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och/eller intellektuell funktionsnedsättning är idag mer integrerade i samhället och har fått större möjligheter att leva som andra. Detta är positivt och medför samtidigt att kommunens verksamhet behöver anpassas för att kunna möta andra behov. Kompetens inom till exempel riskbruk, beroende och familjebildning behöver finnas hos medarbetare inom funktionshindreomsorgen. Kompetens i att möta personer med intellektuell funktionsnedsättning behöver finnas hos medarbetare i socialtjänsten.

Yrkesresan som är ett nationellt program för introduktion och kompetensutveckling i SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) regi pågår under åren 2021-2028. Utvecklingen av yrkesresan fortsätter nationellt och närmast står en yrkesresa för medarbetare inom funktionshinderområdet.

De nya arbetstidsregler som trädde i kraft oktober 2023 ger mindre flexibilitet för brukare vid fritidsaktiviteter eller oförutsedda händelser. Utifrån ett medarbetarperspektiv har det även varit utmanande att få till ett hälsosamt schema som också motsvarar verksamhetens behov. Heltidsresan avslutas 2024 och alla medarbetare har då fått önskad sysselsättningsgrad. Detta leder till viss överbemanning vissa dagar samtidigt som behovet av timvikarier minskar. Personkontinuiteten för brukaren ökar. Utmaningen med att få en effektiv samordning av personalresurser mellan olika verksamheter kvarstår.

Förutsättningarna för första linjens chefer behöver fortsätta vara i fokus. Socialstyrelsen har analyserat och bedömt förutsättningarna för att införa en gräns för antal anställda för första linje chefer i äldreomsorgen samt bedömt fördelar och nackdelar med utbildningskrav för dessa chefer. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i en nationell tillsyn inom bostad med särskild service inom LSS påpekat att första linjens chefer till stor del saknar förutsättningar för ett nära ledarskap och till viss del även rätt kompetens för uppdraget. Detta område behöver fortsätta utvecklas i form av minskat antal medarbetare per chef samt tillgång till adekvata resurser i form av medledare och stödfunktioner.

Omsorg och vård på hemmaplan

Allt mer stöd ges i brukarens hem. Den yngre generationen personer med funktionsnedsättning efterfrågar delvis andra typer av boendeformer. Det gäller både den fysiska utformningen av bostaden och tillgången till personalstöd. Ett tillgänglighetsanpassat boende - och samhälle generellt - underlättar för personer med funktionsnedsättning att i högre grad leva ett självständigt liv. Kommunen arbetar aktivt med att erbjuda boende i Tierps kommun och att minska antal externa placeringar. En förutsättning för att detta ska kunna fortsätta är att medel tillförs för att kunna starta verksamheter som saknas. Det gäller framförallt bostad med särskild service SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning samt ytterligare boenden inom LSS under planperioden. Inom äldreomsorgen har inriktningen under flera år varit kvarboendepincipen. En utmaning är att kunna erbjuda ett likvärdigt utbud i hela kommunen. Planen är att ett nytt särskilt boende ska stå klart för inflytt år 2030. Planering pågår även för nya boenden inom funktionshindradeomsorgen.

Individ- och familjeomsorgen fokuserar på att förstärka hemmaplanslösningar för barn och unga, för att minska kostnaderna och öka kvaliteten för placeringar av barn.

Inom hälso- och sjukvården gör utvecklingen att fler personer lever med stora funktionsnedsättningar och/eller svåra sjukdomar. Kommunen behöver arbeta strategiskt kring vilket stöd som ska kunna erbjudas i egen regi och när det är mer lämpligt att anlita annan verksamhet. För personer med särskilda behov eller där bara enstaka personer har behov av en särskild verksamhet kan inte kommunen alltid tillgodose behovet så att det motsvarar den enskildes behov i förhållande till kvalitet och rimlig kostnad.

Hemmaplanslösningar behöver inte uteslutande handla om att ”driva i egen regi” utan skulle även kunna vara en möjlighet för exempelvis sociala företag att erbjuda praktikplatser som arbetsmarknadsenheten och i viss mån daglig verksamhet skulle kunna nyttja.

Tidigt och förebyggande arbete

Ett större fokus behöver läggas på förebyggande arbete inom hela socialtjänsten. Kommunen erbjuder därför ett brett stöd som inte kräver beslut om bistånd. Föräldrautbildning och andra gruppverksamheter utvecklas utifrån behov. Bland annat har icke-biståndsbeviljade insatser

utökats till att även omfatta ungdomar med skadligt bruk av alkohol och/eller droger.

Tidig upptäckt och tidiga insatser ska även främjas genom öppna förskolan. Öppna förskolans pedagog ska arbeta med att informera förskolan om det stöd som finns inom kommunen så de i sin tur kan föra vidare informationen till föräldrar. Kommunens familjestödsenhet bedriver barngrupper som är både stödjande och förebyggande.

För barn i årskurs F-6 i Tierps kommun innebär arbetet med tidiga insatser att det finns fem samfinansierade kuratorstjänster. Kuratorerna är anställda i skolan men arbetar nära socialtjänsten. Syftet är att underlätta samverkan mellan skola och socialtjänst.

Våld i nära relation är fortsatt ett växande problem i samhället i stort och även i Tierps kommun. Familjerådgivning ökar möjligheten för motiverande stöd till andra insatser inom kommunen om ett sådant behov finns. Kommunen erbjuder även samtalsstöd/behandlande samtal för våldsutsatta, krismottagning för män och behandling för våldsutövare. Många medarbetare är utbildade i FREDA-kortfrågor, vilket är ett ytterligare stöd i att fråga om våld och fånga upp tecken på våld.

Kommunens anhörigstöd arbetar också proaktivt och framåtskridande med att erbjuda enskilda samtal, anhöriggrupper samt föreläsningar till anhöriga.

Förändrade behov, nya målgrupper

Personer med psykisk funktionsnedsättning i kombination med beroendeproblematik och/eller kriminalitet som behöver strukturerat och personnära stöd och boende är en växande målgrupp. Vilket som är det mest lämpliga alternativet för att tillgodose denna målgrupps behov behöver utredas ur både kompetens-, kvalitets- och ekonomiska aspekter.

Daglig verksamhet LSS möter delvis en ny målgrupp som provat arbete på den öppna arbetsmarknaden och/eller haft långa perioder då personen inte haft förmåga att ta sig till en sysselsättning. Verksamheten behöver delvis annan kompetens och förändrat arbetssätt då denna nya målgrupp inte klarar av att vara i grupp.

Som en påverkan av ett högre vårdtryck på Akademiska sjukhuset samt då geriatriken stängt i Tierp har det skett en förskjutning av brukare med större vårdbehov till kommunen. De brukare som i dag skrivs ut från sjukhuset har ett mer komplext behov kring vård och omsorg, vilket innebär en högre vårdtyngd på verksamheterna. Även nationellt ser SKR och regeringen att medel för kompetens bör överföras till kommunal primärvård eftersom allt mer avancerad vård och rehabilitering kommer utföras i hemmet med mindre sjukhusvård.

Det pågår ett samarbetsprojekt för förbättrad vård för personer med samsjuklighet. Det sker i samverkan mellan Akademiska sjukhuset, primärvården, kommunens socialtjänst och funktionshindradeomsorg. Syftet med projektet är att nå och kunna ge tidigare stöd till personer med komplex och sammansatt problematik, både psykiatriskt och även somatiskt. Målet är att skapa förutsättningar för mer självständiga individer med tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmännen.

Lokaler

Kommunen har ett ansvar att efter behovsprövning erbjuda särskilt boende och bostad med särskild service till äldre och personer med funktionsnedsättning. Flertalet av de boenden som finns inom äldre- och funktionshindradeomsorgen har stora renoveringsbehov och/eller är inte anpassade efter de myndighetskrav som ställs på verksamheten idag. En underhållsplan och en långsiktig planering för lokaler behöver utvecklas.

Mål

1. Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär bl.a. även brist på frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning och fysisk säkerhet.

Delmål

1.1 Andelen vuxna och barn som lever i ekonomisk utsatthet ska minska

2. Ingen hunger

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

Delmål

2.1 De kommunala måltiderna ska ha hög kundnöjdhet samt vara hälsosamma och näringsriktigt anpassade till respektive verksamhets behov.

3. God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Delmål

3.3 Ökad självskattad hälsa och minskade hälsoskillnader mellan grupper och individer bland kommunmedborgarna.

3.4 Minskat missbruk av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.

3.5 Mer vård, inklusive specialistvård, ska erbjudas nära i samverkan med andra aktörer.

3.6 Minskad psykisk ohälsa hos såväl vuxna som barn.

3.7 Minskad ofrivillig ensamhet bland äldre.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

5.2 Alla vuxna och barn ska bemötas utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön.

5.6 Minskat våld i det offentliga och privata rummet, inklusive våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

10. Minskad ojämlikhet

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Delmål

10.2 Ökning av andelen brukare som anser att de får bestämma om saker som är viktiga.

12. Hållbar konsumtion och produktion

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Delmål

12.2 Till år 2030 ska matsvinnet minska till max 8 procent i hela tillagnings- och serveringsprocessen.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.6.a Riktade insatser för suicidprevention.

6.6.b Utveckla arbetet med personcentrerad vård för att stärka den enskildes delaktighet, inflytande och självbestämmande över utförda insatserna.

6.6.c Åtgärder för att minska risken för undernäring hos äldre.

6.6.e Aktivt arbete med föräldrar genom samverkan mellan SFI/vuxenutbildning/arbets-marknadsenheten och familjeenheten i syfte att stärka föräldraskapet samt stoppa och förebygga förekomsten av våld i nära relationer.

6.6.f Aktivt arbeta med effektiv och nära vård i samverkan med regionen.

6.6.g Arbeta förebyggande med uppsökande verksamhet hos personer äldre än 80 år för att kunna kartlägga och tidigt möta framtida behov.

Avsnitt 6.7 Kommunen som arbetsgivare

Utvecklingsförutsättningar

Tierps kommun har cirka 1750 tillsvidareanställda varav andelen kvinnor är cirka 80 procent. Av kommunens totala budget är cirka 60 procent personalkostnader. Medelåldern är 46 år. Kommunens rekryteringsbehov i samband med åldersavgångar kommer att öka för att nå sin kulmen när de som i dag befinner sig i intervallet 55-60 år pensioneras. En analys av personalomsättningen visar på ett stort behov av att vi kommer behöva nyanställa cirka 800 medarbetare under de närmast fem till sju åren. Detta behov av nyanställningar bygger på dels den åldersstruktur kommunen har med en hel del som går i pension men även den övriga personalomsättning där medarbetare väljer att avsluta sina anställningar. Pensionsåldern kan dock sträcka sig till 69 år. Personalomsättningen var under 2023 cirka 10 procent.

Kommunens absolut största utmaning som arbetsgivare är att klara framtida kompetensförsörjningen. För att klara kompetensförsörjningen behöver Tierps kommun både i praktiken vara och framstå som en attraktiv arbetsgivare. Kommunens värdeord; Ansvar, Kundfokus, Mod, Framtidstro och Respekt ska genomsyra arbetsmiljön. Att skapa bilden av att Tierps kommun uppfattas som en bra tänkbar arbetsgivare är ett stort fokus, vilket innebär att synas på sociala medier och där marknadsföra av kommunens arbetsgivarvarumärke. Kommunen måste arbeta mer med att skapa denna attraktivitet som arbetsgivare och då är chefs och ledarskapet viktigt både för att behålla medarbetare men även för att locka nya medarbetare att börja arbeta i Tierps kommun. En bra chef är en viktig faktor för både attraktiviteten men också för en god arbetsmiljö. Skapa stolthet i att vara anställd i Tierps kommun för att på så vis utveckla och behålla medarbetare som då pratar väl om sin arbetsgivare. En stor utmaningen för Tierps kommun är att fortsätta utveckla både chefer och medarbetare genom kompetensutveckling i vardagen, skapa flera olika karriärvägar, inte enbart att göra chefskarriär. Stort ansvar för detta arbete vilar på kommunens samtliga chefer som genomgått en stor utvecklingsinsats genom att utbildas i Utvecklande Ledarskap, UL. En tydlig prioritering av ledarskapet är viktig för att framtida kompetensutveckling och framtida kompetensförsörjning ska klaras av vilket då ger lägre personalomsättning samt nöjda medarbetare.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Det finns arbetsrättsliga lagar och föreskrifter samt centrala och lokala kollektivavtal som arbetsgivare måste följa. De centrala kollektivavtalen förhandlas fram och tecknas av Sveriges kommuner och regioner (SKR) och de centrala fackliga organisationerna. Några exempel på arbetsrättsliga lagar är arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen med tillhörande föreskrifter från arbetsmiljöverket, diskrimineringslagen, medbestämmandelagen och lagen om anställningsskydd. I Tierps kommun finns ett lokalt samverkansavtal som ersätter delar av medbestämmandelagen. I arbetsmiljölagen ställs krav på ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Rutiner och systemstöd för att samtliga chefer ska ges bra stöd för att genomföra det systematiska arbetsmiljöarbetet finns på plats. Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs med stöd i ett digitalt verksamhetssystem. Heltid som norm införs inom kommunens verksamheter och ska vara infört till januari 2025. Nya LAS regler (Lagen om anställningsskydd) har beslutats vilket innebär en hel del administration och bevakning för arbetsgivaren att säkerställa att gällande lagar följs och att inga icke önskade anställningar tillkommer på grund av nya reglerna om konverteringar. I samband med avtalsrörelsen 2024 kan det bli en del ändringar i de centrala kollektivavtalen och löneavtalen.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Tierps kommun arbetar utifrån den beslutade strategin för kompetensförsörjning, vilket

innebär att kommunen ska arbeta för att skapa en attraktiv arbetsplats. Det handlar om att attrahera presumtiva nya medarbetare att söka sig till kommunen och börja jobba i kommunen. Det gäller även att via högt attraktionsvärde kunna rekrytera rätt kompetenser och då nå ut till dessa nya medarbetare vid annonsering av lediga tjänster. Att utveckla samtliga medarbetare är en viktig del i kompetensförsörjningen för att behålla redan anställda medarbetare. Genom individuella utvecklingssamtal som skapar en utvecklingsplan kan man både säkra att kompetensen används rätt och kartlägga karriärmöjligheter. Det är även viktigt att medarbetare får arbeta med sin kärnkompetens. Det är viktigt att medarbetare kan utvecklas och göra karriär i kommunen och då vara kvar i anställningen för att säkra framtida kompetensförsörjning.

Under de senaste åren har frågan om kompetensförsörjning blivit allt mer aktuell bland landets kommuner i Sverige. Enligt Sveriges kommuner och regioner, SKR, kommer antalet anställda i välfärden att behöva öka med 13 200 personer varje år fram till 2029, om inte arbetssätt förändras. År 2029 kommer det att finnas drygt 800 000 personer som är 80 år och äldre. Det innebär ett ökat tryck på främst äldreomsorgen. Det är viktigt att behålla och utveckla det som leder till ökad flexibilitet och effektivitet för både verksamheten och medarbetare. Konkurrensen är stor inom flera områden inom kommunen, såsom bland annat legitimerade pedagoger, vårdpersonal, specialister inom IT och upphandling. En ökad samverkan med utbildningsaktörer såväl inom som utanför kommunen är också viktigt för att säkerställa nuvarande och framtida kompetensbehov i kommunen.

Tierps kommun främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Villkor, rättigheter och utvecklingsmöjligheter ska följas upp, vara transparenta och tåla granskning.

Arbetet med att arbeta utifrån kompetensbaserad rekrytering i kommunen är beslutad och det är viktigt att alla rekryterande chefer följer detta genom att tänka i nya banor då kompetensbehov uppstår. Att skapa goda arbetsmiljöer för att behålla medarbetare är ett viktigt arbete som ständigt måste fortgå.

Marknadsföring av Tierps kommun som en attraktiv arbetsgivare

I kommunens arbete med kompetensförsörjning har följande arbetsgivarvarumärke för Tierps kommun fastslagits: ”I Tierps kommun säkerställs att rätt person finns på rätt plats, att var och en vet vad som ska göras och älskar att göra det. Kontaktvägarna är nära både internt i organisationen och gentemot övriga samhällsfunktioner. Närheten till universitet och högskolor ger goda utvecklingsmöjligheter. Det är lätt att pendla till och från Tierp”.

De viktigaste marknadsförarna av Tierps kommun som attraktiv arbetsgivare är medarbetarna i kommunen. Alla former av strävanden i syfte att leva upp till arbetsgivarvarumärket är ett viktigt marknadsföringsarbete. Närvaron i sociala medier behöver utvecklas för att marknadsföra lediga tjänster i den Tierps kommun. Det övergripande målet är att skapa en arbetsmiljö med ett bra ledarskap där varje medarbetare trivs och utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar. Vi ska skapa en arbetsmiljö där delaktighet och bra gemenskap råder vilket då främjar den enskilda medarbetarens vilja att bli kvar i anställningen och då bli interna ambassadörer för Tierps arbetsgivarvarumärke.

Arbetsmiljö och friskvård

Sjukfrånvaron i kommunen har de senaste åren varit runt sju procent. De högsta sjuktalen finns inom verksamheterna Vård och omsorg och Förskolan. Arbetet med att sänka sjukfrånvaron kräver många olika åtgärder. Kompetensen kring rehabilitering har förstärkts vilket har ökat chefsstödet i rehabiliteringsarbetet. Samarbetet med Försäkringskassan och

hälso- och sjukvården har intensifierats samt att samarbetet med företagshälsovården har förbättrats. Tierps kommun har börjat arbeta mer med friskfaktorer i arbetsmiljön för att arbeta mer främjande och förebyggande och på så sätt stärka det friska i arbetsmiljön vilket leder till lägre sjukfrånvaro.

Friskvårdsförmånen som friskvårdsbidrag har dubblerats under 2024. En annan personalförmån som kommer under 2024/2025 är förmånscyklar genom att göra bruttolöneavdrag.

Chefs- och ledarskap

Tierps kommun jobbar utifrån tillitsbaserad styrning och med ett tillitsbaserat ledarskap. Arbetet har förstärkts genom den chefs- och ledarutvecklingsinsats som genomförts under 2022-2023. Chefs och ledarutvecklingsinsatsen har varit att utbilda kommunens samtliga chefer i modellen Utvecklande Ledarskap som och att vara en inkluderande arbetsgivare.

Modellen för utvecklande ledarskap kännetecknas av att ledaren uppträder som **föredöme** och lyfter upp frågor om moral och etik samt **agerar** utifrån en synliggjord **värdegrund**.

En utvecklande ledare utmärks även av **inspiration** och **motivation** i syfte att **stimulera delaktighet och kreativitet** samt av **personlig omtanke** som handlar om att **ge stöd** men också att **konfrontera i ett gott syfte**, både för individen och för organisationen.

Kompetensutvecklingen för kommunens chefer och för kommunens ledningsgrupp fortsätter och utbildning genomförs också i Indirekt Ledarskap, IL.

Ledarskapets betydelse är av största vikt för att både skapa ett gott arbetsgivarvarumärke och en attraktivitet över arbetsgivaren. Även för att skapa en god och bra arbetsmiljö där stort medarbetarengagemang råder och där hög delaktighet i förandet av verksamheterna och arbetsmiljön.

Ytterligare kompetensutveckling för kommunens chefer är de chefsutbildningar som nu finns digitalt vilka ger ett bra stöd i chefsrollens alla delar.

Mål

3. God hälsa och välbefinnande

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Delmål

3.8 Minskad sjukfrånvaro i kommunens alla verksamheter i jämförelse med föregående år.

5. Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Delmål

5.2 Alla vuxna och barn ska bemötas utan diskriminering och utan stereotypa föreställningar om kön.

5.5 Förbättrad arbetsmiljö inom kommunens verksamheter.

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delmål

8.6 Verka för full sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

Särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag

6.7.a Ökad samverkan inom kommunkoncernen, med andra kommuner, näringsliv samt universiteten och högskola för att säkra kompetens, resurseffektivera, rekrytera personal och bli en attraktiv arbetsgivare.

6.7.b Öka attraktiviteten för Tierps kommun som arbetsgivare. Kompetensutveckla personalen. Möjliggöra nya lösningar för att öka attraktiviteten för att få fler äldre att vilja stanna kvar i arbetslivet.

6.7.e En utredning av löneskillnader som skapar oönskade lönebilder, så kallade snedsitsar, ska påbörjas under 2025. En tillhörande handlingsplan ska tas fram för att proaktivt förhindra att dessa löneskillnader uppstår samt i det fall att det påträffats skillnader ska handlingsplanen precisera hur dessa ska hanteras.

Kapitel 7 Ekonomi

Avsnitt 7.1 Ekonomin i sammandrag

	Bokslut	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Folkmängd 31/12	21 193	21 209	21 219	21 229	21 239	21 249
Skattesats i kronor	21:29	21:29	21:29	21:29	21:29	21:29
Verksamhetens intäkter	366,4	363,4	365,1	366,2	367,1	369,3
Verksamhetens kostnader	-1 807,7	-1 973,4	-1 954,3	-2 003,4	-2 059,6	-2 123,7
Skatteintäkter och statsbidrag	1 549,8	1 603,9	1 639,3	1 695,4	1 758,0	1 814,8
Årets resultat	59,6	-15,4	32,8	45,1	51,8	46,3
Soliditet 1)	25,5	24,3	25,6	27,6	29,8	31,7
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	11,1	9,6	12,4	16,2	19,9	23,1
Investeringar (netto) 2)	54,6	121,9	109,2	110,7	111,9	102,4
Självfinansieringsgrad 3)	262,2	40,8	118,5	113,9	119,1	126,7
Långfristig låneskuld	548,6	577,1	547,7	518,3	488,9	459,5

Definition av nyckeltal

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.
- 2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringar som finansierats med offentliga bidrag.
- 3) Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Avsnitt 7.2 Driftbudget

Nettokostnader per område (tkr)	Prognos	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Revision	2 527	2 527	2 574	2 635	2 725	2 820
Valnämnd	538	533	33	700	58	37
Jävsnämnd	50	50	50	51	53	55
Lönenämnd	0	0	0	0	0	0
IT-nämnd	0	0	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	1 575 814	1 544 854	1 595 064	1 642 289	1 697 945	1 761 764
varav Kommundirektör	43 075	45 423	40 376	41 281	42 768	44 058
varav Gemensam service	35 533	35 867	48 507	49 793	50 907	52 250
varav Medborgarservice	93 754	87 004	107 463	111 692	111 020	118 020
varav Exploateringsverksamhet	-1 057	53	53	53	53	53
varav Kultur och Fritid	86 238	87 088	89 272	91 829	96 340	100 240
varav Förskola	165 768	167 785	161 910	164 226	169 114	174 747
varav Grundskola	357 014	355 779	365 097	374 373	386 557	397 193
varav Gymnasieskola	146 645	135 759	137 674	143 164	147 662	151 782
varav Äldreomsorg	319 860	298 722	326 920	341 628	359 550	379 345
varav Funktionshindradeomsorg	139 753	147 644	143 076	146 355	151 309	156 434
Varav Individ- och Familjeomsorg	189 230	183 730	174 716	177 895	182 665	187 642
Verksamhetens nettokostnad	1 578 929	1 547 964	1 597 721	1 645 676	1 700 781	1 764 676
Finansieringsverksamhet	1 563 484	1 547 964	1 630 521	1 690 749	1 752 586	1 810 960
varav skatter, bidrag och utjämnin	1 603 854	1 588 025	1 639 263	1 695 374	1 758 030	1 814 765
Resultat	-15 445	0	32 800	45 073	51 805	46 284

Ramförändringar på verksamhetsnivå

Nedan visas de prioriterade ramförändringar som görs utöver prislappsmodellens framräknade ramar.

Finansieringsverksamhet

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
12 000	Gottgörelse från pensionsstiftelsen under hela planperioden i enlighet med uppdrag 6.1.f och 6.1.g

Gemensam service

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
5 157	Ökning IT-kostnader
700	Ökade försäkringskostnader
150	Införande av E-arkiv - system
245	Införande -E-arkiv- projekt - licenskostnad
100	Teknikutveckling kopplat till hemsidan (AI m.m.)

Medborgarservice

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
500	Livsmedel till kostverksamheten
600	Ökade kostnader för att eleverna äter mer med den politiskt beslutade menyn som infördes under 2024.
1 000	Ökade driftkostnader i och med genomförda investeringsprojekt (avskrivning och drift)
5 000	Etablerings-/Evakueringskostnader Centralskolan.
100	Uppdrag Samåkning för medborgarna

Förskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
1 000	Tilldelning utöver prislapp för ökade lokalkostnader, stor andel nya förskolor i jämförelse med liknande kommuner.

Grundskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
9 000	I nya prislappsmodellen blir utbildning tilldelad mindre än budget 2024. Detta innebär att det saknas täckning för att bibehålla nuvarande verksamhet om inte tilldelning ges.
1 000	Utbyte datorer och lpads.

Anpassad grundskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
1 500	Ökat elevantal i anpassad grundskola kräver mer personal

Gymnasieskola

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
2 000	Prislappsmodellen ligger i nivå med budget 2024. Tilldelning 2025 med 2 000 tkr utöver prislapp för att möta prognostiserat underskott från 2024.

Vård och omsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
3 150	Fyra sjuksköterskor som förstärker i samarbetsområdena.

Äldreomsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
2 100	Prislappsmodellen ger ett kraftigt budgettillskott gentemot budget 2024. Upptrappning föreslås över tid för att klara omprioritering mellan verksamheter. Tilldelning 2025 med 91,5% av prislapp + 2 100 tkr.

Funktionshindreomsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
2 000	Heltidsresan FHO
920	Ökad grundbemanning inom daglig verksamhet

Individ- och familjeomsorg

Förändring (tkr)	Orsak/förklaring
35 000	Prislappsmodellen ger en extremt kraftig sänkning gentemot budget och prognostiserat underskott 2024. Nedtrappning föreslås för att klara omprioritering mellan verksamheter. Tilldelning 2025 med 35 000 tkr utöver prislapp.

Avsnitt 7.3 Investeringsbudget

En investering räknas inte som en driftkostnad eftersom det är en kostnad av engångskaraktär och har ett belopp överstigande ett prisbasbelopp och en livslängd över 3 år.

Investeringsbudgeten delas normalt upp i två delar, investeringsverksamhet och exploateringsverksamhet. Exploateringsverksamheten avser oftast investering och utveckling av nya områden inom kommunen, till exempel Siggbo-området.

En investering finansieras antingen med lån från externa långgivare som exempelvis banken eller från kommunen själv. De kostnader som uppstår i samband med räntebetalningar och värdeminskning på investeringen kallas för kapitalkostnad, vilket är en driftkostnad.

Exempel på investeringar i kommunen kan vara investeringar i vägar, torg, parker och i utrustning.

	Prognos	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Nettokostnader per område (tkr)	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Revision	0	0	0	0	0	0
Valnämnd	0	0	0	0	0	0
Jävsnämnd	0	0	0	0	0	0
Lönenämnd	0	0	0	0	0	0
IT-nämnd	5 600	3 500	6 000	5 000	5 000	0
Kommunstyrelsen	56 747	62 356	80 645	88 015	76 840	70 840
varav Kommundirektör	0	0	0	0	0	0
varav Gemensam service	0	0	0	0	0	0
varav Medborgarservice	35 551	41 160	63 140	63 910	49 360	59 285
varav Kultur och Fritid	3 370	3 370	1 150	3 950	1 650	650
varav Förskola	3 576	3 576	750	2 050	750	750
varav Grundskola	6 000	6 000	4 000	10 100	19 000	4 300
varav Gymnasieskola	2 200	2 200	3 100	2 600	1 600	1 600
varav Äldreomsorg	5 400	5 400	5 295	3 075	2 775	2 550
varav Funktionshindreomsorg	300	300	2 910	2 030	1 405	1 405
Varav Individ- och Familjeomsorg	350	350	300	300	300	300
Total investering exklusive exploatering	62 347	65 856	86 645	93 015	81 840	70 840
varav Exploateringsverksamhet	1 600	2 500	22 600	17 700	30 100	31 600
Total investering inklusive exploatering	63 947	68 356	109 245	110 715	111 940	102 440

Avsnitt 7.4 Resultatbudget

Miljoner kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	366,4	363,4	327,2	365,1	366,2	367,1	369,3
Verksamhetens kostnader	-1807,7	-1 920,5	-1 857,3	-1 900,3	-1 949,4	-2 005,6	-2 069,7
Avskrivningar	-48,3	-52,8	-36,8	-54,0	-54,0	-54,0	-54,0
Verksamhetens nettokostnader	-1489,6	-1 610,0	-1 566,9	-1 589,2	-1 637,2	-1 692,5	-1 754,4
Skatteintäkter	1022,5	1 043,1	1 040,9	1 076,3	1 105,6	1 146,4	1 193,2
Generella statsbidrag och utjämning	527,3	560,7	547,1	563,0	589,8	611,6	621,5
Verksamhetens resultat	60,2	-6,2	21,1	50,0	58,2	65,6	60,4
Finansiella intäkter	29,1	15,6	7,3	7,9	7,9	7,9	7,9
Finansiella kostnader	-29,7	-24,9	-28,4	-25,1	-21,0	-21,6	-22,0
Resultat efter finansiella poster	59,6	-15,4	0,0	32,8	45,1	51,8	46,3
Extraordinära poster	-						
Årets resultat	59,6	-15,4	0,0	32,8	45,1	51,8	46,3

Avsnitt 7.5 Finansieringsbudget

Miljoner kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Löpande verksamhet						
Årets resultat	59,6	-15,4	32,8	45,1	51,8	46,3
Justering för övr ej likviditetspåverkande poster	89,9	110,7	72,9	60,6	68,2	67,0
Övriga likviditetspåverkande poster	-7,7	-6,9	-7,3	-7,4	-7,8	-7,8
Poster som redovisas i annan sektion	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	141,7	87,9	97,9	97,8	111,6	104,9
Ö (-) / M (+) av förråd m m	0,3	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Ö (-) / M (+) av kortfristiga fordringar	7,3	20,7	-5,0	-5,0	0,0	0,0
Ö (+) / M (-) av kortfristiga skulder	-5,9	-58,0	36,5	33,3	21,7	24,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	143,3	49,7	129,4	126,1	133,3	129,8
Investeringsverksamhet						
Investeringar i immateriella anl.tillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar i materiella anl.tillgångar	-54,6	-121,9	-109,2	-110,7	-111,9	-102,4
Försäljning av materiella anl.tillgångar	2,7	1,0	2,0	2,0	0,0	2,0
Investering i finansiella tillgångar	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-53,9	-122,9	-107,2	-108,7	-111,9	-100,4
Finansieringsverksamhet						
Nyupptagna lån	9,7	57,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld finansiell leasing	-19,4	-29,4	-29,4	-29,4	-29,4	-29,4
Ökning av långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-34,5	28,5	-29,4	-29,4	-29,4	-29,4
Bidrag till infrastruktur						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens kassaflöde	54,8	-44,8	-7,2	-12,0	-8,0	0,0
Likvida medel vid årets början	155,9	210,7	165,9	158,7	146,7	138,7
Likvida medel vid periodens slut	210,7	165,9	158,7	146,7	138,7	138,7
Förändring likvida medel	54,8	-44,8	-7,2	-12,0	-8,0	0,0

Avsnitt 7.6 Balansbudget

Miljoner kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Immateriella anläggningstillgångar	0,3	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggning	853,2	906,7	951,6	992,6	1 031,5	1 081,4
Maskiner och inventarier	63,4	79,7	90,0	105,7	124,7	123,3
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	112,0	113,8	113,8	113,8	113,8	113,8
Summa anläggningstillgångar	1 028,9	1 100,4	1 155,6	1 212,3	1 270,1	1 318,5
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR	11,4	15,3	14,5	13,8	13,0	12,2
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Förråd m.m.	13,0	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9
Fordringar	270,7	250,0	255,0	260,0	260,0	260,0
Kortfristiga placeringar	78,7	78,7	78,7	78,7	78,7	78,7
Kassa och bank	132,1	87,2	80,0	68,0	60,0	60,0
Summa omsättningstillgångar	494,5	429,8	427,6	420,6	412,6	412,6
Summa tillgångar	1 534,8	1 545,5	1 597,7	1 646,6	1 695,8	1 743,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	59,6	-15,4	32,8	45,1	51,8	46,3
Resultatutjämningsreserv	9,6	41,4	26,0	26,0	26,0	26,0
Övrigt eget kapital	322,5	350,3	350,3	383,1	428,1	479,9
Summa eget kapital	391,7	376,3	409,0	454,1	505,9	552,2
Avsättningar						
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	173,9	228,6	239,9	238,8	242,9	247,6
Andra avsättningar	62,0	63,0	64,0	65,0	66,0	67,0
Skulder						
Långfristiga skulder	548,6	577,1	547,7	518,3	488,9	459,5
Kortfristiga skulder	358,6	300,6	337,1	370,4	392,1	417,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 534,8	1 545,5	1 597,7	1 646,6	1 695,8	1 743,3
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER						
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ansvarförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	221,5	227,6	211,2	187,3	168,1	149,9
Övriga ansvarförbindelser	2 093,3	2 090,2	2 115,2	2 135,2	2 165,2	2 165,2
Summa panter och ansvarförbindelser	2 314,8	2 317,8	2 326,5	2 322,5	2 333,3	2 315,1

Avsnitt 7.7 Nyckeltal

	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nettokostnadernas (exklusive avskrivningar) andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	93,0%	97,1%	93,7%	93,4%	93,2%	93,7%
Avskrivningskostnadernas andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	3,1%	3,3%	3,3%	3,2%	3,1%	3,0%
Finansnettots andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	0,0%	-0,6%	-1,1%	-0,8%	-0,8%	-0,8%
Årets resultats andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	3,8%	-1,0%	2,0%	2,7%	2,9%	2,6%
Årets resultat (mkr)	59,6	-15,4	32,8	45,1	51,8	46,3
Soliditet exklusive pensioner i ansvarsförbindelsen 1)	25,5%	24,3%	25,6%	27,6%	29,8%	31,7%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser 1)	11,1%	9,6%	12,4%	16,2%	19,9%	23,1%
Nettoinvesteringar mnkr 2)	54,6	121,9	109,2	110,7	111,9	102,4

Definition av nyckeltal

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.
- 2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringar som finansierats med offentliga bidrag.
- 3) Självfinansieringsgrad definieras som Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Avsnitt 7.8 Redogörelse för koncernföretagens ekonomi

Redogörelse för koncernföretagens ekonomi med en uppskattning av resultat, investeringar, soliditet och låneskuld för planperioden.

Bolag	2025	2026	2027	2028
<i>TKAB</i>				
Resultat, mnkr	0,6	0,8	0,8	0,8
Investeringar, mnkr	201	245	482	482
Soliditet, %	4,7	4	3	3
Låneskuld, mnkr	166	210	447	447
<i>ABTB</i>				
Resultat, mnkr	2,1	0,1	0,1	0,1
Investeringar, mnkr	93	110	85	85
Soliditet, %	8,4	7,9	7,4	7,4
Låneskuld, mnkr	905	920	935	935
<i>TEMAB</i>				
Resultat, mnkr	-1	-1	0	0
Investeringar, mnkr	116	180	210	210
Soliditet, %	6	5	5	5
Låneskuld, mnkr	526	686	876	876
<i>Fjärrvärme</i>				
Resultat, mnkr	4	4	5	5
Investeringar, mnkr	13	13	10	10
Soliditet, %	21,2	22	23	23
Låneskuld, mnkr	94	93	92	92

Avsnitt 7.9 Mål för god ekonomisk hushållning

Agenda 2030-målen fokuserar på långsiktig hållbarhet, både ekologisk, social och ekonomisk. Målen bidrar därför direkt eller indirekt till en god ekonomisk hushållning. Målen är integrerade och odelbara, vilket betyder att inget mål kan nås utan framgång inom ett annat – därför behövs alla mål för att agendan ska kunna uppnås.

De delmål i planen som mer direkt **bidrar till god ekonomisk hushållning** för Tierps kommun är följande:

- 1.1 Andelen vuxna och barn som lever i ekonomisk utsatthet ska minska
- 3.8 Minskad sjukfrånvaro i kommunens alla verksamheter i jämförelse med föregående år.
- 4.5 Andelen behöriga till gymnasieskolans yrkes- eller högskoleförberedande program ska öka på kommunens samtliga högstadieskolor.
- 6.2 Effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställ en hållbar försörjning av sötvatten för att förebygga vattenbrist och låga grundvattennivåer.
- 7.2 Minska kommunens energiförbrukning, bland annat genom energieffektivisering.
- 8.1 Stödja utvecklingen av arbetstillfällen för alla grupper, även de som står långt från arbetsmarknaden.
- 10.4 Fler nyanlända ska ha lämnat etableringsuppdraget för att börja arbeta eller studera.
- 12.1 Minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.
- 12.2 Till år 2030 ska matsvinnet minska till max 8 procent i hela tillagnings- och serveringsprocessen.
- 12.3 Kommunens inköp ska främja hållbar produktion och innovation för smarta lösningar samt stimulera en cirkulär ekonomi.
- 16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparenta och rättssäkra.
- 16.3 Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- 16.4 Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent.
- 16.5 Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent.
- 16.9 Den ekonomiska prognossäkerheten ska vara god, högst 1 % avvikelse.

Ytterligare mål för god ekonomisk hushållning är finansiella och ekonomiska målen som anges i Kapitel 5 Ekonomiska förutsättningar, sista avsnittet:

- Kommunens resultat ska under respektive år i planperioden uppgå till minst 2,0 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag. *(Framgår även i delmål 16.3)*
- Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar. Det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringarna ska bäras även av kommande generationer. Kommunens egenfinansiering ska över tid ligga över 60 procent. *(Framgår även i delmål 16.4)*
- Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska på lång sikt återställas till minst 25 procent. På kort sikt ska målet vara 2023 – 20 procent och 2025 – 25 procent. *(Framgår även i delmål 16.5)*
- Den ekonomiska prognossäkerheten ska vara god, högst 1 % avvikelse. *(framgår även i delmål 16.9)*

Kapitel 8 Ägardirektiv

Om kommunens bolag

Kommunen har två bolag, Tierps kommunfastigheter AB (TKAB) samt Tierps Energi och Miljö AB (TEMAB). Dessa två bolag har i sin tur var sitt dotterbolag, AB Tierpsbyggen (ABTB) respektive TEMAB FjärrvärmeAB (TFAB).

Stora ekonomiska värden är samlade i kommunens bolag och bolagens ekonomiska utveckling har betydelse för kommunens samlade ekonomi. Verksamhetsmässigt står också bolagen för viktiga värden för medborgarna.

I kommunallagens kapitel 10 finns den lagliga grund som reglerar att kommunen kan överlämna verksamhet till bolag och vad som då gäller för den kommunala ägaren kommunfullmäktige. För bolagsverksamheten gäller därför såväl aktiebolagslagen (ABL) som kommunallagen (KL) och även andra regelverk och lagar. Tryckfrihetsförordningen (TF) och Offentlighet och Sekretesslagen (OSL) är väsentliga i sammanhanget, eftersom ett kommunalt bolag generellt omfattas av offentlighetsprincipen.

Bolagen är helägda av Tierps kommun och är en del av kommunens verksamhet. Bolagens verksamhet regleras, utöver lag och bolagsordning, också av ägardirektiv. Ägardirektiven utfärdas av kommunfullmäktige och fastställs av en bolagsstämma. Ägardirektiven innehåller anvisningar som gäller för längre eller kortare tid. Ägardirektiven är indelade i Allmänna direktiv (del 1), som är generella ägardirektiv och gäller samtliga bolag, och i Bolagsspecifika direktiv (del 2).

Kommunstyrelsen ska utöva uppsiktsplikt över bolagen.

I detta kapitel redogörs för förändringar i ägardirektiven från föregående år. För att läsa samtliga ägardirektiv i sin helhet se bilaga 5.

Nytt i ägardirektiven

Till år 2025 görs inga tillägg i ägardirektiven till bolagen.

Tas bort ur ägardirektiven

Till år 2025 tas inga paragrafer bort ur ägardirektiven till bolagen.

Ändringar i ägardirektiven

Till år 2025 görs inga ändringar i ägardirektiven till bolagen.

Kapitel 9 Uppföljning

Tidsplan

År 2025		Beslutande organ
april	Bokslut och redovisning för 2024	Kommunfullmäktige
april	Uppföljning internkontroll 2024	Kommunstyrelsen
maj	Tertialrapport och prognos per april 2025	Kommunstyrelsen
november	Delårsrapport och prognos per augusti 2025	Kommunfullmäktige

Uppföljning Agenda 2030 och delmål

I samband med årsredovisningen görs en uppföljning av Agenda 2030 och alla delmål som antagits av kommunfullmäktige för budgetperioden. Varje delmål är kopplat till ett av de övergripande Agenda 2030-målen och de presenteras mål för mål. Måluppfyllelsen redovisas med hjälp av de färgade symbolerna nedan och markerar huruvida målet är på väg att uppfyllas eller ej, enligt följande logik:

- – Vi ligger bra till för att uppfylla målet.
- – Vi är på rätt väg för att uppfylla målet, men det går för långsamt.
- – Ännu inga åtgärder, eller utvecklingen går åt fel håll. Åtgärder krävs.

Analysen av måluppfyllelsen baseras på såväl nationella nyckeltal som verksamheternas egen bedömning. Verksamheternas bedömning inkluderar såväl en kvalitativ bedömning av vad som gjorts under året liksom kvantitativa indikatorer som verksamheterna själva tar fram. Resultatet redovisas delmål för delmål samt genom en sammanvägd trend för vart och ett av de sjutton Agenda 2030 målen för att ge en överblick kring vilka mål kommunen ser ut att uppnå eller ej till år 2030. Syftet är att kunna påvisa såväl utvecklingen i kommunen som helhet liksom utvecklingen och resultatet för kommunens egna verksamheter.

För att kunna göra målbedömningen används ett flertal nyckeltal. Bland annat används Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA:s) nyckeltal kring Agenda 2030, som hämtas från Kolada (den öppna databasen för kommuner och regioner). Nyckeltal från andra källor eller indikatorer framtagna av den egna verksamheten används också för att följa upp arbetet med målen.

Bilaga 1 – Styrdokument

Redovisning av beslutade styrdokument fram till och med 2024-09-20.

Aktiverande styrdokument (måldokument)

De aktiverande dokumenten fokuserar på vad som ska uppnås och vad som ska göras. Dessa är de enda styrdokument som innehåller tydliga mål. De bör också vara tidsbestämda.

Varefter som mål uppnås måste nya beslutas.

Typer av dokument: Vision, strategi, program, plan, handlingsplan*

(* Denna typ av styrdokument fastställer tjänstemannaorganisationen.)

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Vision för Tierps kommun	KS 2015:763	Gemensam service	2015-09-15	saknar datum
Översiktsplan 2010-2030	KS 2011:211	Medborgarservice	2011-12-14	x
Avfallsplan	KS 2022:971	Medborgarservice	2020-05-12	2024-12-31
Biblioteksplan för Tierps kommun	KS 2023:880	Kultur och fritid	2022-01-01	2025-12-31
Boendeplan bostad med särskild service för vuxna enligt 9:9§ LSS, 2016-2030	KS 2016:678	Vård och omsorg, gemensam service	2016-09-20	2030-12-31
Boendeplan för äldre i Tierps kommun 2014-2035	KS 2014:436	Vård och omsorg, TKAB/ Tierpsbyggen?	2014-06-10	2035-12-31
Bostadsförsörjningsplan 2013-2025	KS 2012:660	Medborgarservice	2013-04-09	x
Cykelplan för Tierps kommun	KS 2016:601	Medborgarservice	2016-09-20	2030-12-31
Digitaliseringsstrategi för Knivsta, Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby samverkanskommuner	KS 2021:427	Gemensam service	2021-06-08	2024-12-31
Funktionsnedsättning 2025	KS 2012:415	Vård och omsorg m fl	2013-06-11	2025-12-31
Gatubelysningsplan för Tierps kommun	KS 2023:776	Medborgarservice	2024-01-01	2027-06-30
Handlingsplan - Boendeplan för äldre i Tierps kommun 2014-2035	KS 2015:273	Vård och omsorg m fl	2015-03-10	x
Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2022 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	KS 2021:907	Räddningsnämnden, där Uppsala kommun är huvudman	2022-01-01	x
Klimat- och energiprogram för Tierps kommun	KS 2023:823	Medborgarservice	2024-01-01	2025-12-31
Kultur- och fritidsprogram för Tierps kommun	KS 2023:577	Kultur och fritid	2024-06-18	2027-12-31
Näringslivsstrategi	KS 2010:111	Medborgarservice	2010-04-27	x
Plan för kommunens ekonomi och verksamhet	Beslutas årligen	Ekonomi	Beslutas årligen	Beslutas årligen
Planeringsstrategi	KS 2024:558	Medborgarservice	2024-06-11	2028-09-20

Program för uppföljning av och insyn i kommunens verksamheter 2018-2019 samt 2020	KS 2019:893	Gemensam service	2018-01-01	2020-12-31
Strategi för nationella minoriteter och finskt förvaltningsområde i Tierps kommun	KS 2022:394	Kultur och fritid	2022-06-15	2025-12-25
Strategi för närvårdssamverkan i Uppsala län 2024-2026	KS 2024:198	Gemensam service	2024-01-01	2026-12-31
Tillgänglighetsplan för offentlig utemiljö i Tierps kommun	KS 2016:182	Medborgarservice	2016-04-05	2030-12-31
Trafikförsörjningsplan för Tierps kommun 2005/2006	KS 2004:180	Medborgarservice	2004-11-02	x
Varuförsörjningsplan för Tierps kommun	KS 2019:441	Medborgarservice	2024-09-17	2029-09-17
Vattentjänstplan	KS 2023:500	Medborgarservice	2024-01-01	2035-12-31

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Brottsförebyggande åtgärdsplan 2024 - 2026	KS 2024:547	Gemensam service	2024-06-30	2026-06-30
Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	KS 2016:359	Gemensam service	2016-07-01	2018-03-30
Hastighetsplan	KS 2020:487	Medborgarservice	2020-02-16	2025-01-01
Internkontrollplan 2024	KS 2023:846	Ekonomi	2024-01-01	2024-12-31
Konkurrensstrategi för åren 2008-2009	KS 2008:223	Gemensam service	2008-05-27	2009-12-31
Kulturmiljöprogram för Bruksgatan och Västerbruksvägen i Tobo	KS 2012:628	Medborgarservice	2013-04-23	x
Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar	KS 2023:924	Gemensam service	2024-01-01	2027-06-30
Strategi för kompetensförsörjning	KS 2021:438	HR	2021-05-26	2024-12-31
Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen i Tierps kommun	KS 2024:65	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Tillsynsplan för alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen i Tierps kommun 2023-2024	KS 2024:68	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Tillsynsplan och behovsbedömning för miljöbalken och strålskyddslagen i Tierps kommun	KS 2024:68	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Tillsynsplan och behovsutredning för offentlig livsmedelskontroll i Tierps kommun 2024-2026	KS 2024:68	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31

Beslutade av jävsnämnden

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen i Tierps kommun	JN 2023:3	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31

Tillsynsplan för alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen i Tierps kommun 2023-2024	JN 2023:2	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Tillsynsplan och behovsbedömning för miljöbalken och strålskyddslagen i Tierps kommun	JN 2023:2	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Tillsynsplan och behovsutredning för offentlig livsmedelskontroll i Tierps kommun 2024-2026	JN 2024:2	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31

Beslutade av IT-nämnden

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Internkontrollplan för IT-nämnden	ITN 2024:4	IT-centrum	2024-01-01	2024-12-31

Beslutade av Lönenämnden

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Internkontrollplan för lönenämnden	LN 2024:4	Lönecentrum	2024-01-01	2024-12-31

Beslutade av HSVO

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Samverkansplan hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) Tierp 2024-2026	KS 2023:63	Gemensam service	2024-01-01	2026-12-31

Normerande styrdokument (förhållningsdokument)

De normerande styrdokumenterna fokuserar på hur de som är verksamma i kommunen beter sig, såväl utåt mot kommunmedborgarna som inom kommunens organisation. De ska säkerställa att handlanden som upprepas av kommunen utförs på samma sätt, oavsett när de utförs och av vem. Normerande dokument har alltid tolkningsföreträde framför aktiverande dokument.

Typer av dokument: Policy, riktlinje, regel, rutin*, processnorm*

(* Denna typ av styrdokument fastställer tjänstemannaorganisationen.)

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Arbetsmiljöpolicy	KS 2020:901	HR	2021-03-03	2025-12-31
Borgensprinciper för Tierps kommun	KS 2021:593	Ekonomi	2021-09-30	2026-12-31
Bredbandspolicy	x	Medborgarservice	2000-04-04	x
Finanspolicy	KS 2024:60	Ekonomi	2024-07-01	2025-12-31
Grafisk profil	KS 2003:174	Gemensam service	2004-01-01	x
Kommunikationspolicy	KS 2010:260	Gemensam service	2010-10-01	x
Konkurrenspolicy	finns i pärm	Gemensam service	2000-17-10	x
Pensionsriktlinje för anställda i Tierps kommun	KS 2024:744	HR	2024-10-01	2028-09-30

Pensionsriktlinje för förtroendevalda i Tierps kommun	KS 2024:549	HR	2024-10-01	2028-09-30
Policy för förtjänsttecken och gåvor	KS 2023:711	HR	2024-01-01	2027-06-30
Policy för hållbar utveckling 2021 i Tierps kommun	KS 2011:303	Gemensam service	2011-12-14	x
Policy för intern och extern kameraövervakning	KS 2008:395	Gemensam service	2009-12-01	x
Policy för lika rättigheter och möjligheter	KS 2023:614	HR	2024-01-01	2027-06-30
Policy för lönebildning	KS 2023:712	HR	2024-01-01	2027-06-30
Policy för naturvård i Tierps kommun	KS 2020:163	Medborgarservice	2020-05-12	2030-12-31
Policy mot mutor och andra otillbörliga förmåner	KS 2023:289	Kommundirektör	2023-07-01	2026-06-30
Policy vid alkohol- och drogproblem inom kommunens verksamheter	KS 2020:903	HR	2021-03-03	2025-12-31
Riktlinje avseende mutor och andra otillbörliga förmåner samt jäv	KS 2023:288	Gemensam service	2023-07-01	2026-06-30
Riktlinje för arkiv- och informationshantering	KS 2024:322	Gemensam service	2024-06-17	2032-12-31
Riktlinje för dispensärenden rörande grundavgifter för renhållning	KS 2023:521	Medborgarservice	2023-10-01	2025-12-31
Riktlinje för ekonomisk styrning	KS 2023:853	Ekonomi	2023-12-01	2027-12-31
Riktlinje för kommunala markanvisningar och exploateringsavtal	KS 2019:738	Medborgarservice	2019-11-05	2023-12-31
Riktlinje för kriskommunikation	KS 2023:768	Gemensam service	2023-11-07	2025-12-31
Riktlinje för serveringstillstånd	KS 2020:644	Medborgarservice	2020-09-22	2025-12-31
Riktlinjer för att starta och driva enskild barnomsorg i Tierps kommun	KS 2016:422	Utbildning	2016-06-14	x
Riktlinjer för exploateringsredovisning	KS 2021:7	Ekonomi	2022-03-07	2026-12-31
Riktlinjer för placering i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg	KS 2023:919	Utbildning	2024-01-01	2025-12-31
Riktlinjer för resor i tjänsten inom Tierps kommunkoncern	KS 2021:160	Gemensam service	2022-01-01	2025-12-31
Riktlinjer för styrdokument	KS 2021:784	Gemensam service	2022-01-01	2026-12-31
Riktlinjer och anvisningar för vård och behandling av vuxna	KS 2011:229	Individ och familjeomsorg	2011-06-14	x
Riktlinjer och principer för medborgardialog	KS 2021:511	Gemensam service	2021-09-21	2025-12-31
Säkerhetspolicy för Tierps kommunkoncern	KS 2024:457	Gemensam service	2024-07-01	2027-06-30

Tillgänglighetspolicy	KS 2008:104	Medborgarservice	2008-09-16	x
Trafiksäkerhetspolicy	finns i pärm	Medborgarservice	2000-11-28	x
Upphandlingspolicy	KS 2022:430	Gemensam service	2022-06-14	2025-08-31
Vatten- och avloppspolicy	KS 2013:228	Medborgarservice/TEMAB	2013-05-01	x

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Attestregler för Tierps kommun	KS 2021:154	Ekonomi	2021-04-01	2025-12-31
Kostriktlinje och vision för kostverksamhet	KS 2013:300	Medborgarservice	2013-04-23	x
Kvalitetssäkring av stöd och hjälp till barn och ungdomar i Tierps kommun	KS 2012:599	Individ och familjeomsorg	2012-12-04	x
Regel för arbetsstipendium för konstnärlig verksamhet i Tierps kommun	KS 2023:886	Kultur och fritid	2023-12-12	x
Regel för intern styrning och kontroll	KS 2020:861	Gemensam service	2021-01-01	2024-12-31
Regel för Årets Eldsjäl	KS 2023:873	Kultur och fritid	2023-12-12	x
Riktlinje för avgifter inom Vård och omsorg för insatser enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och riktlinje för taxa i anslutning till insatser enligt LSS	KS 2023:147	Vård och omsorg	2024-02-13	2028-12-31
Riktlinje för frivilligarbetare	KS 2012:683	HR, Gemensam service	2013-01-29	x
Riktlinje för färdtjänst och riksfärdtjänst	KS 2023:1047	Vård och omsorg	2024-02-13	2025-09-30
Riktlinje för fördjupad samverkan med det civila samhället - Idéburet offentligt partnerskap, upphandling av tjänster och reserverade kontrakt	KS 2019:899	Gemensam service	2020-03-24	2025-12-31
Riktlinje för generell upphandling samt direktupphandling	KS 2022:715	Gemensam service	2022-09-12	2025-08-31
Riktlinje för hantering av bisyssla	KS 2021:439	HR	2021-05-26	2024-12-31
Riktlinje för individuellt förskrivna hjälpmedel inom kommunal hälso- och sjukvård	KS 2022:297	Vård och omsorg	2022-04-26	x
Riktlinje för insatserna kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson, ledsagare och ungängesstöd	KS 2023:976	IFO och Vård och omsorg	2024-04-15	2027-12-31
Riktlinje för intern kontroll och insyn i kommunens verksamheter	KS 2017:450	Gemensam service	2017-10-01	2020-12-31

Riktlinje för kravhantering i Tierps kommun	KS 2023:108	Ekonomi	2023-02-15	2027-12-31
Riktlinje för medicintekniska produkter	KS 2022:173	Vård och omsorg	2022-04-01	2024-12-31
Riktlinje för pedagogisk måltid inom förskola, skola och omsorg	KS 2013:299	Utbildning	2013-05-01	x
Riktlinje för prioriteringar vid livsmedelsupphandlingar	KS 2021:482	Gemensam service	2021-05-28	2025-12-31
Riktlinje för rehabilitering inom kommunal primärvård i Tierps kommun	KS 2022:750	Vård och omsorg	2022-11-01	2025-05-31
Riktlinje för stöd och hjälp i ordinärt och boende enligt socialtjänstlagen	KS 2018:252, viss rev enligt 2019:98	Vård och omsorg	2018-06-01	x
Riktlinje för Tierps kommuns samverkan med det civila samhället	KS 2019:899	Gemensam service	2020-03-24	2025-12-31
Riktlinje för tilläggsbelopp för barn och elever i behov av extraordinärt stöd	KS 2022:780	Utbildning	2022-10-25	2024-10-24
Riktlinjer för fettavskiljare för verksamhetsutövare och fastighetsägare i Tierps kommun	KS 2015:1043	Medborgarservice/TEMAB	2016-02-09	x
Riktlinjer för försörjningsstöd och ekonomisk bistånd	2024:254	Individ och familjeomsorg	2024-03-15	2025-12-31
Riktlinjer för investering	KS 2021: 1006	Ekonomi	2022-03-07	2026-12-31
Riktlinjer för officiell flaggning i Tierps kommun	KS 2011:323	Medborgarservice	2011-09-06	x
Riktlinjer för oljeavskiljare för verksamhetsutövare och fastighetsägare i Tierps kommun	KS 2015:1043	Medborgarservice/TEMAB	2016-02-09	x
Riktlinjer för sociala bostäder i Tierps kommun	2023:727	Individ och familjeomsorg	2023-10-24	2027-06-30
Riktlinjer för vårdnadsöverflytt vid familjehem överstigande tre år i samma familjehem	KS 2011:205	Individ och familjeomsorg	2011-05-31	x
Riktlinjer gällande hot och våld mot anställda och förtroendevalda i Tierps kommun	KS 2023:628	HR	2024-01-01	2027-06-30
Rutin för tillämpningen av lex Sarah inom kommunal verksamhet	KS 2017:847	Vård och omsorg	2019-04-01	2024-03-31
Rutin lex Sarah inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och verksamhet vid Statens institutionsstyrelse	KS 2019:216	Vård och omsorg	2019-04-01	2024-03-31
Styrdokument för krisberedskap och civilt försvar	KS 2023:923	Gemensam service	2024-01-01	2027-12-31

Organiserande dokument

De organiserande styrdokumenterna fokuserar på uppdrag, roller och ansvar i olika delar av kommunens organisation. Till denna dokumentgrupp hör även de dokument som styr de kommunala bolagen.

Typer av dokument: Arbetsordning, reglemente, bolagsordning, ägardirektiv, delegationsordning

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedningar	KS 2024:304	Gemensam service	2024-10-14	2026-06-30
Ersättningar till Tierps kommuns förtroendevalda - ERS 2022	KS 2022:720	Gemensam service	2023-01-01	2026-12-31
Instruktion för kommundirektör	KS 2017:946	Gemensam service	2018-01-01	tillsvidare
Reglemente för IT-nämnd	KS 2020:436	Gemensam service	2020-07-01	x
Reglemente för jävsnämnden	KS 2022:641	Gemensam service	2022-10-01	2026-06-30
Reglemente för kommunalt föreningsråd	KS 2023:87	Gemensam service	2023-11-13	2025-12-31
Reglemente för kommunalt näringslivsråd	KS 2023:88	Gemensam service	2023-11-13	2026-09-30
Reglemente för kommunalt pensionärsråd	KS 2021:850	Gemensam service	2022-03-07	2026-09-31
Reglemente för kommunstyrelsen	KS 2022:1013	Gemensam service	2023-03-07	2026-06-30
Reglemente för krisledningsnämnd	KS 2022:824	Gemensam service	2023-01-01	2027-12-31
Reglemente för lönenämnden	KS 2020:438	Gemensam service	2020-07-01	x
Reglemente för rådet för funktionshinderfrågor	KS 2023:89	Gemensam service	2023-11-13	2026-09-31
Reglemente för Tierps kommuns revisorer	KS 2022:850	Gemensam service	2023-01-01	2029-12-31
Reglemente för valnämnden	KS 2021:852	Gemensam service	2022-01-01	2026-12-31
Stadgar för Stiftelsen för Tierps kommuns stipendiefond	KS 2017:829	Utbildning	1978-02-28	x
Ägardirektiv för AB Tierpsbyggen	KS 2021:721	Gemensam service	Fastställs årligen	Fastställs årligen
Ägardirektiv för TEMAB Fjärrvärme AB	KS 2021:721	Gemensam service	Fastställs årligen	Fastställs årligen
Ägardirektiv för Tierp kommunfastigheter AB	KS/2023:856	Gemensam service	Fastställs årligen	Fastställs årligen
Ägardirektiv för Tierps energi och miljö Ab	KS 2021:721	Gemensam service	Fastställs årligen	Fastställs årligen

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
--	-----------	---------------	---------------	------------------

Attestförteckning	uppdateras regelbundet	Ekonomi	2024-01-01	2024-12-31
Delegationsordning kommunstyrelsen	publiceras på insidan	Gemensam service	uppdateras regelbundet	uppdateras regelbundet
Informationshanteringsplan för kommunstyrelsen	KS 2024:538	Kommundirektör	Fastställd fr o m 2024-07-15, gäller retroaktivt från 2007 och framåt	x
Informationshanteringsplaner för kommunstyrelsens verksamheter publiceras på insidan.	Publiceras på insidan	Gemensam service		

Beslutade av Jävsnämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning Jävsnämnden	publiceras på insidan	Gemensam service	uppdateras regelbundet	uppdateras regelbundet
Informationshanteringsplan för jävsnämnden	JN 2022:12	Gemensam service	Fastställd 2022-06-15, gäller retroaktivt från 2008	Uppdateras löpande

Beslutade av IT-nämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning IT-nämnd	publiceras på insidan	Gemensam service	Uppdateras löpande	Uppdateras löpande

Beslutade av Lönenämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning lönenämnd	publiceras på insidan	Gemensam service	Uppdateras löpande	Uppdateras löpande
Informationshanteringsplan för lönenämnd	LN 2020:8	Kommundirektör	Fastställd 2020-11-27, gäller retroaktivt från 2012-01-01	x

Beslutade av Valnämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Delegationsordning valnämnd	publiceras på insidan	Gemensam service	Uppdateras i samband med valår	Uppdateras i samband med valår

Externt riktade dokument

De externt riktade styrdokumenterna fokuserar på villkoren för att bo, verka och vistas i kommunen samt nyttjandet av den kommunala servicen. Hit hör till exempel regler (föreskrifter och ordningar) och taxor (avgifter).

Typer av dokument: Regel, taxa

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diarienumr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Avgift förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg	KS 2023:920	Utbildning	2024-01-01	2025-12-31
Fastighetsägares skyldigheter avseende gångbanerenshållningen m.m	KS 2007:429	Medborgarservice	2007-10-23	x
Lokala hälsoskydds-föreskrifter för Tierps kommun	x	Medborgarservice	1992-02-11	x
Lokala ordningsföreskrifter för Tierps kommun	KS 2022:915	Gemensam service	2023-05-02	x
Plan- och bygglovstaxa inklusive kart- och mätdata	KS 2023:783	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Regel för hemsändningsbidrag	KS 2022:301	Medborgarservice	2022-04-26	2025-12-31
Regel för Humlepriset – ett pris i Pekens anda	KS 2023:859	Kultur och fritid	2023-12-12	x
Regel för kommunalt partistöd	KS 2022:713	Gemensam service	2022-10-01	2026-09-30
Regel för Tierps kommuns miljöpris	KS 2023:875	Kultur och fritid	2023-12-12	x
Regel för Årets kulturpris	KS 2023:879	Kultur och fritid	2023-12-12	x
Regler för skolskjuts och elevresor	KS 2024:842	Medborgarservice	2024-09-23	2027-06-30
Regler för taxor vid korttidsuthyrning	KS 2015:698	Kultur och fritid	2016-01-01	x
Renhållningsordning	KS 2022:874	Medborgarservice	2018-05-01	2024-12-31
Taxa avseende markpriser och återtagningsavgift	KS/2023:779	Medborgarservice	2024-01-01	2027-06-30
Taxa för felparkeringsavgift	KS 2020:322	Medborgarservice	2020-06-16	2025-01-01
Taxa för färdtjänst och riksfärdtjänst	KS 2023:1046	Vård och omsorg	2024-04-30	2027-09-30
Taxa för kopior och utskrifter	KS 2024:423	Gemensam service	2024-07-01	2027-12-31
Taxa för nyttjande av kommunens mark	KS 2023:780	Medborgarservice	2024-01-01	2027-06-30
Taxa för offentlig kontroll av livsmedel och dricksvatten	KS 2023:785	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Taxa för parkeringsavgift på parkeringen vid Trollsjön	KS 2024:59	Medborgarservice	2024-05-01	2025-04-30
Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel	KS 2023:786	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31

Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område och strålskyddslagen	KS 2023:788	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Taxa för renhållning	KS 2023:827	TEMAB	2024-01-01	2024-12-31
Taxa för service och tjänster i anslutning till insatser inom vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	KS 2023:148	Vård och omsorg	2024-02-27	2028-12-31
Taxa för slamavgifter	KS 2023:828	TEMAB	2024-01-01	2024-12-31
Taxa för tillsyn av avfall från fritidsbåtar 2023-2024	KS 2023:782	Medborgarservice	2023-11-14	2024-12-31
Taxa för trädåtgärder 2024	KS 2023:771	Medborgarservice	2024-01-01	2024-12-31
Taxa för vatten och avlopp	KS 2023:829	TEMAB	2024-01-01	2024-12-31
Taxa grävstillstånd	KS 2022:806	Medborgarservice	2023-01-01	2026-12-31
Taxa korttidsuthyrning	KS 2023:606	Kultur och fritid	2025-01-01	2027-12-31
Taxa kulturskolan	KS 2023:611	Kultur och fritid	2024-01-01	x
Taxa och avgifter kommunala bad	KS 2023:607	Kultur och fritid	2024-01-01	x
Taxor bibliotek och Lärcentrum	2023:612	Kultur och fritid	2024-01-01	x

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Normer för utdelning av Tierps kommuns företagars stipendium	finns i pärm	Medborgarservice	1993-01-01	x
Regler för bidrag till föreningar och studieförbund	KS 2023:653	Kultur och fritid	2025-01-01	2027-12-31

Beslutad av valnämnd

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Regel för politiska aktiviteter, propaganda och övriga aktiviteter vid röstmottagningsställen i Tierps kommun	VN 2022:32	Gemensam service	2022-07-01	2026-07-01

Stödjande dokument

De stödjande styrdokumenterna utgör ett komplement till de styrande dokumenterna och kan sägas vara rekommendationer för hur vi ska förstå de styrande dokumenterna. Stödjande dokumenterna kan till exempel finnas inom områden som är reglerat genom lagstiftning och nationella förordningar

Typer av dokument: Vägledning, information

Beslutade av kommunfullmäktige

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Vägledning för tillfälliga fullmäktigeberedningar	KS 2021:783	Gemensam service	2022-01-01	2026-12-31

Beslutade av kommunstyrelsen

	Diariernr	Dokumentägare	Gäller fr o m	Revideras senast
Vägledning för beredningsforum	KS 2022:1013	Gemensam service	2023-02-28	2026-06-30

Styrdokument som upphört under perioden 2023-09-29 till 2024-09-20

- Arkivföreskrifter, diarienummer KS 2008:49. Ersatt av Riktlinje för arkiv- och informationshantering.
- Handlingsplan för kultur i Tierps kommuns förskolor, skolor och gymnasium, diarienummer KS 2016:871. Kommunfullmäktige beslutade i § 201/2023 att upphäva styrdokumentet.
- Idrotts- och fritidspolicy, diarienummer KS 2015:697. Ersatt av Kultur och fritidsprogram 2
- Kriskommunikationsplan för Tierps kommun - riktlinjer för kommunikation vid extraordinär och allvarlig händelse, diarienummer KS 2018:617. Ersatt av Riktlinje för kriskommunikation som gäller kommunkoncernen.
- Kulturpolicy, diarienummer KS 2015:696. Ersatt av ett Kultur och fritidsprogram
- Mål och riktlinjer för fritidsgårdar, diarienummer KS 2007:440. Ersatt av Kultur och fritidsprogram
- Pensionsriktlinjer för Tierps kommun, diarienummer KS 2020:773. Uppdelad och ersatt av Pensionsriktlinje för anställda i Tierps kommun och Pensionsriktlinje för förtroendevalda i Tierps kommun
- Regler för bidrag till föreningar, diarienummer KS 2017:960. Ersatt av Regler för bidrag till föreningar och studieförbund.
- Regler för bidrag till studieförbund, diarienummer KS 2017:960. Ersatt av Regler för bidrag till föreningar och studieförbund.
- Riktlinjer för insatserna kontaktperson, ledsagare och umgängesstöd, diarienummer KS 2022:952. Ersatt av Riktlinje för insatserna kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson, ledsagare och umgängesstöd
- Riktlinjer och avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg, diarienummer 2020:885. Uppdelad och ersatt av Avgift förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg och Riktlinjer för placering i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg.
- Säkerhetspolicy för Tierps kommuns verksamheter, diarienummer KS 2023:871. Ersatt av Säkerhetspolicy för Tierps kommunkoncern
- Taxor och biljettyper vid baden i Tierps kommun, diarienummer KS 2014:803. Ersatt av Taxa och avgifter kommunala bad.
- Tierps kommuns samordnade beredskapsplan för dammhaveri och höga flöden i Dalälven, diarienummer KS 2017:535. Ersatt av Beredskapsplan för dammhaveri i Dalälven.
- VA-plan, diarienummer KS 2014:188. Ersatt av Vattentjänstplan.

Bilaga 2 – Organisation och styrning

Styrmodell

Kommunens styrmodell beskriver hur kommunens verksamhet leds och styrs. Styrmodellen ska säkerställa att den politiska viljeriktningen får genomslag i verksamheten. I Tierps kommun byggs styrningen på styrprinciperna *målstyrning* med ett *tillitbaserat förhållningssätt*. Stor vikt läggs på medborgarnas insyn i och förståelse för kommunens verksamheter.

Kommunens *målstyrning* innebär att kommunfullmäktige beslutar om de mål som kommunkoncernen ska arbeta mot för att röra sig i riktning mot *Visionen*. Vid varje ny mandatperiod prioriterar politikerna det som ska uppnås i *strategiska utvecklingsområden* till visionens tre arenor (se kapitel 2) som följer de tre hållbarhetsdimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Målstyrningen bygger på de av FN antagna hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och den politiskt beslutade *Visionen* kommunen. Målstyrningen kompletteras med särskilda uppdrag som verksamheten ska genomföra för att nå målen och visionen. Dessa uppdrag och prioriterade Agenda-2030-delmål utgör grund för kommunens budget som kommunfullmäktige beslutar om varje år. Verksamheterna som utför service och tjänster till medborgarna tar sedan fram verksamhetsplaner med aktiviteter utifrån de delmål och uppdrag som beslutats i budget.

För att sätta medborgaren i fokus och att underlätta för medborgarnas kontakt med kommunen samt skapa bättre möjlighet för samverkan mellan verksamheterna, är kommunstyrelsen ansvarig nämnd för samtliga verksamhetsområden i kommunen (undantaget nämnder som krävs enligt lag). Detta förstärker det *tillitsbaserade förhållningssättet* vars syfte är att skapa och vidmakthålla en kultur med respekt och tillit till den enskilde chefens eller medarbetarens professionella kunskap, integritet och förmåga till att utföra sina arbetsuppgifter utan omfattande översyn.

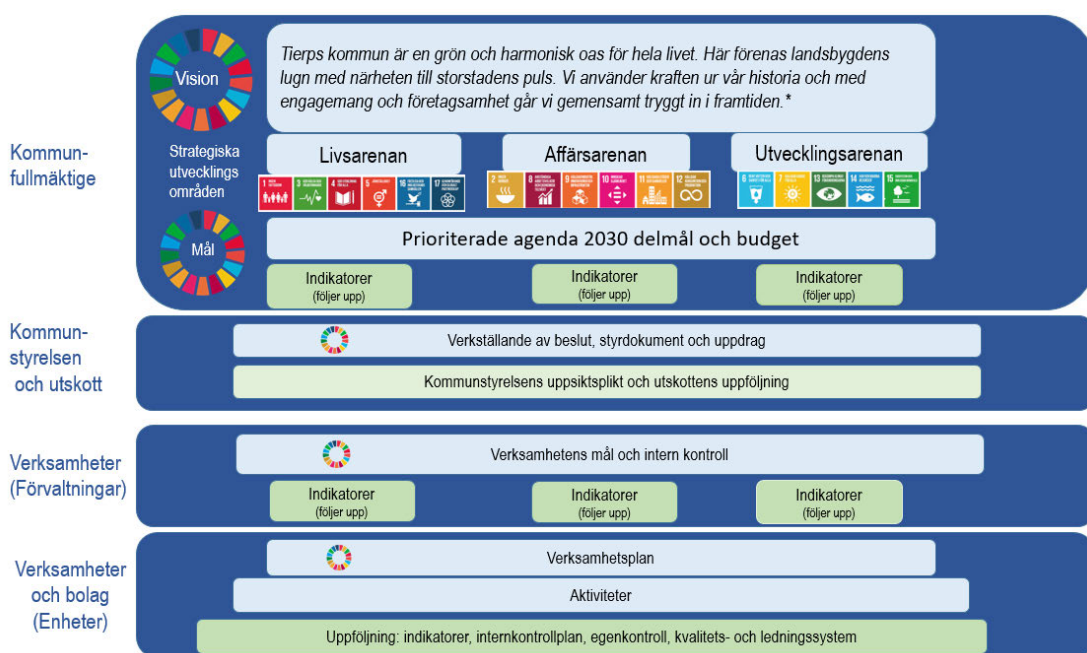
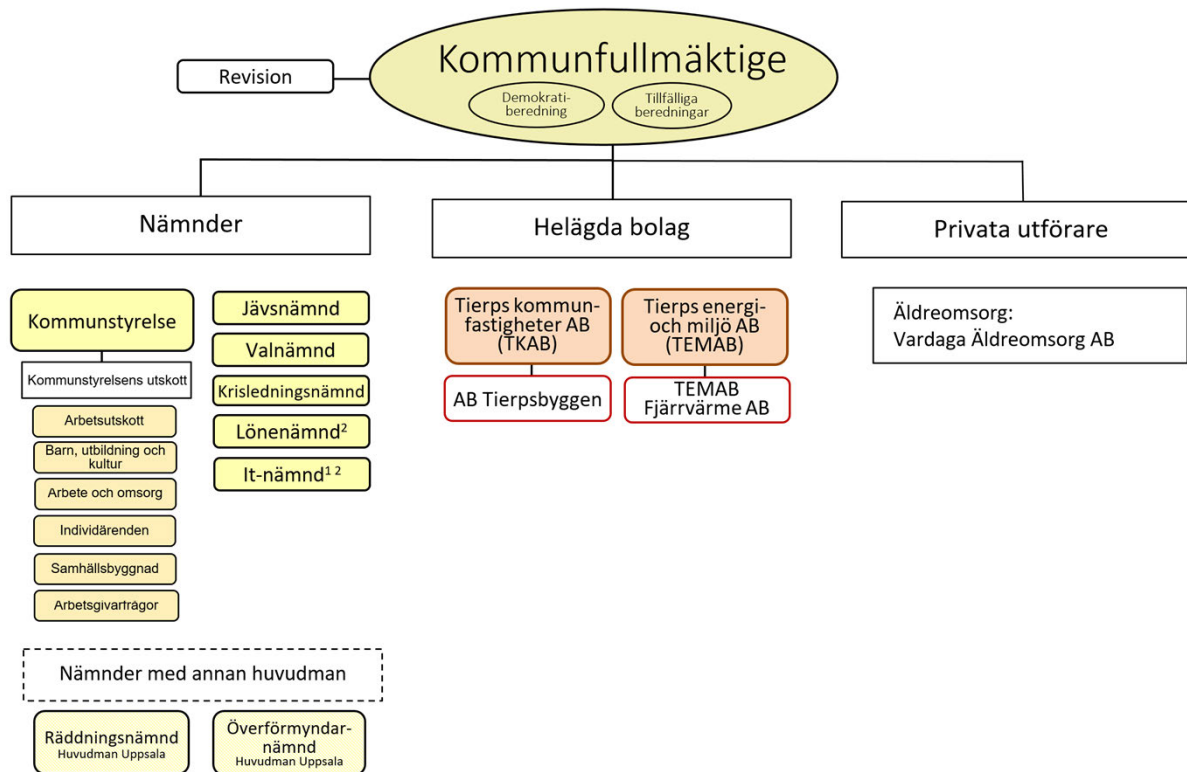

Bild 1: Styrmodell för Tierps kommun

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen utgörs av kommunen och dess bolag. Kommunfullmäktige och serviceuppdraget för Tierps kommuns medborgare, företag och besökare är den sammanhållande länken.

¹ IT-nämnd är den enda nämnden av kommunens nämnder som har en förvaltningsorganisation under sig. För övriga ligger förvaltningen direkt under kommunstyrelsen

² Tierp är huvudman för den gemensamma Lönenämnden där Älvkarleby och Knivsta kommuner också ingår. Tierp är huvudman för den gemensamma IT-nämnden där Älvkarleby, Östhammar, Knivsta och Heby kommuner ingår.

Bild 2: Tierps kommunkoncern

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är Tierps kommuns högsta beslutande instans. Kommunfullmäktiges roll är att besluta vad som ska uppnås utifrån kommuninvånarnas perspektiv. Kommunfullmäktige har 49 ordinarie ledamöter och 30 ersättare som väljs vart fjärde år.

Mandatfördelning för mandatperioden 2022-2026

Socialdemokraterna (S)	16
Sverigedemokraterna (SD)	9
Centerpartiet (C)	8
Moderaterna (M)	7
Vänsterpartiet (V)	3
Kristdemokraterna (KD)	2
Tierpslistan	2
Liberalerna (L)	1
Miljöpartiet de gröna (MP)	1

Tabell 1: Mandatfördelning i kommunfullmäktige för mandatperioden 2022-2026 efter valet 2024.

Demokratiberedningen är en fast beredning knuten till kommunfullmäktige. Fullmäktige kan, utöver demokratiberedningen, inrätta tillfälliga beredningar. *Beredning för översiktsplan 2050* inrättades år 2018 som en tillfällig beredning. Beredningarna ska utgöra en direkt länk mellan fullmäktige och medborgarna, dialogen kan ske till exempel genom medborgardialog.

Valnämnden ansvarar på lokal nivå för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar.

Jävsnämnden hanterar tillsyn av och tillstånd för kommunens egna verksamheter. Detta för att inte komma i konflikt med jävsbestämmelserna.

Lönenämnden är en samverkan kring lönehantering mellan kommunerna Tierp, Knivsta och Älvkarleby. Tierps kommun är värdkommun för lönenämnden.

IT-nämnden är en samverkan mellan kommunerna Tierp, Heby, Knivsta, Älvkarleby och Östhammar gällande drift av IT-system och support till användare. Tierps kommun är värdkommun för IT-nämnden.

Krisledningsnämnden har till uppgift att utöva den ledningsfunktion som enligt lag ankommer på kommunen vid extraordinära händelser i fredstid.

Uppsala kommun är värdkommun för *överförmyndarnämnden* och *räddningsnämnden*.

Revisionen ska granska att den kommunala verksamheten sköts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att besluta vad som ska göras och att se till att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Tierps kommun har samlat i princip all verksamhet direkt under kommunstyrelsen. Det innebär att kommunstyrelsen även är att betrakta som nämnd enligt kommunallagen. Styrelsen består av 15 ordinarie ledamöter och 15 ersättare valda av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen

Fördelning av poster:	ordinarie	ersättare
Centerpartiet (C)	2	3
Kristdemokraterna (KD)	1	-
Liberalerna (L)	1	-
Moderaterna (M)	2	3
Socialdemokraterna (S)	5	4
Sverigedemokraterna (SD)	3	3
Vänsterpartiet (V)	1	2
Miljöpartiet de gröna (MP)	-	-
Tierpslistan	-	-

Tabell 2: Fördelning av poster i kommunstyrelsen efter valet 2024.

Sex utskott *kommunstyrelsens arbetsutskott, utskottet samhällsbyggnad, utskottet barn, utbildning och kultur, utskottet arbete och omsorg, utskottet för individären den och utskottet för arbetsgivarfrågor* arbetar under kommunstyrelsen. Utskotten har delegation att fatta vissa beslut.

Under kommunstyrelsen verkar fyra råd, *Rådet för funktionshinderfrågor*, *Pensionärsrådet*, *Näringslivsrådet* och *Föreningsrådet*. Råden är organ för samråd och ömsesidig information mellan företrädare för olika lokala organisationer och kommunen.

Bolag och privata utförare

Tierps kommun har två helägda bolag, Tierps kommunfastigheter AB samt Tierps Energi och Miljö AB. Dessa två bolag har i sin tur var sitt dotterbolag, AB Tierpsbyggen respektive TEMAB Fjärrvärme AB. Kommunfullmäktige har det yttersta ägaransvaret och beslutar bland annat vilka direktägda bolag som skall finnas, utser styrelse och lekmannarevisorer, beslutar om ägardirektiv med mera.

Tierps kommunfastigheter AB är ett kommunalt bolag som hanterar skötsel, underhåll och investeringar i merparten av de lokaler som kommunen använder för sin verksamhet. Tierps kommunfastigheter AB har ett dotterbolag, *AB Tierpsbyggen*, som är Tierps kommuns helägda bostadsföretag.

Tierps Energi och Miljö AB är ett kommunalt bolag som hanterar det praktiska utförandet inom vatten och avlopp, renhållning och gata/park. Dotterbolaget *TEMAB fjärrvärme AB* försörjer villor, industrier, skolor, handels- och serviceföretag med värme i Tierps kommun.

Privat utförare: Kommunen anlitar sedan 2021 en privat utförare, Vardaga Äldreomsorg AB, som bedriver särskilt boende i Tierp.

Förvaltningsorganisation

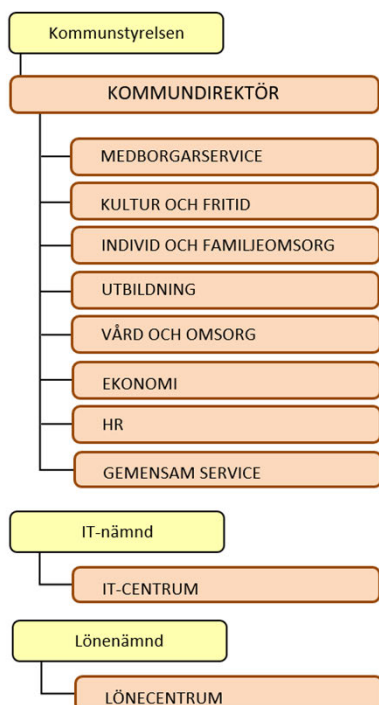

Bild 3: Kommunens förvaltningsorganisation (tjänstepersonorganisation)

Kommundirektörens ansvarsområden är bland andra att leda, samordna och utveckla kommunens verksamheter så att de bedrivs effektivt och i enlighet med politiskt uppsatta mål och fattade beslut.

Medborgarservice är ”vägen in” till Tierps kommun för medborgare och näringsliv.

Medborgarservice ska vara kommunens ansikte utåt, ansvara för myndighetsutövning, rådgivning, vägledning och service.

Kultur och fritid ansvarar för kultur-, natur- och fritidsaktiviteter. Kultur och fritid ansvarar för folkbiblioteksverksamhet och skolbiblioteksservice.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) utreder och fattar beslut utifrån socialtjänstlagen (SoL) men tillämpar även lagstiftning som lagen om vård av unga (LVU) och vård av missbrukare (LVM). Verksamheten håller i familjestöd, beroendevård, arbetsmarknadsfrågor, öppen förskola och boendestöd till medborgare som behöver stöd och hjälp.

Utbildning ansvarar för förskolor, grundskolor, gymnasieskolan, vuxenutbildningen och elevhälsan.

Vård- och omsorg har ansvar för kommunens myndighetsutövning enligt socialtjänstlagen (SoL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), lag om bostadsanpassningsbidrag (BAB) samt lag om färdtjänst och lag om riksfärdtjänst för personer med funktionsnedsättning och äldre. Vård och omsorg är även kommunens utförare inom äldreomsorg, LSS-verksamhet (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) och hemsjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Ekonomi ger stöd till tjänsteorganisationen inom ekonomi, verksamhetsplanering och uppföljning. Ekonomi ansvarar för finans- och redovisningsfrågor.

HR ger stöd till tjänstepersonorganisationen i arbetslivs- och personalfrågor.

Gemensam service ska ge den politiska organisationen och tjänstepersonorganisationen stöd inom, pensioner, nämndadministration, dokumenthantering, upphandling, digitalisering, kvalitet och utveckling.

Lönecentrum, är en egen förvaltning under den gemensamma Lönenämnden. Lönecentrum ansvarar för löneadministrationen för Tierp, Knivsta och Älvkarleby kommuner.

IT-centrum, är en egen förvaltning under den gemensamma IT-nämnden. IT-centrum sköter nätverk, drift av IT-system och support till användare i Tierp, Heby, Knivsta, Älvkarleby och Östhammars kommuner.

Bilaga 3 – IT-nämnden

IT-nämndens plan för ekonomi och verksamhet 2025–2027

IT-nämnden

IT-nämnden är en samverkan mellan Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar kommuner gällande IT-leverans; leverans och uppföljning, systemdrift samt fel- och incidenthantering av medlemskommunernas IT. IT-nämnden stöttar också i medlemskommunernas IT-upphandlingar. Möten i nämnden och beredningar är slutna vilket innebär att allmänheten inte får vara med.

IT-nämnden har en gemensam förvaltning, IT-centrum, som bistår nämnden med underlag och ser till att de politiskt fattade besluten genomförs. IT-centrum leds av Förvaltningschef IT som är IT-centrums högst ansvariga tjänsteperson. Tierps kommun är värdkommun och den gemensamma förvaltningen ingår som en del i värdkommunens organisation.

Ansvars- och verksamhetsområde

Nämndens ansvarsområde är övergripande IT-strategiska och IT-taktiska frågor samt IT-operativa insatser för kommunerna enligt de definitioner och beslut som tas av nämnden.

Nämnden ska arbeta för att möjliggöra för kommunerna att arbeta i en samverkanskultur för att få mer effektiva lösningar för såväl kärnverksamheterna som för IT-verksamheten.

Nämndens ansvar är även att medverka i de fem kommunernas digitala utvecklingsarbete samt stödja samordning av verksamhetsutvecklingsinsatser som är IT-relaterade. Nämnden ska sträva efter att arbeta i en samverkans- och samförståndskultur.

Nämnden ska även verka för att kontinuerligt effektivisera IT-verksamheten för att kunna leverera IT-tjänster till förvaltningarna till överenskomna servicenivåer. Uppdraget innefattar även att ge överenskommet stöd för IT-relaterade verksamhets- och utvecklingsfrågor.

Ledamöter

Nämnden består av fem ledamöter och fem ersättare. Varje samverkande kommun utser en ledamot och en ersättare. Värdkommunen väljer ordförande och vice ordförande.

Samsourcing som sourcingstrategi

Samsourcing är en samverkansmodell där organisationer delar resurser, kunskap, och expertis för att uppnå gemensamma mål eller genomföra projekt. Det är en hybrid mellan traditionell outsourcing och intern utveckling, där både interna och externa parter bidrar till arbetsprocessen på ett integrerat sätt. Till skillnad från ren outsourcing, där arbetsuppgifter helt och hållet överlämnas till en tredje part, betonar samsourcing partnerskap och samarbete mellan olika aktörer; i detta fall IT-nämndens medlemskommuner, IT-centrum, och för IT-nämnden upphandlade leverantörer. Samsourcing tillåter också medlemskommunerna att vara

mer flexibla i sina tillvägagångssätt genom att kombinera interna resurser med extern expertis. I stället för en traditionell kund-leverantörsrelation betonar samsourcing långsiktiga partnerskap där alla parter ser till att dra nytta av samarbetet; en genuin samverkan med mål att leverera en välfungerande och säker IT där medlemskommunerna kan dra nytta av tjänstifering och industrialisering av deras kommunala IT-funktion.

Den unika kompetens som IT-centrums personal har, där många arbetat mer än 15 år med kommunal IT och därmed fått en djup förståelse för kärnverksamheternas behov och utmaningar, är IT-nämndens unika fördel. Verksamhetsförståelsen och att på rätt sätt kunna tolka och stödja verksamhetsutvecklingen är väsentligt för IT-nämndens uppdrag.

Utvecklingsförutsättningar

IT-förvaltningens uppdrag är att vara de fem medlemskommunernas egen IT-leverantör och samarbetspartner.

I takt med att samverkan mellan kommunernas verksamheter och IT-centrum utvecklats har fokus skiftat från att etablera samverkan till att utforska hur medlemskommunerna tillsammans med IT-centrum kan utveckla IT-centrums tjänsteutbud, finna effektiviseringar och skaleffekter genom att samarbeta kring specifika sakfrågor såsom utvecklingsinitiativ och systemförvaltning. Fokus är att kunna utveckla och förvalta en välfungerande och säker IT som ger slutanvändarna användbara, flexibla och säkra IT-lösningar utifrån deras unika behov samtidigt som medlemskommunerna ges en robust, kostnadseffektiv och framtidssäkrad digital infrastruktur att utveckla sin verksamhet på. IT-centrum ska även stödja medlemskommunerna med spetskompetens inom digitalisering och IT samt omvärldsbevakning för att kunna ge förslag på utveckling, teknik och systemlösningar som bidrar till medlemskommunernas digitaliseringsresa och samhällets digitala transformation.

För att möta detta behov behöver IT-centrum i samverkan med medlemskommunerna under 2025 utvecklas inom:

- **Systemlivscykelhantering**
Förmågan att hantera system och dess livscykler i en kontext där det skapas och upprätthålls en balans mellan olika behov och synsätt utan att överutnyttja, skada eller offra andra system eller resurser. Detta ska ske samtidigt som vi adderar ytterligare krav på effektivitet, resultat och innovation.
- **Säkerhet**
Förmågan till skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Inkluderar informationssäkerhet, IT-säkerhet, behörighet, åtkomst, fysisk säkerhet, personalsäkerhet.
- **Förändringshantering**
Förmågan att förflytta individer, grupper och organisationer från nuvarande tillstånd till ett framtida önskat tillstånd.

- **IT-leverans**

Förmågan att leverera, stödja, vidmakthålla och vidareutveckla de IT-applikationer/-produkter/-tjänster som skapar värde i verksamheten.

Det finns väletablerade standarder, processer, metoder, kunskap och verktyg för hur detta ska ske som behöver anammas och implementeras såväl inom medlemskommunerna som inom IT-centrum.

Då medlemskommunerna budgeterar relativt lite för IT krävs ett mycket tydligt fokus på förenkling, standardisering, innovation, kvalitet och säkerhet från såväl medlemskommunerna som IT-centrum för att IT-nämnden ska kunna realisera positiva nettoresultat inom kommunverksamheten; ekonomiska, kvalitets-, omfördelnings- samt samhällsnyttor.

Ett steg i det arbetet är att tillsammans med medlemskommunerna utveckla IT-centrums tjänstekatalog samt arbeta emot ett större helhetsansvar inom IT-centrum för medlemskommunernas IT-system. IT-centrum ska även fortsättningsvis genomföra gemensamma upphandlingar och via dessa ge respektive kommun möjlighet till kommunspecifika avrop där så bedöms motiverat. Vissa externa tjänster, till exempel 24/7/365-öppet i supporten, kan behöva erbjudas som tillval för vissa medlemskommuners enskilda verksamheter då ökade personalkostnaderna kopplat till dessa tjänster inte kan rättfärdigas. Digitaliseringsmål, serviceomfång och infrastrukturbehov hos de fem medlemskommunerna bedöms av kommunerna själva vara olika och IT-centrum behöver därmed kunna anpassa sitt erbjudande efter respektive kommun. Det kraftigt förändrade geopolitiska läget ställer även det större krav på IT-nämndens förmåga att leverera välfungerande och säker IT.

2025 är ett år av betydelsefull förändring då medlemskommunerna genomgår slutfasen av etableringen av en kommunöverskridande samsourcing vilket innebär en total sammanslagning av den centrala infrastrukturen för samtliga fem medlemskommuner samt övergången till en gemensam IT-support och IT-stabsfunktioner. Strategin är att samsourca i gemensamma egna lösningar med egen personal och där så är lämpligt, ur ekonomiskt-, effektivitets- och säkerhetsperspektiv, funktions-outsourca till underleverantörer. Genom projektet skapas möjligheter till utökad samverkan i de fem medlemskommunernas kärnverksamheter samt markanta förbättringar i säkerhet och robusthet. Samsourcing innebär även att IT-centrums kundtjänstfunktion kommer att behöva utvecklas för att möta medlemskommunernas behov.

IT-centrum ser, i en värld av kraftigt ökade licenskostnader, möjligheter att avveckla licenser som är såväl kostsamma som redundanta. Medlemskommunerna arbetar för att finna kommungemensamma IT-system för att ytterligare sänka sina IT-kostnader.

Genom de kommungemensamma projekten och upphandlingarna bidrar IT-centrum till regeringens digitaliseringsstrategi [1] och realiserar IT-nämndens grunduppdrag – en gemensam, välfungerande och säker digital infrastruktur.

Arbetet med att etablera en gemensam redundant nätverksinfrastruktur mellan de fem kommunhuvudorterna pågår, detta är en förutsättning för ytterligare kostnadseffektivitet och

robusthet, samt en förutsättning för en gemensam samsourcing av de fem medlemskommunernas IT-system. Den nya lösningen ska byggas i en redundant och säker nätverksarkitektur.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) belyser i sin publikation ”Digitala Sverige 2021” utmaningarna för den offentliga förvaltningen att fullt ut nyttja den potential som finns inom digitaliseringen. DIGG skriver att:

Potentialen är stor och mäts ofta i miljarder. Samtidigt har potentialen ofta visat sig svår att förverkliga. Offentlig förvaltning måste därför aktivt sträva mot att realisera potentialen som finns i digitaliseringen, vilket kräver arbete med nyttorealiserings och en öppenhet både för nya arbetssätt samt nya perspektiv i utvecklingsarbetet. För offentlig förvaltning finns en stor del av potentialen i att arbeta mer förvaltningsgemensamt. Detta kan möjliggöra dels en mer sammanhållen offentlig service, dels en offentlig förvaltning som drar nytta av stordriftsfördelar och som kan dela på kostnaderna. Detta är viktigt då flera offentliga aktörer idag har svårt att genomföra den utveckling som krävs för att leva upp till lagkraven och för att kunna erbjuda alla, oavsett förutsättningar, en likvärdig och högkvalitativ digital service. [2]

Ovanstående illustrerar de utmaningar som IT-centrum och de fem medlemskommunerna arbetar med. De nationella församlingarna och myndigheter pekar på möjligheterna med digitaliseringen, det ytterligare svåra är att i praktiken skapa gemensamma lösningar som kan samutnyttjas av flera organisationer. Här krävs en tydlig styrning och ledning.

Vidare skriver DIGG att:

Vi kan också se en förändring i strategier och måldokument, från fokus på vertikala system där myndigheter stänger in sin information och utvecklar e-tjänster internt, till en öppen, horisontell syn på förvaltningen med en gemensam infrastruktur bestående av bland annat gemensamma data i botten och en sömlös användarupplevelse på toppen, oaktat vilka aktörer som är inblandade ”bakom kulisserna”. I detta ingår också att möjliggöra en-uppgift-engångsprincipen för nationella eller gränsöverskridande digitala offentliga tjänster. Ett mer horisontellt perspektiv breddar dessutom effektivitets-begreppet till att inte bara omfatta resurseffektivitet (varje enskild aktörs inre effektivitet) utan också flödes- och process effektivitet i ett större samhällsperspektiv med fokus på medborgarens totala livssituation. [2]

Det kan ur ett samhällsekonomiskt perspektiv vara kostsamt att varje kommun utvecklar egna lösningar och arbetar med sin digitalisering var och en, även om det kan upplevas effektivare för den enskilda kommunen just där och då, man behöver få ett bredare perspektiv och lyfta blicken. Samhället skulle totalt sett tjäna på att fler tjänster och mer digitalisering genomfördes gemensamt mellan de olika verksamheterna i de fem medlemskommunerna. Det är viktigt att samverka premieras framför samarbete då det gynnar den egna verksamheten.

Digitalt ledarskap

För att åstadkomma effektivisering genom digitalisering krävs ett digitalt ledarskap; det handlar om att tänka i gemensamma processer och möjliggöra nya sätt att arbeta och bedriva sin verksamhet. Att betrakta system som gemensam infrastruktur skapar stora möjligheter till rationalisering och effektivisering. Digital verksamhetsutveckling tjänar på och bör bedrivas förvaltningsgemensamt för att skapa störst nytta för medborgarna. Inom offentlig förvaltning är det upp till ledningen att utifrån etablerad styrning skapa förmåga att dela och använda system och data, samt att se till att anställda har den kompetens som behövs för att bedriva framgångsrik digital verksamhetsutveckling, föredragsvis gemensamt utifrån den styrning som etablerats.

Mål och uppdrag

IT-centrum är en del av Tierps kommuns organisation och arbetar därmed med Agenda 2030-mål och framför allt med det särskilda uppdraget ”6.1.c Digitaliseringstakten inom kommunens verksamheter ska öka för att uppnå bättre service gentemot medborgare, verksamhetseffektivisering samt ge möjligheter för nya servicelösningar”.

IT-nämndens viktigaste uppdrag under 2025 är att slutföra samsourcingen av leverans och uppföljning, systemdrift samt fel- och incidenthanteringen för IT-nämndens medlemskommuners IT, samtidigt som en välfungerande och säker IT-leverans upprätthålls.

Under dessa delområden kan det finnas lämpliga funktionsområden som en extern partner kan utföra mer effektivt. Som exempel kan nämnas att IT-centrum idag har print-, klient- samt telefoniprocessen i extern regi eller via en tjänsteleverans; dessa processer kan utvecklas ytterligare för att säkerställa högre nyttorealiserings och kvalitet. Det finns även sedan en tid en gemensam telefoniplattform och skrivarmiljö för de fem kommunerna samt ett gemensamt licensavtal med Microsoft.

IT-nämndens fokus för 2025 är att:

- Samsourca medlemskommunernas IT-leverans
- Stärka IT-säkerheten inom IT-centrums IT-infrastruktur
- Utveckla IT-centrums kundtjänst
- Etablera tjänstekatalog, tjänsteavtal samt ny ekonomisk modell
- Samverka i en kommunöverskridande kommunikationslösning

Budget

Under våren 2024 har arbetet med att skapa en välfungerande och säker IT för medlemskommunerna genom det gemensamma arbetet med samsourcing, identitetshantering, kommunikationsplattform samt etablering av tjänstekatalog fortsatt med god progression.

Övergången till samsourcing innebär under projektets genomförandefas en ökad kostnad för att säkerställa en för verksamheten robust drift med minimal påverkan på medlemskommunernas kärnverksamhet och verksamhetsstöd. Vid överlämning till systemförvaltning i samband med utfasning av extern IT-partner under början på 2025 bedöms kostnaderna återgå till tidigare års kostnadsutveckling givet det geopolitiska nuläget.

Samsourcing öppnar upp nya möjligheter för medlemskommunerna att digitalisera sin kärnverksamhet och sitt verksamhetsstöd samt utöka nyttjandet av befintliga tjänster och IT-lösningar. IT-nämndens kostnader och volymer drivs av den digitala utveckling som de fem medlemskommunerna genomför tillsammans med de IT-säkerhetskrav som ställs i samband med det förändrade geopolitiska läget. För IT-centrum innebär det nya investeringar i teknik, utökade personalkostnader samt ett tydligare behov av mer specifika spetskompetenser. Noteras bör dock att en positiv ekonomisk utveckling är att vänta genom effektiviseringar och samarbeten inom och mellan medlemskommunerna och att störst nyttorealiserings är att vänta vid en tydligare styrning av samverkan.

Etableringen av en gemensam tjänstekatalog utgör det första steget i en bredare tjänstifiering av IT-centrums stöd till medlemskommunerna, såväl inom de bastjänster som alla medlemskommunerna disponerar som upprättande av tilläggstjänster som respektive medlemskommun kan välja att nyttja utifrån deras enskilda behov och krav. Detta innebär även ett skifte i hur IT-centrum arbetar med verksamhetsplanering och budget.

Nämndens budget

IT-centrum har under budgetberedning med medlemskommunerna ombetts att upprätta en budget som möter medlemskommunernas lägsta gemensamma digitaliseringsmål, serviceomfång och infrastrukturbehov. Budgeten, se Tabell 1 below, ämnar säkerställa realisering av IT-centrums mål och uppdrag för planperioden 2025–2027 samt medlemskommunernas digitaliseringsmål, serviceomfång och infrastrukturbehov till en så låg kostnad som möjligt. Anpassningar i IT-centrums tjänsteutbud kan komma att behöva ske för att möta medlemskommunernas viktigaste behov.

Tabell 1: Budget för planperiod 2025–2027.

Intäkter	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Medlemsavgifter	47 789	66 889	61 112	62 100
Kommunspecifika Intäkter	12 081	7 068	3 470	3 557
IT-tjänsteavtal	26 487	27 859	28 556	29 270

Summa	86 357	101 816	93 138	94 927
Kostnader				
Centrala Kostnader	47 789	66 889	61 112	62 100
Kommunspecifika kostnader	12 081	7 068	3 470	3 557
IT-tjänsteavtal	26 487	27 859	28 556	29 270
Summa	86 357	101 816	93 138	94 927

Budgeten innefattar, utöver uppräknig i enlighet med av SKR etablerad nyckel, utökningar för att dels säkerställa en grundläggande IT-säkerhetsfunktion samt utbyte av teknik på IT-centrum som passerat teknisk livslängd, dels inom ramen för Samsourcing-projektet upprätta en redundant datacentermiljö, etablera en extern IT-support 24/7/365 samt avropa IT-tjänster från för Heby och Knivsta kommuner befintlig IT-leverantör under övergångsperioden och specifika expertkompetenser för att säkerställa en adekvat flytt av IT-infrastrukturen. Den preliminära budgeten tar även hänsyn till större kostnadsökningar för kommunöverskridande licenser såsom Microsofts O365-licenser som kommer att öka med 4 550 tkr (35 %) från cirka 13 200 tkr till drygt 17 800 tkr under 2024.

Verksamhetens driftsbudget

Som för 2024 så bedöms budget för IT-centrum öka under 2025 på grund av kostnaderna kopplat till förseningar i arbetet med att samsourca de fem medlemskommunerna, behovet av att stärka IT-säkerheten givet omvärldsläget och den kraftigt försämrade globala ekonomin.

Samsourcing-projektet kommer att avslutas först i mitten på 2025 på grund av teknisk skuld i outsourcad IT-infrastruktur, behov av uppgradering av nätverksarkitekturen inom medlemskommunerna samt att befintligt fastighetsbestånd lider av kvalitetsbrister. Innan en fullständig samsourcing av de fem medlemskommunerna krävs kvalitetshöjande insatser inom såväl IT-centrums IT-infrastruktur som samtliga medlemskommuners systemförvaltning och nätverksarkitektur.

Den geopolitiska utvecklingen under 2023 och början på 2024, Sveriges inträde i NATO samt de rapporter från såväl internationella [3] som nationella aktörer såsom myndigheter [4] [5] [6], SKR [7] och forsknings- och utbildningsorgan [8] tydliggör IT-nämndens utmaning i att hålla jämna steg med det alltmer utsatta informations- och IT-säkerhetsläget. Budgeten för IT-nämnden har justerats upp för leverantörers kraftigt ökade priser på IT-säkerhetskritisk maskinvara såsom brandväggar, övervakningssystem, etc., den svaga kronan och behovet av att öka IT-säkerheten genom såväl administrativa som strukturella insatser.

IT-centrums driftsbudget bör sättas i relation till den kontext den verkar inom och, som redan nämnts, jämföras med andra motsvarande kommunala och regionala IT-verksamheter. En IT-verksamhet inom en organisation bör utgöra mellan 2–6 % av organisationens totala kostnadsram beroende på IT-verksamhetens tjänsteutbud, varav 6–14 % bör dedicerats till IT-säkerhetsarbetet utifrån organisationens riskprofil och regulatoriska krav. Uppsala kommuns

IT-avdelning har ett jämförbart tjänsteutbud med undantag för ett tilldelat helhetsansvar för hela nätverksinfrastrukturen samt en sammanhållen systemförvaltning för centrala IT-system, inkl. licenskostnader. Detta förenklar den totala systemlivscykelhanteringen och möjliggör en starkare ekonomisk planering och uppföljning med tydliga ekonomiska, kvalitets- och omfördelningsnyttor. IT-nämnden har å sin sida valt att fördela investeringar över samtliga medlemskommuner för att säkerställa god kreditvärdighet med risken för att investeringar nedprioriteras på bekostnad av annat investeringsbehov inom kommunen, dels inte centralisera systemförvaltningen vilket ökar behovet av såväl tekniska som personella resurser på IT-centrum för att hantera det stora antalet kommununika IT-systemlösningar. Uppsala kommuns IT-budget 2023 motsvarade ca 3,1 % av den totala kostnadsramen, dvs. mellan 2,1 % och 2,8 % vid justering för IT-systemförvaltningen, vilket kan jämföras med IT-nämndens 1,36 % samma år och 1,1 % under 2022. Region Uppsalas IT-avdelning, å sin sida, hade en IT-budget motsvarande cirka 2,53 % av den totala kostnadsramen 2022 för ett jämförbart tjänsteutbud. Höglandets IT, en del av Höglandsförbundet som grundades 2002 av medlemskommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommuner, samt IT-MOA, den gemensamma IT-nämnden som grundades 2012 av medlemskommunerna Mora, Orsa och Älvdalen, har båda lyckats att hålla en IT-budget under 2 % 2022 utan att markant tumma på användbarhet, flexibilitet och säkerhet i IT-leveransen genom att ha en stark och väletablerad samverkan med tydliga avtal, reglemente, anvisningar, systemlivscykelmodell, ekonomisk modell förväntanskap och förtroende som tillsammans tydligt gynnar kommungemensamma lösningar före kommununika val samt ger IT-förvaltningen ett tydligt mandat och ansvar att säkerställa högsta möjliga nyttorealiserings inom ramen för dess verksamhetsuppdraget. Höglandets IT har även hela sin IT-drift hos en extern svensk molnleverantör och därmed kunnat organisera sig på ett mer kostnadseffektivt sätt. Både Höglandets IT och IT-MOA är mer mogna och cirka fem år före IT-nämnden i sitt samverkansarbete.

Verksamhetens investeringsbudget

För att kunna bygga en central välfungerande och säker IT-infrastruktur krävs en investeringsbudget som löpande ger möjligheter att omsätta maskinvara som nått teknisk livslängd.

Centralla investeringar	2024	2025	2026	2027
Central kommunikationslösning	1 000	1 000	1 000	1 000
Central servermiljö	2 000	4 500	3 000	3 000
Övrigt	500	500	1 000	1 000
Summa	3 500	6 000	5 000	5 000

Fördelning av kostnader per kommun

Den uppdaterade fördelningsnyckeln per november 2024 är enligt nedan.

Fördelningsnyckel	2024	2025	2026	2027
-------------------	------	------	------	------

Tierp	27,4%	27,4%	27,4%	27,4%
Älvkarleby	8,7%	8,7%	8,7%	8,7%
Heby	17,0%	17,0%	17,0%	17,0%
Knivsta	22,8%	22,8%	22,8%	22,8%
Östhammar	24,1%	24,1%	24,1%	24,1%
Summa	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Fördelning medlemsavgift per kommun avser beslutad fördelningsnyckel i procent multiplicerat med budget 2025 för medlemsavgifter.

Fördelning medlemsavgift (tkr)	2024	2025	2026	2027
Tierp	12 724	17 958	16 375	16 645
Älvkarleby	4 723	6 384	5 882	5 968
Heby	8 274	11 521	10 539	10 707
Knivsta	10 756	15 111	13 794	14 019
Östhammar	11 312	15 915	14 523	14 761
Summa	47 789	66 889	61 112	62 100

Kommunspezifika kostnader	2024	2025	2026	2027
Tierp	102	102	105	107
Älvkarleby	691	690	707	725
Heby	5 817	3 311	1 507	1 545
Knivsta	5 356	2 851	1 035	1 061
Östhammar	114	114	117	120
Summa	12 081	7 068	3 470	3 557

IT-tjänsteavtal	2024	2025	2026	2027
Tierp	7 258	7 633	7 824	8 020
Älvkarleby	2 304	2 424	2 484	2 546
Heby	4 503	4 736	4 854	4 976
Knivsta	6 039	6 352	6 511	6 673
Östhammar	6 383	6 714	6 882	7 054
Summa	26 487	27 859	28 556	29 270

Budget för 2025 är därmed 23 644 tkr högre än föregående planperiods estimat för 2025 års totala kostnader; ett estimat som dels inte tog hänsyn till förseningar i Samsouring-projektet och med det tillhörande kostnader för tex. befintlig extern IT-leverantör, kraftigt ökade leverantörskostnader både programvara/licenser och maskinvara, teknisk IT-skuld samt ett undermåligt fastighetsbestånd för en säker IT-infrastruktur, dels ett allt mer dynamiskt

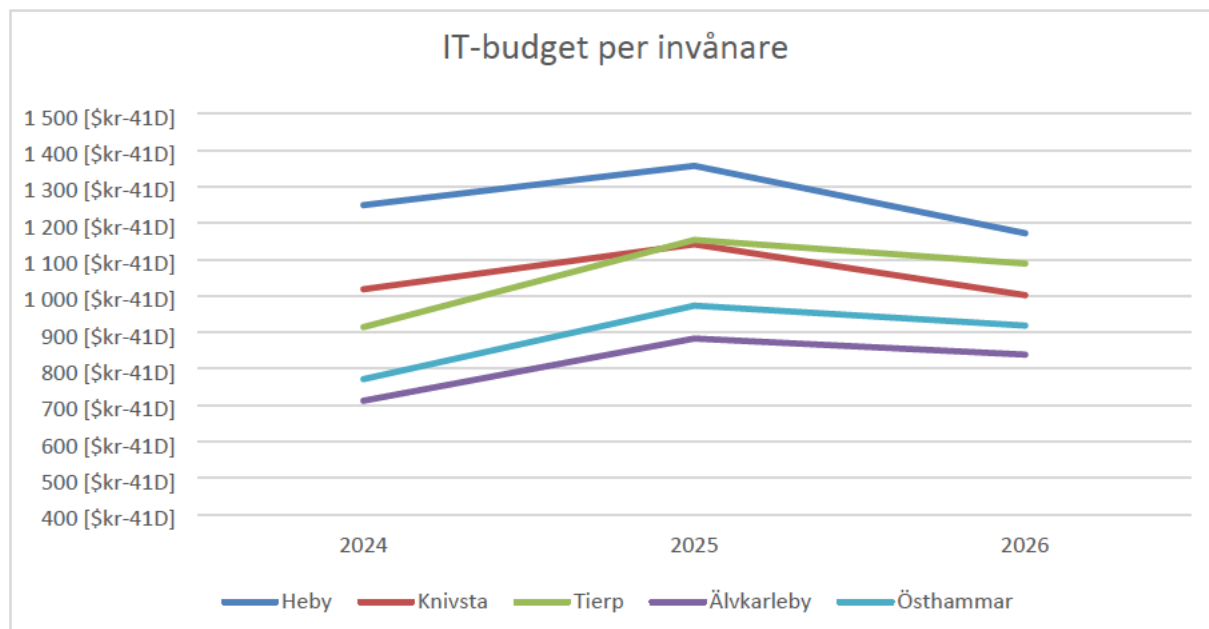
omvärldsläge som ställer särskilt höga krav på IT-säkerheten med investeringar i ny teknik och kompetensförsörjningsinsatser.

Total kostnad per kommun	2024	2025	2026	2027
Tierp	20 084	25 693	24 304	24 773
Älvkarleby	7 718	9 498	9 073	9 239
Heby	18 594	19 568	16 900	17 227
Knivsta	22 151	24 314	21 340	21 753
Östhammar	17 810	22 743	21 522	21 935
Summa	86 357	101 816	93 138	94 927

Uppföljning

Uppföljning av nämndens ekonomi sker enligt Tierps kommuns plan med månatliga uppföljningar, prognoser och delårsbokslut. IT-staben vid IT-centrum har tagit fram underlag för respektive kommun vilken tillsammans med underlag från IT-infrastruktur och IT-support utgör underlag för såväl budget, prognos som uppföljning. Delar av underlaget används även för att uppdatera fördelningsnyckeln för IT-nämndens kostnader. Redovisningen i Tierps ekonomisystem sker på ett sådant sätt att respektive medlemskommuns kostnader kan följas upp. Nyckeltal för kommunerna har tagits fram och kommer att jämföras både med andra IT-nämnder och inom de fem medlemskommunerna för att vi, om möjligt, ska hitta ytterligare områden att förbättra.

Nyckeltal

IT-budget per invånare	2024	2025	2026	2027	Total förflyttning
Heby	1 249 kr	1 366 kr	1 182 kr	1 205 kr	-44 kr
Knivsta	1 018 kr	1 150 kr	1 011 kr	1 030 kr	12 kr
Tierp	914 kr	1 164 kr	1 099 kr	1 121 kr	207 kr
Älvkarleby	712 kr	890 kr	846 kr	864 kr	152 kr
Östhammar	771 kr	982 kr	927 kr	946 kr	175 kr

Totalt utfall för samtliga kommuner	2024	2025	2026	2027	Total förflyttning
Delta	537 kr	476 kr	335 kr	341 kr	-196 kr
Median	914 kr	1 150 kr	1 011 kr	1 030 kr	116 kr
Medel	933 kr	1 110 kr	1 013 kr	1 033 kr	100 kr

Bilagor

Referenser

- [1] Näringsdepartementet, "För ett hållbart digitaliserat Sverige –en digitaliseringsstrategi," Regeringskansliet, Stockholm, 2017.
- [2] Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), "Digitala Sverige," Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), Sundsvall, 2021.
- [3] Europeiska kommissionen, "EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om övergripande cybersäkerhetskrav för produkter med digitala element och om ändring av förordning (EU) 2019/1020," Europeiska kommissionen, Bryssel, 2022.
- [4] Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), "Det systematiska informations- och cybersäkerhetsarbetet i den offentliga förvaltningen : Resultatredovisning av Infosäkkollen och It-säkkollen," MSB, Solna, 2024.
- [5] Samverkansgruppen för informationssäkerhet (SAMFI), "Stöd för systematiskt arbete med informationssäkerhet i organisationer: Myndigheter i samverkan," MSB, Solna, 2024.
- [6] Nationellt cybersäkerhetscenter , "Nationellt cybersäkerhetscenter – med uppdrag att stärka Sveriges samlade förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot," MSB, Solna, 2024.
- [7] Sveriges kommuner och regioner (SKR), "Informationssäkerhet i kommuner och regioner," SKR, Stockholm, 2022.
- [8] RISE, "Centrum för cybersäkerhet," RISE, Göteborg, 2024.

Bilaga 4 – Lönenämnden

Plan för lönenämndens ekonomi och verksamhet

2025-2027

Lönenämnden

Ansvars- och verksamhetsområde

Lönenämnden har till uppgift att skapa förutsättningar för att samverkan kan ske mellan Tierp, Knivsta och Älvkarleby kommuner i verksamheten Lönecentrum. Tierp är värdkommun.

Lönecentrum ska stödja och ge service till chefer, medarbetare och politiker i alla kommunerna samt i ett kommunalt bolag, inom hela löneområdet. Detta ska ske genom kontinuerlig kompetensutveckling och genom att ständigt prova nya vägar och utveckla användningen av personalsystemet. Det krävs att Lönecentrum har förståelse för verksamhetens olika behov i syfte att kunna tillmötesgå dem.

För att tydliggöra service och ansvarområde finns ett servicenivåavtal mellan kommunerna och Lönecentrum. Styrgruppen som består av HR-chefer i samtliga kommuner och lönechef, beslutar om förändringar och förbättringar som ska ske inom området.

Kundgruppen består av HR-representanter samt representant från Lönecentrum.

Kundgruppens syfte är att fånga upp behov ifrån verksamheterna, lösa operativa frågeställningar och på uppdrag av styrgruppen, genomföra uppdrag inom löneområdet.

Utvecklingsförutsättningar

Allt mer automatiseringar införs, både i lönesystemet och mellan lönesystemet och övriga personal- och verksamhetssystem. HR-och lönesystemet är mastersystem och många uppgifter kan hämtas därifrån och på så sätt skapa behörigheter till andra system. Möjligheterna är stora men det krävs resurser och kompetens för att kunna nyttja dessa möjligheter.

Samverkan i form av nätverk sker med andra organisationer, både kommuner och regioner i vårt närområde. Lönecentrum och Östhammars löneenhet har ett samarbete i aktuella systemfrågor inom löneområdet.

Nationell lagstiftning och styrande beslut

Inga i dag kända kommande lagändringar som påverkar lönearbetet markant.

Större förändringar

Personalförsörjning.

Inom närmaste åren har ett par medarbetare möjlighet att avsluta sin anställning med pensionsavgång behov av nyrekrytering kan då komma att bli aktuellt.

Arbetet som lönekonsult och systemförvaltare blir allt mer komplext, detta har medfört svårigheter att få rätt kompetens vid ny eller ersättningsrekrytering.

Kompetensutveckling

Med flertalet nyanställda lönekonsulter finns behov av generella utbildningsinsatser för dessa samt för att kunna utnyttja fördelarna som digitalisering och automatisering kan innebära

krävs även att kompetensen hos samtliga medarbetare följer samma riktning och utvecklas. Medel avsätts för utbildning/utveckling av både lönekonsulter, systemförvaltare samt system- och verksamhetsutvecklare.

Prioriteringsområden

I dialog med styrgruppen kring kommande utvecklingsområden och behov har bland annat följande prioriteringsområden identifierats; inköp och implementering av webbaserat lashanteringssystem och kvalitetssäkring av modul för statistikuttag.

Den ökade användningen av HR-och lönesystemen som mastersystem vid automatiseringar ställer ökade krav på att den organisationsstruktur som finns i systemen är ändamålsenlig så kvalitetssäkring av dessa är ett prioriteringsområde.

Mål och uppdrag

Lönenämnden ska möjliggöra samverkan mellan Tierp, Knivsta och Älvkarleby kommuner kring lönehantering. Nämnden består av tre ledamöter, en ledamot från vardera kommunen samt ersättare för dessa. Ordförande utses från Tierps kommun.

Nämndens budget

Lönecentrums kostnader fördelas mellan de samverkande kommuner enligt gällande fördelningsnyckel som baseras på antalet lönespecifikationer året innan budgeten fastställs. Dialog har skett med styrgruppen kring kommande utvecklingsområden och behov.

Driftbudget 2024-2026

		Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) SKR Cirkulär 23:41					
Arbetskraftskostnader			1,04	1,021	1,037
Övrig förbrukning			1,026	1,025	1,025
Verksamhetens intäkter		12 272	12 391	12 664	13 093
Personalkostnader		-9 100	-9 464	-9 663	-10 020
Material		-44	-46	-47	-48
Tjänster		-3 107	-3 188	-3 268	-3 350
Övriga kostnader		-20	-21	-21	-22
Verksamhetens kostnader		-12 272	-12 718	-12 999	-13 439
Resultat		0	-327	-335	-346
Fördelning per kommun	Fördelningsnyckel 2024				
Tierp	48%	-5 891	-6 105	-6 239	-6 451
Älvkarleby	21%	-2 577	-2 671	-2 730	-2 822
Knivsta	30%	-3 682	-3 816	-3 900	-4 032
Temab	1%	-123	-127	-130	-134
Total	100%	-12 272	-12 718	-12 999	-13 439

Uppföljning

Ekonomisk uppföljning sker enligt Tierps kommuns plan för budget och uppföljning.

Bilaga 5 – Ägardirektiv för Tierps Energi och Miljö AB, TEMAB Fjärrvärme AB, Tierps kommunfastigheter AB, AB Tierpsbyggen

Kommunen har två bolag, Tierps kommunfastigheter AB samt Tierps Energi och Miljö AB. Dessa två bolag har i sin tur var sitt dotterbolag, AB Tierpsbyggen respektive TEMAB Fjärrvärme AB.

Del 1 Allmänna direktiv (gäller samtliga kommunala bolag)

- 1 § Detta är ägardirektivets allmänna del och avser bolagen Tierps Energi & Miljö AB (org.nr. 559031-4315), TEMAB Fjärrvärme AB (org.nr. 556249-4723), Tierps kommunfastigheter AB (org.nr. 556901-2171) och AB Tierpsbyggen (org.nr. 556088-2325), nedan kallas dessa bolaget.
- 2 § Bolaget ägs av Tierps kommun och är en del av kommunens verksamhet. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, fastställda av bolagsstämma.

Bolaget som en del av den kommunala organisationen

- 3 § Som del av den kommunala organisationen ska bolaget verka utifrån den av kommunfullmäktige fastställda Vision för Tierps kommun (KF § 81/2015 samt), de vid var tid av kommunfullmäktige fastställda strategiska utvecklingsområdena. I detta ska bolaget särskilt beakta att varje beslut ska vägas mot dess påverkan på en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling i kommunen.
- 4 § Bolaget ska följa de av Kommunfullmäktige antagna styrdokument som är applicerbara för bolagets verksamhet såvida dessa styrdokument inte strider mot bolagsordningen eller mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning. Kommunstyrelsen skall tillse att bolaget underrättas om och får del av sådana beslutade styrdokument varefter bolagets styrelse och verkställande ledning har det operativa ansvaret för att fullmäktiges beslut verkställs. I det fallet ett styrdokument inte är tillämpligt ska det av bolaget rapporteras och godkännas av Kommunstyrelsen och därefter, vid ett eventuellt godkännande, rapporteras till fullmäktige.
- Bolaget har möjlighet att besluta om egna specifika styrdokument för sin verksamhet, men har då att beakta befintliga kommunala motsvarigheter inom samma område. Bolagets egna dokument får inte uppenbart strida mot ett kommunalt beslut, men kan i sin innebörd tänkas vara mer omfattande. Sådana dokument kommuniceras snarast med Kommunstyrelsen.

Kommunens direktivrätt

- 5 § Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen och offentlighets- och sekretesslagen, eller strider mot bolagets intresse.
- 6 § Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen. Ägardirektivet ska som regel förnyas minst en gång per mandatperiod.

Kommunens ledningsfunktion

- 7 § Bolaget står enligt 6 kap. 7 § kommunallagen (SFS 2017:725) under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.
- 8 § Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär.
Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse.
- 9 § Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 9 § kommunallagen (SFS 2017:725) har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- 10 § Bolagets styrelse och verkställande direktör ska i de fall då krisledningsnämnden träder i kraft samråda med krisledningsnämnden angående åtgärder som erfordras i samband med extraordinär händelse.

Sekretess

- 11 § Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägaren får uppgiften uteslutas. Bolaget ska i så fall uppge att strykning/utelämnande skett.

Fullmäktiges ställningstagande

- 12 § Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.
- 13 § Kommunfullmäktiges yttrande ska inhämtas avseende
- investeringar större än 500 basbelopp eller är av principiell betydelse,
 - bildande, förvärv eller försäljning av dotterbolag,
 - planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet,
 - förvärv eller försäljning av fast egendom om värdet överstiger 1 000 basbelopp eller är av principiell betydelse, och
 - övriga frågor som enligt bolagsstyrelsens uppfattning är av principiell betydelse eller annars av större vikt.
- 14 § Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräknningen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska bolaget samråda med kommunstyrelsen.

Samverkan med kommunen och övriga bolag

- 15 § Bolaget ska bidra till kommunperspektivet och samverka med de kommunala förvaltningarna och övriga kommunala bolag i syfte att optimera verksamheten. Detta innefattar även olika typer av förvaltningsuppdrag.

Granskningsrapporten

- 16 § Bolagets lekmannarevisor/-er ska årligen i sin granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Om lekmannarevisorn/-erna inom ramen för sin granskning finner brister i de avseenden som anges i första stycket ska lekmannarevisorn/-erna löpande kommunicera sina iakttagelser med kommunstyrelsen.

Information och ägardialog

- 17 § Ägaren ska fortlöpande och på kommunens begäran hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.
- 18 § Bolaget ska minst en gång per år informera kommunstyrelsen om sin verksamhet. Därutöver ska bolaget en gång per år informera kommunstyrelsens arbetsutskott om sin verksamhet.
- 19 § Bolaget ska till kommunstyrelsen redovisa bolagets ställning och resultat per den 30/4, 31/8 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma ägarkommunen på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på bolagets verksamhet.
- 20 § Bolaget ska till kommunstyrelsen och lekmannarevisorn/-erna redovisa ställningen för den interna kontrollen per 30/4, 31/8 och 31/12. Bolaget ska vidare uppmärksamma kommunstyrelsen och lekmannarevisorn/-erna om det under verksamhetsåret uppstår betydande förändringar i riskbilden eller i statusen för den interna kontrollen som kan inverka på bolagets verksamhet.
- 21 § Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ska utan dröjsmål få del av
- protokoll från bolagsstämman,
 - protokoll från styrelsesammanträde, och
 - bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisor.
- Bolagets protokoll ska redovisas på kommunens hemsida.
- 22 § Bolagets styrelse, verkställande direktör och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst en gång per år (ägardialog). Initiativ till möte kan tas av både kommunen och av bolaget.
- 23 § Bolagets verkställande direktör ska kontinuerligt ha en dialog med kommundirektören. Kommundirektör och verkställande direktör äger båda rätten att kalla till möte.

Kommunal koncernredovisning och budget

- 24 § Bolagen ska årligen till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614), i enlighet med kommunens tidplan.
- 25 § Bolaget ska, tre gånger per år, i samband med kommunens tertialrapport, delårsrapport och bokslut, i enlighet med kommunens tidplan, skriftligt redogöra till kommunen om bolagets måluppfyllelse utifrån affärsplanen. Vid dessa tillfällen ska även bolaget lämna uppgifter om förväntad utveckling av ekonomi och verksamhet.
- 26 § Bolagets styrelse ska årligen, i samband med att underlag lämnas till den kommunala årsredovisningen enligt 2 kap. 24 §, skriftligt redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.
- Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kapitlet 7 och 9 §§ kommunallagen (SFS 2017:725) samt till lekmannarevisorns/-ernas granskning.
- 27 § Bolaget ska till kommunen, i enlighet med kommunens tidplan, lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

Suppleanter

- 28 § Suppleanterna inträder enligt att ordinarie ledamot som ej kan närvara meddelar sin ordförande om detta.
- 29 § Suppleant ska kallas till styrelsens sammanträden. Icke tjänstgörande suppleant har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.
- 30 § Suppleant som ej tjänstgör ska åläggas att iaktta samma tystnads- och lojalitetsplikt som ledamot.

Taxa för utbekommande av allmänna handlingar

- 31 § Bolaget ska tillämpa den för Tierps kommun vid var tid gällande taxan för kopior, avskrifter och utskrifter av handlingar vid utlämnande av allmänna handlingar.

Arkivföreskrifter

- 32 § Tierp kommuns riktlinjer för arkivvård ska i tillämpliga delar tillämpas i bolaget.
- 33 § Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Tierps kommun.

Bolagsstämma

- 34 § Bolaget ska årligen senast före utgången av juni månad hålla bolagsstämma/årsstämma.
- 35 § Bolagsstämman/årsstämman ska vara offentlig.

Del 2 Bolagsspecifika direktiv

Tierps Energi & Miljö AB (org.nr. 559031-4315)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för Tierps Energi & Miljö ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen, ägardirektiv eller den kommunala kompetensen.

Tierps Energi & Miljö AB får etablera och sälja tjänster inom konkurrensutsatt verksamhet. Dessa tjänster skall godkännas av bolagets styrelse innan påbörjande av etablering och försäljning.

2 § Tierps Energi & Miljö AB har till uppgift att

- a) i samverkan med kommunens sakkunniga tjänstepersoner ta fram förslag och underlag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för renhållningstjänster. Kommunfullmäktige fattar sen beslut. Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende avfallsverksamhet,
- b) samla in, transport till behandlingsanläggning, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall och annat avfall som faller under kommunalt ansvar, antingen i egen regi eller genom upphandlade tjänster,
- c) aktivt arbeta för att bidra till att uppnå miljömål på EU-, nationell- och lokal nivå,
- d) informera allmänheten, företag, skolor, bostadsföretag m.fl. om miljöfrågor relaterade till avfallsområdet, Tierps kommuns avfallsplan, vattentjänstplan, vattenförsörjning och bolagets egen verksamhet,
- e) i samverkan med kommunens sakkunniga tjänstepersoner ta fram förslag och underlag till vattentjänstplan, VA-taxor och VA-områden. Kommunfullmäktige fattar sen beslut. Bolaget är kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av kommunens yt- och grundvattenresurser,
- f) leverera dricksvatten och ta hand om spill och dagvattenledningar,
- g) i dialog med hushållskunder tillhandahålla optimala lösningar för hållbar, kretsloppsanpassad återvinning så att kunden på ett enkelt och miljöriktigt sätt kan hantera sitt avfall,
- h) enligt gällande avtal med kommunen underhålla och ansvara för snöröjning och halkbekämpning på kommunens gator, vägar, grönytor och fastigheter, och
- i) medverka och aktivt bidra till samordning av samhällsplaneringen inom samtliga områden, vilket även inkluderar bredbandsutbyggnad i form av ansvarstagande vid planering och genomförande av samförläggning.

Bolagets ändamål

3 § Ändamålet med Tierps Energi & Miljö ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

4 § Utöver vad som anges i bolagsordningen har Tierps Energi & Miljö AB till ändamål att

- a) minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid generering och hantering av avfall,

- b) minska resursanvändningen och främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin, i enlighet med direktiv 2008/98/EG,
- c) även i övrigt uppfylla de mål som anges i art. 191 – 193 i EUF-fördraget, avfallsdirektivet 2008/98/EG och i svensk miljölagstiftning,
- d) leverera ett dricksvatten av hög kvalitet, samt ta hand om spillvatten och dagvatten på ett tillförlitligt och miljöriktigt sätt,
- e) enligt gällande avtal med kommunen bedriva mark- och parkentreprenader kostnadseffektivt med höga ambitioner för miljövänliga metoder och att i samverkan med kommunens samhällsplanering föreslå åtgärder för att utveckla Tierps kommuns allmänna platser på ett optimalt sätt ur ett medborgarperspektiv, och
- f) tillse på ett kostnadseffektivt och miljömässigt bra sätt att Tierps kommuns gator och markområden har optimal skötsel och underhåll ur ett medborgarperspektiv.

5 § Tierps Energi & Miljö AB ska i sin verksamhet iaktta livscykelänkandet.

6 § Tierps Energi & Miljö AB ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

7 § Tierps Energi & Miljö AB ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänkandet.

Ekonomiska mål

8 § Tierps Energi & Miljö AB ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässigt och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

9 § Tierps Energi & Miljö AB ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga grunder.

Budget och verksamhetsplan

10 § Tierps Energi & Miljö AB ska lämna in underlag för preliminär driftsbudget, investeringsbudget och affärsplan samt behov av taxeförändringar till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

11 § Tierps Energi & Miljö AB ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

12 § För finansiering av VA och renhållning äger Tierps Energi & Miljö AB rätten att fakturera VA- och renhållningskollektivet i enlighet med de prisnivåer som fastställts i taxor. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av Tierps Energi & Miljö AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

13 § Renhållningstaxor och VA-taxor ska antas av kommunfullmäktige.

14 § Gata/Park är finansierad genom årliga uppdragsavtal med Tierps Kommun (och dess övriga bolag).

TEMAB Fjärrvärme AB (org.nr. 556249-4723)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för TEMAB Fjärrvärme ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller den kommunala kompetensen.

2 § TEMAB Fjärrvärme AB har till uppgift att främja energiförsörjningen i kommunen och verka för låga energikostnader genom att producera och distribuera med fjärrvärme.

Bolagets ändamål

3 § Ändamålet med TEMAB Fjärrvärme ABs verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

4 § TEMAB Fjärrvärme AB ska verka för tillgodogörandet av inhemska biobränslen och eventuella spillenergikällor. Produktion av energi ska i första hand ske med förnyelsebara energikällor.

5 § TEMAB Fjärrvärme AB ska verka för energieffektivisering samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

6 § TEMAB Fjärrvärme AB ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänkandet.

Ekonomiska mål

7 § TEMAB Fjärrvärme AB ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

8 § TEMAB Fjärrvärme AB ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga grunder.

9 § I TEMAB Fjärrvärme AB ska den operativa avkastningen ligga på en rörelsemarginal om 10 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen.

10 § År då tunga investeringar skett och/eller resultatet blivit dåligt på grund av oförutsedda händelser kan avkastningen reduceras.

11 § TEMAB Fjärrvärme AB ska skapa sådana reserver att bolaget själv kan bära kortsiktiga svängningar i marknadspriser eller oförutsedda kostnader utan tillskott från ägaren.

12 § TEMAB Fjärrvärme AB ska arbeta för att nå en soliditet på 25 procent och därefter ha det som ett långsiktigt mål.

Budget och verksamhetsplan

13 § TEMAB Fjärrvärme AB ska lämna in underlag för preliminär driftsbudget, investeringsbudget och affärsplan samt behov av taxeförändringar till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

14 § TEMAB Fjärrvärme AB ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

15 § TEMAB Fjärrvärme AB ska finansiera sin verksamhet genom taxor. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av TEMAB Fjärrvärme AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

16 § TEMAB Fjärrvärme AB beslutar själv om sina taxor. Taxorna ska motsvara kostnader för

- a) drift, produktion och utbyggnad av produktions- och distributionsanläggningar,
- b) underhåll och renoveringar i fjärrvärmeanläggningen, samt
- c) vinst för uppbyggnad av soliditet och skälig avkastning till ägaren.

Tierps kommunfastigheter AB (org.nr. 556901-2171)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för Tierps kommunfastigheter AB verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller den kommunala kompetensen.

2 § Tierps kommunfastigheter AB har till uppgift att själv eller genom annan till lägsta möjliga kostnad tillhandahålla fastigheter som helt eller till sin huvuddel används för kommunal verksamhet eller som är av betydelse för kommunens utveckling.

3 § Tierps kommunfastigheter AB ska svara för en rationell och kostnadseffektiv fastighetsförvaltning och att fastigheternas långsiktiga värde och brukbarhet säkerställs. Hyressättningen ska spegla denna målsättning och bolaget ska ha tydliga och transparenta principer för hyresprissättning. För fastigheter som uppförs för kommunens skattefinansierade verksamhet (eller motsvarande) ska som huvudprincip gälla en självkostnadsbaserad hyra som även inkluderar långsiktiga underhållskostnader.

Bolagets ändamål

4 § Ändamålet med Tierps kommunfastigheter AB verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

5 § Tierps kommunfastigheter AB ska tillgodose den kommunala verksamhetens behov av fastigheter samt strategiska fastigheter av betydelse för kommunens utveckling där behovet inte alltid kan tillgodoses på den ordinarie fastighetsmarknaden.

6 § Tierps kommunfastigheter AB ska aktivt medverka i utvecklingen av Tierps kommun genom att vara kommunens strategiska verktyg inom fastighetsområdet. I uppdraget ligger att tillsammans med kommunförvaltning och övriga bolag identifiera kommunens behov och att agera proaktivt vad gäller förvärv, nyproduktion och dess utformning, utveckling, förvaltning och/eller avyttring av fastigheter och mark.

I det fall där det råder delade uppfattningar mellan Tierps kommunfastigheter AB, kommunförvaltning och/eller övriga bolag i fråga om vad som ska prioriteras i den strategiska långsiktiga utvecklingen av kommunen ska kommunstyrelsen konsulteras och lämna instruktion.

7 § Tierps kommunfastigheter AB ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

8 § Tierps kommunfastigheter AB ska intensifiera arbetet med att minska energiåtgången i de lokaler som bolaget förvaltar med syfte att sänka driftskostnader för kommunens verksamheter samt minska energibehovet utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

9 § Tierps kommunfastigheter AB ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänket.

10 § Tierps kommunfastigheter AB ska i sin verksamhet iaktta de kommunalrättsliga och affärsmässiga principer som följer av ändamålet med bolagets verksamhet.

Ekonomiska mål

11 § Tierps kommunfastigheter AB ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

12 § Tierps kommunfastigheter AB ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga grunder.

13 § Tierps kommunfastigheter AB bedriva sin verksamhet på ett sätt som medger att ägaren, med hänsyn tagen till risk, ska ha en operativ avkastning med en rörelsemarginal om 3 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen.

14 § Tierps kommunfastigheter AB ska kunna motivera långsiktiga och strategiska investeringar enligt 3 kap. 6 § bolagets ändamål, ovan i dessa direktiv, utifrån affärsmässiga grunder enligt 1 kap. 3 § befogenhetslagen.

15 § Bolaget ska planera och genomföra försäljning av fastigheter där,
- kommunkoncernen ej bedriver verksamhet
- kommunkoncernen ej avser att nyttja för verksamhet
- kommunen ej anser att fastigheten ur annat perspektiv är av kommunalt ägandeintresse.

Budget och verksamhetsplan

16 § Tierps kommunfastigheter AB ska lämna in underlag för preliminär investeringsbudget och hyreskalkyl samt affärsplan och övergripande mål till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

17 § Tierps kommunfastigheter AB ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

18 § Tierps kommunfastigheter AB verksamhet finansieras via hyror och avgifter. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av Tierps kommunfastigheter AB. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

AB Tierpsbyggen (org.nr. 556088-2325)

Bolagets verksamhet

1 § Föremålet för AB Tierpsbyggen verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller den kommunala kompetensen.

2 § AB Tierpsbyggen har till uppgift att äga, bebygga, förvalta, förädla och försälja fastigheter och tomträtter med bostadslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar samt även med lokaler i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, används för

kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

3 § AB Tierpsbyggen ska svara för en rationell och kostnadseffektiv bostadsförvaltning och att fastigheternas långsiktiga värde och brukbarhet säkerställs.

Bolagets ändamål

4 § Ändamålet med AB Tierpsbyggen verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

5 § AB Tierpsbyggen ska ha ett långsiktigt hållbart förhållningssätt och låta ett helhetstänkande, som beaktar såväl ekologiska som sociala och ekonomiska aspekter, vara vägledande vid fullgörande av sitt uppdrag.

6 § AB Tierpsbyggen ska aktivt medverka till att nya bostäder tillskapas och att bostäderna utformas och förvaltas på ett sådant sätt att de bidrar till en attraktiv bostadsmarknad i Tierps kommun. Bolaget ska värna och arbeta för att utveckla hyresrätten som boendeform. I uppdraget ligger att tillsammans med kommunförvaltning och övriga bolag identifiera kommunens behov och att agera proaktivt vad gäller förvärv, nyproduktion och dess utformning, utveckling, förvaltning och/eller avyttring enligt 3 kap. 2 § bolagets verksamhet.

7 § AB Tierpsbyggen ska eftersträva ett varierat bostadsbestånd i hela kommunen med olika boendeformer som stimulerar flyttkedjorna i kombination med innovativa hållbarhetslösningar.

8 § AB Tierpsbyggen ska tydligt planera och verka för att minska segregationen i kommunen, framförallt den del som orsakas av bostadssegregation.

9 § AB Tierpsbyggen ska verka för energieffektivisering och utfasning av fossila bränslen samt i övrigt i applicerbara delar följa de övergripande policyer och riktlinjer inom miljöområdet som kommunfullmäktige beslutar om.

10 § AB Tierpsbyggen ska öka samverkan mellan bolag samt mellan bolag och kommunorganisationen för att effektivisera verksamheterna och minimera dubbelarbete med syfte att sänka driftkostnader inom hela koncernen och stärka koncerntänket.

11 § AB Tierpsbyggen ska i sin verksamhet iaktta de kommunalrättsliga och affärsmässiga principer som följer av ändamålet med bolagets verksamhet.

Ekonomiska mål

12 § AB Tierpsbyggen ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att den ekonomiska ställningen möjliggör ett långsiktigt och uthålligt agerande samt bidra till en socialt, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling för kommunen.

13 § AB Tierpsbyggen ska bedriva sin verksamhet i allmännyttigt syfte enligt affärsmässiga principer.

14 § AB Tierpsbyggen skall innan utdelning på aktiekapitalet medges nå en soliditet på 15 procent. Utdelningen kan sedan uppgå till maximalt 5 procent av aktiekapitalet.

15 § AB Tierpsbyggen ska nå ett resultat i verksamheten som medger marknadsmässig avkastning motsvarande en rörelsemarginal på 7 procent efter jämförelsestörande poster. Rörelsemarginal definieras som rörelseresultatet dividerat med nettoomsättningen.

16 § AB Tierpsbyggen ska kunna motivera långsiktiga och strategiska investeringar enligt 5-6 §§ bolagets ändamål, ovan i dessa direktiv, utifrån affärsmässiga principer enligt 2 § lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

17 § Nyinvesteringar i bostäder och andra verksamhetslokaler än kommunens egna ska egenfinansieras över tid, senast inom 6 år från nyinvestering.

Budget och verksamhetsplan

18 § AB Tierpsbyggen ska lämna in underlag för preliminär investeringsbudget och hyreskalkyl samt affärsplan och övergripande mål till kommunen för nästkommande år enligt kommunens tidsplan.

19 § AB Tierpsbyggen ska årligen ta hänsyn till kommunens budgetdirektiv i sin affärsplan.

Finansiering

20 § AB Tierpsbyggens verksamhet finansieras via hyror och avgifter. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

Borgensavgift ska årligen tas ut av AB Tierpsbyggen. Borgensavgiften innehåller tre delar, administrativ avgift, borgensavgift och avgift för ägarfördel. Avgiftens storlek ska fastställas årligen utifrån en marknadsbedömning.

Bilaga 6 – Nettoexploatering och tomtförsäljning

Nettoexploatering och tomtförsäljning

Tierps kommun har i många år detaljplanerat mark för exploateringsändamål, för att sedan sälja till markpris enligt politisk antagen taxa, eller i vissa fall försäljning genom markanvisning där kommunen anlitar ett oberoende externt värderingsinstitut. Då är det kommunen själv som är exploatör.

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och näringslivsändamål. I de fall avsikten är att sälja en exploateringsfastighet värderas marken som omsättningstillgång. Den allmänna platsmarken, tillgångar i form av gator, parker etc. finansieras i huvudsak genom inkomster vid försäljning av tomtmark. Finansieringen av ett exploateringsprojekt kan ske på olika sätt och hur finansieringen ska ske beslutas av kommunens politiker och tillämplig lag. Förutsättningarna varierar med marknadsläge, men även av kommunens politiska ambition.

FASER

I Tierps kommun delas exploateringsverksamheten in i olika faser och det kan förekomma att exploateringsverksamheten är i flera faser samtidigt.

- Initiering och behovsutredning
- Utredning och fysisk planering
- Planering inför genomförande
- Genomförande
- Försäljning
- Slutredovisning

Nettoexploateringskalkylen

Nettoexploateringskalkylen är huvudsakligen en sammanställning av ”in-och utbetalningar”, som avgränsas till att genomföra detaljplanen och omfattar ej framtida drift och underhåll. Nettoexploateringen sammanställer inkomster och utgifter som uppkommer från fasen planering inför genomförande till försäljnings-fasen.

Nettoexploateringskalkylen används som ett verktyg under hela exploateringsprocessen för att säkerställa att exploateringen t.ex. inte är skattefinansierad. I Tierps kommun har man för avsikt att den totala exploateringsverksamheten ska bära sina egna utgifter.

I nettoexploateringskalkylen avser inkomster totalt prognostiserad tomtförsäljning utifrån prognostillfallets tidpunkt. Utgifter avser det totala anskaffningsvärdet för det som LKBR 6:6 och LKBR 7:2 avser tillgångar utifrån prognostillfallets tidpunkt. Administrationskostnader och andra allmänna omkostnader räknas inte med i anskaffningsvärdet som utgift.

Inkomster från tomtförsäljning 2025 prognostiseras uppgå till 6 075 tkr. 2025 års exploateringsutgifter prognostiseras att uppgå till 22 500 tkr och ingår även i kommunens investeringsredovisning och investeringsbudget. Nettot av kommunens exploateringsprojekt beräknas till -16 425 tkr under 2025. Under hela perioden 2025-2028 prognostiseras 43 045 tkr i inkomster och 42 000 tkr i utgifter för all exploatering. Nettot för hela perioden 2025-2028 är därmed +1 045 tkr.

De exploateringsområden som förväntas ge intäkter under 2025 är Siggbo Företagspark, Flextomten och någon av kommunens övriga villatomter. De exploateringsområden som förväntas ha omfattande utgifter under planperioden 2025-2028 är Siggbo Företagspark, Triangelpark och Trädgårdsstad.

Tomtförsäljningskalkylen

Tomtförsäljningskalkylen avser redovisningen av tomtförsäljning. D.v.s. intäkter vid försäljning och kostnader för omsättningstillgången.

Vanligtvis gör kommunen en värdering av fastigheten för att säkerställa en marknadsmässig prisnivå. Värdering utförs av auktoriserade värderingsmän. I vissa fall kan kommunens gällande marktaxa antagen av KF komma att användas.

Tomtpriset ska belastas med utgifter som är specifika för området, exempelvis gator som betjänar exploateringsområdet. Avgiftsfinansierad verksamhet t ex VA kan i vissa fall ingå i underlaget för beräkning av tomtpriset. Kostnader för värme, el och fiber ingår inte i kalkylen.

Tidpunkt för intäktsföring beror på intäktskriterierna, se RKR R2, normalt vid tillträde till tillgången enligt köpeavtalet.

Kommunens övriga villatomter före 2015 hanteras endast med en prognos för resultat framåtledes då det inte finns någon uppgift om fullständiga nettoexploateringskalkyler för dessa. Dessa områden avses Örbyhus, Tobo, Söderfors, Mehedeby, Skärplinge, Hållnäs, Fagerviken, Karlholm och Månkarbo. Tillkommande exploateringsområden som hanteras på samma vis är DP620 Skärplinge samt DP148 del av Vallskoga.

Under hela perioden 2025-2028 prognostiseras ett resultat från exploateringsverksamheten med 42 388 tkr, varav 5 882 tkr avser 2025. Exploateringsresultatet, vinster och förluster som uppkommer vid försäljning av tomtmark, dvs försäljning av omsättningstillgång ska räknas in i balanskravet, men ska inte ingå i kommunens driftbudget. Motiveringen är att exploateringsverksamhetens resultat ska finansiera framtida avskrivningar av exploateringsområdets allmänna platsmark.

Kort om de större pågående exploateringsprojekten

Kommunal exploateringsverksamhet

Siggbo Företagspark Dp 1045 vann laga kraft januari 2016. Planen är avsedd för handel, kontor, idrott och verksamheter för service. Den allmänna platsmarkens skede 1 blev färdig under 2020. Etableringar i området är bland annat C24 Bygg, Ambulans och Räddningsstationen, Rogers Däck, Dahlbergs glas, Vallskoga bygg, Besikta, Ingemar Rääf Invest, Trebo Industrifastigheter i Tierp, Tierps Padel Center, Maya Delorez. Flera etableringar, tex BG Motor, HM Limträ AB mfl. är påbörjade, men det finns fortfarande mark till salu i området. Efterfrågan i området har dock varit låg under senaste åren, men med tanke på konjunkturprognoserna ser verksamheten positivt på framtiden.

Den allmänna platsmarkens skede 2 (färdigställande av hela området) beräknas bli klart tidigast planperioden 2027.

Siggbo Triangelpark Dp 1058 vann laga kraft april 2018. Planen är avsedd för kontor, bostäder, förskola och vårdboende. Etableringar inom **område B** är ett upphandlat vårdboende samt BoKlok som färdigställt 32 bostadsrätter inom området. Lillskär AB, **område D**, byggde 13 bostadsrätter på området, dessa är färdigbyggda och inflyttade. Inom **område A** ska Elinelund Bostad bygga hyresrätter men har fått förlängd tidsfrist för byggnation. **Område C** har varit markanvisat under några år utan att någon överlåtelse genomfördes. Ambitionen är att gå ut med en ny markanvisning i början av planperioden. Färdigställande av den allmänna platsmarkens slutskede beräknas till 2026-2027.

Siggbo Trädgårdsstad Dp 1036 vann laga kraft juli 2018. Planen är avsedd för bostäder, kontor, handel, skolor och centrumändamål. Genomförandefasen är påbörjad med bland annat två infarter till området. Planerna för den nya stadsdelen Siggbo Trädgårdsstad innebär dock flera åtgärder som kan påverka Siggebobäcken och grundvattnet i området. Länsstyrelsen ser över detta innan resterande del av genomförandet kan påbörjas. Under planperioden 2025-2028 beräknas utgifter på ca 22 000 tkr. Det finns inga intäkter prognostiserade under planperioden om exploateringen sker som tidigare kommunal exploateringsverksamhet. Detta innebär en hög likvidpåfrestning i början av exploateringsprocessen. Gällande området Södra Villorna i Trädgårdsstaden har en detaljprojektering påbörjats under 2024 och beräknas pågå t o m 2025. Planen är att påbörja intresseanmälningar och försäljning under 2025 för att undvika hög likvidpåfrestning.

Wallskoga Dp 1053 vann laga kraft februari 2017. Planen är avsedd för bostäder, vård och skola. All tomtmark i området är såld. Kvar finns en separat större tomt avsedd för bostäder, skola eller vård, den s k Flextomten. Denna är avstyckad och klar för försäljning, under förutsättning att beslut fattas.

DP 148 Del av Wallskoga 1:120 är en äldre detaljplan som tillåter industri. Området omfattas till stor del av biotopskydd och bestämmelser kring marknivån, vilken regleras av kommunen. Jerol AB, stolpfabriken som är etablerade i området genomförde under 2023 en detaljplaneändring med syfte att utöka och förändra deras fastighet. Del av området kommer att upplåtas för snöupplag framöver.

DP 620 Skärplinge 62:33 är en äldre detaljplan avsedd för bostäder och kontor. Fastigheten är värderad och klar för försäljning. Fastigheten kan vara intressant både för bostäder och olika former av andra boenden, t ex LSS-boenden. Tanken är att denna fastighet ska komma ut på markanvisning under planperioden.

ÄDP 149 Kv Karlen del av Tierp 1:1 – Jon-Larsvägen är en detaljplan som gjordes om 2000. BG Motor, som förvärvat Nordupplands Motors fastighet har köpt till mark och lämnat in en ändring av detaljplanen för utveckling av bostäder. All mark inom detaljplanen är såld.

Övriga villatomter

Kommunen påbörjade under 2023 en inventering av samtliga osålda villatomter i kommunen. Dessa sammanställdes senare på kommunens webbsida för lediga tomter, och marknadsfördes både i pappersmedia och på sociala medier. Tyvärr har inte detta genererat i några sålda villatomter. Verksamheten arbetar fortfarande med marknadsföringen. Den låga efterfrågan bedömer verksamheten beror på omvärldsläget till viss del; hög inflation, höjda räntor, höjda priser på byggmaterial och långa leveranstider.

Vilande detaljplaner

Söderfors Företagspark Dp 432 vann laga kraft juli 2018. Planen tillåter Handel-industri-kontor-verksamheter-ÅVC samt transformatorstation. Genomförandet av detaljplanen är pausad på grund av att investeringsutgiften beräknas bli hög i relation till prognostiserade intäkter.

DP363 Västra Libbarbo, Örbyhus, är en pågående plan i fasen utredning och fysisk planering. Tanken är att planen ska tillåta bland annat bostäder, centrumverksamhet, kontor och skola. Planen är pausad med anledning av att vi behöver se över hur vi går vidare med exploateringen i detta område på bästa sätt, både strategiskt och ekonomiskt.

Prognos försäljningskalkyl av exploateringsmark	2025	2026	2027	2028
*Intäkter skrivs med positivt tal				
*Kostnad såld tomt skrivs med negativt tal				
Tierp				
DP1057 Kronhjort försäljning exploateringsmark	0	0	0	
DP1057 Kronhjort bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	0
Försäljning av exploateringsmark				
DP1045 Siggbo Företagspark försäljning exploateringsmark	1 230 750	1 280 250	0	
DP1045 Siggbo Företagspark bokfört värde exploateringsmark	-119 476	-124 281	0	
<i>Resultatpåverkan</i>	1 111 274	1 155 969	0	0
DP1058 Triangelparken försäljning exploateringsmark	0	17 700 000	0	
DP1058 Triangelparken bokfört värde exploateringsmark	0	-208 527	0	
<i>Resultatpåverkan</i>	0	17 491 473	0	0
DP1036 Trädgårdsstaden försäljning exploateringsmark	0	0	0	
DP1036 Trädgårdsstaden bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	0
DP1053 Wallskoga försäljning exploateringsmark	4 500 000	0	0	
DP1053 Wallskoga bokfört värde exploateringsmark	-71 415	0	0	
<i>Resultatpåverkan</i>	4 428 585	0	0	0
DP 1069 Bondegatan försäljning exploateringsmark	0	0	0	
DP 1069 Bondegatan bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	0
ÄDP 149 Del av Tierp 1:1 Jonlarsplan försäljning exploateringsmark				
ÄDP 149 Del av Tierp 1:1 Jonlarsplan bokfört värde exploateringsmark				
<i>Resultatpåverkan</i>				
DP 148 Del av Vallskoga 1:120 försäljning exploateringsmark	0	0	10 736 820	

Prognos försäljningskalkyl av exploateringsmark	2025	2026	2027	2028
DP 148 Del av Vallskoga 1:120 bokfört värde exploateringsmark	0	0	-75 825	
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	10 660 995	0
ÄDP 147 Del av Tierp 2:1 Vegaparken försäljning exploateringsmark	0	0	855 000	
ÄDP 147 Del av Tierp 2:1 Vegaparken bokfört värde exploateringsmark	0	0	-11 922	
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	843 079	0
Söderfors				
DP432 Söderfors Företagspark försäljning exploateringsmark	0	0	0	0
DP432 Söderfors Företagspark bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	0
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	0
Skärplinge				
DP 620 Skärplinge 62:33 försäljning exploateringsmark	0	0	0	6 000 000
DP 620 Skärplinge 62:33 bokfört värde exploateringsmark	0			-21 293
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	5 978 707
Örbyhus				
DP 363 Västra Libbarbo försäljning exploateringsmark	0	0	0	0
DP 363 Västra Libbarbo bokfört värde exploateringsmark	0	0	0	0
<i>Resultatpåverkan</i>	0	0	0	0
Övriga tomter				
Försäljning exploateringsmark övriga tomter före 2015	344 400	397 600	0	0
Bokfört värde exploateringsmark övriga tomter före 2015	-1 948	-21 928	0	0
<i>Resultatpåverkan övriga tomter före 2015</i>	342 452	375 672	0	0
Prognos resultat från exploateringsverksamheten	5 882 312	19 023 114	11 504 074	5 978 707
Total försäljning exploateringsmark	6 075 150	19 377 850	11 591 820	6 000 000
Totalt bokfört värde exploateringsmark	-192 838	-354 736	-87 747	-21 293
Summa Resultat från exploateringsverksamheten	5 882 312	19 023 114	11 504 074	5 978 707

Tabell: Prognos försäljningskalkyl av exploateringsmark Tierps kommun

Nettoexploaterings-område	2025	2026	2027	2028
* Inkomster skrivs med positivt tal				
* Utgifter skrivs med negativt tal				
DP1057 Kronhjort -FAS Genomförande och försäljning				
Försäljningsinkomster	0	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	0	0
DP1045 Siggbo Företagspark -FAS-Försäljning och slutredovisning				
Försäljningsinkomster	1 230 750	1 280 250	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar infrastruktur	0	-3 900 0000		0
Anläggningstillgångar markreserv	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Medfinansieringsavtal	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	1 230 750	-2 619 750	0	0
DP1066 Vallskogagärdet- FAS Initiering och behovsutredning-Pausad detaljplan				
Försäljningsinkomster	0	0	0	
Investeringsbidrag	0	0	0	
Anläggningstillgångar	0	0	0	
Omsättningstillgångar	0	0	0	
Summa nettoexploatering	0	0	0	
DP1058 Triangelparken -FAS Genomförande och försäljning				
Försäljningsinkomster	0	17 700 000	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	-100 0000	-5 000 000	-5 000 000	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	
Summa nettoexploatering	-100 0000	12 700 000	-5 000 000	0
DP1036 Trädgårdsstaden -FAS inför Genomförande				
Försäljningsinkomster	0	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	-22 000 000	-8 0000	0	0
Anläggningstillgångar markreserv	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Medfinansieringsavtal	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	-22 000 000	-8 0000	0	0

Nettoexploaterings-område	2025	2026	2027	2028
<i>DP1053 Wallskoga-FAS Genomförande och försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	4 500 000	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	4 500 000	0	0	0
<i>DP1069 Bondegatan -FAS Försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	0	0
<i>DP148 Del av Vallskoga 1:120 FAS försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	10 736 820	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	10 736 820	0
<i>ÄDP 147 Vegaparken FAS försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	855 000	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	855 000	0
<i>DP432 Söderfors Företagspark- Fas Genomförandet pausat</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	-4 000 000	-5 100 000
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	-4 000 000	-5 100 000
<i>DP 620 Skärplinge 62:31 FAS försäljning</i>				
Försäljningsinkomster	0	0	0	6 000 000
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	0	6 000 000
<i>DP363 Västra Libbarbo Örbyhus etapp 1-FAS -</i>				

Nettoexploaterings-område	2025	2026	2027	2028
Utredning och fysisk planering -Pågående plan				
Försäljningsinkomster	0	0	0	0
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Medfinansieringsavtal	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	0	0	0	0
Översikt investering på omsättningstillgång	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Övriga resttomter, FAS- Försäljning				
Försäljningsinkomster	344 400	397 600	0	0
Omsättningstillgångar	0	0	0	0
Summa nettoexploatering	344 400	397 600	0	0
Extern exploatör Karlholm Strand				
Försäljningsinkomster				
Exploateringsersättning				
Anläggningstillgångar	0	0	0	0
Omsättningstillgångar				
Medfinansieringsavtal				
Summa nettoexploatering	0	0	0	0
TOTAL SUMMA INKOMSTER	6 075 150	19 377 850	11 591 820	6 000 000
TOTALSUMMA UTGIFTER	-22 600 000	-17 400 000	-9 500 000	-5 600 000
SUMMA ÅRLIG NETTOEXPLOATERING	-16 524 850	2 027 350	-2 091 820	400 000

§ 124
Dnr KS/2024:411

Budget 2025 med plan 2026-2028

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa Budget 2025 med Plan 2026-2028 med följande innehåll:

- Verksamhetsmål och särskilda uppdrag
- Drift- och investeringsbudget
- Resultat-, finansierings- och balansbudget
- Mål för god ekonomisk hushållning
- Budget- och verksamhetsplan för IT-nämnden och Lönenämnden

att fastställa budget för Revisionen till 2 527 000 kronor i enlighet med kommunfullmäktige presidiums förslag.

Reservation

Viktoria Söderling (S), Jonas Nyberg (S), Linda Friberg (S), Oskar Nilsson (S), Christina Holmström (S), Bengt-Olov Eriksson (S), Christina Svensson (S), Lars-Olof Färnström (S), Börje Wennberg (S), Margaretha Magnusson (S), Linus Sevefjord Törnkvist (S), Andrea Nyberg (S), Ulf Andersson (S), Katarina Larsson (S), Simon Henriksson (S) och Inger Andersson (S) reserverar sig till förmån för eget yrkande /Bilaga/.

Agnetha Andersson (V), Lisbeth Piatos (V) och Emmanuel Nzisabira (V) reserverar sig till förmån för Viktoria Söderlings (S) yrkande.

Joakim Larsson (SD), Klas Jakobsson (SD), Maj-Louise Ljungmark (SD), Lars-Ola Sandström (SD), Patrik Johansson (SD), Bengt Asplund (SD), Jan Jansson (SD) och Veronica Mattsson (SD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Simon Brännström (-) reserverar sig till förmån för Joakim Larssons (SD) yrkande.

Mio Tastas Viktorsson (TList) och Elmer Pollack (TList) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Anders Hällbom (MP) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år besluta om en budget som omfattar minst tre år samt fastställa skattesats med mera.

Ekonomienheten har, tillsammans med enheten för kvalitet & strategisk utveckling och i samråd med berörda verksamheter, upprättat ett förslag till Budget 2025 med Plan 2026-2028 för Tierps kommun.

Resursfördelningen utgår ifrån tidigare fastställda mål och inriktningsbeslut, SKR:s resursfördelningsmodell baserad på verksamhetens prislappar och har kompletterats med SKR:s och SCB:s senaste prognoser, tillkommande ramberäkningar till följd av budgettekniska justeringar samt politiska prioriteringar (Allianspartiernas budgetförslag).

Resultatmålet är 33-36 mnkr under perioden (2025-2028) motsvarande 2 % av skatteintäkter och statsbidrag.

Budgeten är baserad på att skattesatsen är oförändrad, 21,29 procent. Skattesatsen behandlas i eget ärende. Ägardirektiven ingår som bilaga till budgeten eftersom bolagen är en del av kommunkoncernen och bolagens arbete är en viktig del för uppfyllandet av Agenda 2030. Ägardirektiv behandlas också i eget ärende.

Budgeten uppfyller kommunallagens krav på ekonomi i balans och mål för god ekonomisk hushållning.

Bakgrund

Kommunernas budget är lagstadgad. I kommunallagens (2017:725) elfte kapitel behandlas ekonomisk förvaltning och vad budgeten ska innehålla.

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska innehålla en plan för ekonomin för en period av minst tre år, varvid budgetåret utgörs av periodens första år.

Budgeten omfattas av ett balanskrav (intäkterna ska överstiga kostnaderna). Av budgeten ska framgå vilka anslag som ska utgå, hur de ska finansieras och med vilken skattesats samt hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

I budgeten ska anges mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Budgeten ska även innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen.

Budgeten är kommunens viktigaste verktyg för planering och styrning av verksamheten. I budgeten fastställs politisk viljeinriktning (övergripande

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

mål) och hur kommunens samlade resurser ska prioriteras mellan olika nämnder och verksamheter (övergripande resursramar).

Budgetprocessen

Budgetprocessen är navet i kommunens styrning och resursfördelning till verksamheterna och en omfattande årlig arbetsprocess som berör all kommunal verksamhet.

Budgetprocessen innehåller flera olika budgetdialoger för att analysera, inventera och identifiera utfall, ekonomiska planeringsförutsättningar, omvärldspåverkan, verksamhetsbehov, volymförändringar, utmaningar, effektiviseringsmöjligheter, prognoser, nyckeltalsjämförelser m.m. Budgeten byggs upp på kända fakta och utifrån antaganden om förändringar i samhället som påverkar ekonomi och verksamhet.

Kommunen använder sig av SKR:s resursfördelningsmodell baserad på verksamhetens prislappar (standardkostnader i utjämningsystemet). Därigenom möjliggörs ett bättre underlag för omfördelning av resurser till följd av demografiska förändringar, effektiviseringar och politiska prioriteringar. Budgetmodellen syftar till att skapa förutsättningar för en verksamhet med en genomsnittlig kostnads- och kvalitetsnivå, en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi inom ramen för tillgängliga resurser.

Budgeten bereds först av tjänstemannaorganisationen och därefter av den politiska organisationen (partierna). Samverkan sker med fackliga organisationer innan kommunstyrelsen behandlar och kommunfullmäktige beslutar i budgetärendet. Efter kommunfullmäktiges fastställande ska respektive verksamhet ta fram en detaljbudget.

Budget 2025 med Plan 2026-2028

Kommunens Budget 2025 med Plan för åren 2026-2028 för Tierps kommun beskriver politiskt prioriterade övergripande målsättningar och resursramar. Detta utgör sammantaget en grund för verksamhetens inriktning och omfattning de kommande fyra åren.

Budgetdokumentet innehåller följande delar (kapitel och bilagor):

- Kommunstyrelsens ordförande har ordet
Politisk viljeinriktning från Allianspartierna (C, M, KD, L).
- Vision för Tierps kommun
Visionen beskriver hur kommunens invånare vill att framtiden ska se ut i Tierps kommun. Den kommunala organisationen ska alltid sträva mot visionen.
- Strategiska utvecklingsområden
Kommunfullmäktige har beslutat om övergripande strategiska utvecklingsområden som kommunen ska arbeta med under hela mandatperioden för att visionen ska förverkligas.

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

4. **Planeringsförutsättningar**
Här beskrivs hur kommunen påverkas av omvärlden, hur befolkning, bostadsmarknad, sysselsättning och näringsliv ser ut och utvecklas.
5. **Ekonomiska förutsättningar**
Mer ingående beskrivning av de ekonomiska förutsättningarna för budgeten. Här ingår skatteunderlag, övriga intäkter, kostnadsutveckling, samt finansiella och ekonomiska mål som ska uppnås.
6. **Verksamhetsavsnitt**
Är tillsammans med Ekonomi budgetens kärna. Här beskrivs den verksamhet kommunen bedriver utifrån sju områden. För varje område har politiken tagit fram mål och särskilda uppdrag. Målen utgår från Agenda 2030 och anger vad verksamheterna ska arbeta med. De särskilda uppdragen är, till skillnad från målen, konkreta uppdrag som ska genomföras under en begränsad tidsperiod.
7. **Ekonomi**
Är tillsammans med Verksamhetsavsnitt budgetens kärna. Här anges hur resurserna fördelas, både för löpande drift och för investeringar, samt hur de finansieras. För driftsbudgeten redovisas vilka förändringar som görs från föregående år och hur medel kopplas till mål och särskilda uppdrag i verksamhetsavsnitt
8. **Ägardirektiv**
Kommunfullmäktige styr de kommunala bolagen via bolagsordning och ägardirektiv. Ägardirektiven fastslås årligen, vilket ger politiken möjlighet till förändringar och revideringar. Här anger politiken eventuella förändringar eller revideringar.
9. **Uppföljning**
Ekonomi, mål och uppdrag i budgeten kommer följas upp och redovisas i bland annat delårsuppföljning och årsredovisning. Kapitlet innehåller en tidsplan för uppföljningen.

Bilagor

Styrdokument, Organisation, IT-nämnden, Lönenämnden, Ägardirektiv för Tierps Energi och Miljö AB, TEMAB Fjärrvärme AB, Tierps kommunfastigheter AB, AB Tierpsbyggen, Nettoexploatering och tomtförsäljning.

Kort sammanfattning av Budget 2025

- Budgeten uppfyller kommunallagens krav på innehåll, budget i balans och mål för god ekonomisk hushållning.
- Resultatmålet är 32,8 mnkr motsvarande 2 % andel av skatteintäkter och statsbidrag, vilket är i linje med kommunfullmäktiges tidigare beslutade inriktningsmål för planperioden.
- Budgeten baseras på skattesatsen 21,29 procent, vilket är oförändrad nivå jämfört med 2024.
- Kommunen omsätter cirka 1,6 miljarder kronor i nettokostnader.
- Finansieringen av budgeten sker i huvudsak från skatteintäkter och statsbidrag.

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

- Verksamhetens nettokostnader justeras med sammanlagt 49,8 mnkr (motsvarar 3,2 %) för: förändrade personalomkostnadspålägg, löner, internpriser, kapitalkostnader, demografiska volymer samt tekniska justeringar och politiska prioriteringar.
- Skatteintäkter & statsbidrag samt pris- och lönekomensation har beräknats utifrån SKR:s prognoser¹. Demografiska volymförändringar har beräknats utifrån SCB:s befolkningsprognos.
- Investeringsramen är 109,2 mnkr netto och består i huvudsak av reinvesteringar i befintliga anläggningstillgångar.
- I budgeten finansieras alla investeringarna med egna medel.
- I budgeten finns en resultatutjämningsreserv (RUR) om 41,4 mnkr.

Revisionens budget

Av 11 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) framgår att förslag till budget för revisorernas verksamhet ska beredas och upprättas av fullmäktiges presidium. Fullmäktige kommer med anledning av detta att behandla förslag till budget för revisorernas verksamhet i särskild ordning. I föreliggande budgetförslag lämnas därför frågan om revisionens slutgiltiga budget utan eget ställningstagande från kommunstyrelsen.

Uppföljning och utvärdering

Kommunen följer upp och analyserar ekonomi, mål och verksamhet löpande under budgetåret. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god kontroll på oönskad kostnadsutveckling och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar. Vid avvikelser ska verksamheten vidta erforderliga åtgärder och rapportera detta till kommunstyrelsen. I samband med upprättande av bokslut och årsredovisning görs en utvärdering av ekonomi och måluppfyllelse.

Information och samverkan

Information och samverkan, enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, om budgetförslaget har genomförts med de fackliga organisationerna i central samverkansgrupp.

Beslutsmotivering

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år besluta om en budget som omfattar minst tre år. Föreliggande förslag till Budgeten 2025 med plan för 2026-2028 uppfyller kommunallagens krav på innehåll, ekonomi i balans och mål för god ekonomisk hushållning.

¹ Budgeten bygger på SKRs skatteprognos per augusti. I oktober kom en ny skatteprognos som är marginellt bättre. Eftersom befolkningsantagandet som ligger till grund för beräknade skatteintäkter är något för högt i föreliggande förslag (och dessa delar tar ut varandra) föranleder detta ingen revidering av siffrorna.

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Barnrättskonsekvenser

Kommunens budget berör alla kommunens invånare och därmed barn och unga. En budget innehåller alltid politiska prioriteringar och barnens behov har beaktats på liknande sätt som övriga målgrupper. Information har inhämtats av sakkunniga som deltagit i budgetprocessen, samt genom nationell statistik och nyckeltal. Vid fördelning av kommunala skattemedel står alltid intressen mot varandra. En fördelning av resurser måste vägas mot lagstiftning, politisk ambitionsnivå samt tillgängligt resursutrymme. Bedömningen är att budgeten i hög grad innehåller prioriteringar mot verksamheter som är riktade till barn och unga.

Mål och uppdrag

Enligt Kommunallagen har kommunen krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv.

Kommunfullmäktige beslutar om målen för god ekonomisk hushållning och dessa anges i kommunens budget. Centrala mål för god ekonomisk hushållning är finansiella mål samt verksamhetsmål.

Det finansiella perspektivet av god ekonomisk hushållning innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den själv konsumerar, det vill säga ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat.

De finansiella målen anger mål för kommunens resultatnivå, självfinansieringsgrad av investeringar, soliditetsnivå samt prognossäkerhet.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på att kommunen måste bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att kunna skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmål och särskilda uppdrag är sprungna ur kommunens vision, strategiska utvecklingsområden och agenda 2030. Agenda 2030-målen fokuserar på långsiktig hållbarhet, både ekologisk, social och ekonomisk. Målen bidrar därför direkt eller indirekt till en god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Föreliggande förslag till budget uppfyller kommunallagens krav på ekonomi i balans och de finansiella målen för god ekonomisk hushållning inom ramen för tillgängliga resurser. Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak av skatteintäkter och statsbidrag.

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Samtliga verksamheter förväntas säkerställa en ekonomi i balans där verksamhet planeras och genomförs inom kommunfullmäktiges angivna budgetramar.

Vissa risker finns avseende genomförandet av budget i ljuset av att flera verksamheter har prognostiserade obalanser 2024. Vidare medför budgeten en omfördelning av resurser till följd av demografiska förändringar vilket föranleder ett behov av att anpassa kostnaderna till förändrade volymer.

Sammantaget kräver ovanstående utmaningar ett större fokus på: en aktiv ekonomistyrning, god budgetföljsamhet, god prognossäkerhet, fortsatta effektiviseringsåtgärder och än mer omställningsarbete (förändring av lokal- och bemanningsstrukturer) framöver. Därigenom skapas förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling.

Förslag till beslut på sammanträdet

Yrkande

Viktoria Söderling (S) yrkar att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas förslag till budget /Bilaga/.

Joakim Larsson (SD) yrkar att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till budget /Bilaga/.

Ändringsyrkande

Mio Tastas Viktorsson (TList) yrkar att kommunfullmäktige beslutar enligt Tierpslistans förslag till budget /Bilaga/.

Anders Hällbom (MP) yrkar att kommunfullmäktige beslutar enligt Miljöpartiets förslag till budget /Bilaga/.

Bifall

Sara Sjödahl (C), Emma Lokander (M), Elin Åkerlund (KD), Sara Nordfors (L), Lars-Göran Birkehorn Karlsen (M) och Lotta Carlberg (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Agnetha Andersson (V), Margaretha Magnusson (S) och Jonas Nyberg (S) yrkar bifall till Viktoria Söderlings (S) yrkande.

Yttrande

Yaqub Ahmed (C) yttrar sig.

Beslutsgång

Ordförande föreslår propositionsordning som godkänns av kommunfullmäktige.

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag till beslut, Socialdemokraternas förslag till budget samt Sverigedemokraternas förslag till budget och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till beslut.

Viktoria Söderling (S) begär omröstning.

Kommunstyrelsens förslag till beslut är huvudförslag.

Ordförande ställer proposition på Socialdemokraternas förslag till budget och Sverigedemokraternas förslag till budget och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas förslag till budget.

Emma Lokander (M) begär omröstning.

Följande omröstningsproposition godkänns:

- Den som vill bifalla Socialdemokraternas förslag till budget röstar ja
- Den som vill bifalla Sverigedemokraternas förslag till budget röstar nej

Omröstning verkställs och kommunfullmäktige beslutar att föra Sverigedemokraternas förslag till budget vidare i omröstningen (Omröstningsprotokoll/bilaga/).

Resultat:

Ja – 19 röster

Nej – 27 röster

Avstår – 3 röster

Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag till beslut och Sverigedemokraternas förslag till budget och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag till beslut.

Joakim Larsson (SD) begär omröstning.

Följande omröstningsproposition godkänns:

- Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut röstar ja
- Den som vill bifalla Sverigedemokraternas förslag till budget röstar nej

Omröstning verkställs och kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag till beslut (Omröstningsprotokoll/bilaga/).

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Resultat:

Ja – 18 röster
Nej – 9 röster
Avstår – 22 röster

Ordförande ställer proposition på bifall eller avslag till Mio Tastas Viktorssons (TList) ändringsyrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att avslå yrkandet.

Ordförande ställer proposition på bifall eller avslag till Anders Hällboms (MP) ändringsyrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att avslå yrkandet.

Beslutsunderlag

- Beslut kommunstyrelsen § 279/2024
- Handläggarens tjänsteutlåtande
- Budget 2025 med Plan 2026-2028
- Beslut i IT-nämnden
- Beslut i Lönenämnden
- Inspel på budget 14 mars 2024 - Funkisrätt Tierp
- Tillägg - Inspel på budget 14 mars 2024 - Funkisrätt Tierp
- Protokoll Central samverkansgrupp (CSG)
- Revisorernas budgetäskande 2025
- KFP § 3 Revisionens budget

Beslutet skickas till

- Ekonomichef
- Kommundirektör
- Verksamhetschefer
- Ekonomichefer i de kommunala bolagen
- IT-nämndens medlemskommuner
- Lönenämndens medlemskommuner

Ordförande sign

Justerare sign

Sekreterare sign

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2024-12-10

Rapport från Slutförvarsorganisationen till Kommunfullmäktige

Perioden 2024-11-05 – 2025-03-11

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Kärnbränsleförvaret

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt gav den 24 oktober 2024, efter den huvudförhandling som genomfördes i domstolen den 17-26 september, SKB tillstånd enligt *miljöbalken* till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall. Tillståndet omfattar slutförvaret för använt kärnbränsle i Forsmark och inkapslingsanläggning i Oskarshamns kommun. I samma dom gavs även tillstånd för de tillkommande verksamheter och åtgärder som SKB sökte tillstånd för i juni 2023, bland annat deponering av bergmassor och betongtillverkning.

I tillståndsdomen har mark- och miljödomstolen satt villkor för verksamheten bland annat gällande buller, transporter, hantering av bergmassor och försiktighetsåtgärder kopplade till exempel till grundvattenbortledning från undermarksanläggningen och arbeten i vatten och naturmark. Det finns även villkor kopplade till utsläpp till vatten men i den delen ska SKB utreda vidare innan slutliga villkor kommer att beslutas. Inom två år efter att bergarbetena har påbörjats ska SKB redovisa sin utredning till domstolen.

Tillståndet har överklagats av dels Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) och Östhammars Naturskyddsförening och dels av Ditte Rietuma. Föreningarna anser att tillståndet bör förenas med villkor rörande långsiktig strålsäkerhet.

I och med att tillståndsdomen innehåller ett så kallat verkställighetsförordnade kan SKB, trots att domen överklagats, påbörja en del arbeten i området. Några av arbetena som kan sättas igång, förutsatt att det finns ett av länsstyrelsen godkänt kontrollprogram, är skogsavverkning, anläggande av yta för bergupplag, anläggande av bro över kylvattenkanalen, utfyllnad av driftområde och anläggningar för kväverening.

Förutom laga kraftvunnet tillstånd enligt *miljöbalken* krävs även godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten enligt *kärntekniklagen* innan verksamheten får påbörjas fullt ut. Nästa steg i prövningen enligt *kärntekniklagen* är att SKB ansöker om godkännande av preliminär säkerhetsredovisning (PSAR).

SFR – fortsatt drift och utbyggnad

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt gav den 21 december 2022 SKB tillstånd enligt *miljöbalken* för fortsatt drift och utbyggnad av det befintliga slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark. Frågan om villkor för utsläpp till vatten har skjutits upp under en provotid. SKB ska senast två år efter att bergarbeten för SFR har påbörjats lämna in redovisning och förslag på åtgärder och villkor till domstolen som därefter har att fastställa slutliga villkor även för utsläpp till vatten.

I prövningen enligt *kärntekniklagen* återstår flera steg i den så kallade stegvisa prövningen. Innan utbyggnaden av själva slutförvaret får påbörjas krävs ett godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten. SKB lämnade i april 2023 in en ansökan till myndigheten. Den mest omfattande delen av ansökan utgörs av en preliminär säkerhetsanalys (PSAR). Mer information finns på **SKB:s hemsida**.

Övrig aktuell information

Framtidskompassen

Slutförvarsorganisationen deltog den 19-21 november i Framtidskompassen, en aktivitet som kommunen ordnar för att elever i årskurs åtta ska få möjlighet att lära sig mer om kommunen och om olika sätt att vara delaktig i utvecklingen av lokalsamhället.

Under Slutförvarsorganisationens aktivitet fick eleverna, med utgångspunkt i den **informationsfilm om slutförvarsfrågan** som färdigställdes 2023, veta mer om slutförvaren i Forsmark och om kommunens arbete med frågan.

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR.

Ansökningshandlingarna finns på **SKB:s hemsida**. Alla handlingar i ärendena, förutom de som är belagda med sekretess som till exempel det fysiska skyddet runt anläggningen, är offentliga.

Östhammars kommuns slutförvarswebb, podcast och nyhetsbrev

På kommunens slutförvarswebb www.slutforvarforsmark.se hittar du information om de slutförvar som är eller kan bli aktuella i Östhammars kommun. På hemsidan hittar du även **webbsändningar** av Referensgruppens möten och en **dokumentbank** med bland annat kommunens yttrande i prövningarna.

I podcasten **Bergrummet – en podd om slutförvarsfrågorna i Östhammars kommun** kan du höra om vad som är aktuellt i slutförvarsfrågorna. Om du har önskemål på något ämne som du vill att vi tar upp finns det ett formulär för det längst ner på sidan där podden finns.
